

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

ปริญญา

บริหารธุรกิจ

โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กรณีศึกษาธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง

Factors Effecting on Disclosure Level of the Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand: A Case Study of Property Development and Building Material Industries

นามผู้วิจัย นางสาวปิยนุช ประดับวิทย์

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์จินดา ชันทอง, D.B.A.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(รองศาสตราจารย์ธารินี พงศ์สุพัฒน์, Dr.rer.soc.oec.)

ประธานสาขาวิชา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สัมพันธ์ หุ่นพยนต์, บธ.ม.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา วีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทย: กรณีศึกษาธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง

Factors Effecting on Disclosure Level of the Listed Companies in the Stock Exchange of
Thailand: A Case Study of Property Development and Building Material Industries

โดย

นางสาวปิยนุช ประดับวิทย์

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

พ.ศ. 2551

ปิยนุช ประดับวิทย์ 2551: ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กรณีศึกษาธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง ปริญญานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์จินดา ชันทอง, D.B.A. 289 หน้า

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยต่างๆ ของบริษัท ได้แก่ ขนาดของบริษัท โครงสร้างเงินทุน โครงสร้างความเป็นเจ้าของ อายุการดำเนินงาน ความสามารถในการทำกำไร สภาพคล่องของบริษัท ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมทั้งศึกษาความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลระหว่างหมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และหมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง โดยทำการศึกษาจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี(แบบ56-1) และงบการเงินของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง ระหว่างปี พ.ศ. 2547-2549 โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ รวมถึงการทดสอบ t-test ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการวิจัยปัจจัยของบริษัทที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง พบว่า ไม่มีปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อแยกตามหมวดอุตสาหกรรม พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญ คือ ขนาดของบริษัท สภาพคล่องและขนาดของสำนักงานสอบบัญชี โดยขนาดของบริษัทที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในทิศทางลบ สภาพคล่องมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลทั้งในทิศทางลบและทิศทางบวก และขนาดของสำนักงานสอบบัญชีมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในทิศทางบวก และพบว่าบริษัทในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และหมวดวัสดุก่อสร้างมีการเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี(แบบ56-1) ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

Piyanuch Pradabwit 2008: Factors Effecting on Disclosure Level of the Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand: A Case Study of Property Development and Building Material Industries. Master of Business Administration, Major Field: Business Administration, Interdisciplinary Graduate Program. Advisor: Associate Professor Jinda Khunthong, D.B.A. 289 pages.

This research is aimed at studying factors of the company such as size, funding structure, ownership structure, term of business conduct, profitability, cash flow, size of auditing office, which have influences upon lever of disclosure of information as to its financial statement of the listed company in the Stock Exchange of Thailand. Study also includes differences between the companies in a real estate sector and in a construction material sector regarding disclosure of information by examining on their annual declaration of information form (Form 56-1) and financial statement of the companies in such mentioned sectors during the year 2004-2006 by applying descriptive statistics. Hypothesis testing is done by multi-regression analysis method and t-test at the statistical significance at 0.05

The result of this study has found the effected level from disclosing information within property development and construction instrument industry. These factors ineffective about this study with statistically significant. Whenever, we have industry identification, the result shows that factors from disclosed information effect with statistically significant is size of company, cash flow, and size of audit an account company. Normally, the size of company show a negative effect in disclosed information. For cash flow, the effect is both positive and negative. For the size of account auditing company the effect is positive. For property development and construction instrument industry the information was disclosed by annual reports (form 56-1) shows statistically insignificant effect. But the cash flow disclosing information is different with statistically significant.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงยิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร.จินดา ชันทอง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.ธารินี พงศ์สุพัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ดร. สันสกฤต วิจิตรเลขการ ประธานการสอบ และ รองศาสตราจารย์ ศรียุทธ เรศานนท์ ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่กรุณาให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา ตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา คุณปู่ คุณย่าและญาติพี่น้อง ที่ให้การดูแลและสนับสนุนในทุกๆเรื่อง และขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ ที่ศึกษาด้วยกัน เจ้าหน้าที่โครงการปริญญาโทบริหารธุรกิจ (ภาคปกติ) ที่ได้คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจโดยตลอด

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา ความรู้ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน รวมถึงผู้เขียนตำรา เอกสารบทความต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและนำมาอ้างอิงในการศึกษาครั้งนี้

คุณค่าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบให้แด่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คณาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือตลอดมา

ปิยนุช ประดับวิทย์

สิงหาคม 2551

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(8)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
สมมติฐานการวิจัย	8
นิยามศัพท์	10
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	12
แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะการเปิดเผยข้อมูลที่ดี	13
การเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชี	18
การเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์	
แห่งประเทศไทย	51
ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลและการวัดมูลค่า	91
ระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์	
แห่งประเทศไทย	110
ทฤษฎีการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ	112
ธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์	123
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	138
กรอบแนวคิดการวิจัย	147

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	149
วิธีการเก็บข้อมูล	149
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	157
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	165
ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล	166
ผลการทดสอบสมมติฐาน	199
ข้อวิจารณ์	204
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	207
สรุปผลการวิจัย	207
ข้อเสนอแนะ	210
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	212
ภาคผนวก	215
ภาคผนวก ก กระดาษทำการวัดระดับการเปิดเผยข้อมูล	216
ภาคผนวก ข การตรวจสอบเงื่อนไขของการวิเคราะห์	
ความถดถอยเชิงพหุ	258
ภาคผนวก ค มูลค่าตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิจัย	269
ภาคผนวก ง แบบสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายบัญชี	279
ภาคผนวก จ สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายบัญชี	283
ประวัติการศึกษา และการทำงาน	289

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สารสนเทศที่บริษัทจดทะเบียนต้องรายงานตามรอบระยะเวลาบัญชี	74
2	ตารางสรุปปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลจากผลงานวิจัย	93
3	ตารางความแตกต่างระหว่างสถิติพารามตริกกับสถิตินอนพารามตริก	123
4	ตารางที่อยู่อาศัยสร้างเสร็จและจดทะเบียนเพิ่มขึ้นปี พ.ศ.2542-2545	131
5	จำนวนประชากรของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ และวัสดุก่อสร้างแบ่งเป็นแต่ละหมวดอุตสาหกรรมย่อยในปี พ.ศ.2547-2549	150
6	สรุปวิธีที่ใช้ในการวัดมูลค่าของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	157
7	จำนวน ร้อยละของบริษัท และระดับการเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการ ข้อมูลประจำปี (แบบ56-1)	166
8	ค่าเฉลี่ยของดัชนีการเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี	167
9	จำนวน ร้อยละของบริษัท และระดับการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชี	
10	ค่าเฉลี่ยของดัชนีการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชี	169
11	ลักษณะข้อมูลที่เปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงิน	170
12	จำนวน ร้อยละ ของบริษัทจำแนกการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชี	170

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	ค่าเฉลี่ยตัวแปรอิสระของบริษัทปี พ.ศ.2547	172
14	ค่าเฉลี่ยตัวแปรอิสระของบริษัทปี พ.ศ.2548	173
15	ค่าเฉลี่ยตัวแปรอิสระของบริษัทปี พ.ศ.2549	174
16	ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลปี พ.ศ.2547	175
17	ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลปี พ.ศ.2548	176
18	ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลปี พ.ศ.2549	177
19	สรุปผลการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูล	178
20	ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในระดับสูงประจำปี พ.ศ.2547	179
21	ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในระดับสูงประจำปี พ.ศ.2548	180
22	ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในระดับปานกลางประจำปี พ.ศ.2549	181
23	ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในระดับสูงประจำปี พ.ศ.2549	182
24	ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ และวัสดุก่อสร้าง ประจำปี พ.ศ.2547	183

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
25	ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง ประจำปี พ.ศ.2548	184
26	ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง ประจำปี พ.ศ.2549	185
27	ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในระดับสูง ของบริษัทในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง ประจำปี พ.ศ.2547	187
28	ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในระดับสูง ของบริษัทในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง ประจำปี พ.ศ.2548	188
29	ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในระดับปานกลาง ของบริษัทในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง ประจำปี พ.ศ.2549	190
30	ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในระดับสูง ของบริษัทในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง ประจำปี พ.ศ.2549	192
31	สรุปผลการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์	194
32	สรุปผลการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดวัสดุก่อสร้าง	195
33	ตารางเปรียบเทียบผลการวิจัยกับผลการวิจัยในอดีต	196

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
34	ทดสอบความแตกต่างของดัชนีการเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี(แบบ56-1) ระหว่างหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง	201
35	ทดสอบความแตกต่างของดัชนีการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชีระหว่างหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง	203
ตารางผนวกที่		
1	กระดาษทำการวิเคราะห์ระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียน	217
2	การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามปี พ.ศ.2547	265
3	การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามปี พ.ศ.2548	266
4	การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามปี พ.ศ.2549	267
5	การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุของดัชนีการเปิดเผยข้อมูล	268
6	มูลค่าตัวแปรอิสระประจำปี 2547	270
7	มูลค่าตัวแปรอิสระประจำปี 2548	272
8	มูลค่าตัวแปรอิสระประจำปี 2549	275

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่		หน้า
9	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล	280
10	ลักษณะการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี	281
11	ประโยชน์ที่ได้รับจากการเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี	282

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แผนภูมิหน่วยที่อยู่อาศัยในโครงการเปิดตัวใหม่เขตกรุงเทพและปริมณฑล ปี พ.ศ.2535-2541	125
2 จำนวนที่อยู่อาศัยจดทะเบียนเพิ่มขึ้นในเขตกรุงเทพและปริมณฑลปี พ.ศ.2536- 2541	126
3 ปัจจัยทางด้านอุปสงค์และอุปทานที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจซื้อของ ผู้บริโภคและความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการ	133
4 แผนภูมิที่อยู่อาศัยสร้างเสร็จในเขตกรุงเทพและปริมณฑลปี พ.ศ.2539-2549	133
5 กรอบแนวคิดในการวิจัย	148
 ภาพผนวกที่	
1 Histogram ของค่าความคลาดเคลื่อนปี 2547	259
2 Histogram ของค่าความคลาดเคลื่อนปี 2548	259
3 Histogram ของค่าความคลาดเคลื่อนปี 2549	260
4 Normal Probability Plot ของค่าความคลาดเคลื่อนปี 2547	260
5 Normal Probability Plot ของค่าความคลาดเคลื่อนปี 2548	261

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพผนวกที่		หน้า
6	Normal Probability Plot ของค่าความคลาดเคลื่อนปี 2549	261
7	Scatter Plot ปี 2547	262
8	Scatter Plot ปี 2548	262
9	Scatter Plot ปี 2549	263

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2544 ที่ผ่านมาเกี่ยวข้องกับล้มละลายของบริษัทขนาดใหญ่ในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีชื่อว่า “บริษัทเอนรอน” ซึ่งบริษัทนี้เป็นบริษัทที่ประกอบธุรกิจทางด้านพลังงานที่ใหญ่เป็นอันดับที่ 7 ของประเทศสหรัฐอเมริกาและเป็นอันดับที่ 16 ของโลก โดยวัดจากมูลค่าของการค้าที่มีรายได้ในปี พ.ศ. 2543 แต่เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2544 บริษัทเอนรอนก็ประสบภาวะล้มละลายและได้ขอให้ศาลคุ้มครองจากเจ้าหนี้ซึ่งถือได้ว่าเป็นบริษัทที่ล้มละลายที่ใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ทางธุรกิจในประเทศสหรัฐอเมริกา สาเหตุที่ทำให้บริษัทเอนรอน ประสบภาวะล้มละลายก็เนื่องมาจากการขาดความเชื่อมั่นของสถาบันการเงินและนักลงทุนที่มีต่อบริษัทในเรื่องเกี่ยวกับความโปร่งใส ความสุจริต และความเที่ยงธรรมในการดำเนินธุรกิจของคณะกรรมการบริหารของบริษัท เพราะก่อนหน้านี้ช่วงเดือนพฤศจิกายน บริษัท เอนรอนได้ขอยื่นงบการเงินที่มีการแก้ไขใหม่ระหว่างปี พ.ศ. 2540 ถึงไตรมาสที่ 2 ของปี พ.ศ. 2544 ต่อคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ของสหรัฐอเมริกาเพราะงบการเงินที่เคยรายงานไว้ก่อนหน้านี้ มีข้อผิดพลาดที่มีนัยสำคัญทำให้กำไรของบริษัทสูงกว่าที่ควรจะเป็นประมาณ 586 ล้านดอลลาร์จากเหตุการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อบุคคลหลาย ๆ ฝ่ายเป็นอย่างมาก เช่น ผู้ถือหุ้นทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดา สถาบัน กองทุนสำรองเลี้ยงชีพและพนักงานของบริษัท เอนรอนต่างก็ประสบผลขาดทุนมหาศาล พนักงานของบริษัทกว่าสามพันคนต้องถูกปลดออกจากงาน สำนักงานสอบบัญชีที่ทำการรับรองงบการเงินของ บริษัท เอนรอน ถูกคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ของสหรัฐอเมริกาสอบสวนและถูกนักลงทุนฟ้องร้อง นอกจากนี้ยังถูกปลดจากการเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทขนาดใหญ่ทั้งนอกและในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งผลกระทบที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ ความเชื่อมั่นที่มีต่อระบบการรายงานทางการเงินของบริษัทในประเทศสหรัฐอเมริกาที่ได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่มีมาตรฐานการบัญชีและระบบการรายงานงบการเงินที่ดีที่สุดในโลกเริ่มสั่นสะเทือน ทำให้บริษัทขนาดใหญ่ในประเทศสหรัฐอเมริกามีจำนวนมากถูกนักลงทุนเรียกร้องให้จัดทำกาเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของบริษัท

นอกจากกรณีล้มละลายของบริษัทเ็นรอนแล้ว ในช่วงปี 2540 ประเทศไทยเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ รัฐบาลได้ประกาศลอยตัวค่าเงินบาท ซึ่งมีบทความ (เดือนเด่น นิคมบริรักษ์ และ รจิตกนก จิตมันชัยธรรม, 2542) ซึ่งชี้ให้เห็นว่ามีสาเหตุมาจากการดำเนินนโยบายทางด้านมหภาคที่ผิดพลาด และเหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือเกิดจากการทุจริตคอร์รัปชันในภาคธุรกิจ โดยเกิดจากการที่คณะกรรมการหรือผู้บริหารใช้อำนาจตามตำแหน่งหน้าที่ในการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าผลประโยชน์ของบริษัท การใช้ข้อมูลภายในเพื่อประโยชน์ในการค้ากำไร สิ่งเหล่านี้ทำให้บริษัทขาดความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือ อีกทั้งผู้บริหารของบริษัทอาจมีการตกแต่งตัวเลขในงบการเงิน เพื่อปิดบังผลการดำเนินงานและฐานะการเงินที่แท้จริงของบริษัทส่งผลให้ผู้ใช้งบการเงินเกิดความเข้าใจผิดในข้อมูลทางการเงิน ทำให้เกิดการตัดสินใจที่ผิดพลาด (นวพร พงษ์ตันกุล, 2546) เนื่องจากการตกแต่งตัวเลขเป็นการสร้างภาพลักษณ์ของงบการเงินให้ออกมาในรูปแบบที่ผู้บริหารต้องการ ตลอดจนมีการแทรกแซงกระบวนการจัดทำรายงานทางการเงินที่จะเสนอต่อผู้ใช้งบการเงินภายนอก (กรณ์ จีวีวานิชกุล, 2546) ซึ่งจากการศึกษาของ Rahman (1998) ถึงบทบาทของการเปิดเผยข้อมูลบัญชีในวิกฤตการณ์ทางการเงินที่เกิดขึ้นกับประเทศต่าง ๆ ในเอเชียในปี 2540 พบว่า แม้ว่าการเปิดเผยข้อมูลที่ไม่เพียงพอจะไม่ใช่อสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินครั้งนี้ แต่การเปิดเผยข้อมูลที่ไม่มีคุณภาพก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ปัญหาเกิดการกระจายตัวออกไปอย่างรวดเร็วและเป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดวิกฤตการณ์ทางการเงิน ซึ่งเมื่อเกิดกรณีอย่างนี้มากขึ้นเรื่อยๆ ก็ย่อมส่งผลเสียต่อระบบโดยรวม เช่น ความล้มเหลวของตลาดทุนเนื่องจากนักลงทุนขาดความเชื่อมั่นในความโปร่งใสของธุรกิจที่ระดมทุนในตลาดเงินตลาดทุน ทำให้นักลงทุนลงทุนในตลาดทุนลดลง ส่งผลให้ธุรกิจมีความยากลำบากในการจัดหาแหล่งเงินทุนจากแหล่งภายนอกกิจการ จึงทำให้ต้นทุนของเงินทุนสูงขึ้น ส่งผลต่อราคาของสินค้าและธุรกิจบริการมีราคาสูงขึ้น ซึ่งท้ายสุดก็จะทำให้เกิดความเสียหายต่อสังคมโดยรวม (พรอนงค์ บุษราตระกูล, ม.ป.ป.)

จากปัญหาข้างต้นทำให้หลักธรรมาภิบาล (Good Corporate Governance) ได้รับความสนใจเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากธรรมาภิบาลก็คือ กระบวนการ กิจกรรม หรือกลไกที่องค์กรหรือบริษัทกระทำเพื่อให้เกิดการจัดการที่ดีในองค์กร (พรอนงค์ บุษราตระกูล, ม.ป.ป.) ทำให้องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนนำหลักธรรมาภิบาลเข้ามาพัฒนาหรือปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กรเพื่อสร้างความแข็งแกร่งในการเจริญเติบโตได้อย่างมีประสิทธิภาพและมั่นคง รวมทั้งสามารถสร้างความมั่นใจให้แก่ลงทุน (สมคิด จาตุศรีพิทักษ์, 2544) อัญญา ชันธวิทย์ (2545) กล่าวถึงแนวทางการเปิดเผยข้อมูลว่า แนวทางการเปิดเผยข้อมูลสำหรับบริษัทจดทะเบียนที่กำหนดขึ้นโดย ก.ล.ต. เป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถใช้เป็นตัวแทนของการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นสาระได้ โดยระดับการเปิดเผยข้อมูล

ที่ถือว่าเป็นระดับที่เหมาะสมนั้น สามารถนิยามได้ว่าเป็นระดับขั้นต่ำที่จะต้องเปิดเผย ข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพของบริษัททั้งที่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพและเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ การเปิดเผยข้อมูลเป็นธุรกรรมหนึ่งที่ถูกคาดหวังสำหรับบริษัทจดทะเบียน ส่งผลให้การเปิดเผยข้อมูลและการตรวจสอบเพื่อให้เกิดความโปร่งใสต้องทำได้ในทุกระดับ ทั้งนี้การเปิดเผยข้อมูลตามความเหมาะสมก็เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจและคุ้มครองผลประโยชน์ให้กับผู้ลงทุน เรื่อยไปจนถึงการนำข้อมูลเหล่านั้นเผยแพร่ต่อสาธารณะชน และนอกจากนี้การเปิดเผยข้อมูลก็คือ คำอธิบายหรือตัวอย่างประกอบรายงานทางการเงินหรืองบการเงิน ซึ่งให้ข้อเท็จจริง ความเห็น หรือรายละเอียดเพื่อช่วยให้ตีความรายงานทางการเงินหรืองบการเงินนั้นได้ดีขึ้น (สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาต, 2538) จึงทำให้การเปิดเผยข้อมูลที่มีคุณภาพเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญตัวหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงการบริหารจัดการที่โปร่งใส (กนกวรรณ เสดลากุล, 2548) ซึ่งจะทำให้ผู้ลงทุนได้รับข้อมูลเพื่อประเมินความเสี่ยงในฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทรวมทั้งตัดสินใจลงทุนได้อย่างถูกต้องยิ่งขึ้น และยังช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนในการเข้าซื้อหลักทรัพย์ของบริษัทและนำไปสู่การมีสภาพคล่องในหลักทรัพย์ของบริษัทจนกระทั่งตลาดทุนของประเทศสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและระบบเศรษฐกิจของประเทศมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (สุภาพรณ รัตนภรณ์ และ สุพัตรา บุญมาก, 2531)

ในอดีตมีงานวิจัยหลายชิ้นที่ทำการศึกษถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การเปิดเผยข้อมูล นอกจากลักษณะการเปิดเผยข้อมูลที่ทำการศึกษจะแตกต่างกันแล้ว เช่น Raffournier (1995) ซึ่งทำการศึกษการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินอย่างสมัครใจ Meek Roberts Gray(1995) ซึ่งทำการศึกษการเปิดเผยข้อมูลอย่างสมัครใจในรายงานประจำปี เป็นต้น ยังขึ้นอยู่กัปัจจัยหลายประการทำให้แต่ละงานวิจัยได้มีการตั้งสมมติฐานของปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลกระทบแตกต่างกันออกไป เช่น งานวิจัยบางชิ้นจะเน้นปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และสิ่งแวดล้อม แต่ปัจจัยที่มีผู้สนใจศึกษากันอย่างแพร่หลาย คือ ปัจจัยภายในบริษัทนั้น ๆ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ทำให้บริษัทแตกต่างจากบริษัทอื่น ๆ เช่น ขนาดขององค์กร โครงสร้างเงินทุน โครงสร้างการเป็นเจ้าของ เป็นต้น จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ที่ผ่านมามีการทำโครงการวิจัยเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลจำนวนมากทั้งงานวิจัยของต่างประเทศและภายในประเทศ โดยผู้ศึกษาโครงการวิจัยต่าง ๆ ได้กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลแตกต่างกันไป ขึ้นกับประเด็นที่ผู้ศึกษาสนใจ อาทิ Cooke (1992); Meek and Robert (1995); Camffermam and Cooke (2002); Wallace R., Naser K. และ Mora A. (1994); Singhvi nad Desai (1971); Ho and Wong (2001); Chow Chee and Wong-Boren (1987); Chau and Gray (2002); นภวรรณ เชิดชูวุฒิกุล (2546); และ นวพร พงษ์คันทกุล (2546) ในทางปฏิบัติถึงแม้จะมีข้อกำหนดให้บริษัทจดทะเบียน

ต้องเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป การเปิดเผยข้อมูลก็ยังมีกรเปิดเผยข้อมูลในระดับที่แตกต่างกัน (รัชณี ศรีปาน, 2543) ในการวิจัยครั้งนี้จึงทำการศึกษาว่าปัจจัยอะไรที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชีในงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบ

ที่ผ่านมา ในช่วงปี พ.ศ.2539 ธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์มีการเติบโตอย่างรวดเร็วเนื่องจากมีนักลงทุนทั้งในและนอกประเทศให้ความสนใจที่จะลงทุนในธุรกิจนี้เป็นอย่างมาก รวมทั้งมีการซื้อที่ดินในหลายพื้นที่เพื่อที่จะทำการเก็งกำไรในอนาคตข้างหน้าซึ่งส่งผลทำให้ราคาหุ้นของธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่ในปีพ.ศ.2540 กลับเกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจทั่วโลก ประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับผลกระทบอย่างมาก ทำให้การดำเนินธุรกิจทางอสังหาริมทรัพย์ผันผวนตามไปด้วย เนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ หลายประการ เช่น ผู้ประกอบการธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ขาดเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจและพัฒนาโครงการต่าง ๆ ของบริษัท เป็นผลทำให้โครงการก่อสร้างหลายโครงการต้องยุติการดำเนินงานต่อ นอกจากนี้อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่ทำการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศมีหนี้สินเพิ่มขึ้นหรือมีต้นทุนในการดำเนินธุรกิจสูงขึ้น เนื่องจากได้ทำการสั่งซื้อวัสดุก่อสร้างจากต่างประเทศ แต่อย่างไรก็ตาม ในปี พ.ศ.2545 ธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์มีผลการดำเนินงานปรับตัวดีขึ้นมากและต่อเนื่อง โดยพิจารณาได้จากการมียอดขายที่ปรับตัวสูงขึ้น ความต้องการของผู้บริโภคมีมากขึ้นและมีอัตราของดอกเบี้ยค่อนข้างต่ำ ทำให้สามารถกระตุ้นกำลังซื้อของผู้บริโภคให้สูงมากขึ้นได้ (วารสารตลาดหลักทรัพย์ : ศ.ค. 2545) อย่างไรก็ตามจากการที่กลุ่มผู้ประกอบการต่าง ๆ หันมาลงทุนในโครงการอสังหาริมทรัพย์เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งปี พ.ศ. 2550 ซึ่งเมื่อภาวะการณ์เมืองไทย และราคาน้ำมันในตลาดโลก ตกอยู่ในห้วงของความไม่แน่นอน แต่ อสังหาริมทรัพย์ไทยก็ยังคงชะลอตัวอยู่อย่างต่อเนื่อง จากความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่ลดลงต่ำถึงขีดสุด มีการคาดการณ์การขยายตัวทางเศรษฐกิจ หรือ GDP ปีนี้อยู่ที่ 4-4.5% เท่านั้น และอาจจะมีการลดต่ำลงกว่านี้ แม้ทิศทางอัตราดอกเบี้ยจะอยู่ในช่วงขาลงแล้วก็ตาม แต่ปัจจัยหลายด้านก็ยังไม่กระตุ้นให้ผู้ประกอบการเกิดความมั่นใจในการลงทุนเท่าที่ควร(วารสารตลาดหลักทรัพย์ :มี.ค. 2550) ซึ่งอาจจะทำให้เกิดวัฏจักรเดิมของกลุ่มอสังหาริมทรัพย์ก่อนที่จะเกิดวิกฤตเศรษฐกิจเหมือนในปีพ.ศ.2540 ที่ผ่านมา ดังนั้นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์ดังกล่าวขึ้นอีกบริษัทในธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ควรมีการระมัดระวังมากขึ้น โดยมีการเพิ่มการเปิดเผยข้อมูลให้เพียงพอต่อการตัดสินใจในการลงทุนและควรเปิดเผยข้อมูลให้ตรงกับความเป็นจริงมากขึ้น เพื่อให้ผู้ลงทุนสามารถนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจในการลงทุนได้อย่างถูกต้องมากยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยจะศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล ลักษณะของการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน และผลที่จะได้รับจากการเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และบริษัทในหมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังนี้

1. ในการศึกษาถึงระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้ศึกษาจะมีการกำหนดขอบเขตที่จะศึกษาถึงการเปิดเผยข้อมูลซึ่งการเปิดเผยข้อมูลนี้ผู้ศึกษาได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1.1 ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

บริษัทจดทะเบียนต้องเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน และไม่ใช้ทางการเงิน ซึ่งเป็นข้อมูลฐานะการดำเนินงานและผลการดำเนินงานทั้งในอดีตและแผนงานในอนาคต ตามแบบ 56 - 1 ซึ่งเป็นแบบการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นผลบังคับใช้จาก “พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535” มาตรา 56 หมวด 2 การออกหลักทรัพย์ ส่วนที่ 5 เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียน” (ก.ล.ด. ,2547)

นอกเหนือจากการเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แล้วผู้ศึกษายังศึกษา
รายการที่เป็นการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ (Voluntary Disclosure)

1.2 ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบ ตามที่มาตรฐาน
การบัญชีกำหนดไว้ให้ทำการเปิดเผย เฉพาะมาตรฐานการบัญชี จำนวน 26 ฉบับ

ฉบับที่ 11 เรื่อง หนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ

ฉบับที่ 14 เรื่อง การบัญชีสำหรับการวิจัยและพัฒนา

ฉบับที่ 24 เรื่อง การเสนอข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน

ฉบับที่ 25 เรื่อง งบกระแสเงินสด

ฉบับที่ 26 เรื่อง การบัญชีสำหรับการรับรู้รายได้ของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

ฉบับที่ 29 เรื่อง การทำบัญชีสำหรับสัญญาเช่าระยะยาว

ฉบับที่ 30 เรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา

ต่างประเทศ

ฉบับที่ 31 เรื่อง สินค้าคงเหลือ

ฉบับที่ 32 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

ฉบับที่ 33 เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม

ฉบับที่ 34 เรื่อง การปรับโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา

ฉบับที่ 35 เรื่อง การนำเสนองบการเงิน

ฉบับที่ 36 เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์

ฉบับที่ 37 เรื่อง การรับรู้รายได้

ฉบับที่ 38 เรื่อง กำไรต่อหุ้น

ฉบับที่ 39 เรื่อง กำไรหรือขาดทุนสุทธิสำหรับงวด ข้อผิดพลาดที่สำคัญและการ

เปลี่ยนแปลงทางบัญชี

ฉบับที่ 40 เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน

ฉบับที่ 43 เรื่อง การรวมธุรกิจ

ฉบับที่ 44 เรื่อง งบการเงินรวมและการบัญชีสำหรับเงินลงทุนในบริษัทย่อย

ฉบับที่ 45 เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในบริษัทร่วม

ฉบับที่ 46 เรื่อง รายงานทางการเงินเกี่ยวกับส่วนได้เสียในการร่วมค้า

ฉบับที่ 47 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

ฉบับที่ 48 เรื่อง การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน

ฉบับที่ 49 เรื่อง สัญญาก่อสร้าง

ฉบับที่ 52 เรื่อง เหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบดุล

ฉบับที่ 53 เรื่อง ประมวลการณ์หนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น

โดยมาตรฐานการบัญชีทั้ง 26 ฉบับ ดังกล่าวเป็นมาตรฐานที่บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้างใช้ในการจัดทำงบการเงินและมีความเกี่ยวข้องกับบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง

3. ปัจจัยที่นำมาใช้ในการศึกษาว่ามีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง โดยแบ่งตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาออกเป็น 3 ประเภท ตามวิธีการแบ่งที่ใช้ในการวิจัยของ Wallace R. Naser K. and Mora A. (1994) และ Camfferman และCooke (2002)

3.1 ตัวแปรที่เกี่ยวกับโครงสร้างของบริษัท ประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ ได้แก่ ขนาดของบริษัท โครงสร้างเงินทุน โครงสร้างความเป็นเจ้าของ

3.2 ตัวแปรที่เกี่ยวกับการดำเนินงานและผลการดำเนินงานของบริษัท ประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ ได้แก่ อายุการดำเนินงาน ความสามารถในการทำกำไร และสภาพคล่องของบริษัท

3.3 ตัวแปรที่เกี่ยวกับธุรกิจหรือการตลาดของบริษัท ประกอบด้วย 2 คุณลักษณะ ได้แก่ ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี และหมวดอุตสาหกรรมย่อย

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลจากรายงานประจำปี 2547-2549 เนื่องจากเป็นช่วงปีล่าสุดที่มีรายละเอียดการเปิดเผยข้อมูลครบถ้วนจึงช่วยลดความคลาดเคลื่อนของข้อมูลต่างๆ ที่ต้องใช้ในการวิจัย

4. กลุ่มประชากรในการวิจัย คือ บริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง โดยเป็นบริษัทที่กำลังดำเนินการภายในแต่ละปี 2547 ปี 2548 และปี 2549

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการออกกฎระเบียบต่าง ๆ เช่น ก.ล.ต. สามารถนำปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล มาใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาแนวทางในการกำกับดูแล ควบคุม ให้บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลในระดับที่เหมาะสมมากยิ่งขึ้น
2. เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ข้อมูล เช่น นักวิเคราะห์และที่ปรึกษาทางการเงิน สามารถนำปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล มาใช้ประกอบการวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลของบริษัทเพื่อให้ได้ข้อมูลที่นักลงทุนและเจ้าหน้าที่ต้องการ ส่งผลสืบเนื่องมายังนักลงทุนและเจ้าหน้าที่ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัท นอกจากนี้ยังเป็นการลดความเสี่ยงจากการประมาณการผลการดำเนินงานของบริษัทผิดพลาด

สมมติฐานการวิจัย

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยจำนวน 8 สมมติฐาน ประกอบด้วย

1. ขนาดของบริษัท

บริษัทที่มีขนาดใหญ่จะมีระดับการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าบริษัทที่มีขนาดเล็ก ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H_1 : ขนาดของบริษัทมีผลทิศทางบวกต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี

2. โครงสร้างเงินทุน

บริษัทที่มีหนี้สินระยะยาวต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสูงจะมีระดับการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าบริษัทที่มีหนี้สินระยะยาวต่อส่วนของผู้ถือหุ้นต่ำ ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H_2 : โครงสร้างเงินทุนมีผลทิศทางบวกต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี

3. โครงสร้างความเป็นเจ้าของ

บริษัทที่มีสัดส่วนผู้ถือหุ้นแต่ละรายสูง จะมีการกระจายสัดส่วนการถือหุ้นต่ำ โครงสร้างความเป็นเจ้าของก็จะสูง ทำให้เกิดแรงกดดันในการเปิดเผยข้อมูลจากผู้ถือหุ้นส่วนน้อยในระดับต่ำ ทำให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่น้อย ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H_3 : โครงสร้างความเป็นเจ้าของมีผลทิศทางลบต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี

4. อายุการดำเนินงาน

บริษัทที่มีอายุการดำเนินงานนานกว่าจะมีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าบริษัทที่มีอายุการดำเนินงานน้อย ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H_4 : อายุการดำเนินงานมีผลทิศทางบวกต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี

5. ความสามารถในการทำกำไร

บริษัทที่มีความสามารถในการทำกำไรสูงจะมีระดับการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าบริษัทที่มีความสามารถในการทำกำไรต่ำ ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H_5 : ความสามารถในการทำกำไรมีผลทิศทางบวกต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี

6. สภาพคล่องของบริษัท

บริษัทที่มีสภาพคล่องต่ำจะมีระดับการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าบริษัทที่มีสภาพคล่องสูง ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H_6 : สภาพคล่องของบริษัทมีผลทิศทางลบต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี

7. ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี

บริษัทที่มีผู้สอบบัญชีของสำนักงานสอบบัญชี (Big 4) จะมีระดับการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าบริษัทที่มีผู้สอบบัญชีที่มาจากสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H_7 : ขนาดของบริษัทสอบบัญชี (วัดจากการเป็นผู้สอบบัญชีใน Big 4) มีผลทิศทางบวกต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี

8. หมวดอุตสาหกรรม

บริษัทที่อยู่ในหมวดอุตสาหกรรมที่แตกต่างกันจะมีการเปิดเผยข้อมูลแตกต่างกัน ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H_8 : บริษัทที่อยู่ในหมวดอุตสาหกรรมที่แตกต่างกันมีการเปิดเผยข้อมูลที่แตกต่างกัน

นิยามศัพท์

ในการวิจัยครั้งนี้ มีนิยามศัพท์ ดังนี้

ปัจจัยของบริษัท หมายถึง ขนาดของบริษัท โครงสร้างเงินทุน โครงสร้างความเป็นเจ้าของ อายุการดำเนินงาน ความสามารถในการทำกำไร สภาพคล่องของบริษัท และขนาดของสำนักงานสอบบัญชี

ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี หมายถึง สำนักงานสอบบัญชี Big 4 ซึ่งประกอบไปด้วย บริษัท เคพีเอ็มจี ออดิท (ประเทศไทย) จำกัด บริษัท ดีลอยท์ ทูชโทมัทสு ไชยยศ จำกัด บริษัท พริ้งวอร์เตอร์เฮาส์ กูเปอร์ส เอบีเอส จำกัด บริษัท สำนักงานเอ็นส์ แอน ยัง จำกัด

แบบ 56-1 หมายถึง แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี กรณีบริษัททั่วไป ประกอบไปด้วย ข้อมูลทางการเงิน คือ งบการเงินที่ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่ได้รับรองทั่วไปทั้งรายไตรมาสและประจำปี ข้อมูลที่ไม่ใช่ทางการเงิน คือ ข้อมูลลักษณะการดำเนินงานของบริษัท การลงทุนและโครงสร้างเงินทุน การบริหารและการจัดการ

การเปิดเผยตามความสมัครใจ หมายถึง การเปิดเผยข้อมูลนอกเหนือจากข้อกำหนดของ ตลาดหลักทรัพย์และคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ซึ่งถือเป็นทางเลือกอิสระสำหรับบริษัทที่จะให้ ข้อมูลที่เกี่ยวกับการตัดสินใจแก่ผู้ใช้ข้อมูลอย่างสมัครใจ

การเปิดเผยข้อมูลอื่นๆที่สร้างมูลค่าเพิ่ม หมายถึง การเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจอื่น ที่นอกเหนือจากรายการที่กำหนดในกระดานทำการ ซึ่งรายการจะแตกต่างกันไปขึ้นกับลักษณะ รายการที่แต่ละบริษัททำการเปิดเผยเพิ่มเติม

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง มีแนวคิดและผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องในการศึกษาเรื่องนี้ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะการเปิดเผยข้อมูลที่ดี
2. การเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชี
3. การเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
4. ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลและการวัดมูลค่า
5. ระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
6. ทฤษฎีการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ
7. ธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง
8. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
9. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะการเปิดเผยข้อมูลที่ดี

แม่บทการบัญชี

ข้อมูลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกิจการในอดีตที่ผ่านมาและแผนการดำเนินงานในอนาคต เป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญสำหรับผู้ลงทุน ดังนั้นข้อมูลพื้นฐานเหล่านี้ควรมีลักษณะเชิงคุณภาพตามแม่บทการบัญชี (สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาต, 2547)

ลักษณะเชิงคุณภาพ หมายถึง คุณสมบัติที่ทำให้ข้อมูลในงบการเงินมีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน ลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงินมี 4 ลักษณะ (สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาต, 2547: 26-31) คือ

1. ความเข้าใจได้ ข้อมูลในงบการเงินต้องสามารถเข้าใจได้ในทันทีที่ผู้ใช้งบการเงินใช้ข้อมูลดังกล่าว ดังนั้นจึงต้องมีข้อสมมติฐานว่าผู้ใช้งบการเงินมีความรู้ตามควรเกี่ยวกับธุรกิจ กิจกรรมเชิงเศรษฐกิจและการบัญชีรวมทั้งมีความตั้งใจตามควรที่จะศึกษาข้อมูลดังกล่าว อย่างไรก็ตามแม้ว่าข้อมูลจะมีความซับซ้อนแต่ถ้าเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจก็ไม่ควรละเว้นที่จะแสดงในงบการเงินเพียงเหตุผลที่ว่า ข้อมูลดังกล่าวยากเกินกว่าที่ผู้ใช้งบการเงินบางคนจะเข้าใจได้
2. ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ข้อมูลที่มีประโยชน์ต้องเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน ข้อมูลจะเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจได้ก็ต่อเมื่อข้อมูลนั้นช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต รวมทั้งช่วยยืนยันหรือชี้ข้อผิดพลาดของผลการประเมินที่ผ่านมาของผู้ใช้งบการเงินได้ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของข้อมูลขึ้นอยู่กับลักษณะและความมีนัยสำคัญของข้อมูลนั้น ในบางกรณีลักษณะของข้อมูลเพียงอย่างเดียวก็เพียงพอที่จะใช้ตัดสินใจว่าข้อมูลมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจหรือไม่
3. ความเชื่อถือได้ ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต้องเชื่อถือได้ ข้อมูลจะมีคุณสมบัติของความเชื่อถือได้หากปราศจากความผิดพลาดที่มีนัยสำคัญและความลำเอียง ซึ่งทำให้ผู้ใช้ข้อมูลสามารถเชื่อว่าข้อมูลนั้นเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของข้อมูลที่ต้องการให้แสดงหรือควรแสดง

4. การเปรียบเทียบกันได้ ผู้ใช้งบการเงินต้องสามารถเปรียบเทียบงบการเงินของกิจการในรอบระยะเวลาต่างกันเพื่อคาดคะเนถึงแนวโน้มของฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการนั้น นอกจากนี้ผู้ใช้งบการเงินยังต้องสามารถเปรียบเทียบงบการเงินระหว่างกิจการเพื่อประเมินฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน ดังนั้นการวัดมูลค่าและการแสดงผลการกระทบทางการเงินของรายการและเหตุการณ์ทางการบัญชีที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน จึงจำเป็นต้องปฏิบัติภายในกิจการเดียวกันแต่ต่างรอบระยะเวลา หรือเป็นการปฏิบัติของกิจการแต่ละกิจการก็ตาม

มาตรฐานการบัญชี

เพื่อให้งบการเงินที่เปิดเผยต่อผู้ลงทุนจัดทำตามมาตรฐานเดียวกัน และสามารถเปรียบเทียบกันได้ สำนักงาน ก.ล.ต. ได้ออกประกาศกำหนดให้บริษัทที่เสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชนและบริษัทจดทะเบียนต้องจัดทำงบการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปที่สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยกำหนดตั้งแต่ปี 2535 และในกรณีที่มาตรฐานไทยไม่ครอบคลุมมาตรฐานการบัญชีในเรื่องใด ก็ให้บริษัทดังกล่าวใช้มาตรฐานของ IASC หรือ FASB โดยต้องมีการอ้างอิงไว้ และต่อมาในปี 2543 พระราชบัญญัติการบัญชีก็ได้กำหนดให้บริษัททุกแห่งในประเทศไทยต้องจัดทำงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี (สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาต, 2543)

งบการเงินต้องแสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดของกิจการโดยถูกต้องตามที่ควร งบการเงินจะแสดงข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรก็ต่อเมื่อกิจการนำมาตรฐานการบัญชีมาใช้ปฏิบัติอย่างเหมาะสมพร้อมกับเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมเมื่อจำเป็น กิจการจะสามารถระบุว่างบการเงินที่จัดทำขึ้นเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปก็ต่อเมื่องบการเงินนั้นเป็นไปตามข้อกำหนดทุกข้อในมาตรฐานการบัญชีที่ต้องนำมาปฏิบัติ และเป็นไปตามการตีความทุกประเด็นของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชี กิจการที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ไม่สามารถทำให้งบการเงินถูกต้องตามที่ควรได้โดยการเปิดเผยข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นการเปิดเผยในนโยบายการบัญชี ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน หรือการอธิบายในลักษณะอื่น (สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาต, 2543)

งบการเงินที่สมบูรณ์ต้องประกอบด้วย

1. งบดุล
2. งบกำไรขาดทุน
3. งบใดงบหนึ่งดังต่อไปนี้
 - 3.1 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้เจ้าของ
 - 3.2 งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ
4. งบกระแสเงินสด
5. นโยบายการบัญชีและหมายเหตุประกอบงบการเงิน

นโยบายการบัญชี หมายถึง หลักการโดยเฉพาะ หลักเกณฑ์ ประเพณีปฏิบัติ กฎเกณฑ์ หรือวิธีปฏิบัติที่กิจการใช้ในการจัดทำและนำเสนองบการเงิน ฝ่ายบริหารต้องเลือกใช้นโยบายการบัญชีที่ทำการเงินเป็นไปตามข้อกำหนดทุกข้อในมาตรฐานการบัญชีและการตีความทุกประเด็นของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชี

กิจการต้องเปิดเผยนโยบายการบัญชีที่เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

1. เกณฑ์การวัดค่าในการจัดทำงบการเงิน
2. นโยบายการบัญชีที่จำเป็นต่อความเข้าใจในงบการเงิน

หมายเหตุประกอบงบการเงินของกิจการ

หมายเหตุประกอบงบการเงินต้องแสดงอย่างเป็นระบบ รายการแต่ละรายการในงบดุล งบกำไรขาดทุน และงบกระแสเงินสดต้องอ้างอิงข้อมูลที่เกี่ยวข้องในหมายเหตุประกอบงบการเงินได้

1. แสดงข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์การจัดทำงบการเงินและนโยบายการบัญชีที่เลือกใช้กับรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีที่สำคัญ
2. เปิดเผยข้อมูลตามที่มาตรฐานการบัญชีกำหนด
3. ให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่ไม่ได้แสดงอยู่ในงบการเงินแต่เป็นข้อมูลที่จำเป็น เพื่อให้งบการเงินนั้นแสดงโดยถูกต้องตามที่ควร

นอกจากข้อมูลที่น่าเสนอในงบการเงินแล้ว กิจการควรจัดให้มีรายงานการวิเคราะห์ข้อมูลในงบการเงิน โดยผู้บริหารซึ่งอธิบายถึงส่วนสำคัญของผลการดำเนินงานของกิจการ รวมทั้งฐานะการเงินและความไม่แน่นอนที่กิจการกำลังเผชิญอยู่ กิจการควรนำเสนองบการเงินที่สมบูรณ์ ณ วันสิ้นงวด อย่างไรก็ตาม กิจการอาจไม่นำเสนองบการเงินบางงบ หากงบการเงินนั้นไม่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับไม่คุ้มกับต้นทุนที่ต้องเสีย กิจการบางกิจการอาจแสดงข้อมูลเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่แสดงไว้ในงบการเงิน เช่น รายงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมหรืองบมูลค่าเพิ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมที่ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญ

การนำเสนองบการเงิน (สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาต, 2543:10-14) จะต้องพิจารณา ดังนี้

การดำเนินงานต่อเนื่อง ฝ่ายบริหารต้องประเมินความสามารถในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องของกิจการ งบการเงินควรจัดทำตามหลักการดำเนินงานต่อเนื่อง นอกจากว่ากิจการมีความตั้งใจที่จะชำระบัญชี เลิกกิจการ หรือไม่สามารถดำเนินงานอย่างต่อเนื่องได้ต่อไป กิจการต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความไม่แน่นอนที่สำคัญเกี่ยวกับสถานการณ์หรือเงื่อนไขอันเป็นเหตุให้สงสัยว่ากิจการจะไม่สามารถดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเปิดเผยเกณฑ์การจัดทำงบการเงินและเหตุผลที่กิจการไม่อาจดำเนินงานอย่างต่อเนื่องได้

เกณฑ์คงค้าง กิจการต้องจัดทำงบการเงินตามเกณฑ์คงค้าง ยกเว้นข้อมูลเกี่ยวกับกระแสเงินสด ภายใต้เกณฑ์คงค้างกิจการต้องรับรู้รายการและเหตุการณ์ทางบัญชีเมื่อเกิดรายการ (ไม่ใช่เมื่อรับหรือจ่ายเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสด) โดยบันทึกและแสดงในงบการเงินตามงวดบัญชีที่เกี่ยวข้อง กิจการต้องรับรู้ค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนตามเกณฑ์ความสัมพันธ์โดยตรงระหว่างต้นทุนที่เกิดขึ้นกับรายได้ที่เกิดจากต้นทุนนั้น

ความสม่ำเสมอ กิจการต้องแสดงและจัดประเภทรายการในงบการเงินให้เป็นแบบเดียวกันในทุกงวดบัญชี นอกจากว่า ลักษณะการดำเนินงานของกิจการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีสาระสำคัญหรือกิจการเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงการแสดงและจัดประเภทรายการในงบการเงินใหม่จะทำให้การแสดงผลงบการเงินมีความเหมาะสมขึ้น

ความมีนัยสำคัญและการรวมยอด รายการที่มีนัยสำคัญแต่ละรายการต้องแยกแสดงในงบการเงิน ส่วนรายการที่ไม่มีนัยสำคัญต้องนำไปรวมกับรายการที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันหรือมีหน้าตาที่แบบเดียวกันโดยไม่จำเป็นต้องแยกแสดง

การหักกลบ มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ระบุให้สินทรัพย์และหนี้สินที่มีนัยสำคัญต้องแสดงรายการแยกจากกันในงบดุล รายได้และค่าใช้จ่ายที่มีนัยสำคัญต้องแสดงรายการแยกจากกันในงบกำไรขาดทุนการหักกลบรายการดังกล่าวจะทำให้ความสามารถของผู้ใช้งบการเงินในการเข้าใจและในการประเมินกระแสเงินสดในอนาคตของกิจการลดลง นอกจากรายการกำไรและรายการขาดทุนที่เกิดจากรายการบัญชีที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันให้แสดงเป็นยอดสุทธิ เช่น รายการกำไรขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

ข้อมูลเปรียบเทียบ หรือจำนวนที่นำมาเปรียบเทียบ หมายถึง จำนวนหรือข้อมูลที่เป็นตัวเลขของรายการในงบการเงินงวดก่อนซึ่งนำมาแสดงในงบการเงินงวดปัจจุบันเพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบ กิจการต้องแสดงข้อมูลเปรียบเทียบทุกรายการที่มีนัยสำคัญในงบการเงินของงวดบัญชีปัจจุบันหากมาตรฐานการบัญชีมิได้อนุญาตหรือกำหนดไว้เป็นอื่น ข้อมูลเปรียบเทียบดังกล่าวต้องแสดงรวมในหมายเหตุประกอบงบการเงินหากข้อมูลนั้นช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถเข้าใจงบการเงินของงวดบัญชีปัจจุบันได้ดีขึ้น

เอกลักษณ์ของงบการเงิน งบการเงินต้องมีเอกลักษณ์ที่เด่นชัดจากข้อมูลอื่นที่เสนอในเอกสารเผยแพร่ชุดเดียวกัน ส่วนประกอบแต่ละส่วนของงบการเงินต้องมีเอกลักษณ์เฉพาะและต้องแสดงข้อมูลต่อไปนี้อย่างเด่นชัด ซึ่งอาจต้องแสดงซ้ำหากจำเป็นเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้อง

1. ชื่อของกิจการที่เสนอรายงานหรือสัญลักษณ์ของกิจการ
2. การระบุว่างบการเงินนั้นเป็นงบการเงินเดี่ยวหรืองบการเงินรวม
3. วันที่ในงบดุลหรือรอบระยะเวลาของงบที่เกี่ยวข้อง
4. สกุลเงินที่ใช้รายงาน
5. จำนวนหลักที่ใช้ในการแสดงตัวเลขในงบการเงิน

การเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชี

การบัญชีมีคำนิยามต่าง ๆ กัน ที่นิยมใช้กันมากได้แก่คำนิยามของสมาคมผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งกล่าวไว้ว่าการบัญชีหมายถึง “การจดบันทึก การจำแนก การสรุปผลและการรายงานเหตุการณ์เกี่ยวกับการเงิน โดยใช้หน่วยเป็นเงินตรา รวมทั้งการแปลความหมายของผลการปฏิบัติงานดังกล่าวด้วย”

“หลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป เป็นคำที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายในวงวิชาชีพการบัญชี ในปัจจุบันได้มีการใช้คำ “มาตรฐานการบัญชี” กันมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากการจัดตั้ง “คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีการเงิน” ของประเทศสหรัฐอเมริกา และ “คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ” เป็นต้น สำหรับประเทศไทยคำ “มาตรฐานการบัญชี” น่าจะเป็นคำที่เหมาะสมและเข้าใจได้ง่ายกว่าคำอื่นๆ สิ่งใดที่เป็นมาตรฐานการบัญชีสิ่งนั้นก็ถือเป็นหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปโดยปริยาย หลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปเป็นคำศัพท์พิเศษในการบัญชีการเงิน ซึ่งครอบคลุมถึงประเพณีนิยม กฎเกณฑ์ และวิธีการต่าง ๆ ซึ่งอธิบายให้ทราบถึงวิธีการปฏิบัติทางการบัญชีที่รับรองกัน ณ เวลาหนึ่งเวลาใด โดยเฉพาะหลักการบัญชีดังกล่าวได้กลายเป็นที่รับรองทั่วไปโดยการตกลงกันมากกว่าที่จะเป็นหลักการบัญชีซึ่งสร้างขึ้นจากแนวความคิดขั้นมูลฐาน หลักการบัญชีได้พัฒนาโดยถือหลักเหตุผล ขนบธรรมเนียม ประสพการณ์ การใช้เงินเคชเชิน และความจำเป็นในทางปฏิบัติ

ธุรกิจเป็นองค์การที่สลับซับซ้อน หากที่จะกำหนดกฎเกณฑ์อย่างหนึ่งให้ใช้กับทุกกิจการได้อย่างราบรื่น ในเรื่องการบัญชีก็เช่นเดียวกัน มีวิธีปฏิบัติทางบัญชีหลายวิธีสำหรับเรื่องเดียวกัน แต่ละวิธีต่างถือได้ว่าเป็นหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือเป็นมาตรฐานการบัญชีได้อย่างหนึ่ง ภายในขอบเขตดังกล่าว กิจการจะเลือกใช้วิธีการบัญชีใดก็ได้เพื่อให้เหมาะสมกับกิจการของตนโดยเฉพาะ อย่างไรก็ตามตลอดเวลาที่ผ่านมา แม้สมาคมวิชาชีพการบัญชี นักวิชาการและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะได้ใช้ความพยายามร่วมกันในอันที่จะลดมาตรฐานการบัญชี หรือวิธีปฏิบัติทางบัญชีที่ใช้ให้เหลือน้อยลง แต่ภายในขอบเขตดังกล่าว ในการใช้มาตรฐานการบัญชีและการวิเคราะห์รายการธุรกิจบางรายการ ก็ยังคงต้องใช้ดุลพินิจของฝ่ายจัดการอยู่ เช่น การใช้ดุลพินิจว่ารายการใดมีนัยสำคัญหรือไม่ และควรใช้หลักความระมัดระวังกับรายการนั้นมากน้อยเพียงใด เป็นต้น ด้วยเหตุดังกล่าว สำหรับภาวการณ์อย่างเดียวกันวิธีการบัญชีที่กิจการเลือกใช้ต่างกัน จึงอาจผลิตงบ

การเงินออกมาในลักษณะที่แตกต่างกันอย่างมากได้ นโยบายการบัญชีของกิจการ หมายถึง มาตรฐานการบัญชีเฉพาะเรื่อง และวิธีการใช้มาตรฐานการบัญชานั้น ซึ่งฝ่ายจัดการของกิจการได้ใช้ดุลยพินิจแล้วเห็นว่าเหมาะสมที่สุดสำหรับภาวะการณ์นั้นเพื่อแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน และการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการโดยถูกต้องตามที่ควร และได้จัดทำตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ด้วยเหตุผลดังกล่าว ฝ่ายจัดการจึงนำมาตรฐานการบัญชานั้นมาใช้ในการจัดทำงบการเงินในกิจการของตน

ในปัจจุบันการเสนอรายงานประจำปีหรืองบการเงินต่อผู้ถือหุ้น มีกิจการหลายแห่งนิยมเสนอสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญที่ใช้ในการทำงบการเงินไว้ด้วย การเปิดเผยดังกล่าว ทำให้งบการเงินให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น จึงได้รับการตอบรับจากผู้ใช้งบการเงินอย่างกว้างขวาง และคณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสอบบัญชีและสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยก็ได้สนับสนุนวิธีการดังกล่าว

มาตรฐานการบัญชีและการรายงาน

1. ข้อมูลที่เกี่ยวกับนโยบายการบัญชีที่กิจการใช้ เป็นข้อมูลที่จำเป็นสำหรับผู้ใช้งบการเงิน ดังนั้น คำอธิบายเกี่ยวกับนโยบายการบัญชีที่สำคัญ ๆ ทั้งหมดจึงควรแสดงเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของงบการเงิน

2. การเปิดเผยนโยบายการบัญชีควรระบุและอธิบายให้ทราบถึงมาตรฐานการบัญชีที่กิจการใช้ปฏิบัติอยู่และวิธีการใช้มาตรฐานดังกล่าวซึ่งมีผลกระทบโดยนัยสำคัญต่อการรายงานผลการดำเนินงานฐานะการเงินและการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการ

การเปิดเผยนโยบายการบัญชีครอบคลุมถึงมาตรฐานการบัญชี และวิธีการใช้มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องหนึ่งเรื่องใดต่อไปนี้

(ก) การเลือกมาตรฐานการบัญชีและวิธีการใช้ซึ่งหนึ่งอย่างใดจากทางเลือกที่ยอมรับกันซึ่งมีอยู่หลายทาง

(ข) มาตรฐานการบัญชีและวิธีการใช้ซึ่งมีลักษณะพิเศษกับอุตสาหกรรมซึ่งกิจการดำเนินอยู่ แม้มาตรฐานและวิธีการใช้นั้น ๆ จะใช้กันอยู่โดยทั่วไปในอุตสาหกรรมนั้นก็ตาม

การเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชี

มาตรฐานฉบับที่ 11 เรื่อง หนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ

การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน

1. การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน ให้แสดงบัญชีค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้การค้าหักจากลูกหนี้การค้า

การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

2. กรณีที่แสดงลูกหนี้ในงบดุลด้วยมูลค่าสุทธิ ให้เปิดเผยค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

3. เปิดเผยวิธีการประมาณหนี้สงสัยจะสูญไว้ในนโยบายการบัญชี

มาตรฐานฉบับที่ 14 เรื่อง การบัญชีสำหรับการวิจัยและพัฒนา

การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

รายการที่ควรเปิดเผยข้อมูล

1. เปิดเผยจำนวนเงินค่าวิจัยและพัฒนาทั้งหมดที่เกิดขึ้นและที่ตัดเป็นค่าใช้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีปัจจุบัน
2. เปิดเผยจำนวนเงินแสดงการเปลี่ยนแปลงและยอดคงเหลือในบัญชีรายจ่ายค่าวิจัยและพัฒนาการตัดบัญชี
3. เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดบัญชีรายจ่ายค่าวิจัยและพัฒนาการตัดบัญชี

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 24 เรื่อง การเสนอข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน

การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

1. นโยบายการบัญชีที่ใช้

สำหรับส่วนงานที่เสนอรายงานทุกส่วนงานที่จำแนกตามรูปแบบหลักของการรายงานตามส่วนงาน

2. กิจการต้องเปิดเผยรายได้ตามส่วนงานสำหรับทุกหน่วยงานที่เสนอรายงาน โดยแสดงรายได้ที่เกิดจากการขายให้กับบุคคลภายนอกแยกจากรายได้ที่เกิดจากการขายระหว่างส่วนงาน
3. กิจการต้องเปิดเผยผลได้(เสีย)ตามส่วนงานสำหรับส่วนงานที่เสนอรายงานแต่ละส่วนงาน
4. กิจการต้องเปิดเผยราคาตามบัญชีทั้งสิ้นของสินทรัพย์ ตามส่วนงานสำหรับส่วนงานที่เสนอรายงานแต่ละส่วนงาน
5. กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับหนี้สินตามส่วนงานสำหรับส่วนงานที่เสนอรายงานแต่ละส่วนงาน

6. กิจการต้องเปิดเผยต้นทุนทั้งสิ้นที่เกิดขึ้นในระหว่างงวดซึ่งเป็นต้นทุนเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ตามส่วนงานที่คาดว่าจะมีอายุการใช้งานมากกว่าหนึ่งรอบปีบัญชีหรือที่เรียกว่ารายจ่ายฝ่ายทุน โดยต้องวัดมูลค่ารายจ่ายฝ่ายทุนดังกล่าวโดยใช้เกณฑ์คงค้าง

7. กิจการต้องเปิดเผยจำนวนค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายทั้งสิ้นสำหรับงวดของสินทรัพย์ตามส่วนงานที่รวมอยู่ในผลได้(เสีย)ตามส่วนงาน

8. กิจการต้องเปิดเผยผลรวมของค่าใช้จ่ายที่มีใช้เงินสดที่เป็นสาระสำคัญสำหรับส่วนงานที่เสนอ

กิจการต้องแสดงการกระทบยอดระหว่างข้อมูลที่เปิดเผยสำหรับส่วนงานที่เสนอรายงานกับข้อมูลในงบการเงินหรืองบการเงินรวมซึ่งรวมรายการต่อไปนี้

9. รายได้ตามส่วนงานกระทบยอดกับรายได้รวมของกิจการที่เกิดจากการขายให้กับบุคคลภายนอก พร้อมทั้งเปิดเผยจำนวนรายได้รวมของกิจการที่เกิดจากการขายให้กับบุคคลภายนอกซึ่งไม่ถึงเป็นรายได้ของส่วนงานใดส่วนงานหนึ่ง

10. ผลได้(เสีย)ตามส่วนงานกระทบยอดกับกำไรหรือขาดทุนของกิจการ โดยกระทบยอดตามลำดับจากกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงาน กำไรหรือขาดทุนจากกิจกรรมตามปกติ และสิ้นสุดที่กำไรหรือขาดทุนสุทธิ

11. สินทรัพย์ตามส่วนงานกระทบยอดกับสินทรัพย์ของกิจการ

12. หนี้สินตามส่วนงานกระทบยอดกับหนี้สินของกิจการ

หากกิจการกำหนดให้ส่วนงานธุรกิจเป็นรูปแบบหลักของการรายงานกิจการจะต้องเปิดเผยเกี่ยวกับรูปแบบรองดังนี้

13. รายได้ตามส่วนงานที่เกิดจากการขายให้กับบุคคลภายนอกแยกตามเขตภูมิศาสตร์โดยกำหนดจากสถานที่ตั้งของลูกค้า เปิดเผยอย่างน้อยร้อยละ 10 ของรายได้ทั้งสิ้นที่กิจการได้รับการขายให้กับบุคคลภายนอก

14. กิจการต้องเปิดเผยราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ตามภูมิศาสตร์แต่ละส่วนงานส่วนงาน ซึ่งมีสินทรัพย์อย่างน้อยร้อยละ 10 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้นของส่วนงานภูมิศาสตร์

15. ต้นทุนทั้งสิ้นที่เกิดขึ้นในระหว่างงวด ซึ่งเป็นต้นทุนเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ตามส่วนงานที่คาดว่าจะมีอายุการใช้งานหรือใช้ประโยชน์มากกว่าหนึ่งรอบปีบัญชีเปิดเผยอย่างน้อยร้อยละ 10 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้นของส่วนงานทางภูมิศาสตร์ทุกส่วนงานรวมกัน

หารูปแบบหลักของการรายงานข้อมูลตามส่วนงานของกิจการคือส่วนงานภูมิศาสตร์ กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลต่อไปนี้สำหรับส่วนงานธุรกิจแต่ละส่วนงานที่มีรายได้จากการขายให้กับบุคคลภายนอกอย่างน้อยร้อยละ 10 ของรายได้ทั้งสิ้นที่กิจการได้จากการขายให้กับบุคคลภายนอก หรือมีสินทรัพย์ตามส่วนงานอย่างน้อยร้อยละ 10 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้นของส่วนงานธุรกิจทุกส่วนงานรวมกัน

16. รายได้ตามส่วนงานที่เกิดจากการขายให้กับบุคคลภายนอก

17. ราคาตามบัญชีทั้งสิ้นของสินทรัพย์ตามส่วนงาน

18. ต้นทุนทั้งสิ้นที่เกิดขึ้นในระหว่างงวดซึ่งเป็นต้นทุนเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ตามส่วนงานที่คาดว่าจะมีอายุการใช้งานหรือใช้ประโยชน์มากกว่า 1 รอบปีบัญชี

หารูปแบบหลักข้อมูลตามส่วนงานของกิจการคือ ส่วนงานภูมิศาสตร์กำหนดจากสถานที่ตั้งของลูกค้าซึ่งแตกต่างไปจากสถานที่ตั้งของสินทรัพย์ กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลตามส่วนงานทุกข้อต่อไปนี้สำหรับส่วนงานภูมิศาสตร์ที่กำหนดจากสถานที่ตั้งของสินทรัพย์ซึ่งมีรายได้จากการขายให้กับบุคคลภายนอกอย่างน้อยร้อยละ 10 ของรายได้ที่แสดงในงบการเงินหรืองบการเงินรวมของกิจการ หรือมีสินทรัพย์ตามส่วนงานอย่างน้อยร้อยละ 10 ของสินทรัพย์ที่แสดงในงบการเงินหรืองบการเงินรวมของกิจการ

19. ราคาตามบัญชีทั้งสิ้นของสินทรัพย์ตามส่วนงานที่กำหนดจากสถานที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของสินทรัพย์

20. ต้นทุนทั้งสิ้นที่เกิดขึ้นในระหว่างงวดซึ่งเป็นต้นทุนเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ตามส่วนงานที่คาดว่าจะมีอายุการใช้งานหรือใช้ประโยชน์มากกว่าหนึ่งรอบปีบัญชี

รายการที่ควรเปิดเผย

21. เปิดเผยลักษณะและรายการที่เป็นส่วนประกอบของรายได้หรือค่าใช้จ่ายตามส่วนงาน

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 25 เรื่อง งบกระแสเงินสด

การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน

1. รายการลงทุนและจัดหาเงินทุนที่ไม่กระทบกระแสเงินสด
2. กระแสเงินสดจากดอกเบี้ยและเงินปันผลรับและจ่าย
3. กระแสเงินสดที่เกิดจากภาษีเงินได้
4. ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนรายงานแยกจากกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน กิจกรรมลงทุน และกิจกรรมจัดหาเงินทุน

การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

5. กิจกรรมควรเปิดเผยจำนวนเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดที่มีนัยสำคัญที่ถืออยู่ในมือของกิจการแต่ไม่อาจนำไปใช้โดยบริษัทในกลุ่มและไม่มีคำชี้แจงของฝ่ายบริหารประกอบ
6. กระแสเงินสดที่เกี่ยวกับรายการพิเศษควรจัดเข้าเป็นรายการที่เกิดจากกิจกรรมดำเนินงาน หรือกิจกรรมลงทุน หรือกิจกรรมจัดหาเงินตามความเหมาะสมและเปิดเผยเป็นรายการแยกต่างหาก

องค์ประกอบของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

7. กิจการควรแสดงองค์ประกอบของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดและแสดงการกระทบยอดของจำนวนเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดที่แสดงในงบกระแสเงินสดกับรายการที่เทียบเท่าในงบดุล

8. กิจการควรเปิดเผยนโยบายที่ใช้พิจารณาส่วนประกอบของรายการเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

9. ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายการพิจารณาส่วนประกอบของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 26 เรื่อง การบัญชีสำหรับการรับรู้รายได้สำหรับธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

1. วิธีการรับรู้รายได้

2. หากกิจการใช้วิธีรับรู้เป็นรายได้ตามอัตราส่วนของงานที่ทำเสร็จ ให้เปิดเผยวิธีการกำหนดอัตราส่วนของงานที่ทำเสร็จด้วย

การเปิดเผยเพิ่มเติม

3. มูลค่าการซื้อขายที่ได้มีการทำสัญญาแล้วและอัตราส่วนต่อยอดขายรวมของโครงการ

4. มูลค่าผูกพันตามสัญญาที่จะต้องใช้ในการพัฒนาโครงการต่อไปจนแล้วเสร็จ

5. ภาระผูกพันที่สำคัญในอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ระหว่างการพัฒนาเพื่อขาย เช่น การจดจำนองและภาระจำยอม

6. ลูกหนี้ที่หยุดการรับรู้รายได้ ให้เปิดเผยจำนวนรายและจำนวนเงิน

7. ให้เปิดเผยจำนวนเงินที่ยังไม่ได้รับชำระทั้งสิ้นตามสัญญา และมูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินดังกล่าวพร้อมทั้งระบุอัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการคำนวณ

มาตรฐานฉบับที่ 29 เรื่อง การบัญชีสำหรับสัญญาเช่าระยะยาว

สัญญาเช่าทางการเงิน ด้านผู้เช่า

1. มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ตามสัญญาเช่าการเงิน
2. หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงินเป็นรายการแยกจากหนี้สินประเภทอื่นและแบ่งเป็นหนี้สินระยะสั้นกับหนี้สินระยะยาว
3. จำนวนค่าเช่าขั้นต่ำ ณ วันที่ในงบดุลและมูลค่าปัจจุบันสำหรับจำนวนที่ครบกำหนด

สัญญาเช่าทางการเงิน ด้านผู้ให้เช่า

4. เงินลงทุนขั้นต้นในสัญญาเช่า รายได้ดอกเบี้ยที่ยังไม่เกิดขึ้นของสัญญาเช่า และมูลค่าคงเหลือของสินทรัพย์ให้เช่าที่ไม่ได้รับประกัน
5. เกณฑ์ในการคำนวณรายได้ดอกเบี้ย
6. จำนวนค่าเช่าขั้นต่ำในอนาคตที่จะได้รับภายใต้สัญญา
7. รายละเอียดทั่วไปของข้อตกลงในสัญญาเช่า

สัญญาเช่าดำเนินงาน ด้านผู้เช่า

8. จำนวนค่าเช่าขั้นต่ำ ณ วันที่ในงบดุลสำหรับสัญญาเช่าที่ยกเลิกไม่ได้สำหรับ ปีหน้า, 2-5 ปีถัดไป, ทุกๆ ปีหลังจากนั้น
9. รายละเอียดทั่วไปของข้อตกลงสัญญาเช่าที่สำคัญ รวมถึง ค่าเช่าที่อาจเกิดขึ้น, สิทธิในการต่อสัญญา, ข้อจำกัดในการกู้ยืมหรือทำสัญญาเช่าในอนาคต

สัญญาเช่าดำเนินงาน ด้านผู้ให้เช่า

10. จำนวนของสินทรัพย์ภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงานตามประเภทของสินทรัพย์ที่สำคัญ รวมทั้งค่าเสื่อมราคาที่เกี่ยวข้อง
11. จำนวนรายได้ค่าเช่าจากสัญญาเช่าดำเนินงาน
12. ค่าเช่าขั้นต่ำในอนาคตที่จะได้รับจากสัญญาเช่าที่ยกเลิกไม่ได้สำหรับช่วงระยะเวลาที่ระบุไว้
13. รายละเอียดทั่วไปของข้อตกลงที่สำคัญของสัญญาเช่า

มาตรฐานฉบับที่ 30 เรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

รายการที่ต้องเปิดเผยข้อมูล

1. จำนวนผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนที่รวมอยู่ในกำไรหรือขาดทุนสุทธิ
2. ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนสุทธิที่จัดเป็นรายการแยกต่างหากในส่วนของผู้ถือหุ้น และการกระทบยอดของจำนวนเงินของผลต่างดังกล่าว ณ วันต้นงวดบัญชีและวันสิ้นงวดบัญชี
3. จำนวนผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนที่รวมอยู่ในราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ กรณีเกิดการลดค่าเงิน
4. เปิดเผยเหตุผลของการใช้สกุลเงินที่แตกต่างออกไปจากสกุลเงินของประเทศที่กิจการตั้งอยู่

รายการที่ควรเปิดเผยข้อมูล

5. เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในการจัดประเภทของกิจการในต่างประเทศ ที่มีสาระสำคัญใหม่ ควรเปิดเผย ลักษณะ / เหตุผลของการเปลี่ยนแปลง ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและผลกระทบต่อกำไรหรือ ขาดทุนสุทธิ
6. เปิดเผยวิธีการแปลงค่าความนิยม และการปรับปรุงมูลค่าสุทธิธรรมที่เกิดจากการซื้อหน่วยงานต่างประเทศ
7. เปิดเผยผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นหลังวันที่ในงบการเงินของรายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ
8. เปิดเผยนโยบายบริหารความเสี่ยงในเรื่องเงินตราต่างประเทศ

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 31 เรื่อง สินค้าคงเหลือ

การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

1. นโยบายบัญชีสำหรับสินค้าคงเหลือ
2. มูลค่าตามบัญชีของสินค้าคงเหลือแต่ละประเภทและราคาตามบัญชีรวม จำแนกประเภทตามความเหมาะสมกับลักษณะของกิจการ
3. ราคาตามบัญชีรวมของสินค้าคงเหลือที่แสดงในราคารวมค่าสุทธิที่จะได้รับ
4. มูลค่าสินค้าที่ปรับเพิ่มขึ้นจากราคาที่เคยลดลง
5. เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่ทำให้ราคาสินค้ากลับเพิ่มขึ้น
6. มูลค่าตามบัญชีของสินค้าคงเหลือที่ใช้เป็นหลักประกันการกู้ยืม

7. ต้นทุนของสินค้าที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่าย

8. กรณีกำหนดต้นทุนสินค้าคงเหลือตามวิธีเข้าหลังออกก่อนควรเปิดเผยมูลค่าใดมูลค่าหนึ่ง ดังต่อไปนี้ มูลค่าตามราคาทุนที่คำนวณโดยวิธีเข้าก่อนออกก่อนหรือวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก หรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่มูลค่าใดจะต่ำกว่า หรือมูลค่าตามราคาต้นทุนปัจจุบัน ณ วันที่ในงวดหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่มูลค่าใดจะต่ำกว่า

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 32 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลต่อไปนี้ สำหรับที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ (PPE- Property Plant and Equipment) แต่ละประเภท

1. เกณฑ์ในการวัดมูลค่าตามบัญชี
2. วิธีคิดค่าเสื่อมราคาที่ใช้
3. อายุการใช้งานหรืออัตราค่าเสื่อมราคาที่ใช้
4. มูลค่าตามบัญชีขั้นต้นและค่าเสื่อมราคาสะสม (รวมกับค่าเสื่อมการด้อยค่าสะสม) ณ ตอนต้นงวดและปลายงวด
5. การกระทบยอดมูลค่าตามบัญชี ระหว่างต้นงวดและปลายงวด

งบการเงินควรเปิดเผยข้อมูลต่อไปนี้เพิ่มเติม

6. จำนวนและข้อจำกัดในกรรมสิทธิ์ของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ที่ใช้เป็นหลักประกันหนี้สิน
7. นโยบายการบัญชีที่ใช้สำหรับประมาณการรายจ่ายในการบูรณะสถานที่หลังเลิกใช้ที่ดิน อาคารหรืออุปกรณ์
8. จำนวนรายจ่ายทั้งสิ้นที่เกิดขึ้นในการสร้าง อาคาร ที่ดินและอุปกรณ์
9. จำนวนภาระผูกพันที่ตกลงไว้เพื่อให้ได้มาซึ่ง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

10. กิจการต้องเปิดเผยลักษณะและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีที่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญในงวดปัจจุบันหรือที่คาดว่าจะมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญในงวดต่อไป เช่น ราคาซาก อายุการใช้งาน เป็นต้น

หากที่ดิน อาคารและอุปกรณ์แสดงด้วยราคาที่ตีใหม่ ให้กิจการเปิดเผยรายการต่อไปนี้

11. เกณฑ์ที่ใช้ในการตีราคาสินทรัพย์
12. วันที่มีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่
13. การตีราคาใหม่ทำโดยผู้ประเมินราคาอิสระหรือไม่
14. ลักษณะของดัชนีที่ใช้กำหนดราคาเปลี่ยนแปลง
15. ราคาตามบัญชีของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์แต่ละประเภทซึ่งควรแสดงในงบการเงิน
16. ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ ซึ่งกิจการจะต้องแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของส่วนเกินทุนดังกล่าวในระหว่างงวดและข้อจำกัดในการแบ่งปันส่วนเกินทุนนั้นให้กับเจ้าของ
17. กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายการที่เป็นที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ที่ด้อยค่าตามที่ระบุในมาตรฐานการบัญชี

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 33 เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม

การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลต่อไปนี้

1. นโยบายการบัญชีที่ใช้สำหรับต้นทุนการกู้ยืม

2. จำนวนต้นทุนการกู้ยืมที่รวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ในระหว่างงวด
3. อัตราการตั้งขึ้นเป็นทุนที่ใช้คำนวณต้นทุนการกู้ยืมที่อนุญาตให้รวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 34 เรื่อง การบัญชีสำหรับการปรับโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา

การบัญชีสำหรับลูกหนี้

1. รายละเอียดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขที่สำคัญหรือลักษณะสำคัญของข้อตกลงสำหรับการปรับโครงสร้างหนี้แต่ละรายการ
2. กำไรรวมของการปรับโครงสร้างหนี้และภาษีที่เกี่ยวข้อง
3. จำนวนต่อหุ้นของกำไรรวมจากการปรับโครงสร้างหนี้หลังหักภาษีที่เกี่ยวข้อง
4. จำนวนรวมของกำไรหรือขาดทุนสุทธิของการโอนสินทรัพย์ที่มีการรับรู้ในระหว่างงวด (ถ้ามี)

การบัญชีสำหรับผู้เจ้าหนี้

5. ในการปรับโครงสร้างหนี้ที่เป็น การเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการชำระหนี้ ในแต่ละงวดที่มีการปรับโครงสร้างหนี้ เจ้าหนี้จะต้องเปิดเผยวิธีที่ใช้ในการคำนวณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน
6. มูลค่าหนี้ที่มีการปรับโครงสร้างก่อนและหลังการปรับโครงสร้างหนี้
7. ช่วงเวลาหรืออายุเฉลี่ยของหนี้ที่มีการปรับโครงสร้าง
8. จำนวนรายและยอดรวมของเงินลงทุนในลูกหนี้เฉพาะงวดบัญชีนั้นแยกตามประเภทของวิธีปรับโครงสร้างหนี้ โดยแสดงเปรียบเทียบกับจำนวนรายและยอดรวมเงินลงทุน

9. สำหรับการปรับโครงสร้างหนี้ที่เป็นการรับโอนสินทรัพย์หรือส่วนได้เสียให้เจ้าหนี้เปิดเผยถึงประเภทและมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และส่วนได้เสียที่ได้รับโอนมาเพิ่มเติมด้วย
10. ยอดรวมของเงินลงทุนในลูกหนี้ภายหลังการปรับโครงสร้างหนี้ที่เหลืออยู่ ณ วันสิ้นสุดงวดพร้อมกับกำไรขาดทุนจากการปรับโครงสร้าง
11. ยอดรวมของภาระผูกพันคงเหลือที่เจ้าหนี้ตกลงให้ลูกหนี้กู้เพิ่มเติมภายหลังการปรับโครงสร้างหนี้
12. สำหรับการปรับโครงสร้างหนี้ที่เป็นการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการชำระเจ้าหนี้ต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ดอกเบี้ยจากลูกหนี้ที่มีการปรับโครงสร้างที่รวมอยู่ในงบกำไรขาดทุน
13. หากเจ้าหนี้ใช้วิธีมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับคืนคิดลดด้วยอัตราต้นทุนทางการเงินของเจ้าหนี้ให้เปิดเผยเหตุผลของการเลือกใช้อัตราต้นทุนทางการเงิน
14. องค์ประกอบและอัตราต้นทุนทางการเงิน (เป็นช่วงของอัตราร้อยละ)

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 35 เรื่อง การนำเสนองบการเงิน

การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน

1. เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด
2. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น
3. สินค้าคงเหลือ
4. เงินลงทุนซึ่งบันทึกโดยวิธีส่วนได้เสีย
5. สินทรัพย์ทางการเงิน
6. สินทรัพย์ไม่มีตัวตน
7. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
8. เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น
9. หนี้สินหรือสินทรัพย์ที่เกี่ยวกับภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

10. ประมาณการหนี้สิน
11. หนี้สินไม่หมุนเวียนที่มีภาระดอกเบี้ย
12. ส่วนได้เสียของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย
13. ทุนที่ออกและสำรองต่าง ๆ

สำหรับทุนเรือนหุ้นแต่ละประเภท

14. จำนวนหุ้นที่จดทะเบียน
15. จำนวนหุ้นที่ออกและชำระแล้วเต็มมูลค่า และจำนวนหุ้นที่ออกและรับชำระบางส่วน
16. ราคาตามมูลค่าต่อหุ้นหรือหุ้นนั้น ไม่มีราคาตรมมูลค่า
17. รายการกระทบยอดจำนวนหุ้นที่แสดงไว้ตอนต้นและปลายงวดบัญชี
18. สิทธิ สิทธิพิเศษและข้อจำกัดของทุนเรือนหุ้นแต่ละประเภท
19. หุ้นของกิจการที่ถือโดยบริษัทร่วม หรือบริษัทย่อย หรือถือโดยกิจการเอง
20. หุ้นที่สำรองไว้เพื่อออกให้ตามสิทธิในการซื้อหุ้น และเพื่อออกให้ตามสัญญาซื้อขาย
21. คำอธิบายถึงลักษณะและวัตถุประสงค์ของสำรองแต่ละชนิด
22. จำนวนเงินปันผลที่มีการประกาศจ่ายภายหลังวันที่ในงบดุล แต่ก่อนวันที่งบการเงินจะ

ได้รับอนุมัติให้เผยแพร่จากคณะกรรมการบริษัท

รายการขั้นต่ำที่ต้องแสดงไว้ในงบกำไรขาดทุน

23. รายได้
24. ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร
25. ส่วนแบ่งกำไรขาดทุนในบริษัทร่วมและกิจการร่วมค้าซึ่งคำนวณโดยวิธีส่วนได้เสีย
26. ค่าใช้จ่ายทางการเงิน
27. ค่าใช้จ่ายทางภาษี
28. กำไรหรือขาดทุนจากกิจกรรมตามปกติ
29. ส่วนได้เสียของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย
30. รายการพิเศษ
31. กำไรหรือขาดทุนสุทธิสำหรับงวด

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้นซึ่งต้องแสดงรายการต่อไปนี้

32. กำไรหรือขาดทุนสุทธิสำหรับงวดบัญชี
33. รายได้ ค่าใช้จ่าย รายการกำไรขาดทุนแต่ละรายการที่กำหนดให้รับรู้โดยตรงในส่วนของผู้ถือหุ้น
34. ผลสะสมของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีของการแก้ไขข้อผิดพลาด
35. รายการเกี่ยวกับเงินทุนที่ได้รับจากผู้ถือหุ้นและการแบ่งปันส่วนทุนให้ผู้ถือหุ้น
36. รายการกระทบยอดในส่วนทุนแต่ละประเภท ส่วนเกินมูลค่าหุ้น และสำรองแต่ละชนิดระหว่างต้นงวดและปลายงวด
37. ยอดคงเหลือของกำไรหรือขาดทุนสะสม ณ ต้นงวดและ ณ วันที่ในงบดุลรวมถึงรายการเปลี่ยนแปลงระหว่างงวด

การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

38. ข้อมูลที่ระบุว่างบการเงินของกิจการได้ทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชี
39. เกณฑ์การวัดค่าในการจัดทำงบการเงิน
40. นโยบายการบัญชี
41. มีการเปิดเผยอย่างเป็นระบบโดยอ้างอิงข้อมูลหรือรายการงบการเงินที่เกี่ยวข้องในหมายเหตุประกอบงบการเงิน
42. การเปิดเผยเรื่องอื่น ๆ เช่น ประเทศที่ตั้งกิจการ รายละเอียดของการดำเนินงาน ชื่อ บริษัทใหญ่และบริษัทใหญ่ที่แท้จริงถ้ากิจการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มธุรกิจ

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 36 เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์

การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน

1. รายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่รับรู้ในงบกำไรขาดทุนระหว่างงวดและรายการในงบกำไรขาดทุนซึ่งมีรายการขาดทุนจากการด้อยค่ารวมอยู่
2. รายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่กลับบัญชีและรับรู้ในงบกำไรขาดทุนระหว่างงวดและรายการในงบกำไรขาดทุนซึ่งมีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่กลับบัญชีรวมอยู่
3. รายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่รับรู้โดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้นในระหว่างงวด
4. รายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่กลับบัญชีและรับรู้โดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้นในระหว่างงวด

การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

หากกิจการรับรู้หรือกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์แต่ละรายการหรือหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดในระหว่างงวด กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลดังต่อไปนี้

5. เหตุการณ์ที่ทำให้กิจการต้องรับรู้หรือกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่า
6. รายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่กิจการรับรู้หรือกลับบัญชี
7. ลักษณะสินทรัพย์แต่ละรายการและหน่วยงานที่สินทรัพย์นั้นอยู่
สินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด
8. ลักษณะของสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด
9. รายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่กิจการรับรู้หรือกลับบัญชีโดยแสดงแยกตามสินทรัพย์แต่ละประเภทตามหน่วยงานที่เสนอ

10. แสดงมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์หรือหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดว่าเป็นราคาขายสุทธิหรือมูลค่าจากการใช้

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 37 เรื่อง การรับรู้รายได้

การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน

จำนวนของรายได้ที่เป็นสาระสำคัญซึ่งรับรู้ระหว่างงวดตามประเภทดังนี้

1. การขายสินค้า
2. การให้บริการ
3. ดอกเบี้ย
4. ค่าสิทธิ
5. เงินปันผล
6. จำนวนของรายได้ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนสินค้าหรือบริการ ซึ่งรวมอยู่ในรายได้ประเภทต่าง ๆ

การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

นโยบายการบัญชีที่กิจการใช้ในการรับรู้รายได้ดังนี้

7. ดอกเบี้ย ต้องรับรู้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลาโดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของสินทรัพย์
8. ค่าสิทธิ ต้องรับรู้ตามเกณฑ์คงค้างซึ่งเป็นไปตามเนื้อหาของข้อตกลงที่เกี่ยวข้อง
9. เงินปันผล ต้องรับรู้เมื่อผู้ถือหุ้นมีสิทธิได้รับเงินปันผล
10. นโยบายการบัญชีที่กิจการใช้ในการรับรู้รายได้ ซึ่งรวมถึงวิธีการกำหนดขึ้นความสำเร็จของรายการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 38 เรื่อง กำไรต่อหุ้น

การเปิดเผยนโยบายการบัญชี

1. วิธีปฏิบัติในการคำนวณกำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน
2. วิธีปฏิบัติในการคำนวณกำไรต่อหุ้นปรับลด
กิจการต้องเปิดเผยข้อมูล
 3. กิจการต้องแสดงกำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐานและกำไรต่อหุ้นปรับลดในงบกำไรขาดทุนสำหรับหุ้นสามัญแต่ละประเภทที่มีสิทธิในกำไรสุทธิสำหรับงวดแตกต่างกัน
 4. จำนวนกำไรที่ใช้เป็นตัวตั้งในการคำนวณกำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐานและกำไรต่อหุ้นที่ปรับลดลงและการกระทบยอดจำนวนกำไรดังกล่าวให้เป็นกำไรหรือขาดทุนสุทธิสำหรับงวด
 5. จำนวนหุ้นสามัญถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักที่ใช้เป็นตัวหารในการคำนวณกำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐานและกำไรต่อหุ้นที่ปรับลด และการกระทบยอดระหว่างตัวหารเหล่านี้

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 39 เรื่อง กำไรหรือขาดทุนสุทธิสำหรับงวด ข้อผิดพลาดที่สำคัญ และการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี

การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน

1. แสดงรายการพิเศษในงบกำไรขาดทุนเป็นรายการแยกต่างหากถัดจากกำไรหรือขาดทุนจากกิจกรรมตามปกติ
2. เปิดเผยลักษณะและจำนวนของรายได้และค่าใช้จ่ายที่รวมในการคำนวณกำไรหรือขาดทุนจากกิจกรรมตามปกติแยกต่างหาก หากการเปิดเผยข้อมูลของรายการนั้นจะช่วยอธิบายถึงผลการดำเนินงานของกิจการในระหว่างงวด

การเปลี่ยนแปลงในนโยบายบัญชี

3. ลักษณะและเหตุผลของการเปลี่ยนแปลง
4. จำนวนของการปรับปรุงสำหรับงวดปัจจุบันและแต่ละงวดบัญชีก่อนมีการนำเสนอ
5. จำนวนของการปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับงวดบัญชีก่อนๆ ที่รวมอยู่ในงบการเงินเปรียบเทียบ
6. ข้อเท็จจริงที่ว่าได้มีการปรับจำนวนในงบการเงินเปรียบเทียบใหม่ หรือการปรับงบการเงินเปรียบเทียบใหม่ไม่สามารถทำได้

การเปลี่ยนแปลงในประมาณการบัญชี

7. ผลของการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีต้องนำมารวมในการคำนวณกำไรหรือขาดทุนสุทธิ
8. กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะและจำนวนของการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีที่มีผลอย่างมีนัยสำคัญในงวดปัจจุบันหรือในงวดต่อ ๆ ไป

วิธีปรับย้อนหลังกิจการต้องเปิดเผยข้อมูลต่อไปนี้

9. ลักษณะและเหตุผลของเหตุการณ์ทางบัญชีที่เกิดขึ้น
10. จำนวนเงินที่ต้องนำมาปรับปรุงงบการเงินของทุกงวดที่นำเสนอ
11. จำนวนผลสะสมของงวดก่อนๆ ที่ต้องนำมาปรับปรุงกำไรสะสมต้นงวดของงบการเงินทุกงวดที่นำเสนอ
12. ข้อเท็จจริงที่ว่าข้อมูลเปรียบเทียบได้มีการปรับให้ถูกต้อง หรือข้อเท็จจริงที่กิจการไม่สามารถปรับข้อมูลเปรียบเทียบให้ถูกต้องได้ในทางปฏิบัติ

วิธีเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไปและการเปิดเผยข้อมูล

13. ลักษณะและจำนวนของเหตุการณ์ทางบัญชีที่เกิดขึ้น

14. ในกรณีที่กิจการต้องใช้วิธีเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไปแทนวิธีปรับย้อนหลัง กิจการต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงที่ว่ากิจการไม่สามารถใช้วิธีปรับย้อนหลังได้ในทางปฏิบัติจึงจำเป็นต้องใช้วิธีเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไป

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 40 เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน

การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

1. การกำหนดมูลค่าตามบัญชีของเงินลงทุน
2. วิธีการที่ใช้ในการคำนวณต้นทุนของการขายเงินลงทุน
3. วิธีการบันทึกการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุน

สำหรับการลงทุนเพื่อขายและแต่ละรายการของเงินลงทุนที่จะถือจนครบกำหนด

4. ผลกำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นทั้งหมดและผลขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นทั้งหมดจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรม

5. จำนวนตัดบัญชีของตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด
6. มูลค่าตราสารหนี้ในแต่ละกลุ่มของการครบกำหนด เช่น ภายใน 1 ปี 2-5 ปีข้างหน้า

กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลสำหรับการขายหรือการโอนเปลี่ยนประเภทตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนดในหมายเหตุประกอบงบการเงินดังต่อไปนี้

7. จำนวนต้นทุนตัดจำหน่ายของหลักทรัพย์ที่มีการขายหรือการโอนเปลี่ยน
8. จำนวนรวมของรายการกำไรหรือขาดทุนสุทธิที่เกิดขึ้น
9. จำนวนรวมของรายการกำไรหรือขาดทุนสุทธิที่ยังไม่เกิดขึ้น

การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน

1. ดอกเบี้ย ค่าร้อยละ และเงินปันผลจากเงินลงทุนระยะสั้นและระยะยาว
2. จำนวนที่ได้รับจากการขายเงินลงทุนแต่ละประเภท
3. ผลกำไรทั้งหมดและผลขาดทุนทั้งหมดจากการเปลี่ยนประเภทเงินลงทุนเพื่อขายเป็นเงินลงทุนเพื่อค้า
4. ผลกำไรทั้งหมดและผลขาดทุนทั้งหมดจากการขายเงินลงทุนแต่ละประเภท
5. ผลกำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นทั้งหมดและผลขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นทั้งหมดจากเงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อค้าและลงทุนอื่น

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 43 เรื่อง การรวมกิจการ

การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

1. ชื่อและคำอธิบายเกี่ยวกับกิจการที่รวมกัน
2. วิธีบัญชีที่ใช้สำหรับการรวมกิจการ
3. วันที่รวมกิจการมีผลเพื่อการบันทึกบัญชี
4. การดำเนินงานบางส่วนที่ตัดสินใจและยกเลิกเนื่องจากการรวมธุรกิจ

ในการรวมธุรกิจที่เป็นการซื้อธุรกิจ ผู้ซื้อต้องเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินงวดที่เกิดการซื้อธุรกิจขึ้นเพิ่มเติม

5. สัดส่วนของหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงที่ได้มา
6. ต้นทุนการซื้อธุรกิจและคำอธิบายเกี่ยวกับสิ่งตอบแทนในการซื้อธุรกิจที่ได้จ่ายไปหรือที่อาจจะเกิดขึ้นในภายหน้า

ผู้ซื้อต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับค่าความนิยมนับต่อไปนี้

7. ระยะเวลาที่ใช้ในการตัดจำหน่าย

8. หากผู้ซื้อประมาณอายุการให้ประโยชน์ของค่าความนิยมเกินกว่า 20 ปี ผู้ซื้อต้องเปิดเผยและอธิบายถึงปัจจัยสำคัญที่ใช้ในการกำหนดอายุการให้ประโยชน์ของค่าความนิยมนั้น
9. หากผู้ซื้อไม่ได้ตัดจำหน่ายค่าความนิยมโดยใช้วิธีเส้นตรง ผู้ซื้อต้องเปิดเผยวิธีที่ใช้และเหตุผลสนับสนุนความเหมาะสมของวิธีที่ใช้
10. รายการทุกรายการในงบกำไรขาดทุนที่รวมค่าตัดจำหน่ายของค่าความนิยม
11. รายการกระทบยอดของราคาตามบัญชีของค่าความนิยมระหว่างต้นงวดกับปลายงวด
- ในการรวมธุรกิจที่เป็นการรวมส่วนได้เสีย กิจกรรมที่รวมแล้วต้องเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมดังต่อไปนี้
12. คำอธิบายเกี่ยวกับการรวมส่วนได้เสีย จำนวนหุ้นที่ออก และสัดส่วนของหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงที่มีการแลกเปลี่ยนกันระหว่างกิจการ
13. จำนวนสินทรัพย์และหนี้สินของแต่ละกิจการที่มารวมกัน
14. รายได้จากการขาย รายได้จากการดำเนินงานอื่น รายการพิเศษ และกำไรหรือขาดทุนสุทธิของแต่ละกิจการที่มารวมกันก่อนวันรวมธุรกิจ
15. สำหรับการรวมธุรกิจที่มีผลภายหลังวันที่ในงบดุล กิจกรรมต้องเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนด หากไม่สามารถปฏิบัติได้กิจการจะต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงที่ว่ากิจการไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวได้

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 44 เรื่อง งบการเงินรวมและการบัญชีสำหรับการลงทุนในบริษัทย่อย

การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

1. บริษัทใหญ่ที่ไม่ได้จัดทำงบการเงินรวม ควรเปิดเผยเหตุผลที่ไม่จัดทำงบการเงินรวมดังกล่าวและเกณฑ์ในการบันทึกบัญชีบริษัทย่อยในงบการเงินเฉพาะ

2. รายการเกี่ยวกับบริษัทย่อยที่สำคัญ รวมทั้ง ชื่อ ประเทศที่จัดตั้ง สัดส่วนการเป็นเจ้าของ และสัดส่วนในการออกเสียงถ้าแตกต่างจากสัดส่วนการเป็นเจ้าของ
 3. เหตุผลของการไม่รวมบริษัทย่อยรายใดรายหนึ่ง
 4. ลักษณะที่บริษัทใหญ่สัมพันธ์กับบริษัทย่อยในกรณีที่บริษัทใหญ่ไม่มีสิทธิออกเสียงในบริษัทย่อยนั้นเกินกว่ากึ่งหนึ่งไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม
 5. ชื่อของบริษัทที่ไม่ถือว่าเป็นบริษัทย่อยทั้งที่กิจการมีสิทธิออกเสียงเกินกว่ากึ่งหนึ่งไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม เนื่องจากสิทธิออกเสียงที่เกินกว่ากึ่งหนึ่งนั้นไม่ทำให้กิจการสามารถควบคุมบริษัทนั้นได้
 6. ผลกระทบของการซื้อและขายบริษัทย่อยต่อฐานะการเงิน ณ วันที่รายงาน ต่อผลการดำเนินงานของงวดที่รายงาน และต่อจำนวนที่เกี่ยวข้องกันของงวดที่ผ่านมา
- บริษัทใหญ่ไม่จำเป็นต้องแสดงงบการเงินรวมหากบริษัทใหญ่นั้นมีฐานะเป็นบริษัทย่อยซึ่งถูกกิจการอื่นควบคุมอยู่ทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดโดยต้องได้รับอนุมัติจากผู้ถือหุ้นส่วนน้อย
7. บริษัทใหญ่จะต้องเปิดเผยเหตุผลในการที่ไม่นำเสนองบการเงินรวม
 8. เปิดเผยถึงการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับบริษัทย่อยที่แสดงในงบการเงินเฉพาะบริษัทใหญ่
 9. ชื่อและที่อยู่ตามที่จดทะเบียนของกิจการที่ควบคุมบริษัทใหญ่อยู่ ซึ่งกิจการนั้นอาจถือว่าเป็นบริษัทใหญ่ที่ต้องนำเสนองบการเงินรวม
 10. งบการเงินรวมต้องจัดทำโดยใช้นโยบายการบัญชีเดียวกันสำหรับรายการบัญชีที่เหมือนกัน หากกิจการไม่สามารถใช้นโยบายการบัญชีเดียวกันได้ในการจัดทำงบการเงินรวม กิจการต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงดังกล่าวพร้อมกับเปิดเผยสัดส่วนของรายการที่ใช้นโยบายการบัญชีต่างกัน

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 45 เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในบริษัทร่วม

การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ผู้ลงทุนต้องเปิดเผยข้อมูลดังต่อไปนี้

1. รายชื่อและคำอธิบายเกี่ยวกับบริษัทร่วมที่สำคัญรวมทั้งสัดส่วนใน ส่วนได้เสียของเจ้าของและสัดส่วนในการออกเสียงถ้าแตกต่างจากสัดส่วนการเป็นเจ้าของ
2. เงินลงทุนในบริษัทร่วมที่บันทึกด้วยวิธีส่วนได้เสียควรจัดประเภทเป็นสินทรัพย์ระยะยาวและแยกแสดงเป็นรายการต่างหากในงบดุล
3. วิธีที่ใช้ในการบันทึกบัญชีเงินลงทุน
4. สัดส่วนของผู้ลงทุนในกำไรหรือขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม ควรเปิดเผยเป็นรายการแยกต่างหากในงบกำไรขาดทุน

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 46 เรื่อง รายงานทางการเงินเกี่ยวกับส่วนได้เสียในการร่วมค้า

การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

1. รายชื่อและข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทร่วมค้าลักษณะการร่วมค้าที่สำคัญ
2. ค่าใช้จ่ายที่ผู้ร่วมค้าก่อให้เกิดขึ้น และส่วนแบ่งของรายได้จากการขายสินค้าหรือการให้บริการที่ผู้ร่วมค้าควรได้รับ
3. สินทรัพย์ที่ควบคุมร่วมกันเฉพาะส่วนที่เป็นของผู้ร่วมค้าโดยแยกประเภทตามลักษณะของสินทรัพย์นั้น

4. หนี้สินของผู้ร่วมค้าที่เกิดขึ้นเนื่องจากการร่วมค้าและหนี้สินที่เกิดขึ้นร่วมกันจากการร่วมค้าเฉพาะส่วนที่เป็นของผู้ร่วมค้า
 5. รายได้จากการขายหรือการใช้ผลผลิตที่เกิดขึ้นร่วมกันจากการร่วมค้าเฉพาะส่วนที่เป็นของผู้ร่วมค้า
- ผู้ร่วมค้าต้องเปิดเผยจำนวนรวมของรายการที่อาจเกิดขึ้นต่อไปนี้แยกต่างหากจากรายการตามข้อกำหนดตามมาตรฐานการบัญชี เรื่อง เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในภายหลังและเหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบดุล
6. หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นของผู้ร่วมค้าที่เกี่ยวข้องกับส่วนได้เสียของตนในการร่วมค้าและส่วนแบ่งของผู้ร่วมค้าในหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น
 7. รายการที่อาจเกิดขึ้นในภายหลังจากการที่ผู้ร่วมค้าอาจต้องรับภาระหนี้สินของผู้ร่วมค้าอื่นในกิจการร่วมค้า
- ผู้ร่วมค้าต้องเปิดเผยจำนวนรวมของภาระผูกพันของตนที่เกิดจากการมีส่วนได้เสียในกิจการร่วมค้าต่อไปนี้แยกจากภาระผูกพันอื่น
8. ภาระผูกพันด้านเงินทุนของผู้ร่วมค้าที่เกิดจากการมีส่วนได้เสียในกิจการร่วมค้าและภาระผูกพันด้านเงินทุนที่เกิดขึ้นร่วมกับผู้ร่วมค้าอื่นเฉพาะส่วนที่เป็นของผู้ร่วมค้า
 9. ภาระผูกพันด้านเงินทุนในกิจการร่วมค้าเฉพาะส่วนที่เป็นของผู้ร่วมค้า
 10. รายการและคำอธิบายเกี่ยวกับส่วนได้เสียในการร่วมค้าที่สำคัญและสัดส่วนของส่วนได้เสียในการเป็นเจ้าของกิจการที่ควบคุมร่วมกัน

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 47 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

1. ชื่อบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันในทุกกรณีที่มีการควบคุมเกิดขึ้นไม่ว่ารายการบัญชีระหว่างกันจะเกิดขึ้นหรือไม่
2. กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน
3. ประเภทและองค์ประกอบของรายการบัญชีที่เกิดกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน หากการเปิดเผยข้อมูลนั้นจำเป็นต่อความเข้าใจในงบการเงินที่น่าเสนอ
- องค์ประกอบของรายการบัญชีที่จำเป็นต่อความเข้าใจในงบการเงินที่น่าเสนอ
4. ปริมาณรายการค้าไม่ว่าจะเป็นจำนวนเงินหรือเป็นอัตราร้อยละ
5. จำนวนเงินหรืออัตราร้อยละของยอดคงค้าง
6. นโยบายการกำหนดราคา
7. ข้อมูลเกี่ยวกับรายการบัญชีที่เกิดกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันแยกเปิดเผยข้อมูลต่างหากหากข้อมูลดังกล่าวจำเป็นต่อความเข้าใจในผลกระทบที่รายการนั้นมีต่องบการเงินของกิจการที่เสนอรายงาน

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 48 เรื่อง การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน

การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

1. กิจการต้องอธิบายวัตถุประสงค์และนโยบายการบริหารความเสี่ยงทางการเงินซึ่งรวมถึงนโยบายการป้องกันความเสี่ยงของรายการบัญชีที่สำคัญซึ่งกิจการคาดว่าจะเกิดขึ้น

กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลทุกข้อต่อไปนี้สำหรับสินทรัพย์ หนี้สินทางการเงินและตราสารทุนแต่ละประเภท

2. ลักษณะและเนื้อหาของตราสารทางการเงิน รวมทั้งระยะเวลาและเงื่อนไขสำคัญที่อาจมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญ จำนวนเวลา และความแน่นอนของกระแสเงินสดในอนาคต

3. นโยบายการบัญชีและวิธีการที่ใช้ รวมทั้งหลักเกณฑ์ในการรับรู้รายการและการวัดค่า

กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยของสินทรัพย์ทางการเงิน และหนี้สินทางการเงินแต่ละประเภท

4. วันกำหนดราคาใหม่หรือวันครบกำหนด แล้วแต่วันใดจะเกิดขึ้นก่อน

5. อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง หากสามารถคำนวณได้

กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลทุกข้อต่อไปนี้เกี่ยวกับความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อสำหรับสินทรัพย์ทางการเงิน

6. จำนวนที่เป็นตัวแทนที่ดีที่สุดของจำนวนสูงสุดที่มีความเสี่ยงด้านสินเชื่อ ณ วันที่ในงบดุล โดยไม่พิจารณาถึงมูลค่ายุติธรรมของหลักประกัน

7. การกระจุกตัวที่สำคัญของความเสี่ยงด้านสินเชื่อ

ถ้ากิจการแสดงสินทรัพย์การเงินด้วยจำนวนที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรม กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลทุกข้อต่อไปนี้

8. มูลค่าตามบัญชีและมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์แต่ละรายการที่กลุ่มของสินทรัพย์แต่ละรายการเหล่านั้น

9. เหตุผลของการที่ไม่ได้ลดมูลค่าตามบัญชีลง รวมทั้งลักษณะของหลักฐานที่ทำให้ฝ่ายบริหารเชื่อว่ากิจการจะได้รับคืนเต็มจำนวนมูลค่าตามบัญชี

รายการที่ควรเปิดเผยข้อมูล

10. จำนวนรวมของการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าสุทธิธรรมของสินทรัพย์การเงินและหนี้สินการเงินที่ได้มีการรับรู้เป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายของงวด
11. จำนวนรอดตัดบัญชี หรือกำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่รับรู้ของตราสารที่ใช้ประกันความเสี่ยงนอกเหนือจากตราสารที่เกี่ยวข้องกับการประกันความเสี่ยงของรายการที่คาดการณ์ไว้
12. จำนวนรวมถัวเฉลี่ยในระหว่างปีสำหรับรายการต่อไปนี้มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์การเงินและหนี้สินการเงินที่มีการรับรู้รายการ
13. มูลค่าสุทธิธรรมของสินทรัพย์การเงินและหนี้สินการเงินทั้งหมดโดยเฉพาะเมื่อจำนวนที่มี ณ วันที่ในงบดุลไม่ได้เป็นตัวแทนที่ดีของจำนวนที่มีในระหว่างปี

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 49 เรื่อง สัญญาก่อสร้าง

กิจการควรเปิดเผยข้อมูลต่อไปนี้

1. จำนวนของรายได้ตามสัญญาที่ได้มีการรับรู้เป็นรายได้ของงวด
2. วิธีการที่ใช้ในการกำหนดรายได้ตามสัญญาที่รับรู้ไว้ในงวด
3. วิธีการที่ใช้ในการกำหนดขั้นความสำเร็จของงานที่อยู่ระหว่างดำเนินการ

กิจการควรเปิดเผยข้อมูลทุกตัวต่อไปนี้สำหรับสัญญาก่อสร้างที่ยังอยู่ระหว่างดำเนินการ

4. จำนวนรวมของต้นทุนที่เกิดขึ้นปรับปรุงด้วยกำไรหรือขาดทุนที่รับรู้จนถึงปัจจุบัน
5. จำนวนเงินล่วงหน้าที่ได้รับ
6. จำนวนเงินที่ถูกหักเป็นค่าประกันผลงาน

กิจการต้องแสดงรายการทุกข้อต่อไปนี้

7. จำนวนเงินขั้นต้นที่กิจการสามารถเรียกเก็บจากลูกค้าได้สำหรับงานตามสัญญาเป็นสินทรัพย์
8. จำนวนเงินขั้นต้นที่กิจการคงค้างลูกค้าสำหรับงานตามสัญญาเป็นหนี้สิน
9. กิจการต้องเปิดเผยหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้นและสินทรัพย์ที่อาจจะเกิดขึ้น

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 52 เรื่อง เหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบดุล

การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

1. กิจการต้องเปิดเผยวันที่ผู้บริหารอนุมัติให้มีการเผยแพร่งบการเงินและต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงในกรณีที่เจ้าของกิจการหรือบุคคลอื่นมีอำนาจที่จะแก้ไขงบการเงินที่ได้ออกเผยแพร่แล้ว
2. กิจการควรเปิดเผยข้อมูลใหม่ที่ได้รับหลังจากวันที่ในงบดุลซึ่งเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่มีอยู่ ณ วันที่ในงบดุล

เมื่อเหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบดุลที่ไม่ต้องปรับปรุงมีความสำคัญจนทำให้การไม่เปิดเผยข้อมูลมีผลกระทบต่อความสามารถของผู้ใช้งบการเงินในการตัดสินใจ กิจการต้องทำการเปิดเผยข้อมูลต่อไปนี้แม้จะไม่มีปรับปรุง

3. ลักษณะของเหตุการณ์
4. ประเมินการผลกระทบทางการเงินของเหตุการณ์ดังกล่าว หรือข้อความที่ระบุว่าไม่สามารถประมาณการผลกระทบที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล

ต่อไปนี้เป็นเหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบดุลที่ไม่ต้องปรับปรุง แต่กิจการต้องทำการเปิดเผยข้อมูลเนื่องจากการไม่เปิดเผยข้อมูลมีผลกระทบต่อความสามารถในการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูล

5. การจำหน่ายบริษัทย่อยที่สำคัญหรือการรวมธุรกิจที่สำคัญ

6. การประกาศแผนยกเลิกการดำเนินงานบางส่วน หรือจำหน่ายสินทรัพย์หรือชำระหนี้สินที่เกี่ยวข้องกับการยกเลิกการดำเนินงานบางส่วน

7. การซื้อหรือขายสินทรัพย์ที่สำคัญ การที่รัฐบาลเวนคืนหรือยึดสินทรัพย์ที่สำคัญของกิจการ

8. การเกิดอุบัติเหตุในโรงงาน

9. การประกาศหรือการเริ่มต้นปฏิบัติเกี่ยวกับการปรับโครงสร้างที่สำคัญ

10. รายการบัญชีที่สำคัญเกี่ยวกับหุ้นสามัญและหุ้นสามัญเทียบเท่าภายหลังวันที่ในงบดุล

11. การเปลี่ยนแปลงราคาสินทรัพย์หรืออัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่ไม่เป็นปกติ ภายหลังวันที่ในงบดุล

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 53 เรื่อง ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น

กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลต่อไปนี้สำหรับประมาณการหนี้สินแต่ละประเภท

1. จำนวนประมาณการหนี้สิน ณ วันต้นงวดและวันสิ้นงวด
2. จำนวนประมาณการหนี้สินที่รับรู้ในระหว่างงวด ซึ่งรวมถึงจำนวนที่เพิ่มขึ้นของประมาณการหนี้สินที่มีอยู่
3. จำนวนที่ตัดออกจากบัญชีประมาณการหนี้สินในระหว่างงวด เช่น รายจ่ายที่เกิดขึ้นและนำไปลดประมาณการหนี้สิน
4. จำนวนประมาณการหนี้สินที่ต้องกลับบัญชีในระหว่างงวดเนื่องจากบันทึกไว้สูงเกินไป

5. จำนวนคิดลดที่เพิ่มขึ้นในระหว่างงวดของประมาณการหนี้สินเนื่องจากเวลาที่ผ่านไป และอัตราคิดลดที่เปลี่ยนแปลงไป
6. คำอธิบายโดยสังเขปเกี่ยวกับลักษณะของภาระผูกพันและจังหวะเวลาที่กิจการคาดว่าจะสูญเสียประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ
7. ความไม่แน่นอนเกี่ยวกับจำนวนหรือจังหวะเวลาของการสูญเสียประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ กิจการต้องเปิดเผยข้อสมมุติสำคัญเกี่ยวกับเหตุการณ์ในอนาคต เมื่อกิจการจำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลให้เพียงพอ
8. จำนวนรายจ่ายที่คาดว่าจะได้รับคืน โดยระบุจำนวนสินทรัพย์ที่กิจการรับรู้สำหรับรายจ่ายที่คาดว่าจะได้รับคืนนั้น
สินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น
9. เมื่อกิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจมากกว่าจะไม่ได้รับ กิจการต้องให้คำอธิบายโดยสังเขปเกี่ยวกับลักษณะของสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น ณ วันที่ในงบดุล
10. กิจการต้องเปิดเผยประมาณการผลกระทบทางการเงิน
หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น
12. กิจการจะต้องให้คำอธิบายโดยสังเขปเกี่ยวกับลักษณะของหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นแต่ละประเภท ณ วันที่ในงบดุล
13. กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับประมาณการผลกระทบทางการเงิน
14. เปิดเผยถึงความไม่แน่นอนเกี่ยวกับจำนวนหรือจังหวะเวลาของการสูญเสียประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ
15. ความน่าจะเป็นที่จะได้รับรายจ่ายคืน

การเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ในปัจจุบัน ผู้ใช้รายงานทางการเงินมีความต้องการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของธุรกิจต่างๆ มากยิ่งขึ้น นอกเหนือจากข้อมูลทางการเงินในงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินเพื่อที่จะนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการจัดการทรัพยากรของตน เนื่องจากการดำเนินงานของธุรกิจในปัจจุบันมีความซับซ้อนยุ่งยากมากขึ้น ซึ่งเป็นการยากที่จะนำเสนอข้อมูลอย่างละเอียดลงในงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงิน นอกจากนี้แล้วผู้ใช้งานรายงานทางการเงินยังต้องการข้อมูลที่จำเป็นต่อการตัดสินใจและทันต่อเหตุการณ์ด้วยเพื่อที่จะนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ในการพยากรณ์หรือคาดคะเนเหตุการณ์เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

การเปิดเผยข้อมูลที่ดีเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะก่อให้เกิดการกำกับดูแลที่ดี ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อบริษัทที่จะทำให้บริษัทสามารถที่จะดำเนินกิจการต่อไปอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลที่ดีเป็นการสร้างความโปร่งใสและความถูกต้องของข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัท ซึ่งส่งผลให้ผู้ลงทุนไม่ว่าจะเป็นผู้ลงทุนในประเทศหรือต่างประเทศสนใจที่จะเข้าร่วมลงทุนในบริษัทเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เพราะผู้ลงทุนเหล่านั้นมีความมั่นใจในการดำเนินธุรกิจของบริษัทและเชื่อมั่นว่าจะได้รับสิทธิและผลประโยชน์ของตนเท่าที่ควรจะได้รับอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ผู้ถือหุ้นของบริษัทยังมีความเชื่อมั่นในการบริหารงานภายในบริษัทที่สุจริตและมีความเที่ยงธรรมอีกด้วย

จากมาตรา 56 และมาตรา 199 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์รวมทั้งประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ประกาศ กจ.40/2540) และข้อบังคับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ออกตามความในบทบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้บริษัทที่จดทะเบียนและบริษัทที่ออกหลักทรัพย์และเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชนจัดทำและส่งงบการเงินรายงานเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัท และรายงานการเปิดเผยข้อมูลต่างๆ ต่อสำนักงาน ดังต่อไปนี้

งบการเงิน

งบการเงินรายไตรมาส

งบการเงินรายไตรมาสเป็นงบการเงินที่จัดทำเป็นรายไตรมาสซึ่งแสดงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานทุก 3 เดือน โดยบริษัทจดทะเบียนจะต้องส่งงบการเงินรายไตรมาสภายใน 45 วัน

นับตั้งแต่วันสิ้นระยะเวลาบัญชี โดยปกติบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จะถูกกำหนดให้จัดทำและให้ผู้สอบบัญชีทำการพิจารณาการนำเสนอข้อมูลทางการเงินนั้นว่าเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีและข้อกำหนดในการจัดทำบัญชีอื่นที่เกี่ยวข้องหรือไม่ แต่ไม่ต้องให้การรับรองหรือแสดงความเห็นเกี่ยวกับงบการเงินนั้น

งบการเงินรายไตรมาสทำให้สถาบันการเงิน ผู้กำกับดูแล และผู้ลงทุนในตลาดหลักทรัพย์สามารถติดตามฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทสัมพันธ์กับปัจจัยในการดำเนินงานของบริษัทในช่วงระยะเวลาดังกล่าวได้อย่างใกล้ชิด

งบการเงินประจำงวดการบัญชี

งบการเงินประจำงวดการบัญชีเป็นงบการเงินที่จัดทำทุก 6 เดือน โดยบริษัทที่จดทะเบียนจะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ในกรณีที่รายการบัญชีไม่มีมาตรฐานบัญชีไทยรองรับ กำหนดให้บริษัทจัดทำงบการเงินตามมาตรฐานบัญชีที่ถือปฏิบัติในต่างประเทศ ซึ่งเป็นมาตรฐานบัญชี IAS AICPA หรือ FASB และต้องให้ความร่วมมือกับผู้สอบบัญชีในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป พร้อมทั้งให้ผู้สอบบัญชีรับรองงบการเงินของบริษัทเพื่อที่จะสามารถนำงบการเงินของบริษัทไปเปิดเผยต่อสาธารณชน ถ้าหากว่าผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีว่างบการเงินไม่ถูกต้องหรือแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขในรายการบัญชีที่เป็นสาระสำคัญ เพราะบริษัทจดทะเบียนไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป หรือว่าไม่แสดงความเห็นหรือแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขในรายการบัญชีที่เป็นสาระสำคัญ เพราะถูกจำกัดขอบเขตในการตรวจสอบบัญชีจากบริษัทหรือผู้บริหารของบริษัท

งบการเงินที่จะทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับฐานะทางการเงินและการดำเนินงานซึ่งจะบ่งบอกถึงความสามารถในการประกอบกิจการและการดำรงอยู่ของบริษัท โดยการเปรียบเทียบกันระหว่างผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงกับการประมาณการของบริษัทซึ่งได้คาดการณ์ไว้ล่วงหน้าแล้ว อย่างไรก็ตามงบการเงินที่ดีขึ้นอยู่กับการที่บริษัทมีระบบควบคุมภายในและมีระบบบัญชีที่มีประสิทธิภาพ ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดทำรายงานทางการเงินเป็นอย่างดี

แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีมีข้อมูลขั้นต่ำตามที่กำหนดและเป็นข้อมูลพื้นฐานของบริษัท ซึ่งมีความสำคัญสำคัญต่อผู้ลงทุนในการตัดสินใจที่จะลงทุนในบริษัทต่างๆ ได้แก่

1. ปัจจัยความเสี่ยง
2. ลักษณะการประกอบธุรกิจ
3. การประกอบธุรกิจของแต่ละสายผลิตภัณฑ์
4. การวิจัยและพัฒนา
5. ทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ
6. โครงการในอนาคต (future plan)
7. ข้อพิพาททางกฎหมาย
8. โครงสร้างเงินทุน
9. การจัดการ
10. การควบคุมภายใน
11. รายการระหว่างกัน (ถ้ามี)
12. ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน
13. ข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง
14. การรับรองความถูกต้องของข้อมูล

บริษัทจดทะเบียนควรจะต้องแสดงรายการข้อมูลที่สำคัญอย่างครบถ้วน ถูกต้องและตรงประเด็นเพราะแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้บริษัทมีความน่าสนใจในการลงทุนมากยิ่งขึ้นซึ่งเป็นผลดีต่อตัวของบริษัทด้วย แต่ไม่จำเป็นที่จะต้องให้รายละเอียดมากเกินไป เพราะจะทำให้ผู้ลงทุนเสียเวลาในการอ่านและสับสน นอกจากนี้แล้วบริษัทจดทะเบียนควรที่จะส่งสำนักงานให้ตรงเวลา โดยกำหนดให้ส่งภายใน 3 เดือนนับตั้งแต่วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี

รายงานประจำปี (แบบ 56-2)

รายงานประจำปี (แบบ 56-2) มีข้อมูลขั้นต่ำตามที่กำหนดและบริษัทต้องส่งให้ผู้ถือหุ้น พร้อมทั้งส่งหนังสือแนบประชุมสามัญประจำปีและส่งสำเนาให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับ

หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ โดยที่บริษัทสามารถเลือกส่งแบบ 56-1 พร้อมงบการเงินแทนการจัดทำและส่งแบบ 56-2 ก็ได้

งบการเงินและรายงานประจำปีให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ประกาศกำหนด การกำหนดดังกล่าวให้คำนึงถึงมาตรฐานที่คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสอบบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยผู้สอบบัญชีได้ให้ความเห็นชอบไว้แล้วด้วย

รายงานประจำปี

รายงานประจำปีเป็นเครื่องมือที่สำคัญของบริษัทในการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจภายในบริษัทให้กับผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุนและกลุ่มบุคคลต่างๆ ที่มีความสนใจเกี่ยวกับการบริหารธุรกิจภายในบริษัทและการดำเนินงานของบริษัท โดยทั่วไปแล้วรายงานประจำปีจะประกอบด้วยงบการเงิน หมายเหตุประกอบงบการเงิน และข้อมูลทางการเงินที่สำคัญอื่นๆ เช่น อัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะมีส่วนช่วยให้ผู้ที่ใช้รายงานประจำปีสามารถเข้าใจถึงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทมากยิ่งขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นรายงานประจำปียังนำเสนอข้อมูลที่ไม่เป็นตัวเงินซึ่งมีประโยชน์ต่อผู้ที่ใช้รายงานประจำปีในแง่ของการมองภาพรวมของการบริหารงานของคณะกรรมการของบริษัทและการดำเนินธุรกิจของบริษัทได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น เช่น ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการประกอบกิจการธุรกิจ นโยบายและลักษณะการตลาดของผลิตภัณฑ์และการให้บริการ การประกอบธุรกิจของแต่ละผลิตภัณฑ์หรือแต่ละกลุ่มธุรกิจ ลักษณะการจัดหาผลิตภัณฑ์และการให้บริการ และนโยบายการลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วม เป็นต้น นอกจากนี้ข้อมูลที่ไม่เป็นตัวเงินยังแสดงถึงสภาพแวดล้อมที่อาจมีผลกระทบต่อการดำเนินกิจการของบริษัท เช่น ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของความเสี่ยงและสาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยงเหล่านั้นขึ้น ภาวะของการแข่งขันและศักยภาพของบริษัทในแข่งขันกับคู่แข่ง เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าทั้งข้อมูลที่เป็นตัวเลขและข้อมูลที่ไม่เป็นตัวเลขต่างก็มีประโยชน์และมีความสำคัญต่อผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุนและกลุ่มบุคคลต่างๆ ที่มีความสนใจเกี่ยวกับการบริหารธุรกิจภายในบริษัทในการทำความเข้าใจและมองภาพรวมเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัท และมีผลต่อการตัดสินใจในการลงทุนและการจัดสรรทรัพยากรของผู้ใช้รายงานประจำปีทั้งสิ้น

แต่อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันนี้บริษัทส่วนใหญ่มักจะไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการนำเสนอข้อมูลที่ไม่เป็นตัวเลขมากนัก โดยบริษัทมักจะไม่ได้เปิดเผยข้อมูลบางอย่างที่อาจจะมีสำคัญต่อการตัดสินใจของผู้ใช้รายงานประจำปี ซึ่งส่งผลให้การเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีไม่มีคุณภาพเท่าที่ควรนั่นคือ การเปิดเผยข้อมูลไม่เพียงพอและไม่มีความน่าเชื่อถือ

จากผลการศึกษาของ Booz Allen และ Hamilton (1997) ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับตลาดหลักทรัพย์ต่างประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ฟิลิปินส์ มาเลเซีย อินเดีย อินโดนีเซีย อังกฤษ ฮองกง และสิงคโปร์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีพบว่า ระดับปริมาณและคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยยังด้อยกว่าระดับปริมาณและคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของประเทศที่พัฒนาแล้ว ทั้งๆ ที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นตลาดหลักทรัพย์แห่งเดียวในภูมิภาคนี้ที่มีการเปิดเผยข้อมูลรายงานทางการเงินเป็นรายไตรมาสซึ่งถือได้ว่าเป็นมาตรฐานสากลที่ยอมรับกัน ดังนั้นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยควรที่จะเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีให้มีเนื้อหาสาระที่มีคุณภาพเทียบเท่ากับตลาดหลักทรัพย์ในต่างประเทศ ซึ่งจะส่งผลให้ตลาดหลักทรัพย์ไทยสามารถพัฒนาไปสู่ตลาดหลักทรัพย์ที่มีคุณภาพได้ นอกจากนี้คณะผู้ทำการศึกษาได้เสนอแนะให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่มีผลต่อการบริหารงานและการดำเนินงานธุรกิจของบริษัทในอนาคต เช่น รายงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลที่สำคัญที่อาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงมูลค่าหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนอย่างมาก รายงานเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่สำคัญหรือเหตุการณ์ที่ไม่ปกติที่จะมีผลต่อกำไรจากการดำเนินงานและมูลค่าของบริษัท รายงานการเปลี่ยนแปลงของการดำเนินงานในเชิงลบที่มีนัยสำคัญ รายงานปัจจัยความเสี่ยงหรือปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อฐานะการเงินของบริษัทรายงานแนวโน้มเหตุการณ์และความไม่แน่นอนที่จะมีผลต่อฐานะการเงินของบริษัท

บุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบรายงานประจำปี มี 4 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

1. ฝ่ายบริหาร เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำการเงินและจัดเตรียมข้อมูลต่างๆ ที่จะนำเสนอในรายงานประจำปีของบริษัท ดังนั้น ฝ่ายบริหารจะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีในวัตถุประสงค์หลักของการนำเสนอรายงานประจำปี โดยต้องพิจารณาทั้งด้านรูปแบบ

การนำเสนอและเนื้อหาสาระที่ให้ประโยชน์แก่ผู้ใช้รายงานประจำปีของบริษัทด้วยความรับผิดชอบ
 ชื่อสัตย์ต่อวิชาชีพและมีจรรยาบรรณที่ดี

2. คณะกรรมการบริษัท เป็นผู้รับผิดชอบในการอนุมัติรายงานประจำปีที่จะนำเสนอต่อผู้
 ถือหุ้นซึ่งเป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญในกระบวนการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปี โดยที่จะมีส่วน
 ในการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร เพื่อให้บริษัทสามารถดำเนินงานบรรลุ
 เป้าหมายที่กำหนดไว้ คณะกรรมการควรจะมีหลักการในการปฏิบัติหน้าที่ ดังต่อไปนี้

2.1 ความเป็นธรรม คณะกรรมการของบริษัทควรคำนึงถึงประโยชน์ของทุกๆ ฝ่ายด้วย
 ความเป็นธรรม ไม่ว่าจะเป็นผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุนหรือบุคคลภายนอกคนอื่นๆ

2.2 ความรับผิดชอบ คณะกรรมการของบริษัทควรมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้
 ลงทุน หรือบุคคลภายนอก โดยการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และดำเนินธุรกิจ
 ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

2.3 การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย คณะกรรมการของบริษัทควรปฏิบัติหน้าที่
 ตามที่บริษัทได้กำหนดไว้อย่างเต็มความสามารถ

2.4 ความโปร่งใส คณะกรรมการของบริษัทควรดำเนินธุรกิจด้วยความโปร่งใสและ
 เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานและการดำเนินงานของบริษัทที่ถูกต้อง ชัดเจน ครบถ้วนและ
 น่าเชื่อถือได้ นอกจากนี้แล้ว การเปิดเผยข้อมูลจะต้องมีความสม่ำเสมอและทันต่อเวลาหรือ
 เหตุการณ์ เพื่อให้ผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุนหรือบุคคลภายนอกสามารถประเมินผลการดำเนินงานและฐานะ
 ทางการเงินของบริษัทได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ ซึ่งมีผลทำให้ตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากร
 ของตนได้อย่างถูกต้องด้วย

3. คณะกรรมการตรวจสอบ มีหน้าที่ประสานงานกับผู้สอบบัญชีและฝ่ายบริหาร โดยการ
 เอื้อโอกาสให้ผู้สอบบัญชีและฝ่ายบริหารได้มีการปรึกษาหารือกัน เพื่อให้รายงานทางการเงินมีการ

เปิดเผยข้อมูลอย่างครบถ้วน ถูกต้องเป็นไปตามมาตรฐานและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะส่งผลให้รายงานทางการเงินมีความน่าเชื่อถือ มีคุณภาพที่ดีและมีมูลค่าเพิ่มต่อบริษัท

4. ผู้สอบบัญชี เป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นว่างบการเงินได้นำเสนอโดยถูกต้องตามที่ควรและปฏิบัติตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือไม่ ซึ่งเป็นการเพิ่มความน่าเชื่อถือของงบการเงิน

ผู้ใช้รายงานประจำปี มีหลายประเภท ดังต่อไปนี้

1. ผู้ลงทุน ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับผลตอบแทนและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการลงทุน ได้แก่ ความสามารถในการหารายได้ระยะยาว ความสามารถในการเติบโตความสามารถในการจ่ายเงินปันผล เป็นต้น เพื่อที่จะนำไปประเมินผลการดำเนินงานของฝ่ายบริหารและความสามารถในการจ่ายเงินปันผลของบริษัท

2. เจ้าหนี้ มักจะสนใจผลประโยชน์ตอบแทนที่จะได้รับและกระแสเงินสด กรณีในระยะสั้นเจ้าหนี้จะต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพคล่องระยะสั้นของบริษัทเป็นหลัก แต่ในระยะยาวเจ้าหนี้จะต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงทางการเงินของบริษัท เพื่อที่จะนำไปประเมินความสามารถในการชำระเงินทั้งต้นและดอกเบี้ย

3. นักวิเคราะห์และที่ปรึกษาทางการเงิน บุคคลกลุ่มนี้จะใช้ข้อมูลในรายงานทางการเงินอย่างละเอียดมากกว่ากลุ่มอื่นๆ เพราะนักวิเคราะห์และที่ปรึกษาทางการเงินต้องตอบสนองต่อความต้องการของผู้ลงทุนและเจ้าหนี้ ดังนั้นข้อมูลที่นักวิเคราะห์และที่ปรึกษาทางการเงินต้องการทราบจะขึ้นอยู่กับความต้องการข้อมูลของผู้ลงทุนและเจ้าหนี้และต้องหาข้อมูลเพิ่มเติมจากฝ่ายบริหารของบริษัท เพื่อที่จะนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์ได้อย่างน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

4. สมาคมนักบัญชีแห่งประเทศไทย มีความสนใจเกี่ยวกับวิธีการรายงานของกิจการต่างๆ เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาและทำการแก้ไขมาตรฐานการรายงานในรายงานประจำปี

5. คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ มีความสนใจต่อรายงานทางการเงินเพื่อดูแลและตรวจสอบให้แน่ใจว่า ตลาดทุนมีประสิทธิภาพในการจัดสรรทรัพยากรทางเศรษฐกิจ

6. นักวิชาการ มีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบ เนื้อหาและคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปี

คุณสมบัติเชิงคุณภาพของรายงานประจำปี

คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (International Accounting Standards Committee หรือ IASC) ได้กำหนดคุณสมบัติเชิงคุณภาพของรายงานประจำปี ซึ่งแสดงถึงความมีประโยชน์ของข้อมูลไว้ดังต่อไปนี้

1. ตรงต่อความต้องการ

ข้อมูลที่เปิดเผยในรายงานประจำปีจะมีประโยชน์ได้ก็ต่อเมื่อข้อมูลนั้นตรงต่อความต้องการในการนำไปใช้ในการตัดสินใจของผู้ใช้รายประจำปี เพราะข้อมูลเหล่านั้นจะช่วยในการคาดการณ์เกี่ยวกับกำไรขาดทุนและกระแสเงินสดในอนาคต นอกจากนี้ยังช่วยในการประเมินผลกระทบทางการเงินของเหตุการณ์หรือรายการที่เกิดขึ้นทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

2. เชื่อถือได้

ข้อมูลที่น่าเชื่อถือควรยึดหลักเนื้อหาสำคัญกว่ารูปแบบ หลักความระมัดระวังและการรายงานข้อมูลอย่างถูกต้องและครบถ้วน

3. ทันต่อเวลา

ข้อมูลในรายงานประจำปีต้องเผยแพร่ให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อที่จะทำให้ผู้ใช้รายงานประจำปีมีข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน นั่นคือ ผู้ใช้รายงานประจำปีจะต้องได้รับข้อมูลดังกล่าว ก่อนที่ข้อมูลนั้นจะ ไม่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ใช้รายงานประจำปี

4. เข้าใจได้

ผู้จัดทำรายงานประจำปีต้องนำเสนอข้อมูลที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจและมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้รายงานประจำปี โดยสมมติฐานว่าผู้ใช้รายงานประจำปีมีความรู้ ความเข้าใจในด้านธุรกิจ สภาพเศรษฐกิจและการบัญชีพอสมควร

5. เปรียบเทียบได้

ผู้ใช้รายงานประจำปีสามารถที่จะทำการเปรียบเทียบข้อมูลจากแหล่ง 2 แหล่ง หรือวงเวลา 2 วงด ทำให้ผู้ใช้รายงานประจำปีสามารถเห็นความแตกต่างและความเหมือนของข้อมูลที่เปิดเผยในรายงานประจำปี อาจจะมีการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานระหว่างกิจการหรือกิจการเดียวกันแต่คนละงวดงาน

การที่บริษัทจะจัดทำเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีที่มีคุณภาพดี ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับระบบการควบคุมภายในของบริษัทนั้นคือ ระบบการควบคุมภายในของบริษัทจะต้องมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและต้องมีระบบการบัญชีที่ดี นอกจากนี้ การจัดทำรายงานทางการเงินควรจะถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปและผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการจัดทำรายงานประจำปีจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำรายงานประจำปีอย่างถ่องแท้

ลักษณะของการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปี

การเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีนั้น นักบัญชีส่วนใหญ่จะมีความคิดเห็นว่า ข้อมูลที่จะทำการเปิดเผยนั้นจะต้องไม่ทำให้ผู้ใช้รายงานประจำปีเข้าใจในเนื้อหาสาระเบี่ยงเบนจากความเป็นจริง ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ใช้รายงานประจำปีเกิดการตัดสินใจผิดพลาดและเกิดความเสียหายในเรื่องอื่นๆ ตามมาในอนาคต ดังจะเห็นได้จาก

1. คณะกรรมการเกี่ยวกับ Accounting Concepts and Standards ของ AAA ได้ชี้แจงเกี่ยวกับลักษณะการเปิดเผยข้อมูลไว้ใน Supplementary Statement No. 8 ว่าให้บริษัทจัดทำ การเปิดเผยข้อมูลที่มีความสำคัญต่อผู้ลงทุน ดังนั้น จุดมุ่งหมายขั้นพื้นฐานของการเปิดเผยข้อมูลก็คือ การเปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับบริษัทที่มีผลต่อการตัดสินใจในการลงทุนของผู้ลงทุน และการนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ในการควบคุมการบริหารงานภายในของบริษัท ฝ่ายบริหารของบริษัท
2. Sec-Regulation S-X ระบุว่าจะต้องนำเสนอข้อมูลทางการเงินที่สำคัญอย่างเพียงพอ เพื่อที่จะไม่ทำให้ผู้ใช้ข้อมูลดังกล่าวนั้นเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลบิดเบือนจากข้อเท็จจริง
3. AICPA – Article No. 2 02 ของมรรยาทผู้สอบบัญชี ระบุว่าถ้าไม่จัดทำ การเปิดเผย ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นต่อความเข้าใจของผู้ใช้ข้อมูลไว้ในงบการเงินจะถือว่ามีความผิดเพราะทำให้ผู้ใช้ข้อมูลเกิดความเข้าใจไปในทางที่ผิด
4. AICPA – Accounting Research Study No. 1 กล่าวว่ารายงานทางการเงินจะต้องเปิดเผยข้อมูลให้เพียงพอที่จะไม่ทำให้เกิดความเข้าใจผิด
5. สมาคมนักบัญชีแห่งประเทศไทย ระบุว่าเกี่ยวกับ “หลักการเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอ (The full disclosure principle)” ระบุว่า นักบัญชีมีหน้าที่เปิดเผยข้อมูลทางการเงินที่สำคัญทั้งหมดต่อผู้ใช้ข้อมูล โดยสรุปรายละเอียดของข้อมูลที่สำคัญต่อการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูลเท่านั้น ไม่ควร

เสนอข้อมูลมากเกินไปเพราะจะก่อให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี เนื่องจากการให้รายละเอียดมากเกินไป ความจำเป็นจะส่งผลให้ข้อมูลที่สำคัญถูกปิดบังไว้และไม่เห็นเด่นชัด ในเรื่องของอย่างไร โดยทั่วไป นักบัญชีจะตัดสินใจโดยถือหลักว่า ถ้าละเลยการเปิดเผยข้อมูลส่วนนั้นแล้วจะทำให้ผู้ใช้ข้อมูลทางการเงิน บัญชีเกิดความเข้าใจผิด ข้อมูลส่วนนั้นจะมีความสำคัญต่อการตัดสินใจ ดังนั้น ความคิดเห็นของนักบัญชีแต่ละคนอาจจะแตกต่างกันไปจึงยึดหลักเกณฑ์ว่า “ถ้าสงสัยข้อมูลส่วนใดก็ควรที่จะทำการเปิดเผยข้อมูลส่วนนั้น”

การเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอรวมถึงรูปแบบการจัดรายการและข้อมูลในงบการเงิน หมายเหตุประกอบงบการเงิน คำศัพท์ที่ใช้ การจัดจำแนกประเภทรายการ เกณฑ์ที่ใช้ในการคำนวณ เป็นต้น ทั้งหมดนี้ควรจะเน้นลักษณะและชนิดของการเปิดเผยข้อมูลต่างๆ ที่สำคัญซึ่งจะทำให้รายงานทางการเงินและงบการเงินมีการนำเสนอข้อมูลที่เพียงพอ

ลักษณะของการเปิดเผยข้อมูลที่ดี คือ ข้อมูลที่เปิดเผยต้องมีความน่าเชื่อถือ ถูกต้องตรงกับความ เป็นจริง เพียงพอและจำเป็นต่อการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูล สามารถตรวจสอบได้ และต้องมีการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปและตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และ ตลาดหลักทรัพย์ รวมทั้งต้องมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมานั่นคือ ไม่ปกปิดข้อเท็จจริงหรือ บิดเบือนความเป็นจริงอันเป็นสาระสำคัญ ไม่ปิดบังข้อเท็จจริงในทางที่ไม่ดี ไม่เสนอสิ่งที่ไม่ แน่นนอนว่าเป็นสิ่งที่แน่นอนแล้ว ไม่เปิดเผยข้อเท็จจริงทางลบแต่ก็เขียนเป็นความหมายทางบวก หรือไม่นำเสนอสิ่งที่คาดว่าจะเกิดโดยที่ไม่มีคำอธิบายที่เพียงพอ ส่วนภาษาที่ใช้ในการเปิดเผยข้อมูล ควรหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาทางเทคนิคมากเกินไป ควรใช้ภาษาที่บุคคลทั่วไปอ่านแล้วเข้าใจได้ง่าย ในการเผยแพร่ข้อมูลนั้นผู้จัดทำกรเปิดเผยข้อมูลควรจะเผยแพร่ข้อมูลทันต่อเวลาที่จะนำข้อมูลมา ใช้ในการพิจารณา ไม่เปิดเผยข้อมูลที่ล่าช้าจนผู้ใช้ข้อมูลไม่สามารถนำมาใช้ในการตัดสินใจทาง ธุรกิจได้ และควรจะทำให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ข้อมูลผ่านช่องทางหรือสื่อต่างๆ เช่น หน่วยงานผู้ ลงทุนสัมพันธ์ เว็บไซต์ของบริษัทจดทะเบียน สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาด หลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นต้น เพื่อเป็น โอกาสให้ผู้รายงานสามารถเข้าถึงข้อมูลที่สำคัญของบริษัททั้งที่เป็นตัวเลขและไม่เป็นตัวเลขได้ อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

นอกจากนี้ ข้อมูลที่เปิดเผยควรมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูลโดยรวม ไม่ใช่เป็นประโยชน์เฉพาะผู้ใช้ข้อมูลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น นั่นคือ ผู้ใช้ข้อมูลทุกคนควรจะมีสิทธิที่จะได้รับประโยชน์จากข้อมูลในรายงานประจำปีที่ทำเหมือนกัน ซึ่งข้อมูลที่จัดทำการเปิดเผยนั้นไม่ควรจะมีแต่ข้อมูลที่เป็นตัวเงินเท่านั้น เพราะนักลงทุนและผู้ถือหุ้นมีความสนใจและต้องการทราบข้อมูลที่ไม่เป็นตัวเงินเพิ่มเติมด้วย เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นมาพิจารณาประกอบกับข้อมูลที่เป็นตัวเงิน ซึ่งจะช่วยให้ผู้ใช้ข้อมูลสามารถเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจภายในบริษัทได้ดียิ่งขึ้น เช่น กลยุทธ์และลักษณะการดำเนินงานของบริษัท การรายงานของประธานและคณะกรรมการตรวจสอบ ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนและการดำเนินงานในอนาคต โอกาสและความเสี่ยงในการดำเนินงาน เป็นต้น นอกจากนี้ควรมีการเปรียบเทียบข้อมูลในงวดปัจจุบันกับงวดที่แล้วเพื่อผู้ใช้ข้อมูลจะได้เห็นความเปลี่ยนแปลงได้อย่างชัดเจน และข้อมูลควรจะสามารถเปรียบเทียบกับงวดเดียวกันของปีก่อนหรือกับกิจการอื่นที่ประกอบกิจการคล้ายกันหรือเหมือนกัน ที่สำคัญการเปิดเผยข้อมูลที่ดีจะต้องสามารถส่งสัญญาณเตือนภัยให้ผู้ใช้ข้อมูลทราบถึงความผิดปกติที่จะเกิดขึ้นกับบริษัท จากลักษณะดังกล่าวก็จะทำให้ผู้ใช้ข้อมูลไม่หลงผิดหรือเข้าใจผิด ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจในการลงทุนหรือจัดสรรทรัพยากรของคนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

จากการศึกษาของ Wallace (1994) ได้กล่าวไว้ว่าในการเปิดเผยข้อมูลนั้น บริษัทต้องทำการเปิดเผยข้อมูลให้แก่ผู้ใช้ข้อมูลด้วยจิตสำนึกว่า ผู้จัดทำการเปิดเผยข้อมูลควรจะนำเสนอเฉพาะข้อมูลที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูล ข้อมูลที่ไม่สำคัญไม่ควรจะนำมาเปิดเผย เพราะการเปิดเผยข้อมูลจำนวนมากเกินไปนั้นอาจทำให้ผู้ใช้ข้อมูลเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลผิดพลาดหรือคลาดเคลื่อนกับข้อเท็จจริงได้

ดังนั้น เพื่อให้บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลที่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้ข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัท หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีจึงมีมาตรการหลายประการ เป็นต้นว่า

1. สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย ทำการทบทวนและปรับปรุงมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานสอบบัญชี และมาตรฐานการสอบบัญชีให้ทัดเทียมกับสากล และพิจารณาทบทวนจรรยาบรรณผู้สอบบัญชีและนักบัญชี เพื่อให้เหมาะสมกับวิชาชีพในปัจจุบัน รวมทั้งผลักดันให้ผู้สอบบัญชีและนักบัญชีปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพบัญชี นอกจากนี้

สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยยังมีการฝึกอบรมและให้ความรู้แก่นักบัญชีและผู้สอบบัญชี เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน มีจรรยาบรรณในวิชาชีพของตนเอง และทำให้เกิดความมีประสิทธิภาพของระบบควบคุมและการตรวจสอบภายในของบริษัท

2. สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย จัดโครงการอบรมคณะกรรมการบริษัท เกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดทำรายงานและการเปิดเผยข้อมูล เพื่อให้คณะกรรมการบริษัทมีความรู้ความเข้าใจและมีการปฏิบัติงานตามหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยังมีการกำหนดจรรยาบรรณของคณะกรรมการบริษัทอีกด้วย

3. กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ กำหนดให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบและรับรองการสอบบัญชีไม่เกิน 300 รายต่อปี (ประกาศ ก.บข. ฉบับที่ 44 (พ.ศ. 2544)) และเพิ่มความเข้มงวดในการดำเนินการกับผู้สอบบัญชีที่มีพฤติกรรมรับจ้างลงลายมือชื่อและผู้สอบบัญชีที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานบัญชีและมาตรฐานสอบบัญชี นอกจากนี้ยังมีมาตรการในการกำกับดูแลบริษัทที่เปิดเผยข้อมูลไม่โปร่งใส

4. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กำหนดให้บริษัทจดทะเบียนต้องทำการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit committee) ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญในการกำกับดูแลกระบวนการบริหารของฝ่ายจัดการ การดูแลระบบควบคุมภายในและการจัดทำรายงานทางการเงินที่น่าเชื่อถือ และกำหนดให้บริษัทจดทะเบียนเปิดเผยรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบในรายงานประจำปี นอกจากนี้ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจัดมาตรการการกำกับดูแลให้บริษัทจดทะเบียนปฏิบัติตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการส่งเสริมการกำกับดูแลกิจการที่ดีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้จัดตั้ง “ศูนย์พัฒนาการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียน” ขึ้น ซึ่งจะมีที่ปรึกษาให้คำปรึกษาและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างระบบการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียน และได้จัดทำรายงานการกำกับดูแลกิจการซึ่งเกี่ยวกับหลักการและวิธีปฏิบัติที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนและบริษัทสมาชิก รวมทั้งจัดทำเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อต่างๆ อย่างกว้างขวาง และต่อเนื่อง เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ซีดีรอม สิ่งพิมพ์ เว็บไซต์ และจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้แก่คณะกรรมการผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียนและบริษัทสมาชิก

ยิ่งไปกว่านั้น เพื่อกระตุ้นให้บริษัทจดทะเบียนพัฒนาระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ลดค่าธรรมเนียมรายปีให้แก่บริษัทจดทะเบียนที่ได้คะแนนการจัดอันดับการกำกับดูแลกิจการที่ดีตั้งแต่ 7 คะแนนขึ้นไป จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน รวม 3 บริษัท ซึ่งดำเนินการโดยบริษัท ไทยเรตติ้งแอนด์อินฟอร์เมชันเซอร์วิส จำกัด (ทริส) โดยการสนับสนุนของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ภายใต้เกณฑ์การพิจารณาเพื่อจัดอันดับ 4 เกณฑ์ ได้แก่ สิทธิของผู้ถือหุ้น องค์กรประกอบและบทบาทของคณะกรรมการและคณะผู้ถือหุ้น การเปิดเผยข้อมูล และวัฒนธรรมการกำกับดูแลกิจการ โดยเฉลี่ยน้ำหนักในการให้คะแนนคือ 20% 40% 25% และ 15% ตามลำดับและสนับสนุนค่าใช้จ่ายการเข้าอบรมหลักสูตรที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความรู้ด้านบรรษัทภิบาลให้แก่ผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียนและบริษัทสมาชิกถึงประมาณ 50% ของผู้เข้าร่วมอบรมทั้งหมด

5. สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ได้มีการกำกับดูแลเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีและแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ของบริษัทจดทะเบียน โดยที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์จะทำการสุ่มตรวจเกี่ยวกับความครบถ้วนของข้อมูลที่บริษัทจดทะเบียนทำการเปิดเผยไว้ในรายงานประจำปีและแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ว่าเป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ พร้อมทั้งตรวจสอบเกี่ยวกับความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลด้วย เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือของข้อมูล นอกจากนี้แล้วสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ยังกำหนดให้บริษัทจดทะเบียนส่งรายงานทางการเงินทุกไตรมาสและกำหนดว่าบริษัทจดทะเบียนจะต้องได้รับการสอบทานงบการเงินรายไตรมาส และได้รับการตรวจสอบงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนจากผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

เพื่อให้การเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนอยู่ในระดับที่ทัดเทียมกับสากล สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์จึงปรับปรุงหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลในหนังสือชี้ชวนและรายงานประจำปี เป็นต้นว่า การเพิ่มการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ดี ได้แก่ การปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตาม “หลักการของการกำกับดูแลกิจการที่ดี” ซึ่งมี 15 ข้อตามแนวทางที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกำหนด หากบริษัทไม่ปฏิบัติตามหลักการในข้อใดให้ระบุเรื่องที่ไม่ได้ปฏิบัติและแสดงเหตุผลประกอบ นโยบายและวิธีการดูแลผู้ถือหุ้นในการนำ

ข้อมูลภายในของบริษัท (Inside information) ไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือเพื่อซื้อขายหลักทรัพย์โดยเฉพาะในช่วง 1 เดือน ก่อนที่งบการเงินเผยแพร่ต่อสาธารณชน รวมถึงมาตรการลงโทษหากพบว่ามี การนำข้อมูลภายในไปใช้ในช่วง 1 เดือน ก่อนที่งบการเงินเผยแพร่ต่อสาธารณชน เพื่อให้ผู้ลงทุนมีความมั่นใจว่า บริษัทมีมาตรการป้องกันการที่ผู้บริหารและกรรมการใช้ประโยชน์จากการนำข้อมูลภายในของบริษัทไปใช้

นอกจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์จะกำกับดูแลการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียน สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ยังมีการกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้สอบบัญชี โดยการขอคู่มือกระทำการและตรวจสอบ ในกรณีที่สงสัยว่าผู้สอบบัญชีจะไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานสอบบัญชีและมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์จะทำการคัดค้านหากพบว่าผู้สอบบัญชีปฏิบัติหน้าที่บกพร่อง แต่หากว่าผู้สอบบัญชีปฏิบัติหน้าที่บกพร่องอย่างมาก สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์จะสั่งพักไม่ให้ผู้สอบบัญชีรายดังกล่าวแสดงความเห็นในงบการเงิน นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ยังจัดโครงการอบรมและเผยแพร่ความรู้แก่ผู้สอบบัญชีและผู้จัดทำบัญชีของบริษัทเกี่ยวกับเรื่อง การปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีฉบับใหม่ๆ เพื่อที่จะจัดทำรายการบัญชีและเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชี

เพื่อกระตุ้นบริษัทจดทะเบียนให้จัดการเปิดเผยข้อมูลเพียงพอต่อการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูล สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์จึงทำการประกาศรายชื่อบริษัทจดทะเบียนที่มีการเปิดเผยข้อมูลที่ผ่านเว็บไซต์ สำหรับบริษัทจดทะเบียนที่มีการเปิดเผยข้อมูลแก่ผู้ลงทุนมากกว่าข้อกำหนดขั้นต่ำตามกฎหมายจะได้รับการยกย่องให้เป็นตัวอย่างที่ดีและจะถูกประกาศชื่อบริษัทลงในเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้จัดโครงการคัดเลือกบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลที่ดี (Disclosure Award 2002) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อยกย่องชมเชยบริษัทจดทะเบียนที่มีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลโดยรวมอยู่ในระดับที่ดี และสนับสนุนและสร้างแรงจูงใจให้บริษัทจดทะเบียนอื่นเห็นความสำคัญของการเปิดเผยข้อมูล

ประโยชน์ของการเปิดเผยข้อมูล

1. ประโยชน์ต่อผู้ใช้ข้อมูล

เมื่อคณะกรรมการบริหารของบริษัทเปิดเผยข้อมูลอย่างถูกต้อง ครบถ้วนและเพียงพอต่อการตัดสินใจในการลงทุน จะทำให้ผู้ใช้ข้อมูลมีข้อมูลที่เท่าเทียมกันมากขึ้นในการประเมินผลการดำเนินงานของบริษัท และช่วยลดต้นทุนในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัท นอกจากนี้ยังเป็นการลดความเสี่ยงจากการประมาณการผลการดำเนินงานของบริษัทผิดพลาด เพราะมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจที่ดี ทำให้ผู้ใช้ข้อมูลสามารถพยากรณ์ผลการดำเนินงานได้อย่างถูกต้องและแม่นยำมากขึ้น และสามารถตัดสินใจในการลงทุนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

2. ประโยชน์ต่อบริษัทผู้จัดทำกรเปิดเผยข้อมูล

บริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลที่ดีและมีการดำเนินกิจการที่มีความโปร่งใสจะทำให้บริษัทมีภาพพจน์ที่ดีในสายตาผู้ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็น ผู้ถือหุ้น ลูกค้า เจ้าหนี้ นักวิเคราะห์และประชาชนทั่วไป เป็นต้น รวมทั้งได้รับการยอมรับและความเชื่อมั่นจากผู้ลงทุน ส่งผลทำให้ผู้ลงทุนมีความสนใจที่จะลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทมากยิ่งขึ้น ทำให้ราคาของหลักทรัพย์สูงขึ้น ซึ่งเป็นการลดต้นทุนของทุนของบริษัทและเมื่อมีนักลงทุนมาลงทุนเพิ่มขึ้นจะทำให้บริษัทมีการขยายตัวมากขึ้น

จากการศึกษาของ Botosan (1997) ซึ่งได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีกับต้นทุนของทุน โดยจะวัดจำนวนการเปิดเผยข้อมูลด้วยความสมัครใจของบริษัทที่ทำการผลิตจำนวน 122 บริษัท ในปี ค.ศ. 1990 พบว่า เมื่อบริษัทที่มีนักวิเคราะห์จำนวนน้อยจะยังมีการเปิดเผยข้อมูลมาก ก็จะทำให้ต้นทุนของทุนยิ่งลดลง แต่ถ้าเป็นบริษัทที่มีนักวิเคราะห์จำนวนมากจะไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลกับต้นทุนของทุน

Bloomfield และ Wilks (2000) ได้ศึกษาพฤติกรรมของนักลงทุนกับตลาดทุนที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล ผลการศึกษาของ Bloomfield และ Wilks พบว่า หากบริษัทเปิดเผยข้อมูลที่มีคุณภาพดีจะส่งผลให้นักลงทุนยินยอมที่จะซื้อหุ้นในราคาที่สูง

กว่าบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลที่มีคุณภาพไม่ดี เพราะนักลงทุนต้องการข้อมูลที่ชัดเจนและไม่ต้องการที่จะเผชิญกับความเสี่ยงเนื่องจากความไม่แน่นอนมากนัก นอกจากนี้ คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลยังมีผลกระทบโดยตรงต่อสภาพคล่องของบริษัทอีกด้วย เนื่องจากนักลงทุนเต็มใจที่จะซื้อในราคาที่สูงและขายในราคาที่ต่ำกว่าบริษัทที่เปิดเผยข้อมูลไม่เพียงพอ ต่อความต้องการของนักลงทุนหรือผู้ใช้ข้อมูล นอกจากนี้บริษัทยังสามารถออกหุ้นที่มีอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำได้เพราะผู้ให้กู้มีความเชื่อมั่นในข้อมูลที่เปิดเผยมของบริษัทผู้กู้ยืม และประเมินความเสี่ยงจากการที่บริษัทจะสามารถลดต้นทุนการกู้ยืมได้

จากการศึกษาของ Sengupta (1998) ซึ่งได้ทำการศึกษาถึงคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลและต้นทุนการกู้ยืม พบว่า บริษัทที่ถูกละเลาะทางการเงินประเมินว่ามีคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับที่สูงจะมีต้นทุนของดอกเบี้ยจากการออกหุ้นกู้ลดลง เนื่องจากนโยบายของการเปิดเผยข้อมูลที่ทันเวลาและมีรายละเอียดต่าง ๆ จะช่วยลดความเสี่ยงต่อการผิดสัญญาในการชำระเงินให้แก่ผู้ให้กู้ยืมและผู้ค้าประกัน นอกจากนี้จากผลการศึกษายังพบว่า ความสำคัญของการเปิดเผยข้อมูลจะเพิ่มขึ้นในกรณีที่มีความไม่แน่นอนในตลาดซึ่งมีผลกระทบต่อความแปรปรวนของผลตอบแทนของหุ้นยิ่งไปกว่านั้น พนักงานของบริษัทซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญของบริษัทจะมีความมั่นใจที่ได้ทำงานในบริษัทที่มีจริยธรรมและความจงรักภักดีต่อบริษัท ซึ่งมีส่วนช่วยทำให้การดำเนินงานของบริษัทบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

3. ประโยชน์ต่อประเทศ

หากบริษัทในประเทศมีการพัฒนาให้มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีและมีการเปิดเผยอย่างเพียงพอต่อการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูลหรือผู้ลงทุน ไม่เพียงแต่จะสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับกิจการในลักษณะที่สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ลงทุนทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศเท่านั้น แต่ยังสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มมหาศาลให้แก่ประเทศชาติโดยรวมด้วย เนื่องจากการที่บริษัทในประเทศมีการเติบโตขึ้น จะส่งผลให้นำไปสู่การเพิ่มขึ้นของการลงทุนภายในประเทศ เพราะผู้ลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศก็ให้ความสนใจที่จะลงทุนในบริษัทภายในประเทศมากขึ้น ทำให้เงินทุนหมุนเวียนเข้ามาสู่ประเทศเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีการพัฒนาตลาดทุนของประเทศและทำให้สภาพเศรษฐกิจของประเทศเติบโตอย่างต่อเนื่องและมั่นคงต่อไป

การกำกับดูแลการเปิดเผยข้อมูลในประเทศไทย

หากพิจารณาด้านต่อที่แท้จริงของปัญหาวิกฤตการณ์ทางการเงินครั้งที่ผ่านมาจะพบว่าเกิดขึ้นมาจากการแบ่งแยกความเป็นเจ้าของและการควบคุมออกจากกันซึ่งนำไปสู่ความสัมพันธ์ระหว่างตัวการและตัวแทน (Agency Theory) โดยผู้ถือหุ้นที่เป็นเจ้าของบริษัทไม่สามารถเข้ามาดูแลและบริหารงานได้จึงเลือกตั้งให้คณะกรรมการบริษัทที่มีความรับผิดชอบผู้เลขาบริหารให้ปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นให้มากที่สุด และป้องกันมิให้ผู้บริหารถ่ายเทผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นมาเป็นตนเองได้ ในการตอบคำถามนี้ผู้ออกกฎระเบียบและข้อบังคับต่างก็ให้ความสนใจกับระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Corporate Governance)

การกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความหมายหลายอย่างโดยมีผู้ให้คำจำกัดความที่แตกต่างกันออกไป เช่น OECD กล่าวว่า “การกำกับดูแลกิจการ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายจัดการ คณะกรรมการ ผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียอื่นของบริษัท การกำกับดูแลกิจการยังให้โครงสร้างที่ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์ของบริษัทและให้วิธีต่างๆ ที่jabบรรลุมวัตถุประสงค์เหล่านั้น รวมถึงวิธีสอดส่องดูแลกิจการ หมายถึง ระบบที่จัดให้มีโครงสร้างและกระบวนการของความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการ ฝ่ายจัดการ และผู้ถือหุ้น เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันนำไปสู่ความเจริญเติบโต และเพิ่มมูลค่าให้กับผู้ถือหุ้นในระยะยาวโดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียอื่นประกอบ เป็นต้น แต่โดยรวมแล้วอาจสรุปได้ว่า การกำกับดูแลกิจการจะเกี่ยวข้องกับกฎระเบียบข้อบังคับที่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างผู้ถือหุ้น ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่รัฐบาลและผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ (Stakeholder) และเกี่ยวกับกลไกที่จะช่วยทำให้กฎระเบียบนั้นถูกนำไปใช้บังคับให้มีการปฏิบัติตาม (ADB, 2000a) หลายประเทศได้นำหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีมาใช้แก้ไขสาเหตุหรือต้นตอของปัญหาที่กล่าวข้างต้น โดยกลไกที่นำมาใช้ส่วนใหญ่จะเป็นกรรมการอิสระรวมอยู่ในคณะกรรมการบริษัทเพื่อให้มีบุคคลที่จะสามารถตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจในคณะกรรมการได้ และช่วยทำให้คณะกรรมการสามารถทำหน้าที่กำกับดูแลการทำงานของฝ่ายบริหารแทนผู้ถือหุ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนช่วยป้องกันหรือลดโอกาสที่ฝ่ายบริหารจะมีอิทธิพลครอบงำคณะกรรมการบริษัทแล้วทำการบริหารจัดการในทางที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองโดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ของผู้ถือหุ้น

นอกเหนือจากกลไกการควบคุมภายใน (Internal mechanism of corporate governance) ที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการบริษัทแล้ว การเปิดเผยข้อมูลที่มีคุณภาพและความโปร่งใสก็เป็นกลไกอีกอย่างหนึ่งที่ต่างประเทศให้ความสนใจเพราะการเปิดเผยข้อมูลที่มีคุณภาพ

และความโปร่งใสเป็นเครื่องมือสำคัญที่อาจนำมาใช้ปกป้องและคุ้มครองสิทธิและผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น หลักการกำกับดูแลกิจการข้อหนึ่งที่ออกโดยองค์กรเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจหรือ OECD (1999 : 17) ได้กำหนดไว้ว่าในการกำกับดูแลกิจการควรจะมั่นใจได้ว่าการเปิดเผยข้อมูลอย่างถูกต้องและทันเวลาในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการ อาทิ ฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน โครงสร้างผู้ถือหุ้นและการกำกับดูแลบริษัท

นอกจากนี้ OECD ยังได้ขยายความเกี่ยวกับหลักการดังกล่าวเพิ่มเติมอีก 4 ข้อดังนี้

1. การเปิดเผยข้อมูลควรรวมข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับ
 - 1.1. ผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของบริษัท
 - 1.2. วัตถุประสงค์ของบริษัท
 - 1.3. ผู้ถือหุ้นรายใหญ่และสิทธิในการออกเสียง
 - 1.4. สมาชิกของคณะกรรมการบริษัทและผู้บริหารระดับสูง รวมทั้งค่าตอบแทนที่คณะกรรมการและผู้บริหารได้รับ
 - 1.5. ปัจจัยความเสี่ยงที่สำคัญซึ่งมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
 - 1.6. ประเด็นต่าง ๆ ที่สำคัญเกี่ยวกับพนักงานและผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ
 - 1.7. โครงสร้างและนโยบายกำกับดูแลบริษัท
2. การจัดเตรียม การตรวจสอบและการเปิดเผยข้อมูล ควรเป็นไปตามที่มาตรฐานการบัญชีที่มีคุณภาพได้กำหนดไว้ รวมทั้งเป็นไปตามมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลและมาตรฐานการสอบบัญชีด้วย
3. การสอบบัญชีประจำปีควรกระทำโดยผู้สอบบัญชีที่มีความเป็นอิสระ เพื่อให้ความเห็นที่รับรองงบการเงินมีความเป็นกลางตรงกับข้อเท็จจริงที่ปรากฏในงบการเงินของบริษัท
4. ช่องทางในการเผยแพร่ข้อมูลควรเข้าถึงผู้ใช้ข้อมูลทุกคนอย่างยุติธรรม ทันเวลาและประหยัดค่าใช้จ่ายมากที่สุด

ในส่วนของประเทศไทย รัฐบาลก็ให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลกิจการที่ดีเช่นกัน โดยมอบหมายให้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นผู้ศึกษาและจัดทำรายงานการกำกับดูแลกิจการขึ้น เพื่อเป็นกรอบแนวทางให้บริษัทจดทะเบียนยกระดับการกำกับดูแลกิจการให้สูงขึ้นและเสริมสร้างความมั่นใจให้แก่นักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ ของบริษัท โดยรายงานดังกล่าวได้เสนอแนะหลักการ (Principles) ของการกำกับดูแลกิจการที่ดีในด้านต่างๆ ที่ผู้ที่เกี่ยวข้องควรปฏิบัติตาม (should do) ให้มากที่สุด และรายงานยังได้กล่าวถึงวิธีปฏิบัติที่ดี (Best practices) ซึ่งเป็นสิ่งที่บริษัทน่าจะทำ (might do) เพราะจะทำให้กิจการสามารถบรรลุถึงหลักการอันนำไปสู่ระบบการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพและสร้างความสามารถในการแข่งขันต่อไปได้

รายงานการกำกับดูแลกิจการได้อธิบายเกี่ยวกับหลักการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสไว้ว่า (ตลาดหลักทรัพย์ฯ, 2544 : 12) การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสเป็นฐานที่สร้างความเข้าใจและความไว้วางใจระหว่างบริษัทกับผู้มีส่วนได้เสียทั้งหลาย ทั้งยังมีส่วนช่วยเสริมประสิทธิภาพของบริษัทและการทำงานของตลาดทุน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นและผู้เกี่ยวข้องพิจารณาพิเคราะห์บริษัทได้อย่างถี่ถ้วนยิ่งขึ้น

ในขั้นต่ำ ความโปร่งใส หมายถึง การมีข้อกำหนดเกี่ยวกับบทบาทและความรับผิดชอบของผู้เกี่ยวข้องไว้อย่างชัดเจน มีการเปิดเผยและจัดให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้ โดยสะดวกและค่าใช้จ่ายไม่สูง มีกระบวนการวางแผนการทำงานและการตัดสินใจกำหนดไว้อย่างเปิดเผย และมีการสอดส่องดูแลว่ามีกรปฏิบัติงานอย่างมีจริยธรรมและคุณธรรมบริษัทควรเปิดเผยเรื่องสำคัญทุกเรื่องทั้งที่เกี่ยวกับการเงินและไม่เกี่ยวกับการเงิน ลักษณะของการเปิดเผยควรชัดเจนถูกต้อง อ่านเข้าใจง่ายและทันเวลา

ส่วนวิธีปฏิบัติที่ดีของการเปิดเผยสารสนเทศและความโปร่งใสที่รายงานฯ ได้กำหนดไว้มีดังนี้

1. ในขั้นต่ำคณะกรรมการมีหน้าที่ในการเปิดเผยสารสนเทศทั้งที่เป็นสารสนเทศทางการเงินอย่างครบถ้วน เพียงพอ เชื่อถือได้ และทันเวลา เพื่อให้ผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียของบริษัทได้รับทราบสารสนเทศอย่างเท่าเทียมกันตามที่กำหนดโดยกฎหมาย องค์กรและหน่วยงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

2. สารสนเทศของบริษัทควรจัดทำขึ้นอย่างรอบคอบ ชัดเจน กระชับ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและโปร่งใส โดยเปิดเผยสารสนเทศที่สำคัญอย่างสม่ำเสมอทั้งในด้านบวกและด้านลบ ควร

ระมัดระวังไม่ให้เกิดความสับสนและสำคัญผิดในข้อเท็จจริง ควรให้ความสำคัญกับเนื้อหา มากกว่ารูปแบบ และระบุเงื่อนไขที่สำคัญหรือสมมติฐานที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วน

3. ในภาคปฏิบัติผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนต้องการสารสนเทศที่เชื่อถือได้และเปรียบเทียบได้ในรายละเอียดพอที่จะใช้ประเมินผลปฏิบัติงานของฝ่ายจัดการได้ บริษัทส่วนใหญ่ก็มีแนวโน้มที่จะเปิดเผยสารสนเทศโดยสมัครใจมากกว่าจำนวนขั้นต่ำที่กำหนดเพื่อสนองตอบความต้องการและสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ลงทุน

4. บริษัทควรเปิดเผยสารสนเทศที่สำคัญต่อสาธารณะ ดังนี้

- 4.1 วัตถุประสงค์ของบริษัท
- 4.2 ฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัท
- 4.3 โครงสร้างการถือหุ้นและสิทธิในการออกเสียงลงคะแนน
- 4.4 รายชื่อกรรมการ อนุกรรมการชุดต่างๆ ผู้บริหารระดับสูง และคำตอบแทน
- 4.5 ปัจจัยและนโยบายเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงที่สามารถมองเห็นได้ทั้งที่เกี่ยวกับการดำเนินงานและการเงิน
- 4.6 ประเด็นสำคัญๆ เกี่ยวกับลูกจ้างและผู้มีส่วนได้เสียอื่น
- 4.7 นโยบายและโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการ รวมทั้งความรับผิดชอบของคณะกรรมการในการรายงานทางการเงิน และรายงานของประธานคณะกรรมการตรวจสอบ เป็นต้น

5. การเปิดเผยสารสนเทศทางการเงินในรายงานประจำปีมีความซับซ้อนและถูกเพ่งพินิจจากกลุ่มภายนอกมากขึ้น คณะกรรมการควรทำรายงานเชิงอธิบายประกอบเพื่อขยายความเรื่องที่สำคัญและยากที่จะเข้าใจ

6. ช่องทางในการเผยแพร่สารสนเทศมีความสำคัญเท่าๆ กับเนื้อหา บริษัทควรจัดช่องทางในการเผยแพร่ให้อยู่ในลักษณะที่ช่วยให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้ทันเวลาได้และผลลัพท์กับค่าใช้จ่าย

7. คณะกรรมการบริษัทควรจัดให้มีหน่วยงานผู้ลงทุนสัมพันธ์ (Investor Relation) เพื่อเป็นตัวแทนในการติดต่อสื่อสารกับผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุน ตลอดจนนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ คณะกรรมการควรจัดหาทรัพยากรอย่างเพียงพอเพื่อช่วยพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้บริหารในการนำเสนอสารสนเทศและการติดต่อสื่อสาร

มีการคาดการณ์กันว่าหากบริษัทได้นำเอาข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในหลักการและวิธีปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลมาประยุกต์ใช้แล้ว บริษัทก็น่าจะมีนโยบายการเปิดเผยข้อมูลที่ดีขึ้น และช่วยส่งเสริมให้บริษัทมีความโปร่งใสมากยิ่งขึ้นในสายตาของนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ เพราะบุคคลเหล่านี้สามารถได้รับข้อมูลที่เพียงพอและทันเวลาตามที่ตนเองต้องการเพื่อใช้ประเมินทางเลือกในการลงทุนของตนเองได้ และนำไปสู่การเพิ่มความเชื่อมั่นให้แก่การลงทุนในการนำเงินทุกนกลับเข้ามาลงทุนในประเทศไทยอีกครั้งหนึ่งด้วย

นอกจากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลที่ดีและความโปร่งใสที่กำหนดไว้ในรายงานการกำกับดูแลกิจการแล้ว มาตรการและข้อบังคับอื่นๆ ที่กำหนดขึ้นโดยหน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาลก็มีส่วนช่วยกำกับดูแลระบบการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น เช่น ข้อบังคับของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (สำนักงาน ก.ล.ต.) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาต คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี (ก.บ.ช.) เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากที่มีการทำบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding: MOU) ระหว่างสำนักงาน ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์ฯ เพื่อแบ่งหน้าที่ของทั้งสองหน่วยงานให้มีความชัดเจนขึ้นและลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน ก็ทำให้สำนักงาน ก.ล.ต.เป็นองค์กรสำคัญที่มีบทบาทอย่างมากในการกำกับดูแลการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปิดเผยข้อมูลประจำงวด เพราะสำนักงาน ก.ล.ต. นั้นมีหน้าที่หลักโดยตรงในการดูแลให้ผู้ลงทุนได้รับความเป็นธรรมและมีเครื่องมือที่จะดูแลปกป้องสิทธิของตัวเองได้อย่างเพียงพอ ซึ่งมาตรการสำคัญประการหนึ่งที่สำนักงาน ก.ล.ต. นำมาใช้เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ลงทุนในฐานะผู้ถือหุ้นหรือผู้ที่สนใจจะเข้ามาเป็นผู้ถือหุ้น คือ การดูแลให้บริษัทจดทะเบียนมีการเปิดเผยข้อมูลที่ถูกต้องและเพียงพอ เพื่อให้ผู้ลงทุนสามารถใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุนได้อย่างเหมาะสม

สำหรับมาตรการที่ใช้ควบคุมการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทยสามารถสรุปได้เป็น 6 ด้าน คือ หลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูล มาตรฐานการบัญชี การติดตามดูแลการเปิดเผยข้อมูล การกำกับดูแลผู้ประกอบอาชีพอิสระที่ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล การกำกับดูแลบริษัทที่มีหน้าที่เปิดเผยข้อมูล และการเผยแพร่ข้อมูล ซึ่งแต่ละหัวข้อมีรายละเอียด ดังนี้

หลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูล

1. ในการกำกับดูแลให้บริษัทมีการเปิดเผยที่เพียงพอต่อการตัดสินใจของผู้ลงทุน ได้มีข้อพิจารณาว่าควรจะกำหนดหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลขั้นต่ำ หรือควรให้ผู้เสนอขายหลักทรัพย์แต่ละรายที่มีลักษณะการประกอบธุรกิจแตกต่างกันเป็นผู้ใช้ดุลยพินิจเองว่าจะต้องเปิดเผยข้อมูลที่ต้องเปิดเผยเพิ่มเติมจากที่พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้กำหนดไว้ เห็นว่า แม้ระบบที่ให้ผู้ลงทุนใช้ดุลยพินิจเองจะมีความยืดหยุ่นสูง แต่การกำหนดหลักเกณฑ์ขั้นต่ำไว้ก็จะช่วยทั้งในด้านผู้ลงทุนให้แน่ใจว่ามีข้อมูลในระดับหนึ่งในการตัดสินใจ และในด้านผู้ออกหลักทรัพย์ก็มีแนวทางการเปิดเผยข้อมูลที่ชัดเจนขึ้น และการเปิดเผยข้อมูลตามหลักเกณฑ์ใหม่ออกใช้ในปี 2543 ซึ่งเน้นในเรื่องการเปิดเผยข้อมูลที่กระชับและครอบคลุมประเด็นสำคัญมากขึ้น นอกจากนี้ยังได้ให้ความสำคัญกับการทำความเข้าใจหลักเกณฑ์ดังกล่าวด้วย โดยมีการจัดทำคู่มือคำอธิบายการเปิดเผยข้อมูล การจัดสัมมนาและการพบบริษัทที่มีหน้าที่เปิดเผยข้อมูล เพื่อให้บริษัทสามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ได้ถูกต้องยิ่งขึ้น

2. หลักเกณฑ์ที่สำนักงาน ก.ล.ต.พัฒนาขึ้นนั้นได้กำหนดให้บริษัทจดทะเบียนต้องเปิดเผยข้อมูลทั้งที่เป็น Financial และ Non-financial โดยบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ต้องเปิดเผยตามรายการขั้นต่ำในรูปแบบและตามระยะเวลาที่สำนักงาน ก.ล.ต.และตลาดหลักทรัพย์ฯ กำหนด (ดูตารางที่ 6) กล่าวคือ ในด้านข้อมูลทางการเงิน บริษัทที่ออกหลักทรัพย์ต้องจัดส่งงบการเงินทุกสิ้นไตรมาสและสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี โดยงบการเงินดังกล่าวต้องเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป และผ่านการตรวจสอบ/สอบทานโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต สำหรับข้อมูลที่เป็น Non-financial บริษัทที่ออกหลักทรัพย์ต้องเปิดเผยข้อมูลตามรายการขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในรายงานการเปิดเผยข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ที่ยื่นต่อสำนักงานเพื่อให้เปิดเผยต่อประชาชน และรายงานประจำปี (แบบ 56-2) ที่ส่งให้ผู้ถือหุ้น นอกจากนี้ ในกรณีที่สำนักงาน ก.ล.ต.เห็นว่า เอกสารหรือรายงานดังกล่าวมีข้อมูลไม่ครบถ้วนหรือมีข้อความคลุมเครือไม่ชัดเจน หรือในกรณีอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของผู้ถือหลักทรัพย์หรือต่อการตัดสินใจลงทุน สำนักงาน ก.ล.ต.ก็มีอำนาจสั่งการตามมาตรา 58 ให้บริษัทจัดส่งข้อมูลเพิ่มเติม หรือให้ชี้แจงเพิ่มเติม หรือให้จัดให้มีผู้ตรวจสอบดำเนินการตรวจสอบเป็นกรณีพิเศษ และในกรณีที่บริษัทฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าว บริษัทต้องระวางโทษตามมาตรา 274 คือ โทษปรับไม่เกิน 100,000 บาท และปรับอีกไม่เกินวันละ 3,000 บาทตลอดระยะเวลาที่ยังปฏิบัติไม่ถูกต้อง

ตารางที่ 2.1 สารสนเทศที่บริษัทจดทะเบียนต้องรายงานตามรอบระยะเวลาบัญชี (Periodic Reports)
(มาตรา 56)

ประเภทของรายงาน	กำหนดระยะเวลานำส่งนับแต่ วันสิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชี
1. งบการเงินประจำปีซึ่งผ่านการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชี	3 เดือน
2. งบการเงินรายไตรมาส ซึ่งผ่านการสอบทานจากผู้สอบบัญชี	45 วัน
3. รายงานประจำปี	110 วัน
4. แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)	3 เดือน

ที่มา: ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์เกี่ยวกับการเปิดเผยสารสนเทศของบริษัทจดทะเบียน,
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2544ก)

มาตรฐานการบัญชี

1. เพื่อให้งบการเงินที่เปิดเผยต่อผู้ลงทุนจัดทำตามมาตรฐานเดียวกัน และสามารถเปรียบเทียบกันได้ สำนักงาน ก.ล.ต. ได้ออกประกาศกำหนดให้บริษัทที่เสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชนและบริษัทจดทะเบียนต้องจัดทำงบการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปที่สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยกำหนดตั้งแต่ปี 2535 และในกรณีที่มาตรฐานไทยไม่ครอบคลุมมาตรฐานการบัญชีในเรื่องใด ก็ให้บริษัทดังกล่าวใช้มาตรฐานของ IASC หรือ FASB โดยต้องมีการอ้างอิงไว้ และต่อมาในปี 2543 พระราชบัญญัติการบัญชีก็ได้กำหนดให้บริษัททุกแห่งในประเทศไทยต้องจัดทำงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี

2. สำนักงาน ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์ได้เพิ่มความเข้มงวดกับบริษัทจดทะเบียนที่จัดทำงบการเงินไม่เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี โดยจะสั่งให้บริษัทแก้ไขงบการเงินและนำส่งภายในระยะเวลาที่กำหนด หากบริษัทไม่แก้ไขบริษัทจะถูกเปรียบเทียบปรับจนกว่าจะแก้ไขให้ถูกต้อง ซึ่งมาตรการดังกล่าวนี้จะช่วยทำให้การจัดทำงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนเป็นไปตามที่มาตรฐานการบัญชีกำหนดไว้มากยิ่งขึ้น

3. ในช่วงปี 2541-2542 สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยได้มีการทบทวนและปรับปรุงเพิ่มมาตรฐานการบัญชีที่สำคัญหลายฉบับให้เทียบเท่าและเป็นไปตาม

มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (International Accounting Standards: IAS) เว้นแต่ในกรณีที่ เป็นเรื่องเร่งด่วนและ IASC ยังมิได้กำหนดมาตรฐานการบัญชีไว้ สมาคมฯ ก็จะศึกษามาตรฐานการ บัญชีของต่างประเทศ เช่น FASB เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางต่อไปมาตรการดังกล่าวนี้นอกจากจะทำ ให้มาตรฐานการบัญชีไทยเข้าสู่ระบบสากลแล้วยังช่วยสนับสนุนให้งบการเงินของบริษัทไทยและ บริษัทต่างประเทศสามารถเปรียบเทียบกันได้อีกด้วย นอกจากนี้ทางสมาคมฯ ยังมีนโยบายที่จะ ปรับปรุงมาตรฐานการสอบบัญชีและมาตรฐานการตรวจสอบภายในให้มีความเป็นสากลและ เหมาะสมทันกับการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องอีกด้วย อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันนี้สมาคมฯ เน้นที่จะ ผ่อนคลายมาตรฐานการบัญชีให้กับบริษัทต่างๆ มากกว่าการมุ่งปรับปรุงและยกร่างมาตรฐานฉบับ ใหม่ออกมา ซึ่งอาจสะท้อนให้เห็นว่ามาตรฐานการบัญชีไทยเริ่มมีแนวโน้มที่จะถดถอยลง และอาจ ก่อให้เกิดปัญหาตามมาในอนาคตได้

4. สำนักงาน ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้จัดให้มีการให้ความรู้ทางวิชาการเพื่อให้ผู้ ถือหุ้นและผู้ลงทุนตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูลทางการเงินที่ถูกต้อง ครบถ้วน และส่งเสริมให้ ผู้ถือหุ้นทำหน้าที่กำกับดูแลให้ผู้บริหารของบริษัทดูแลการจัดทำงบการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐาน การบัญชี และมีการเปิดเผยข้อมูลให้ถูกต้องครบถ้วนมากยิ่งขึ้น

การติดตามดูแลการเปิดเผยข้อมูล

1. หน่วยงานหลักที่มีบทบาทในการติดตามดูแลการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนมี 2 หน่วยงาน คือ สำนักงาน ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยสำนักงาน ก.ล.ต.จะมีหน้าที่ดูแลการ เปิดเผยข้อมูลประจำงวดของบริษัทจดทะเบียนทั้งหมด เช่น การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินประจำปี และแบบรายงานการเปิดเผยข้อมูลประจำปี เพื่อให้การเปิดเผยข้อมูลทั้งหมดอยู่ภายใต้มาตรฐาน เดียวกัน โดยสำนักงานได้มีการสุ่มตรวจแบบ 56-1 และงบการเงินของบริษัทเพื่อดูว่าบริษัทมีการ เปิดเผยข้อมูลครบถ้วนตามกฎหมายและข้อมูลในงบการเงินเป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้หรือไม่ หากพบ ข้อบกพร่อง สำนักงานก็จะแจ้งให้บริษัทดำเนินการแก้ไขและปรับปรุงให้ดีขึ้นต่อไป ส่วนตลาด หลักทรัพย์ฯ จะมีหน้าที่ดูแลการเปิดเผยข้อมูลทันทีเมื่อมีเหตุการณ์สำคัญ (Incidental report) เพื่อที่ ตลาดหลักทรัพย์ฯ จะสามารถติดตามและขึ้นเครื่องหมายต่างๆ ที่จำเป็นได้

2. สำนักงาน ก.ล.ต. ได้จัดทำโครงการ Disclosure Award 2002 ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อคัดเลือกและยกย่องชมเชยบริษัทที่มีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลและใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ตามต่อไป สำหรับการให้รางวัลนั้นจะพิจารณาจากการเปิดเผยข้อมูลในแบบแสดงรายการข้อมูล

ประจำปี (แบบ 56-1) ที่ชัดเจนและมีการให้ข้อเท็จจริงที่ช่วงให้ผู้ลงทุนทราบถึงการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนอย่างเพียงพอที่จะประเมินความเสี่ยงในการลงทุนได้ โครงการดังกล่าวนี้จะช่วยสนับสนุนและให้กำลังใจบริษัทจดทะเบียนที่มีความตั้งใจและให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูล อันจะนำไปสู่การเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บริษัทอื่นๆ ซึ่งจะช่วยพัฒนาคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นหัวใจสำคัญของการกำกับดูแลกิจการที่ดี และช่วยเสริมสร้างความน่าเชื่อถือและความโปร่งใสให้แก่ระบบตลาดทุนไทยในที่สุด นอกจากนี้โครงการนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมของนโยบายของสำนักงาน ก.ล.ต. ที่มุ่งพัฒนาระบบการเปิดเผยข้อมูลในตลาดทุนอย่างต่อเนื่อง และเน้นการสร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และโครงการนี้ยังช่วยยกระดับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนให้ดียิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่องในอนาคตอีกด้วย

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการติดตามการเปิดเผยข้อมูล เช่น สำนักงาน ก.ล.ต. ตลาดหลักทรัพย์ฯ และกระทรวงพาณิชย์ มีการจัดส่งรายชื่อบริษัทที่เปิดเผยข้อมูลไม่โปร่งใสให้แก่กรมสรรพากร โดยกรมสรรพากรจะเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบทางภาษีกับบริษัทดังกล่าว

การกำกับดูแลผู้ประกอบการวิชาชีพอิสระที่ตรวจสอบความน่าเชื่อถือข้อมูล

ผู้สอบบัญชี

1. ตามมาตรา 56 และมาตรา 61 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ ได้กำหนดให้งบการเงินของบริษัทจดทะเบียนที่ออกหลักทรัพย์ต้องได้รับรองจากผู้สอบบัญชี และต้องเป็นผู้สอบบัญชีที่อยู่ในบัญชีรายชื่อที่สำนักงาน ก.ล.ต. ให้ความเห็นชอบด้วย เพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลในงบการเงินที่บริษัทจัดทำขึ้นนั้นผ่านการตรวจสอบเป็นอย่างดี และมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ ผู้สอบบัญชีในฐานะที่เป็นบุคคลที่เป็นกลางและเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านการบัญชีเป็นอย่างดี และเป็นบุคคลหนึ่งที่ทางการคาดหวังให้เป็นผู้ที่ให้ความเห็นต่อความครบถ้วน ถูกต้องของข้อมูลทางการเงินที่จะเปิดเผยต่อประชาชน จึงควรแสดงความเห็นอย่างอิสระต่องบการเงินของบริษัท และในกรณีที่บริษัทมีการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี ก็ควรแสดงความเห็นไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีให้ชัดเจนด้วย

2. สำนักงาน ก.ล.ต. ได้สุ่มสอบทานการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี โดยการสอบถามและขอคู่มือการทำงานของผู้สอบบัญชี และในกรณีที่พบข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่องในการ

ปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีจะดำเนินการลงโทษอย่างจริงจังโดยจะมีการตักเตือนหรือกำชับ แต่หากเป็นกรณีที่ร้ายแรงจะสั่งพักการให้ความเห็นชอบของผู้สอบบัญชีรายนั้น และจะเปิดเผยรายละเอียดของการกระทำผิดดังกล่าวต่อประชาชนด้วย

3. คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี (ก.บช.) ได้ปรับปรุงข้อกำหนดเกี่ยวกับรายงานของผู้สอบบัญชีตามข้อเสนอของสมาคมนักบัญชีฯ โดยใช้แนวทางเดียวกันในต่างประเทศ คือ รายงานการสอบบัญชีแบบ 3 วรรค ซึ่งแนวทางดังกล่าวจะช่วยเพิ่มความชัดเจนในเรื่องหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดทำและตรวจสอบงบการเงินระหว่างผู้บริหารของบริษัทและผู้สอบบัญชีซึ่งจะช่วยให้ผู้สอบบัญชีทำหน้าที่ของตนด้วยความระมัดระวังมากยิ่งขึ้นด้วย

4. ก.บช.ได้ออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการรับรองงบการเงินของผู้สอบบัญชี โดยกำหนดให้ ผู้สอบบัญชีรับรองอนุญาตแต่ละคนสามารถตรวจสอบและรับรองการสอบบัญชีได้ไม่เกิน 300 รายต่อปี หากผู้สอบบัญชีที่รับรองงบการเงินมากกว่า 300 งบ อาจเข้าข่ายว่าผู้สอบบัญชีดังกล่าวรับงานสอบบัญชีเกินความสามารถที่จะปฏิบัติงานได้ และอยู่ในเกณฑ์ที่จะถูกพิจารณาเพิกถอนใบอนุญาตได้ ส่วนบริษัทที่เป็นผู้ว่าจ้าง กระทรวงพาณิชย์จะใช้มาตรการด้าน social sanction โดยการเปิดเผยชื่อของบริษัทให้กับสาธารณชนทราบเป็นการทั่วไป การดำเนินการดังกล่าวเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยลดปัญหาเรื่องการลงลายมือชื่อของผู้สอบบัญชีโดยมิได้ตรวจสอบงบการเงินได้ในระดับหนึ่ง

5. เพื่อให้การกำกับดูแลผู้สอบบัญชีมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สำนักงาน ก.ล.ต.และกระทรวงพาณิชย์ได้ประสานงานการกำกับดูแลผู้สอบบัญชีให้ชัดเจน เพื่อลดความซ้ำซ้อนและเพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับดูแลผู้สอบบัญชี โดยสำนักงาน ก.ล.ต. จะกำกับดูแลผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ต.ในการตรวจสอบบัญชีของบริษัทจดทะเบียนและบริษัทหลักทรัพย์ ส่วนกระทรวงพาณิชย์จะกำกับดูแลผู้สอบบัญชีกรณีอื่นๆ ซึ่งรวมทั้งผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ต.ที่ตรวจสอบบัญชีของบริษัททั่วไปด้วย ในการดำเนินการ สำนักงาน ก.ล.ต.จะกำหนดให้ผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบทุกรายต้องจัดให้มีระบบการควบคุมคุณภาพงานของผู้สอบบัญชีในการตรวจสอบงบการเงินทุกกิจการ (quality assurance) ตามแนวทางของ IFAC (International Federation of Accountants) และสำนักงาน ก.ล.ต. จะสุ่มสอบงานการควบคุมคุณภาพงานตามระบบดังกล่าว

6. สำนักงาน ก.ล.ต.ได้เสนอให้มีการแก้ไข พ.ร.บ.หลักทรัพย์ฯ โดยให้สำนักงาน ก.ล.ต.สามารถแต่งตั้งผู้สอบบัญชีของบริษัทแทนผู้ถือหุ้นได้ หากผู้ถือหุ้นไม่สามารถแต่งตั้งผู้สอบบัญชีได้

ทั้งนี้ในต่างประเทศ เช่น ฮองกงและอังกฤษ ก็มีการให้อำนาจทางการดำเนินการในลักษณะดังกล่าวได้เช่นกัน โดยในประเทศฮองกงได้มีการบัญญัติไว้ใน Company Ordinance ว่า ศาลสามารถให้อำนาจแต่งตั้งผู้สอบบัญชีแทนผู้ถือหุ้นได้ ส่วนประเทศอังกฤษ Minister of Trade สามารถใช้อำนาจในการแต่งตั้งผู้สอบบัญชีแทนผู้ถือหุ้นได้

7. สมาคมนักบัญชีฯ กำลังพิจารณาทบทวนจรรยาบรรณของนักบัญชีและผู้สอบบัญชี รวมทั้งศึกษาข้อดีและข้อเสียของการแบ่งแยกงานสอบบัญชีและงานที่ปรึกษาเพื่อป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of interest) ที่อาจเกิดขึ้นกับสำนักงานสอบบัญชีได้

ที่ปรึกษาทางการเงิน

คณะกรรมการ ก.ล.ด. ได้กำหนดให้การยื่นคำขออนุญาต แบบแสดงรายการข้อมูลและร่างหนังสือชี้ชวน ต้องมีที่ปรึกษาทางการเงินที่อยู่ในบัญชีรายชื่อที่สำนักงาน ก.ล.ด. ให้ความเห็นชอบโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ที่มีความรู้และน่าเชื่อถือเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลระดับหนึ่งก่อน รวมทั้งให้คำแนะนำแก่บริษัทที่ประสงค์จะเสนอขายหลักทรัพย์ในเรื่องกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

ผู้ประเมินค่าทรัพย์สิน

เนื่องจากการซื้อขายหลักทรัพย์ของธุรกิจบางประเภทจำเป็นต้องนำข้อมูลในเรื่องมูลค่าทรัพย์สินของกิจการนั้นมาใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุน เช่น การเสนอขายหุ้นของบริษัทพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ หรือการเสนอขายหุ้นกู้โดยมีทรัพย์สินเป็นประกัน เป็นต้น คณะกรรมการ ก.ล.ด. จึงกำหนดให้ต้องมีการเปิดเผยมูลค่าประเมินของทรัพย์สินดังกล่าวที่จัดทำโดยผู้ประเมินค่าทรัพย์สิน แต่โดยที่มูลค่าทรัพย์สินที่ประเมินโดยผู้ประเมินฯ ต่างรายกันอาจมีความแตกต่างกันมาก หากไม่มีหน่วยงานใดทำหน้าที่กำกับดูแลผู้ประกอบวิชาชีพนี้อาจก่อให้เกิดปัญหาความน่าเชื่อถือในปี 2537 คณะกรรมการ ก.ล.ด. จึงกำหนดให้ผู้ประเมินค่าทรัพย์สินสำหรับกรณีดังกล่าวต้องเป็นผู้ประเมินฯ ที่อยู่ในบัญชีรายชื่อที่สำนักงาน ก.ล.ด. ให้ความเห็นชอบ เพื่อให้ข้อมูลในเรื่องมูลค่าทรัพย์สินมีความน่าเชื่อถือและเป็นประโยชน์ต่อผู้ลงทุนอย่างแท้จริง นอกจากนี้เพื่อเป็นการรักษาคุณภาพผู้ประเมินฯ ในบัญชีรายชื่อ สำนักงาน ก.ล.ด. จึงเข้าไปกลั่นกรองและดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประเมินฯ ใกล้เคียงขึ้น โดยในการพิจารณาให้ความเห็นชอบ สำนักงาน ก.ล.ด. ได้เพิ่มการ

พิจารณาความเพียงพอและความชัดเจนของระบบควบคุมการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลใน รายงานการประเมินมูลค่าทรัพย์สิน รวมถึงเพิ่มการทดสอบความรู้ของผู้ประเมินหลักเป็นรายบุคคล ด้วย

การกำกับดูแลบริษัทที่มีหน้าที่เปิดเผยข้อมูล

ผู้บริหารของบริษัทเป็นผู้มีหน้าที่และความรับผิดชอบหลักในการจัดทำรายงานทางการเงิน ให้ถูกต้องครบถ้วนและเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี แต่อย่างไรก็ดี การจัดทำรายงานทางการเงิน ของบริษัทที่ผ่านมายังมีปัญหาหลายประการ เช่น บริษัทและผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของการจัด ให้มีระบบบัญชีและระบบการควบคุมภายในที่ดี รวมทั้งการจัดทำงบการเงินให้ถูกต้อง ครบถ้วน เนื่องจากเห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายของบริษัทมากกว่าจะเป็นการป้องกัน บริษัทจากการดำเนินการที่ทุจริตของบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และช่วยให้บริษัทสามารถระดมทุน ด้วยต้นทุนที่ต่ำลง ปัญหาความไม่เพียงพอของนักบัญชีที่มีคุณภาพ บริษัทจดทะเบียนจึงมีความ จำเป็นต้องรับนักบัญชีที่ยังขาดประสบการณ์ในวิชาชีพ นอกจากนี้นักบัญชีในฐานะที่เป็นลูกจ้าง ของบริษัทอาจไม่มีความอิสระเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ และต้องจัดทำงบการเงินตามที่ผู้บริหาร สั่งการ แม้ว่าจะเป็นเรื่องที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี รวมทั้งไม่กล้าที่จะแสดงความเห็น คัดค้านแม้ว่าตนไม่เห็นด้วยในการกระทำดังกล่าวผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียนไม่ให้ความร่วมมือ กับผู้สอบบัญชีในการจัดทำงบการเงินและเปิดเผยข้อมูลในเบื้องต้นให้ถูกต้องครบถ้วนและเป็นไป ตามมาตรฐานการบัญชี หรือไม่จัดเอกสารให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบอย่างเพียงพอ ทำให้ผู้สอบบัญชี ไม่สามารถระบุได้ว่างบการเงินมีความผิดพลาดหรือไม่

จากปัญหาดังกล่าวทำให้หลายหน่วยงานได้กำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหานี้ คือ

1. ตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้กำหนดให้บริษัทจดทะเบียนต้องมีคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit committee) ซึ่งประกอบด้วยกรรมการที่เป็นอิสระอย่างน้อย 3 คน และต้องถือหุ้นในบริษัท ไม่เกินร้อยละ 0.5 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด โดยคณะกรรมการตรวจสอบที่แต่งตั้งขึ้นนี้ จะมีหน้าที่กำกับดูแลทางด้านการจัดทำรายงานทางการเงิน การเปิดเผยข้อมูลและการควบคุมภายใน โดยเฉพาะ เช่น ดูแลรายงานทางการเงินของบริษัทให้ตรงต่อความเป็นจริงครบถ้วน เพียงพอและ เชื่อถือได้ ดูแลให้บริษัทมีระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพและพิจารณา คัดเลือกและเสนอแต่งตั้งผู้สอบบัญชีของบริษัท เป็นต้น นอกจากนี้ตลาดหลักทรัพย์ฯ ยังกำหนดให้

บริษัทจดทะเบียนต้องมีฝ่ายตรวจสอบภายในเพื่อควบคุมดูแลให้ระบบการควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การมีระบบการจัดทำบัญชีและงบการเงินที่น่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

2. หน่วยงานต่างๆ อาทิ สมาคมบริษัทจดทะเบียน สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สมาคมนักบัญชีฯ มีการจัดสัมมนาและอบรมให้บริษัทจดทะเบียนตระหนักถึงหน้าที่และความสำคัญของงบการเงิน รวมถึงรับทราบระเบียบ กฎเกณฑ์ต่างๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องยิ่งขึ้น

การเผยแพร่ข้อมูล

แม้ว่าจะมีการกำหนดให้บริษัทที่ออกหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนต้องเปิดเผยข้อมูลกับสำนักงาน ก.ล.ต.หรือตลาดหลักทรัพย์ฯ แต่ในทางปฏิบัติผู้ลงทุนส่วนมากมักจะไม่สามารถได้ใช้ข้อมูลที่เปิดเผยกันอย่างแพร่หลายนัก เนื่องจากการตรวจสอบข้อมูลต้องมาขอคู่มือที่สำนักงาน ก.ล.ต.หรือตลาดหลักทรัพย์ฯ หรือเป็นสมาชิกในระบบข้อมูลตลาดหลักทรัพย์ฯ ซึ่งมีค่าใช้จ่ายและมีเฉพาะข้อมูลสรุป

ปัจจุบันด้วยพัฒนาการของระบบอินเทอร์เน็ต สำนักงาน ก.ล.ต.และตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้พัฒนาเว็บไซต์ของตนเอง โดยตั้งแต่ปี 2544 สำนักงาน ก.ล.ต.ได้นำข้อมูลประจำตัวของบริษัทจดทะเบียนทั้งหมดเข้าบรรจุในเว็บแพร่ข้อมูลดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพขึ้นอย่างต่อเนื่อง สำหรับตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้มีข้อกำหนดให้บริษัทจดทะเบียนต้องจัดทำรายงานสารสนเทศและงบการเงินพร้อมคำแปลเป็นภาษาอังกฤษ และเปิดเผยข้อมูลนี้ผ่านระบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Listed Company Information Disclosure :ELCID) โดยออนไลน์จากคอมพิวเตอร์ของบริษัทเข้ามาระบบคอมพิวเตอร์ของตลาดหลักทรัพย์ฯ เพื่อให้ประชาชนได้ทราบข้อมูลของบริษัทอย่างรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ตลาดหลักทรัพย์ฯยังมีมาตรการกำหนดบทลงโทษที่เข้มงวดต่อบริษัทจดทะเบียนที่รายงานข้อมูลทางการเงินล่าช้าอีกด้วย

การเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

บริษัทจดทะเบียนต้องเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน และไม่ใช้ทางการเงิน ซึ่งเป็นข้อมูลฐานะการดำเนินงานและผลการดำเนินงานทั้งในอดีตและแผนงานในอนาคต ตามแบบ 56-1 ซึ่งเป็นแบบการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นผลบังคับใช้จาก “พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535

มาตรา 56 หมวด 2 การออกหลักทรัพย์ ส่วนที่ 5 เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียน” (ก.ล.ด., 2547) มีรายละเอียดดังนี้

1. ปัจจัยความเสี่ยง

ระบุปัจจัยที่บริษัทเห็นว่า อาจทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการลงทุนของผู้ลงทุนอย่างมีนัยสำคัญ โดยความเสี่ยงดังกล่าวอาจทำให้ผู้ลงทุนสูญเสียเงินลงทุนทั้งจำนวนหรือบางส่วน หรือไม่ได้รับผลตอบแทนในอัตราที่ควรจะได้รับ และให้ระบุเฉพาะความเสี่ยงที่อาจมีผลกระทบต่อผู้ออกหลักทรัพย์หรือผู้ถือหลักทรัพย์โดยตรง ไม่ใช่ความเสี่ยงสำหรับการประกอบธุรกิจทั่วไป ทั้งนี้ให้อธิบายถึงลักษณะความเสี่ยง เหตุการณ์ที่เป็นสาเหตุของความเสี่ยง ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น แนวโน้มหรือความเป็นไปได้ที่จะเกิดความเสี่ยง และหากบริษัทมีมาตรการรองรับไว้เป็นการเฉพาะและสามารถลดความเสี่ยง บริษัทอาจอธิบายเพิ่มเติม

2. ลักษณะการประกอบธุรกิจ

2.1 อธิบายประวัติความเป็นมาและการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการที่สำคัญเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงอำนาจในการควบคุมบริษัท และลักษณะการประกอบธุรกิจที่ผ่านมาโดยสังเขป

2.2 อธิบายภาพรวมการประกอบธุรกิจของบริษัท บริษัทย่อย และบริษัทร่วมที่ดำเนินงานอยู่ในปัจจุบัน หรือกำลังจะดำเนินงาน และนโยบายการแบ่งการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่ม ทั้งนี้ ในกรณีที่บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย และบริษัทร่วมจำนวนมาก ให้แสดงโครงสร้างการถือหุ้นของกลุ่มบริษัทด้วย

2.3 ในกรณีที่บริษัทมีสายผลิตภัณฑ์หรือกลุ่มธุรกิจมากกว่า 1 สายหรือ 1 กลุ่ม ให้ระบุสัดส่วนรายได้จากแต่ละสายผลิตภัณฑ์หรือกลุ่มธุรกิจ โดยอย่างน้อยให้แสดงสัดส่วนรายได้ของสายผลิตภัณฑ์หรือกลุ่มธุรกิจที่มีมูลค่าเกินกว่าร้อยละ 10 ของรายได้รวมตามงบกำไรขาดทุนรวมของปีบัญชีล่าสุด

2.4 เป้าหมายการดำเนินธุรกิจ ให้อธิบายเป้าหมายการดำเนินธุรกิจของบริษัทที่ผู้บริหารของบริษัทมุ่งหวังไว้ในระยะเวลา 3-5 ปีข้างหน้า โดยให้เปิดเผยเฉพาะกรณีที่ผู้บริหาร

พร้อมจะเปิดเผยเป้าหมายดังกล่าว และมีการอธิบายความคืบหน้าของการดำเนินงานตามเป้าหมาย ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีของปีถัดไป

3. การประกอบธุรกิจของแต่ละสายผลิตภัณฑ์

ให้อธิบายการประกอบธุรกิจของบริษัทโดยแบ่งตามสายผลิตภัณฑ์หรือกลุ่มธุรกิจ ทั้งนี้ในการอธิบายของแต่ละสายผลิตภัณฑ์หรือกลุ่มธุรกิจ ให้มีข้อมูลอย่างน้อยตามข้อ 3.1 ถึง 3.4 ดังนี้

3.1 ลักษณะผลิตภัณฑ์หรือบริการ

ให้อธิบายลักษณะผลิตภัณฑ์หรือบริการเพื่อให้ผู้ลงทุนเข้าใจลักษณะธุรกิจของบริษัท รวมทั้งปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อโอกาสหรือข้อจำกัดการประกอบธุรกิจ เช่น ใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจ สัมปทาน เป็นต้น ทั้งนี้ ถ้ายังอยู่ระหว่างการได้รับการส่งเสริมการลงทุน ให้ระบุพร้อมทั้งอธิบายลักษณะสิทธิประโยชน์ที่ได้รับ

3.2 การตลาดและภาวะการแข่งขัน

3.2.1 ให้อธิบายนโยบายและลักษณะการตลาดของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สำคัญ เช่น กลยุทธ์การแข่งขัน ซึ่งอาจอธิบายในเชิงเปรียบเทียบกับคู่แข่งในภาพรวม ลักษณะลูกค้า กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย การจำหน่ายและช่องทางการจำหน่าย หากมีการส่งผลิตภัณฑ์ออกไปจำหน่ายต่างประเทศ ให้ระบุสัดส่วนการจำหน่ายในประเทศต่อการส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ ชื่อประเทศ หรือกลุ่มประเทศที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์หรือบริการ

3.2.2 ให้อธิบายสภาพการแข่งขันภายในอุตสาหกรรม จำนวนคู่แข่ง โดยประมาณ ขนาดของบริษัทเมื่อเทียบกับคู่แข่ง สถานภาพและศักยภาพในการแข่งขันของบริษัท ชื่อคู่แข่ง รวมทั้งแนวโน้มภาวะอุตสาหกรรมและสภาพการแข่งขันในอนาคต

3.3 การจัดหาผลิตภัณฑ์หรือบริการ

3.3.1 ให้อธิบายลักษณะการจัดให้ได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่าย เช่น การผลิต (จำนวนโรงงาน กำลังการผลิตรวม นโยบายการผลิตที่สำคัญ) การจัดหาวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่าย สภาพปัญหาเกี่ยวกับวัตถุดิบ จำนวนผู้จำหน่ายวัตถุดิบ รวมทั้งสัดส่วนการซื้อวัตถุดิบในประเทศและต่างประเทศ

3.3.2 หากกระบวนการผลิต หรือการจัดวัตถุดิบเหลือใช้มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ให้อธิบายการดำเนินการของบริษัทเพื่อลดผลกระทบในเรื่องดังกล่าว และระบุว่าผลการปฏิบัติงานจริงในระยะ 3 ปีที่ผ่านมาเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ หากมีข้อพิพาทหรือถูกฟ้องร้องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมให้ระบุด้วย พร้อมทั้งอธิบายแนวทางการแก้ไขข้อพิพาทดังกล่าว

3.3.3 งานที่ยังไม่ได้ส่งมอบ (เฉพาะกรณีที่การประกอบธุรกิจมีลักษณะเป็นโครงการหรือชิ้นงาน ซึ่งแต่ละโครงการหรือชิ้นงานมีมูลค่าสูง และใช้เวลานานในการส่งมอบงาน) ให้แสดงมูลค่างานที่ยังไม่ได้ส่งมอบ ณ วันหลังสุดที่เป็นไปได้ หากเป็นโครงการที่มีมูลค่าตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไปของรายได้รวมตามงบการเงินรวมของปีบัญชีล่าสุด ให้ระบุเป็นรายชิ้นที่คาดว่าจะส่งมอบในแต่ละช่วงเวลา

4. การวิจัยและพัฒนา

ให้อธิบายนโยบายการวิจัยและพัฒนาในด้านต่างๆ เช่น ผลิตภัณฑ์ (พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่หรือปรับปรุงผลิตภัณฑ์เดิม) หรือเทคโนโลยีการผลิต พร้อมทั้งแสดงรายจ่ายในระยะ 3 ปีที่ผ่านมาสำหรับการทำวิจัยและพัฒนาดังกล่าว กรณีที่ไม่มี ให้ระบุว่าไม่มี พร้อมทั้งอธิบายเหตุผลประกอบ

5. ทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ

5.1 ให้อธิบายลักษณะสำคัญของทรัพย์สินถาวรหลักที่บริษัทและบริษัทย่อยใช้ในการประกอบธุรกิจไม่ว่าจะมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้นหรือไม่ ลักษณะกรรมสิทธิ์ และหากมีการทำสัญญาเช่าทรัพย์สินระยะยาว ให้สรุปสาระสำคัญของสัญญาด้วย ทั้งนี้หากมีการใช้ทรัพย์สินใดเป็นหลักประกันการกู้ยืมเงิน ให้ระบุวงเงินของภาระหลักประกันของทรัพย์สินนั้นด้วย

5.2 ในกรณีที่บริษัทหรือบริษัทย่อยประกอบธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ให้แสดงราคาประเมินของที่ดินหรืออาคารที่มีไว้เพื่อขายด้วย (ไม่รวมทรัพย์สินส่วนกลางของโครงการ) โดยให้ระบุชื่อผู้ประเมินราคา วันที่ประเมินราคา และราคาประเมิน แต่ถ้าการประเมินราคาที่ดินหรืออาคารใดจัดทำไว้เกิน 6 เดือนก่อนวันยื่นแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี ให้ปรับราคาประเมินที่ดินหรืออาคารดังกล่าวตามมูลค่างานที่ได้ส่งมอบให้ลูกค้าแล้วด้วย ทั้งนี้การประเมินราคาดังกล่าวต้องประเมินโดยผู้ประเมินราคาที่อยู่ในบัญชีรายชื่อที่ได้รับความเห็นชอบ

5.3 ในกรณีที่บริษัทหรือบริษัทย่อยมีสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สำคัญในการประกอบธุรกิจ เช่น สิทธิบัตร สัมปทาน ลิขสิทธิ์ เครื่องหมายการค้า ให้อธิบายลักษณะสำคัญ เงื่อนไข รวมทั้งผลต่อการดำเนินธุรกิจและอายุสิทธิดังกล่าว

5.4 ให้อธิบายนโยบายการลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วม และนโยบายการบริหารงานในบริษัทดังกล่าว

6. โครงการในอนาคต (future plan)

ให้อธิบายลักษณะโครงการ ผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับ รวมทั้งปัจจัยที่อาจทำให้โครงการไม่สามารถดำเนินไปตามแผนได้

7. ข้อพิพาททางกฎหมาย

ให้อธิบายโดยสังเขปถึงข้อพิพาททางกฎหมาย ซึ่งบริษัทหรือบริษัทย่อยเป็นคู่ความหรือคู่กรณี โดยที่คดีหรือข้อพิพาทยังไม่สิ้นสุด ทั้งนี้ให้อธิบายเฉพาะ (1) คดีที่อาจมีผลกระทบด้านลบต่อสินทรัพย์ของบริษัทหรือบริษัทย่อยที่มีจำนวนสูงกว่าร้อยละ 5 ของส่วนของผู้ถือหุ้น ณ วันสิ้นปีบัญชีล่าสุด ทั้งนี้กรณีที่ส่วนของผู้ถือหุ้นติดลบ ให้อธิบายเฉพาะคดีที่มีจำนวนสูงกว่าร้อยละ 10 ของสินทรัพย์หมุนเวียน ณ วันสิ้นปีบัญชีล่าสุด (2) คดีที่กระทบต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญ แต่ไม่สามารถประเมินผลกระทบเป็นตัวเลขได้ และ (3) คดีที่มีได้เกิดจากการประกอบธุรกิจโดยปกติของบริษัท โดยไม่ต้องอธิบายคดีที่เป็นส่วนหนึ่งของการประกอบธุรกิจปกติ เช่น การฟ้องบังคับชำระหนี้จากลูกค้าในกรณีที่บริษัทที่ออกหลักทรัพย์เป็นสถาบันการเงิน เป็นต้น

ในการอธิบายข้อพิจารณาข้างต้น ให้ระบุถึงศาลที่กำลังพิจารณาคดี วันเริ่มคดี คู่ความ และมูลคดี และความคืบหน้าของคดี และความเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นของคดีหรือข้อพิพาทต่อการดำเนินงานของบริษัทหรือบริษัทย่อย และให้ระบุกรรมการ ผู้บริหาร หรือผู้ที่เกี่ยวข้องที่เป็นคู่ความกับบริษัทด้วย

8. โครงสร้างเงินทุน

8.1 หลักทรัพย์ของบริษัท

8.1.1 มูลค่าทุนจดทะเบียนของบริษัท มูลค่าทุนที่เรียกชำระแล้ว โดยแบ่งเป็นหุ้นสามัญจำนวนกี่หุ้น หุ้นบุริมสิทธิกี่หุ้น (ถ้ามี) มูลค่าต่อหุ้น และภายหลังจากการเสนอขายหุ้นในครั้งนี้ บริษัทจะมีทุนชำระแล้วเพิ่มเป็นมูลค่าเท่าไร (เฉพาะกรณีการเสนอขายหุ้น) ในกรณีที่บริษัทมีหลักทรัพย์ไปจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อื่น ให้ระบุชื่อตลาดหลักทรัพย์ที่จดทะเบียนนั้น

8.1.2 ในกรณีที่บริษัทมีหุ้นประเภทอื่นที่มีสิทธิหรือเงื่อนไขแตกต่างจากหุ้นสามัญ เช่น หุ้นบุริมสิทธิ ให้อธิบายลักษณะสำคัญของหลักทรัพย์ เช่น จำนวน มูลค่า และสิทธิ และเงื่อนไขที่แตกต่างจากหุ้นสามัญ ลักษณะบุคคลที่ถือหุ้นบุริมสิทธิดังกล่าว เป็นต้น ทั้งนี้หากบุคคลนั้นเป็นบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง ให้ระบุรายชื่อและจำนวนที่แต่ละราย

8.1.3 ในกรณีที่บริษัทมีโครงการออกและเสนอขายหุ้นหรือหลักทรัพย์แปลงสภาพให้กองทุนรวมเพื่อผู้ลงทุนซึ่งเป็นคนต่างด้าว (Thai Trust Fund) หรือมีการออกตราสารแสดงสิทธิในผลตอบแทนที่เกิดจากหลักทรัพย์อ้างอิง (NVDR) ที่มีหุ้นของบริษัทนั้นเป็นหลักทรัพย์อ้างอิง ให้ระบุจำนวนหุ้น พร้อมทั้งอธิบายถึงผลกระทบต่อสิทธิในการออกเสียงของผู้ถือหุ้นอื่นเนื่องมาจากการที่กองทุนรวมหรือผู้ออก NVDR ดังกล่าวไม่ใช่สิทธิออกเสียงในการประชุมผู้ถือหุ้น

8.1.4 ในกรณีที่บริษัทมีหลักทรัพย์อื่นที่ไม่ใช่หุ้นสามัญ เช่น หุ้นกู้ ตัวเงินหลักทรัพย์แปลงสภาพ หรือตราสารหนี้ ให้อธิบายลักษณะสำคัญของหลักทรัพย์ ประเภทหุ้นกู้หรือตัวเงิน จำนวนและมูลค่าที่ยังไม่ได้ไถ่ถอน วันครบกำหนดไถ่ถอน หลักประกัน และเงื่อนไขอื่นที่เป็นสาระสำคัญ เช่น การให้สิทธิไถ่ถอนหุ้นกู้หรือตัวเงินก่อนครบกำหนด (put option และ call option) เป็นต้น และการจัดอันดับความน่าเชื่อถือของหุ้นกู้หรือตัวเงินครั้งหลังสุด

8.1.5 ในกรณีที่กลุ่มผู้ถือหุ้นรายใหญ่มีข้อตกลงระหว่างกัน (shareholding agreement) ในเรื่องที่มีผลกระทบต่อออกและเสนอขายหลักทรัพย์ หรือการบริหารงานของบริษัทโดยที่ข้อตกลงดังกล่าวมีบริษัทร่วมลงนามด้วย ให้ระบุพร้อมทั้งอธิบายสาระสำคัญที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัท

8.2 ผู้ถือหุ้น

ระบุรายชื่อกลุ่มผู้ถือหุ้นพร้อมทั้งจำนวนหุ้นที่ถือและสัดส่วนการถือหุ้นล่าสุด ทั้งนี้ให้นับผู้ถือหุ้นที่เกี่ยวข้องกันตามมาตรา 258 และผู้ถือหุ้นที่อยู่ภายใต้ผู้มีอำนาจควบคุมเดียวกันเป็นกลุ่มเดียวกัน

8.2.1 กลุ่มผู้ถือหุ้นที่ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรก

8.2.2 กลุ่มผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่โดยเหตุการณ์มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบาย การจัดการ หรือการดำเนินงานของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญ

ในกรณีที่รายชื่อกลุ่มผู้ถือหุ้นที่ปรากฏดังกล่าวข้างต้น ยังไม่แสดงถึงบุคคลที่เป็นผู้ถือหุ้นที่แท้จริง เช่น รายชื่อผู้ถือหุ้นที่แสดงไว้เป็น holding company หรือ nominee account ให้ระบุชื่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลหลักที่เป็นผู้ถือหุ้นที่แท้จริง รวมทั้งธุรกิจหลักของบุคคลดังกล่าวด้วย เว้นแต่จะมีเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่อาจทราบผู้ถือหุ้นที่แท้จริงได้

8.3 นโยบายการจ่ายเงินปันผล

ระบุนโยบายการจ่ายเงินปันผลของบริษัทที่จะจ่ายให้ผู้ถือหุ้น รวมทั้งนโยบายที่บริษัทย่อยจะจ่ายให้บริษัทด้วย

9. การจัดการ

9.1 โครงสร้างการจัดการ : ให้อธิบายโครงสร้างกรรมการบริษัทว่าประกอบด้วยคณะกรรมการทั้งหมดกี่ชุด โดยให้อธิบายขอบเขตอำนาจหน้าที่และรายชื่อของคณะกรรมการแต่ละชุด รายชื่อและตำแหน่งของผู้บริหาร ผู้มีอำนาจควบคุม (ถ้ามี) และรายชื่อของเลขานุการบริษัท

โดยให้แนบข้อมูลของกรรมการของบริษัท ผู้บริหาร และผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัทเกี่ยวกับพฤติกรรมการศึกษาล่าสุด ประวัติการอบรมเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และทักษะของการเป็นกรรมการ ประสพการณ์หลักที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท และประวัติการกระทำผิด รวมทั้งรายชื่อของกรรมการในบริษัทย่อยตามเอกสารแนบ

9.2 การสรรหากรรมการและผู้บริหาร : ให้ระบุว่าวิธีการคัดเลือกบุคคลที่จะแต่งตั้งเป็นกรรมการผ่านคณะกรรมการสรรหา (nominating committee) หรือไม่ จำนวนกรรมการที่มาจากผู้ถือหุ้นรายใหญ่แต่ละกลุ่ม (ถ้ามี) และให้อธิบายสิทธิของผู้ลงทุนรายย่อยในการแต่งตั้งกรรมการ

9.3 คำตอบแทนผู้บริหาร : ให้อธิบายในประเด็นดังนี้

9.3.1 คำตอบแทนที่เป็นตัวเงิน

ก. แสดงคำตอบแทนรวมและจำนวนรายของกรรมการบริษัททุกคนในปีที่ผ่านมา โดยให้ระบุเฉพาะคำตอบแทนในฐานะกรรมการ ในกรณีที่กรรมการได้รับคำตอบแทนในฐานะผู้บริหารตาม (ข) ด้วย โดยให้แยกระบุคำตอบแทนไว้ใน (ข) และให้อธิบายลักษณะคำตอบแทน

ข. แสดงคำตอบแทนรวมและจำนวนรายของกรรมการบริหารและผู้บริหารของบริษัททุกคนในปีที่ผ่านมาในกรณีที่คำตอบแทนในปีที่ผ่านมาไม่สะท้อนคำตอบแทนที่แท้จริง ให้ประมาณคำตอบแทนดังกล่าวสำหรับปีปัจจุบันด้วย

ทั้งนี้สำหรับบริษัทที่ประกอบธุรกิจหลักโดยการถือหุ้นในบริษัทอื่น (holding company) ให้แสดงคำตอบแทนรวมและจำนวนรายของผู้บริหารทุกคนของบริษัทย่อยที่เป็นธุรกิจหลักในปีที่ผ่านมาตามแนวทางข้างต้น

9.3.2 คำตอบแทนอื่น (ถ้ามี)

แสดงคำตอบแทนอื่นและอธิบายลักษณะคำตอบแทน จำนวนหุ้นหรือหุ้นกู้ทั้งหมดของผู้บริหารที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงในปีที่ผ่านมา รวมทั้งเงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

9.4 การกำกับดูแลกิจการ : ให้อธิบายว่าที่ผ่านมามีบริษัทมีการปฏิบัติตามหลักการของการกำกับดูแลกิจการที่ดี 15 ข้อ ตามแนวทางที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกำหนดหรือไม่ หากมีเรื่องใดที่บริษัทได้มีการปฏิบัติตามหลักการดังกล่าว ให้ระบุเรื่องที่ไม่นับปฏิบัติ พร้อมทั้งแสดงเหตุผลประกอบ

9.5 การดูแลเรื่องการใช้ข้อมูลภายใน : ให้อธิบายว่าบริษัทมีนโยบายและวิธีการดูแลผู้บริหารในการนำข้อมูลภายในของบริษัทไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน รวมทั้งเพื่อการซื้อขายหลักทรัพย์โดยเฉพาะในช่วง 1 เดือนก่อนที่งบการเงินเผยแพร่ต่อสาธารณชนหรือไม่อย่างไร เพื่อให้ผู้ลงทุนเห็นภาพว่าบริษัทมีมาตรการป้องกันการที่กรรมการและผู้บริหารใช้ประโยชน์จากข้อมูลภายในอย่างไร

9.6 บุคลากร : ให้แสดงจำนวนพนักงานทั้งหมด และจำนวนพนักงานในแต่ละสายงานหลักและในกรณีที่บริษัทมีการเปลี่ยนแปลงจำนวนพนักงานอย่างมีนัยสำคัญ หรือมีข้อพิพาทด้านแรงงานที่สำคัญในระยะ 3 ปีที่ผ่านมา ให้อธิบายเหตุผลและนโยบายในเรื่องดังกล่าว นอกจากนี้ให้แสดงผลตอบแทนรวมของพนักงานและอธิบายลักษณะผลตอบแทนนั้น

10 การควบคุมภายใน

สรุปความเห็นของคณะกรรมการบริษัทเกี่ยวกับความเพียงพอและความเหมาะสมของระบบการควบคุมภายในของบริษัทและการติดตามควบคุมดูแลการดำเนินงานของบริษัทย่อยว่าสามารถป้องกันทรัพย์สินของบริษัทและบริษัทย่อยจากการที่ผู้บริหารนำไปใช้โดยมิชอบหรือโดยไม่มีอำนาจหรือไม่ และที่ผ่านมามีข้อบกพร่องเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในในเรื่องใดบ้าง ถ้ามี บริษัทได้แก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าวเสร็จสิ้นแล้วหรือไม่ เพราะเหตุใด ทั้งนี้หากคณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นที่ต่างไปจากความเห็นของคณะกรรมการบริษัท หรือผู้สอบบัญชีมีข้อสังเกตเกี่ยวกับการควบคุมภายในประการใด ให้ระบุไว้ในที่นี้ด้วย นอกจากนี้ให้แนบรายงานการกำกับดูแลกิจการของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นเอกสารแนบท้ายแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีนี้ด้วย

11. รายการระหว่างกัน (ถ้ามี)

อธิบายลักษณะของรายการระหว่างกันที่ผ่านมา และนโยบายในการทำรายการระหว่างกันกับบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งในอนาคต

11.1 เปิดเผยรายการระหว่างกันกับบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งในปีที่ผ่านมา โดยให้ระบุชื่อกลุ่มบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง ลักษณะความสัมพันธ์ และเปิดเผยข้อมูลรายการระหว่างกัน เช่น ลักษณะ ปริมาณ เงื่อนไขของรายการระหว่างกัน อัตราดอกเบี้ย ราคาซื้อ ราคาขาย มูลค่าของรายการระหว่างกัน หรือค่าเช่าที่เกิดขึ้นจริง พร้อมทั้งแสดงราคาประเมิน หรืออัตราค่าเช่า ที่ประเมินโดยบุคคลที่สาม หรือแสดงได้ว่าเป็นราคาที่เป็นธรรม ทั้งนี้หากเป็นรายการระหว่างกันกับบริษัทร่วมหรือบริษัทย่อยที่มีผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ถือหุ้นรวมกันไม่เกินร้อยละสิบจะไม่เปิดเผยข้อมูลนั้นก็ได้

11.2 อธิบายความจำเป็นและความสมเหตุสมผลของรายการดังกล่าวว่าเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัทแล้วหรือไม่ อย่างไร ทั้งนี้ถ้ามีความเห็นของกรรมการอิสระในเรื่องดังกล่าวที่แตกต่างจากมติคณะกรรมการให้เปิดเผยความเห็นนั้นด้วย

11.3 อธิบายมาตรการหรือขั้นตอนการอนุมัติการทำรายการระหว่างกัน และให้ระบุว่าผู้บริหารหรือผู้ถือหุ้นที่มีส่วนได้เสียในเรื่องนั้น มีส่วนในการอนุมัติหรือไม่ และมีการดูแลเรื่องดังกล่าวอย่างไร

11.4 อธิบายนโยบายหรือแนวโน้มการทำรายการระหว่างกันในอนาคต

12. ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน

12.1 งบการเงิน ให้สรุปฐานะการเงินและผลการดำเนินงานในระยะ 3 ปีที่ผ่านมา โดยให้แสดงข้อมูลดังนี้

12.1.1 สรุปรายงานการสอบบัญชี

12.1.2 ตารางสรุปงบการเงินรวมหรืองบการเงิน (ในกรณีที่ไม่มีบริษัทย่อย) โดยให้แสดงรายการและตัวเลขที่ปรากฏในตารางดังกล่าวต้องตรงกับที่ปรากฏในงบการเงินที่ผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้ว

12.1.3 แสดงอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญที่สะท้อนถึงฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานในธุรกิจหลักของบริษัทและบริษัทย่อย

12.2 คำอธิบายและการวิเคราะห์ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน

อธิบายเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับ ฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ปัจจัยที่เป็นสาเหตุหรือมีผลต่อฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน หรือการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว หากบริษัทเคยแจ้งแผนการดำเนินงานหรือประมาณการงบการเงินไว้ในแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์ หรือแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี ให้อธิบายผลการปฏิบัติตามแผนดังกล่าวด้วย นอกจากนี้หากมีแนวโน้มหรือความเปลี่ยนแปลงที่อาจมีผลต่อฐานะการเงินหรือผลการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญในอนาคตให้อธิบายด้วย

การวิเคราะห์ข้างต้น ให้อธิบายในช่วงปีที่ผ่านมา สำหรับงบการเงินในช่วง 2 ปี ก่อนหน้านี้ ให้อธิบายประกอบเฉพาะกรณีที่ฐานะการเงินหรือผลการดำเนินงานดังกล่าวมีผลกระทบต่อฐานะการเงินหรือผลการดำเนินงานปัจจุบันของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้หากบริษัทมีสายผลิตภัณฑ์หรือกลุ่มธุรกิจมากกว่า 1 สาย/กลุ่ม ให้อธิบายผลการดำเนินการในแต่ละสายผลิตภัณฑ์หรือกลุ่มธุรกิจที่มีนัยสำคัญ

13. ข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง

ระบุข้อมูลอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อการตัดสินใจของผู้ลงทุนอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้รายการในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีตามที่ระบุข้างต้นเป็นเพียงรายการขั้นต่ำ โดยบริษัทยังคงมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการเปิดเผยข้อมูลให้ถูกต้อง และไม่ขาดข้อมูลที่ควรต้องแจ้งให้ผู้ลงทุนทราบเพื่อประกอบการตัดสินใจลงทุน

14. การรับรองความถูกต้องของข้อมูล

การรับรองความถูกต้องของข้อมูลในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีให้เป็น ดังนี้

14.1 กรรมการบริหารทุกคนและผู้ที่มีตำแหน่งบริหารสูงสุดในสายงานบัญชีให้ลงลายมือชื่อพร้อมทั้งประทับตราบริษัท (ถ้ามี) ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี พร้อมทั้งมอบอำนาจให้บุคคลใดลงนามกำกับเอกสารในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีแทน

14.2 กรรมการคนอื่นของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์นอกจากข้อ 14.1. ให้ลงลายมือชื่อพร้อมทั้งประทับตราบริษัท (ถ้ามี) ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี พร้อมทั้งมอบอำนาจให้บุคคลใดลงนามกำกับเอกสารในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีแทนด้วย (ประกาศคณะกรรมการ ก.ล.ต. ที่ กจ. 40/2540, 2546)

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลและการวัดมูลค่า

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ที่ผ่านมามีการทำโครงการวิจัยเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลจำนวนมาก โดยผู้ศึกษาในโครงการวิจัยต่างๆ ได้กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลแตกต่างกันไปขึ้นกับประเด็นที่ผู้ศึกษาสนใจและวัตถุประสงค์ในการวิจัย ซึ่งสามารถนำตัวอย่างบางส่วนมาสรุปได้เป็นตารางสรุปปัจจัยที่มีผลกระทบต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลจากผลงานวิจัย ดังตารางที่ 2.2

จากตารางที่ 2.2 จะเห็นว่าตัวแปรหลายตัวที่มักจะถูกนำมาพิจารณา เช่น ขนาดของบริษัท ประเภทอุตสาหกรรม โครงสร้างเงินทุน ความสามารถในการทำกำไร และขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ทำให้มีความน่าเชื่อถือว่าตัวแปรเหล่านี้อาจมีผลกระทบต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลจริงๆ และมีความเหมาะสมที่จะนำมาพิจารณาในงานวิจัยครั้งนี้ (Cooke, 1992; Meek and Robert, 1995; Camfferman and Cooke, 2002; นกวรรณ เชิดชูฤดีกุล, 2546; นวพร พงษ์ตันทุกุล, 2546; อลิศรา ผลวรรณ, 2547; ญัฐวรรณ ศิริธำนันท์, 2550)

นอกจากนี้ โครงสร้างความเป็นเจ้าของที่ใช้ในงานวิจัยของ Singhvi และ Desai (1971) และนวพร (2546) ก็เป็นตัวแปรหนึ่งที่น่าสนใจ เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางธุรกิจของไทยมักจะมี

ลักษณะกระจุกตัวหรือเป็นธุรกิจครอบครัว ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล คือมีการเปิดเผยข้อมูลในระดับที่ต่ำกว่าบริษัทที่ไม่ได้มีโครงสร้างการถือหุ้นซึ่งเสี่ยงส่วนใหญ่เป็นเครือญาติกัน เนื่องมาจากความเชื่อใจและผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่ทราบข้อมูลภายในอยู่แล้วจึงไม่จำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลมากนักผู้ศึกษาจึงนำตัวแปรนี้เข้ามาพิจารณาในงานวิจัยนี้ด้วย

ส่วนตัวแปรอายุการดำเนินงานที่ใช้ในงานวิจัยของ อลิศรา ผลาวรรณ (2547) พบว่า อายุการดำเนินงานเปรียบเสมือนประสบการณ์ในการจัดทำรายงานทางการเงินและการเปิดเผยข้อมูล ยิ่งบริษัทมีประสบการณ์ในการจัดทำรายงานทางการเงินและการเปิดเผยข้อมูลมาก ก็จะสามารถตอบสนองความต้องการข้อมูลของผู้มีส่วนได้เสียมากยิ่งขึ้น อีกทั้งจากผลการศึกษา ของ อลิศรา ผลาวรรณ (2547) ก็พบว่า อายุการดำเนินงานมีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูล ผู้ศึกษาจึงนำตัวแปรนี้มาพิจารณาในงานวิจัยนี้ด้วย

นอกจากการพิจารณาโครงสร้างทุน ซึ่งเป็นการศึกษาถึงตัวแปรของบริษัทที่เกี่ยวกับความสามารถในการบริหารเงินทุนหรือการชำระหนี้ในระยะยาวแล้ว ควรมีการพิจารณาถึงตัวแปรดังกล่าวในระยะสั้นด้วย ซึ่งก็คือ ความสามารถในการบริหารเงินหรือสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูงของบริษัทอีกทั้งจากผลการวิจัยของ Camfferman and Cooke (2002) ก็พบว่า ตัวแปรดังกล่าวมีผลกับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท ดังนั้นจึงนำสภาพคล่องของบริษัทมาเป็นตัวแปรหนึ่งในการวิจัยนี้ด้วย

ส่วนตัวแปรอื่นๆ บางตัวที่ถูกนำมาพิจารณาในงานวิจัยของ Cooke (1992); Wallace R. Naser K. and Mora A. (1994); Chow and Boren (1987); Ho and Wong (2001); Hossian and Rahman (1995); Meek and Robert (1995); Raffournier (1995) Singhvi และ Desai (1971) และ meek และคณะ (1995) เช่น ภูมิภาคของประเทศแหล่งกำเนิด (Country Region of Origin) และการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์สากล (International Listing Status) นั้น เป็นตัวแปรที่เกิดจากความแตกต่างของแต่ละประเทศ รวมถึงการจดทะเบียนในตลาดหุ้นผู้ศึกษาไม่จำเป็นต้องใช้ตัวแปรเหล่านี้ในการพิจารณาในงานวิจัยของผู้ศึกษา เนื่องจากงานวิจัยของผู้ศึกษาทำการศึกษาเฉพาะบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กำหนดให้บริษัทต่างๆ ปฏิบัติภายใต้กฎระเบียบข้อบังคับ แม่บทการบัญชี และมาตรฐานการบัญชีเดียวกันอยู่แล้ว

ตารางที่ 2.2 สรุปปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลจากผลงานวิจัย

ลำดับ	ผู้ทำการวิจัย	ปีที่ศึกษา	ชื่องานวิจัย	จำนวนตัวอย่าง	จำนวนตัวแปรอิสระ	ตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติ	วิธีการวัดมูลค่าตัวแปร	วิธีการศึกษา
1	Singhvi and Desai	1971	An Empirical Analysis of the Quality of Corporate Financial Disclosure	155	6	- ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี - โครงสร้างความเป็นเจ้าของ(จำนวนผู้ถือหุ้น) - ความสามารถในการทำกำไร	- ตัวแปรเทียม (0,1) โดยแบ่งเป็นบริษัทขนาดใหญ่และเล็ก - จำนวนหุ้นที่ออกและเรียกชำระแล้ว - กำไรสุทธิต่อยอดขายสุทธิ	Regression
2	Chow Chee and Wong-Boren	1987	Voluntary Financial Disclosure by Mexican Corporations	52	3	- ขนาดองค์กร	- ราคาตลาดของส่วนของผู้ถือหุ้นบวกราคาตามบัญชีของหนี้สิน	Cross-Sectional Regression
3	Cooke	1992	The Impact of Size, Stock Market Listing and Industry Type of Disclosure in the Annual Reports	100	3	- ประเภทอุตสาหกรรม - การจดทะเบียนในตลาดหุ้น	- ตัวแปรเทียม ตามกลุ่มอุตสาหกรรมที่กำหนด - ตัวแปรเทียม (0,1) โดยแบ่งเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหุ้นหรือไม่	Multiple Linear Regression

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ลำดับ	ผู้ทำการศึกษา	ปีที่ศึกษา	ชื่องานวิจัย	จำนวนตัวอย่าง	จำนวนตัวแปรอิสระ	ตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติ	วิธีการวัดมูลค่าตัวแปร	วิธีการศึกษา
4	Wallace R., Naser K. and Mora A.	1994	The Relationship Between the Comprehensiveness of Corporate Annual Reports and Firm Characteristics in Spain.	50	9	- ขนาดองค์กร - สภาพคล่องของกิจการ	- ลอการิทึม (Logarithm) ของสินทรัพย์รวม - อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียน	Reduced Regression & Full Regression
5	Meek และ Robert	1995	Factors Influencing Voluntary Annual Report Disclosure by U.S., U.K. and Continental European Multinational Corporations	226	7	- ขนาดองค์กร - อุตสาหกรรม - การจดทะเบียนในตลาดสากล - ภูมิภาคของประเทศต้นฐาน	- ยอดรายได้ - ตัวแปรเทียม ตามกลุ่มอุตสาหกรรมที่กำหนด - ตัวแปรเทียม (0,1) โดยแบ่งเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดสากลหรือไม่ - ตัวแปรเทียม ตามแหล่งที่ทำการศึกษา (3 แหล่งตามหัวข้อวิจัย)	Regression

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ลำดับ	ผู้ทำการศึกษา	ปีที่ศึกษา	ชื่องานวิจัย	จำนวนตัวอย่าง	จำนวนตัวแปรอิสระ	ตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติ	วิธีการวัดมูลค่าตัวแปร	วิธีการศึกษา
6	Raffournier	1995	The Determinants of Voluntary Financial Disclosure by Swiss listed Companies	161	8	- ขนาดองค์กร - การดำเนินงานในต่างประเทศ	- ยอดสินทรัพย์รวม - ตัวแปรเทียม (0,1) โดยแบ่งเป็นบริษัทที่ประกอบกิจการอยู่ในต่างประเทศด้วยหรือไม่	Regression
7	Hossain and Rahman	1995	Voluntary Disclosure in the Annual Reports of New Zealand Companies	55	5	- ขนาดขององค์กร - โครงสร้างทุน - การจดทะเบียนในต่างประเทศ	- ยอดสินทรัพย์รวม - หนี้สินระยะยาวต่อส่วนของผู้ถือหุ้น - ตัวแปรเทียม (0,1) โดยแบ่งเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดสากล	Multiple Regression
8	Ho และ Wong	2001	A study of the relationship between corporate governance structures and the extent of voluntary disclosure	98	6	- สัดส่วนการถือหุ้นของบุคคลภายใน - คณะกรรมการตรวจสอบภายใน - ขนาดองค์กร	- % สมาชิกกรอบกว้างที่เป็นคณะกรรมการบริษัท - ตัวแปรเทียม (0,1) คือบริษัทที่มีคณะกรรมการตรวจสอบและไม่มี - ยอดสินทรัพย์รวม	Multiple Regression

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ลำดับ	ผู้ทำการศึกษา	ปีที่ศึกษา	ชื่องานวิจัย	จำนวนตัวอย่าง	จำนวนตัวแปรอิสระ	ตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติ	วิธีการวัดมูลค่าตัวแปร	วิธีการศึกษา
9	Camfermam and Cooke	2002	An analysis of disclosure in the annual reports of U.K. and Dutch companies	161	6	- ขนาดองค์กร - ระดับโครงสร้างทุน - สภาพคล่องกิจการ - ประเภทผู้สอบบัญชี - อุตสาหกรรม	- ยอดสินทรัพย์รวม - อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อส่วนของผู้ถือหุ้น - อัตราส่วนทุนหมุนเวียน - ตัวแปรเทียม (0,1) โดยแบ่งเป็นบริษัทที่ตรวจสอบบัญชีโดยบริษัทสอบบัญชีที่เป็น (Big 6X หรือไม่) - ตัวแปรเทียม ตามกลุ่มอุตสาหกรรม	Regression

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ลำดับ	ผู้ทำการวิจัย	ปีที่ศึกษา	ชื่องานวิจัย	จำนวนตัวอย่าง	จำนวนตัวแปรอิสระ	ตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติ	วิธีการวัดมูลค่าตัวแปร	วิธีการศึกษา
10	นภวรรณ เชิดชูวุฒิกุล	2546	การเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษาของบริษัทในธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและเครื่องตกแต่ง	52	4	- ขนาดของบริษัท - อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง - ความสามารถในการทำกำไรของบริษัท	- สินทรัพย์/จำนวนหุ้นที่ออกและเรียกชำระแล้ว - อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน - อัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น	การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ
11	นวพร พงษ์ตันทุกล	2546	โครงสร้างการเป็นเจ้าของและคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	80	5	- ขนาดองค์กร - โครงสร้างการเป็นเจ้าของ	- ลอการิทึม (Logarithm) ของสินทรัพย์รวม - การกระจุกตัวของหุ้นของผู้ถือหุ้นสูงสุด 5 อันดับแรกผู้บริหาร , กรรมการ และผู้ถือหุ้นสถาบัน	การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ
12	อลิสรา ผลาวรรณ	2547	ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทกับระดับการเปิดเผยข้อมูลของ	198	9	- ขนาดองค์กร - การถือหุ้นโดย	- ลอการิทึม (Logarithm) ของสินทรัพย์รวม - สัดส่วนการถือหุ้นผู้ของชาวต่างชาติ	

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ลำดับ	ผู้ทำการวิจัย	ปีที่ศึกษา	ชื่องานวิจัย	จำนวนตัวอย่าง	จำนวนตัวแปรอิสระ	ตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติ	วิธีการวัดมูลค่าตัวแปร	วิธีการศึกษา
			บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย			ชาวต่างชาติ - อายุการดำเนินงาน - สภาพคล่องของบริษัท - ประเภทผู้สอบบัญชี	- ระยะเวลาจำนวนปี นับตั้งแต่ปีที่จดทะเบียนเป็นบริษัทจนถึงปี 2545 - อัตราส่วนทุนหมุนเวียน - เป็นบริษัทสอบบัญชีในกลุ่ม (Big 4) หรือไม่	
13.	ฉัฐวรรณ ศิริธำนันท์	2550	ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย		7	-ขนาดขององค์กร -โครงสร้างเงินทุน -โครงสร้างความเป็นเจ้าของ -อายุการดำเนินงาน -ความสามารถในการทำกำไร	-สินทรัพย์รวมต่อจำนวนทุนจดทะเบียน -อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อส่วนของผู้ถือหุ้น -ร้อยละการถือหุ้น ของผู้ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรก -ระยะเวลาจำนวนปี ตั้งแต่จดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชนจนถึงปี 2549 -กำไรสุทธิก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีต่อสินทรัพย์รวม	

งานวิจัยครั้งนี้แตกต่างจากงานวิจัยของ อลิศรา ผลาวรรณ(2547) ที่ทำการวิจัยถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทกับระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเน้นที่การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี ขณะที่อลิศราเน้นการเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี(แบบ56-1) นอกจากนี้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยคือ ตั้งแต่ปี2547-2549 เนื่องจากคาดว่าในแต่ละปีปัจจัยที่มีผลกระทบอาจแตกต่างกันออกไปขณะที่ อลิศราใช้ข้อมูลปี 2547 เพียงปีเดียว

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสามารถสรุปตัวแปรที่นำมาใช้ในการวิจัย ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยจะแบ่งตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยออกเป็น 3 ประเภท ตามวิธีการแบ่งที่ใช้ในงานวิจัยของ Wallace, Naser and Mora (1994) และ Camfferman and Cooke (2002) คือ ตัวแปรที่เกี่ยวกับโครงสร้างของบริษัท (Structure-related Variables) ตัวแปรที่เกี่ยวกับการดำเนินงานและผลการดำเนินงานของบริษัท (Performance-related Variable) และตัวแปรที่เกี่ยวกับธุรกิจหรือการตลาดของบริษัท (Market-related Variables) ดังนี้

ตัวแปรที่เกี่ยวกับโครงสร้างของบริษัท

ตัวแปรที่เกี่ยวกับโครงสร้างของบริษัท ประกอบด้วย 3 ตัวแปร ได้แก่ ขนาดของบริษัท โครงสร้างเงินทุน โครงสร้างความเป็นเจ้าของ

1. ขนาดของบริษัท

ขนาดของบริษัทเป็นตัวแปรหนึ่งที่อธิบายถึงลักษณะเฉพาะของบริษัท โดยจะพิจารณาได้จากมูลค่าของสินทรัพย์รวม มูลค่าของสินทรัพย์ถาวร จำนวนของยอดขาย หรือจำนวนของการลงทุนในตลาด ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยในอดีตเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของบริษัทกับระดับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานทางการเงินพบว่า มีผู้วิจัยทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้หลายคน เป็นต้นว่า Singhvi and Desai (1971) Trotman and Bradley (1981) Cooke (1992) Meek and Robert (1995) Camferman and Cooke (2002) Wallace , Naser and Mora (1994) Chow Chee and Wong-Boren (1987) Chau and Gray (2002) เป็นต้น

Cooke (1992) ได้ทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างลักษณะของบริษัทกับระดับของการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปี โดยศึกษาการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทใน Japanes ทั้งที่จดทะเบียนและที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จำนวน 165 บริษัท เนื่องจากผลการวิจัยในอดีตของ Cooke (1989) ใน Sweden ได้พบว่าการเปิดเผยข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยๆ และมีความสัมพันธ์อย่างมากระหว่างลักษณะของบริษัทกับระดับของการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปี การศึกษาครั้งนี้จึงต่อเนื่องมาจากการวิจัยในอดีตโดย Cooke ได้ใช้วิธีในการวัดมูลค่าของขนาดองค์กรทั้งหมด 8 วิธีด้วยกัน ได้แก่ Capital Stock, Turnover, จำนวนของผู้ถือหุ้น, ยอดสินทรัพย์รวม, ยอดสินทรัพย์หมุนเวียน, สินทรัพย์ถาวร, Shareholders' funds และ Bank borrowings. ทั้งหมดเป็นผลสืบเนื่องมาจากการวิจัยในอดีต ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่าขนาดของบริษัทที่มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมากกับระดับของการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัท เนื่องจากในอดีตการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับบัญชีระหว่างประเทศในประเทศสเปนมีไม่มากนักและจากการศึกษาเรื่องนี้ของงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า ผลกระทบของลักษณะของบริษัทที่มีต่อการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีและระบบการบัญชีของบริษัทของแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน ดังนั้น

Lang and Lundholm (1993) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทกับขนาดของบริษัท โดยการประเมินความเพียงพอของการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทโดยจะพิจารณาจากข้อมูลที่เผยแพร่ประจำปี ข้อมูลที่เผยแพร่รายไตรมาสและข้อมูลที่เผยแพร่อื่นๆ และข้อมูลในรูปแบบของนักลงทุนสัมพันธ์ ซึ่งคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทนั้นจะวัดได้จากการให้คะแนนการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในปี ค.ศ. 1985 ถึง 1989 และกำหนดหลักเกณฑ์การให้คะแนนของแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม โดยจะได้รับการประเมินและกำหนดหลักเกณฑ์จากคณะกรรมการ Financial Analysis Federation (FAF) จากผลการศึกษาพบว่า คะแนนของคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจะเพิ่มขึ้นตามขนาดของบริษัทที่ใหญ่ขึ้นนั่นคือ คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับขนาดของบริษัท อันเนื่องมาจากการที่บริษัทจะเปิดเผยข้อมูลอย่างมีคุณภาพจะมีค่าใช้จ่ายในการจัดทำารเปิดเผยข้อมูลมากขึ้น ซึ่งบริษัทที่มีขนาดเล็กไม่มีเงินทุนมากนัก นอกจากนี้แล้วค่าใช้จ่ายในการจัดทำารเปิดเผยข้อมูลต่อขนาดของบริษัทที่มีขนาดใหญ่จะต่ำกว่าค่าใช้จ่ายในการจัดทำารเปิดเผยข้อมูลต่อขนาดของบริษัทที่มีขนาดเล็ก ดังนั้นบริษัทที่มีขนาดใหญ่จึงจัดทำารเปิดเผยข้อมูลที่มีคุณภาพมากกว่าบริษัทขนาดเล็ก

Wallace, Naser and Mora (1994) จึงสนใจที่จะทำการศึกษาเรื่องนี้ในประเทศสเปนในรูปแบบเชิงแนวความคิดภายใต้พื้นฐานของสิ่งที่ส่งเสริมทางด้านเศรษฐกิจและนโยบายเกี่ยวกับการจัดทำรายละเอียดของข้อมูลในรายงานประจำปีและระบบการบัญชีของบริษัท จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทกับลักษณะของบริษัทในประเทศสเปนพบว่า จำนวนรายละเอียดของข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทในประเทศสเปนจะเพิ่มขึ้นตามขนาดของบริษัท นั่นคือ บริษัทที่มีขนาดใหญ่มีแนวโน้มที่จะเปิดเผยข้อมูลมากกว่าบริษัทที่มีขนาดเล็ก เนื่องจากบริษัทจะต้องทำการเปิดเผยข้อมูลต่อผู้วิเคราะห์ทางการเงินเพื่อให้ผู้วิเคราะห์ทางการเงินตรวจสอบเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัท ซึ่งผู้วิเคราะห์ทางการเงินมักจะตรวจสอบรายละเอียดของบริษัทที่มีขนาดใหญ่มากกว่าบริษัทที่มีขนาดเล็ก หากบริษัทที่มีขนาดใหญ่เปิดเผยข้อมูลน้อยกว่าที่ควรจะเป็นจะทำให้ผู้วิเคราะห์ทางการเงินเพ่งเล็งว่า บริษัทอาจจะมีปัญหาทางการเงินหรือมีข่าวร้ายที่อาจจะมีผลกระทบว่าราคาหุ้นของบริษัทเป็นอย่างมาก ดังนั้นจึงทำการปกปิดมิให้บุคคลภายนอกได้รับทราบเกี่ยวกับข้อมูลดังกล่าว

จากงานวิจัยในอดีต จะเห็นว่าในงานวิจัยส่วนใหญ่จะให้ยอดสินทรัพย์รวมเป็นตัววัดขนาดองค์กร ยกเว้น Meek และคณะ ที่วัดขนาดขององค์กรโดยการใช้ยอดขายได้รวมแทนการใช้ยอดสินทรัพย์รวม เพราะเป็นรายการที่ได้รับผลกระทบจากความแตกต่างระหว่างประเทศน้อยที่สุด ดังนั้น ในงานวิจัยนี้ที่มีการใช้กฎระเบียบข้อบังคับ แม่บทการบัญชี และใช้มาตรฐานการบัญชีแบบเดียวกัน จึงมิได้รับผลกระทบจากเกณฑ์การวัดมูลค่าสินทรัพย์ที่แตกต่างกันและเพื่อความสะดวกในการวัดขนาด ผู้ศึกษาจึงใช้ยอดสินทรัพย์รวมเป็นตัววัดขนาดขององค์กร(นพพร พงษ์ดัชนีกุล, 2546)

$$\text{ขนาดของบริษัท} = \text{ค่าลอการิทึมของยอดสินทรัพย์รวม}$$

2. โครงสร้างเงินทุน

ตามทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Theory) สามารถวิเคราะห์ได้ว่า บริษัทที่มีโครงสร้างทุนที่มีระดับหนี้สินต่อทุนในสัดส่วนที่ค่อนข้างสูงน่าจะมีการเปิดเผยข้อมูลในระดับที่สูงกว่าบริษัทที่มีสัดส่วนหนี้สินต่ำกว่า เพราะบริษัทจะต้องเปิดเผยข้อมูลเพื่อเป็นการให้ความเชื่อมั่นกับเจ้าหนี้หรือผู้ให้กู้ถึงผลการดำเนินงานและความสามารถในการชำระหนี้ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในอดีต

Camfferman and Cooke (2002) มีความเชื่อว่าโครงสร้างของเงินทุน ซึ่งวัดโดยอัตราส่วนของหนี้สินระยะยาวต่อส่วนของทุนนั้นมีผลกระทบต่อระดับของการเปิดเผยข้อมูล ตามทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียโดยบริษัทที่มีอัตราส่วนนี้สูงจะมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการเปิดเผยข้อมูลให้ครบถ้วนเพราะการที่บริษัทสามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่เจ้าหนี้ระยะยาว ได้นั้นจะช่วยให้ต้นทุนในการก่อหนี้ลดลง เช่น เมื่อบริษัทมีความต้องการที่จะทำการกู้ยืมเงินจากธนาคาร ธนาคารในฐานะเจ้าหนี้จะต้องทำการหาข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจในการให้สินเชื่อกับบริษัท ในขณะที่บริษัทที่มีอัตราส่วนนี้ต่ำน่าจะมีระดับของการเปิดเผยข้อมูลต่ำกว่า เช่นเดียวกับ Jensen และ Meckling (1976) ซึ่งกล่าวว่า บริษัทที่มีอัตราของโครงสร้างเงินทุนสูงนี้จะเกิดต้นทุนที่เรียกว่า Monitoring Cost สูงขึ้นอีกด้วยซึ่งต้นทุนที่สูงนี้สามารถจะก่อให้เกิดปัญหากับบริษัทแต่สามารถลดลงได้หากบริษัทนั้นมีระดับของการเปิดเผยข้อมูลที่เพียงพอ

Eng and Mak (2003) กล่าวว่าองค์กรธุรกิจที่มีระดับคุณภาพด้านการเปิดเผยข้อมูลสูงจะมีต้นทุนการก่อหนี้ต่ำ โดยมองว่าการเปิดเผยข้อมูลที่มีความละเอียดและทันเวลาจะทำให้ผู้ให้กู้ยืมและผู้รับประกันมีความเข้าใจในความสามารถในการชำระหนี้ของบริษัทได้ดี ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนการก่อหนี้ ผลของการเปิดเผยข้อมูลนี้จะมีความสำคัญยิ่งในสถานการณ์ ที่ตลาดมีความไม่แน่นอน โดยดูได้จาก Variance of Stock Return ของบริษัท ทั้งนี้เพราะการก่อหนี้เป็นแหล่งเงินทุนภายนอกที่สำคัญของบริษัท ทำให้มีเหตุจูงใจให้มีการเปิดเผยข้อมูลขององค์กร ในกรณีศึกษาของ Eng และ Mak (2003) ได้ใช้กลุ่มตัวอย่างบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลประจำปีและไตรมาส 400-500 บริษัท และใช้ตัวแบบวัดต้นทุนการก่อหนี้โดยมีตัวแปรควบคุม ได้แก่ ขนาดสาระสำคัญ และลักษณะพิเศษของหนี้ อัตราดอกเบี้ยในตลาด ระดับเศรษฐกิจในวงจรอายุของเศรษฐกิจ ซึ่งแยกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ลักษณะการก่อหนี้และสถานะตลาด

ผู้ทำการวิจัยส่วนใหญ่จะใช้อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นเกณฑ์วัดระดับโครงสร้างทุน ซึ่งผู้ศึกษามีความเห็นว่าการใช้อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีความเหมาะสมในการศึกษาที่เกี่ยวกับระดับการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าอัตราส่วนทางการเงินอื่นๆ เนื่องจากจำนวนหนี้สินระยะยาวน่าจะมีการสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูล คือ บริษัทจะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานและฐานะการเงินอย่างละเอียด เพื่อสนองตอบความต้องการของผู้ให้กู้ที่ต้องการทราบถึงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยและชำระหนี้ของบริษัท (อลิศรา ผลาวรรณ, 2547)

$$\text{โครงสร้างเงินทุน} = \frac{\text{หนี้สินระยะยาว}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น(งบรวม)}}$$

3. โครงสร้างความเป็นเจ้าของ

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่ผ่านมา พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่มักใช้ทฤษฎีของการเป็นตัวแทน (Agency Theory) ในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างความเป็นเจ้าของและระดับของการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งความสัมพันธ์ในลักษณะตัวการ-ตัวแทนนี้ จะเกิดขึ้นเมื่อตัวการไม่ได้เข้าไปบริหารจัดการบริษัทที่ตนเป็นเจ้าของอยู่เอง Jensen และ Meckling (1976) กล่าวว่าเมื่อมีการแบ่งแยกความเป็นเจ้าของออกจากการควบคุมบริษัท โดยผู้ถือหุ้นมอบหมายให้ผู้บริหารเป็นตัวแทนในการทำงานเพื่อผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นและให้อำนาจการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญๆ แก่ตัวแทน การกระทำเช่นนี้จะทำให้ผู้ถือหุ้นไม่สามารถหลีกเลี่ยงปัญหาที่เกิดจากตัวแทนได้ หากความต้องการของผู้ถือหุ้นกับผู้บริหารไม่ตรงกัน นอกจากนี้ทฤษฎีการเป็นตัวแทนยังให้ข้อเสนอแนะไว้อีกว่า ควรให้ฝ่ายจัดการระดับสูงมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของหุ้นของกิจการในจำนวนที่มากพอ หรือให้มีส่วนได้เสียทางการเงินที่มั่นคงในผลการดำเนินงานระยะยาวของกิจการ เพื่อให้ผลประโยชน์ของตัวแทนเป็นไปในทางเดียวกับผลประโยชน์ของเจ้าของ เพราะเป็นการจูงใจให้กรรมการและฝ่ายบริหารทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สำหรับในหัวข้อนี้การตั้งสมมติฐานของเราคือ การกระจุกตัวของผู้ถือหุ้นและระดับของการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งได้มีผู้สนใจทำการศึกษา ดังนี้

Singhvi and Desai (1971) ได้ทำการตรวจสอบลักษณะต่าง ๆ ของบริษัทในอเมริกาที่อาจมีความสัมพันธ์กับระดับของการเปิดเผยข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า การกระจายตัวของโครงสร้างผู้ถือหุ้นซึ่งแทนด้วยจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมดมีอิทธิพลอย่างมากต่อระดับของการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปี Singhvi and Desai ได้อธิบายถึงผลลัพธ์ที่ได้ว่า บริษัทที่มีผู้ถือหุ้นเป็นจำนวนมากมีแนวโน้มที่จะถูกเฝ้ามองจากประชาชนต่าง ๆ มาก ดังนั้นบริษัทจึงมีแรงกดดันจากทั้งผู้ถือหุ้นและผู้วิเคราะห์ที่ต้องเปิดเผยข้อมูลให้มีคุณภาพมากขึ้น นอกจากนี้บริษัทที่มีผู้ถือหุ้นจำนวนมากต้องเปิดเผยข้อมูลให้มากขึ้นเพื่อที่จะลดความกดดันที่มาจากผู้กำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ และเพื่อที่จะสนับสนุนให้บริษัทมีความสามารถในการแข่งขันทางการตลาดเหนือคู่แข่งรายอื่น ๆ ในกรณีที่ดึงดูดผู้ที่จะเข้ามาลงทุนซื้อหุ้นของบริษัท

Chau and Gray (2002) ได้ทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นกับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ (Ownership structure and corporate voluntary disclosure in Hong Kong and Singapore) รวมทั้งได้ตรวจสอบพฤติกรรมการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในประเทศแถบเอเชีย 2 ประเทศที่ตลาดทุนมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว คือ สิงคโปร์และฮ่องกง โดย Chau และ Gray ได้ใช้ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลที่ไม่มีการถ่วงน้ำหนักในการวัดปริมาณและขอบเขตของรายการต่าง ๆ ที่แต่ละประเทศเปิดเผย โดย Chau and Gray คาดว่าบริษัทที่มีการถือหุ้นที่มีการกระจายตัวสูงจำเป็นต้องมีการเปิดเผยข้อมูลมากขึ้น เพื่อที่ตัวการหรือผู้ถือหุ้นจะสามารถนำข้อมูลที่บริษัททำการเปิดเผยมาเทียบกับดูแลผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของตนเองให้เกิดความเหมาะสมมากที่สุด ในการทดสอบนี้ Chau and Gray ได้แบ่งสัดส่วนการถือหุ้นของบริษัทออกเป็น 4 กลุ่ม คือ 1-25% 26-50% 51-75% และ 76-100% แล้วนำไปหาความสัมพันธ์กับระดับของการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งผลที่ได้พบว่าไม่ว่าผู้ถือหุ้นจะถือหุ้นในระดับใด ความสัมพันธ์ระหว่างการกระจายของการถือหุ้นและขอบเขตของการเปิดเผยข้อมูลยังคงมีทิศทางในเชิงบวก

สำหรับผลการศึกษาในประเทศสิงคโปร์ พบว่า ผลที่ได้ยังคงสอดคล้องกับผลการศึกษาที่พบในประเทศฮ่องกง กล่าวคือ การกระจายตัวของการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นภายนอกมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับขอบเขตของการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท จึงสามารถสรุปได้ว่า เมื่อผู้ถือหุ้นภายนอกถือหุ้นในสัดส่วนที่สูงขึ้น จะทำให้บริษัทสมัครใจที่จะเปิดเผยข้อมูลมากขึ้น

ในการวัดโครงสร้างความเป็นเจ้าของ ผู้ทำการวิจัยได้ใช้วิธีการวัดที่แตกต่างกัน โดยผู้ศึกษาจะเลือกใช้เปอร์เซ็นต์การถือหุ้นของผู้ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรกต่อจำนวนหุ้นที่ออกและเรียกชำระแล้วทั้งหมดเป็นเกณฑ์วัดโครงสร้างความเป็นเจ้าของ เนื่องจากมีความสอดคล้องกับสมมติฐานเบื้องต้นที่ว่า หากบริษัทมีโครงสร้างความเป็นเจ้าของมีลักษณะการกระจายการถือหุ้นต่ำ คือ มีสัดส่วนการถือหุ้นส่วนใหญ่เป็นของบุคคลบางกลุ่มที่มีความสนิทชิดเชื้อกัน ซึ่งจะทำให้บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลในระดับต่ำด้วย เนื่องจากผู้ถือหุ้นที่เป็นเสียงส่วนใหญ่อาจทราบข้อมูลภายในอยู่แล้ว บริษัทจึงได้รับแรงกดดันให้มีการเปิดเผยข้อมูลจากผู้ถือหุ้นรายย่อยในระดับต่ำ อีกทั้งในรายงานประจำปีของบริษัทมีการระบุเปอร์เซ็นต์การถือหุ้นของผู้ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรกอยู่แล้ว ซึ่งทำให้สะดวกต่อการเก็บข้อมูล (อลิศรา ผลาวรรณ, 2547)

โครงสร้างความเป็นเจ้าของ = ร้อยละการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรก

ตัวแปรที่เกี่ยวกับการดำเนินงานและผลการดำเนินงานของบริษัท

ตัวแปรที่เกี่ยวกับการดำเนินงานและผลการดำเนินงานของบริษัท ประกอบด้วย 3 ตัวแปร คือ อายุการดำเนินงาน ความสามารถในการทำกำไร และสภาพคล่องของบริษัท

4. อายุการดำเนินงาน

จากผลการศึกษางานวิจัยของ อลิศรา ผลาวรรณ (2547) พบว่า บริษัทที่มีอายุการดำเนินงานนานจะมีระดับการเปิดเผยข้อมูลสูง ซึ่งทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการที่บริษัทได้ดำเนินงานมาเป็นเวลานานทำให้ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ว่า ควรมีการเปิดเผยข้อมูลอะไรให้แก่ผู้ใช้ข้อมูล ได้อย่างครบถ้วนมากกว่าบริษัทที่เพิ่งเริ่มดำเนินงานนอกจากนี้บริษัทที่มีอายุการดำเนินงานในตลาดหลักทรัพย์มายาวนานมักจะเป็นบริษัทที่มีผลการดำเนินงานดี และได้รับความเชื่อถือจากลูกค้าหรือนักลงทุนถึงเรื่องความมั่นคงและความสามารถทางธุรกิจของบริษัท รวมถึงได้รับความสนใจจากนักลงทุน จึงต้องมีการเปิดเผยข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการประกอบธุรกิจที่ยาวนานของบริษัท

อายุการดำเนินงานเป็นตัวแปรที่ไม่ค่อยได้นำมาศึกษาความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลในงานวิจัยอื่นๆ มากนัก และในการวิจัยของ อลิศรา ผลาวรรณ (2547) ได้ใช้ระยะเวลาจำนวนปีนับตั้งแต่วันที่บริษัทได้จดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจนถึงปีปัจจุบันเป็นข้อมูลในการศึกษา เนื่องจากถ้าบริษัทยังมีประสบการณ์ในการเป็นบริษัทมหาชนมากเท่าไร จะทำให้บริษัทมีความสามารถในการตอบสนองความต้องการข้อมูลของผู้มีส่วนได้เสียมากขึ้น อีกทั้งยังมีการเปิดเผยข้อมูลในระดับที่สูงขึ้นด้วย ผู้ศึกษาจึงใช้ระยะเวลาจำนวนปีตั้งแต่จดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชนจนถึงปี 2549 (อลิศรา ผลาวรรณ, 2547) ในการวัดอายุการดำเนินงาน

อายุการดำเนินงาน = ระยะเวลาจำนวนปีนับตั้งตั้งแต่จดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชนจนถึงปี 2549

5. ความสามารถในการทำกำไร

ผลการศึกษาโดยส่วนใหญ่พบว่า ความสมัครใจที่จะเปิดเผยข้อมูลมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัท แต่แนวทางความสัมพันธ์ยังไม่ชัดเจน โดยงานวิจัยส่วนใหญ่จะกล่าวว่า บริษัทจะมีการเปิดเผยข้อมูลมากหากมีผลการดำเนินงานที่ดี อาทิ งานวิจัยของ Lung and Lundholm (1993) พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการเปิดเผยข้อมูลและผลการดำเนินงาน โดยประโยชน์ของการเปิดเผยข้อมูลที่สูงขึ้นจะช่วยลดประมาณการความเสี่ยง และในงานวิจัยอีกชิ้นของ Lung and Lundholm (1996) พบว่ากิจการจะเพิ่มระดับการเปิดเผยข้อมูล หากคาดว่าจะมีการออกหุ้นใหม่ในอนาคตอันใกล้และราคาหุ้นที่ออกใหม่สูงกว่าที่ผ่านมา และในกรณีที่ผลการดำเนินงานสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ก็จะมีการเปิดเผยข้อมูลในทางตรงกันข้ามหากทำได้ไม่ถึงเกณฑ์ก็จะไม่มีการเปิดเผยข้อมูล

จากผลการวิจัยของ Singhvi and Desai (1971) และ นภวรรณ เชิดชูวุฒิกุล พบว่าการเปิดเผยข้อมูลมีความสัมพันธ์โดยตรงกับผลการดำเนินงานของบริษัท กล่าวคือ บริษัทที่มีผลการดำเนินงานที่ดีในงวดปัจจุบัน ผู้บริหารก็จะยินดีเพิ่มระดับการเปิดเผยข้อมูลเพื่อเป็นการรักษาคำแหน่งและผลตอบแทนต่างๆ ในทางตรงกันข้ามหากบริษัทมีผลการดำเนินงานที่ไม่ดีก็จะเปิดเผยข้อมูลให้น้อยที่สุดที่จะอธิบายเหตุผลของการขาดทุน เนื่องจากบริษัทมักยินดีที่จะเปิดเผยข่าวดีมากกว่าข่าวร้าย แต่อย่างไรก็ตาม มีผู้วิจัยบางคน เชื่อว่าผลการดำเนินงานของบริษัทกับระดับการเปิดเผยข้อมูลอาจไม่ได้ขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานของบริษัทก็ได้ เช่น จากการศึกษาบริษัททั้งที่จดทะเบียนและไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของประเทศสเปนพบว่า กำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (อัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการทำกำไร ที่รายงานในงบการเงินกับระดับของการเปิดเผยข้อมูลไม่มีความสัมพันธ์กัน (Wallace, Naser and Mora : 1994)

จากงานวิจัยในอดีต จะเห็นว่าในการวัดความสามารถในการทำกำไรนั้น ผู้วิจัยส่วนใหญ่จะใช้อัตราส่วนทางการเงินที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรเป็นตัววัดมูลค่า แต่เลือกใช้อัตราส่วนทางการเงินที่แตกต่างกันไป ไม่ว่าจะเป็นอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ROA อัตราผลตอบแทนต่อค่าขาย (Return on Sales) หรืออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity) ซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้ศึกษาจะเลือกใช้อัตราส่วนของกำไรสุทธิก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีต่อค่าเฉลี่ยของสินทรัพย์รวมหรือ ROA (อติสรุพา ผลาวรรณ, 2547) ในการวัดความสามารถในการทำกำไร เนื่องจากใช้อัตราส่วนทางการเงินใดก็ได้มีความหมายแตกต่างกันมากนัก

$$\text{ความสามารถในการทำกำไร} = \frac{\text{กำไรสุทธิก่อนดอกเบี้ยและภาษี}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

6. สภาพคล่องของบริษัท

Wallace , Naser and Mora (1994) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทกับลักษณะของบริษัทในประเทศสเปนพบว่า จำนวนรายละเอียดของข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทในประเทศสเปนจะเพิ่มสูงขึ้น เมื่อบริษัทมีอัตราส่วนแสดงสภาพคล่องต่ำ เนื่องจากบริษัทที่มีอัตราแสดงสภาพคล่องต่ำจะพยายามที่จะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัทหรือสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทมากขึ้น เพื่อที่จะอธิบายสาเหตุที่ทำให้บริษัทมีอัตราส่วนทางการเงินที่ไม่ดี และแสดงถึงว่าบริษัทยังคงสามารถดำเนินงานต่อไปได้ถึงแม้จะมีสภาพคล่องต่ำ

จากผลงานวิจัยของ Camferman and Cooke (2002) พบว่า การเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีจะเพิ่มสูงขึ้นตามอัตราส่วนสภาพคล่อง เนื่องจากสภาพคล่องของบริษัทชี้ให้เห็นถึงผลการดำเนินงาน กล่าวคือ บริษัทที่มีผลการดำเนินงานที่ดีในงวดปัจจุบัน ผู้บริหารก็จะยินดีเพิ่มระดับการเปิดเผยข้อมูลเพื่อเป็นการรักษาดำเนินงานและผลตอบแทนต่างๆ ในทางตรงกันข้ามหากบริษัทมีผลการดำเนินงานที่ไม่ดีก็จะเปิดเผยข้อมูลให้น้อยที่สุดที่จะอธิบายเหตุผลของการขาดทุน เนื่องจากบริษัทมักยินดีที่จะเปิดเผยข่าวดีมากกว่าข่าวร้าย เช่นเดียวกับ อลิสร่า ผลาวรรณ (2547) ที่ทำการศึกษาการเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ56-1)

งานวิจัยในอดีตใช้อัตราส่วนทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สภาพคล่องของบริษัท คือ อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเป็นเกณฑ์วัดสภาพคล่องของบริษัท (Camfermam and Cooke, 2002) เนื่องจากเป็นการเปรียบเทียบระหว่างภาระผูกพันทางการเงินที่ใกล้ถึงกำหนดชำระกับสินทรัพย์หมุนเวียนหรือกระแสเงินสดที่กิจการมีอยู่เพื่อจ่ายชำระภาระผูกพันดังกล่าว การวิจัยครั้งนี้จึงเลือกใช้อัตราส่วนทุนหมุนเร็ว (สินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียน) นี้ในการวัดสภาพคล่องของบริษัท (Camfermam and Cooke, 2002)

$$\text{สภาพคล่องของบริษัท} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

ตัวแปรที่เกี่ยวกับธุรกิจหรือขนาดตลาดของบริษัท

ตัวแปรที่เกี่ยวกับธุรกิจหรือขนาดตลาดของบริษัทประกอบด้วย 2 ตัวแปร คือ ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี และประเภทของหมวดอุตสาหกรรมย่อยในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง

7. ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี

จากผลงานวิจัยของ Camfferman and Cooke (2002) , Singhvi and Desai (1971), อลิศรา ผลารรณ์ (2547) พบว่า สำนักงานสอบบัญชีย่อมมีอิทธิพลต่อจำนวนข้อมูลที่เปิดเผยในงบการเงิน โดยสำนักงานสอบบัญชีจะเป็นผู้กำหนดจำนวนข้อมูลที่ต้องเปิดเผยในงบการเงิน ให้ความพอเพียง หรือความมีนัยสำคัญ และบริษัทสอบบัญชีที่มีขนาดใหญ่ จะทำการเปิดเผยข้อมูลตามข้อบังคับได้ครอบคลุมรายละเอียดมากกว่าบริษัทสอบบัญชีขนาดเล็ก อาจเนื่องมาจากบริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่มักจะถูกคาดหวังว่า จะมีการให้บริการที่มีคุณภาพสูงกว่าบริษัทสอบบัญชีขนาดเล็ก และต้องเผชิญกับความเสี่ยงต่อการขาดทุนจากการถูกฟ้องร้อง หากสำนักงานมีความสัมพันธ์กับบริษัทลูกค้าที่เปิดเผยข้อมูลไม่ครบถ้วน ดังนั้น สำนักงานสอบบัญชีจึงพยายามใช้อำนาจหน้าที่ในการผลักดันให้บริษัทลูกค้ามีการเปิดเผยข้อมูลในระดับที่สูงขึ้น

งานวิจัยในอดีตใช้ตัวแปรเทียม (0,1) ในการวัดขนาดของสำนักงานสอบบัญชีซึ่งมักจะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือการตรวจสอบบัญชีโดยบริษัทสอบบัญชีที่มีขนาดใหญ่หรือเป็นบริษัทที่เป็น Big 4 เท่านั้น ซึ่งประกอบด้วย บริษัท เคพีเอ็มจี ออดิท (ประเทศไทย) จำกัด บริษัท ดีลอยท์ ทูชโทมัทส โซยยส จำกัด บริษัท ไพรซ์วอเตอร์เฮาส์ คูเปอร์ส เอปียเอส จำกัด บริษัท สำนักงานเอ็นสท์ แอน ยัง จำกัด และกลุ่มที่มีการตรวจสอบบัญชี โดยบริษัทสอบบัญชีที่มีขนาดเล็กหรือไม่ใช่บริษัทในกลุ่ม Big 4 การวิจัยครั้งนี้จึงเลือกใช้ตัวแปรเทียม (0,1) ในการวัดขนาดของสำนักงานสอบบัญชี (นวพร พงษ์คณาทกุล, 2546)

8. หมวดอุตสาหกรรมย่อย

ไม่มีการทำงานวิจัยในส่วนของหมวดอุตสาหกรรม แต่จากงานวิจัยในอดีตมีการวิจัยของประเภทอุตสาหกรรมดังงานวิจัยของ Cooke (1992) , Meek และ Robert (1995) , Camfferman and Cooke (2002) พบว่า บริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการผลิตจะมีระดับการ

เปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจได้ในระดับที่สูงกว่าบริษัทในกลุ่มบริการ และสินค้าอุปโภคบริโภค เช่น บริษัทที่ประกอบธุรกิจการผลิตจะมีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่ากลุ่มบริษัทที่มีได้ทำการผลิต เนื่องจากการเปิดเผยถึงสาระสำคัญและผลการดำเนินงานการผลิตต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นต้นทุนวัตถุดิบ ขั้นตอนการผลิต ปัญหาการผลิต รวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อม เป็นต้น รวมถึงกลุ่มอุตสาหกรรมที่ดำเนินการผลิตนั้นมีความรับผิดชอบที่จะต้องเปิดเผยข้อมูลเพื่อตอบสนองความต้องการข้อมูลของผู้มีส่วนได้เสียหลายกลุ่ม เช่น คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย คณะกรรมการควบคุมสิ่งแวดล้อม หรือองค์กรอิสระต่างๆ เป็นต้น เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงจากการฟ้องร้องของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ

งานวิจัยในอดีตมีทั้งนักวิจัยที่นำตัวแปรประเภทอุตสาหกรรมไปทำการศึกษาโดยใช้เป็นตัวแปรหนึ่งในโมเดล ซึ่งจะแทนมูลค่าของประเภทอุตสาหกรรมโดยใช้ตัวแปรเทียม (0,1) ในการศึกษา และนักวิจัยที่ทำการศึกษาประเภทอุตสาหกรรมแยกต่างหากจากส่วนที่เป็นการศึกษาที่ใช้โมเดล เนื่องจากในบางหมวดอุตสาหกรรมมีจำนวนน้อย ทำให้อาจส่งผลกระทบต่อค่าคำนวณทางสถิติ ในการวิจัยครั้งนี้มีเพียง 2 หมวดอุตสาหกรรมย่อยจึงศึกษาหมวดอุตสาหกรรมแยกต่างหากเป็นการศึกษาเพิ่มเติม โดยจะทำการศึกษาความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์กับหมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างจึงไม่มีการกำหนดมูลค่าของตัวแปรนี้ (นกวรณ เชิดชูวุฒิกุล, 2546)

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 8 ตัวแปร แต่เนื่องจากลักษณะประชากรที่ทำการศึกษาคือ 1 กลุ่มอุตสาหกรรม คือ กลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง ซึ่งแบ่งเป็น 2 หมวดอุตสาหกรรมย่อยหรือ 2 ประเภทอุตสาหกรรม ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

การศึกษาโดยใช้ตัวแปร ประกอบด้วย 7 ตัวแปร ที่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูล

1. ขนาดของบริษัท
2. โครงสร้างเงินทุน
3. โครงสร้างความเป็นเจ้าของ
4. อายุการดำเนินงาน
5. ความสามารถในการทำกำไร
6. สภาพคล่องของบริษัท
7. ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี

การศึกษาเพิ่มเติมจากตัวแปร 1 ตัวแปร คือ

1. หมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์
2. หมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง

ระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กระดาศำทำการวัดระดับการเปิดเผยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จะใช้ความครอบคลุมในรายละเอียดของรายการแต่ละรายการเป็นตัวแทนของการเปิดเผยข้อมูลซึ่งมีลักษณะเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) ดังนั้นเพื่อให้สามารถนำข้อมูลเชิงคุณภาพนี้ไปทดสอบกับตัวแปรต่างๆ ได้จึงจำเป็นต้องมีการแปลงข้อมูลเชิงคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลให้อยู่ในรูปของข้อมูลที่สามารถวัดในเชิงปริมาณได้ (Quantitative Data) ซึ่งจากการศึกษาผลงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า นักวิจัยส่วนใหญ่จะสร้างดัชนีการเปิดเผยข้อมูล (Disclosure Index) เป็นตัววัดระดับการเปิดเผยข้อมูลไม่ว่าจะเป็นงานวิจัยของ นวพร พงษ์ตันกุล (2546); อลิศรา ผลาวรรณ (2547); Singhvi and Desai (1971) ; Meek and Robert (1995); Camfferman and Cooke (2002) เพื่อใช้ประเมินเปรียบเทียบหรืออธิบายความแตกต่างในการวัดปริมาณและระดับของข้อมูลที่เปิดเผย การศึกษาครั้งนี้จึงทำการพัฒนาดัชนีการเปิดเผยข้อมูลขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับระดับของข้อมูลที่แต่ละบริษัทเปิดเผย

Coy (1995 : 121) ได้ให้คำจำกัดความของดัชนีวัดการเปิดเผยข้อมูลไว้ว่า “ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลเป็นเครื่องมือที่ถูกออกแบบมาเพื่อวัดกลุ่มของรายการ โดยเมื่อคะแนนของรายการต่างๆ เหล่านี้ถูกรวมเข้าด้วยกันจะได้เป็นคะแนนรวมซึ่งแสดงถึงตัวแทนที่ชี้วัดระดับของการเปิดเผยข้อมูล”

จากผลการวิจัยที่ผ่านมาพบว่าโดยทั่วไปการสร้างดัชนีการเปิดเผยข้อมูลจะมี 2 รูปแบบคือ

1. ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลแบบไม่ถ่วงน้ำหนัก (Unweighted disclosure index)

ดัชนีในลักษณะนี้จะไม่คำนึงถึงน้ำหนักหรือความสำคัญของแต่ละรายการว่ามีความสำคัญ

ต่อผู้ใช้ข้อมูลมากหรือน้อยเพียงใด แต่จะให้ความสำคัญกับข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจอย่างเท่าเทียมกัน โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาว่ารายงานทางการเงินของบริษัทที่ต้องการวัดขอบเขตหรือคุณภาพของการเปิดเผยมีรายการตามที่กำหนดไว้ในดัชนีหรือไม่ ถ้ามีรายการนี้จะให้คะแนนเท่ากับ 1 แต่ถ้าไม่มีรายการดังกล่าว จะได้คะแนนเท่ากับ 0 แล้วจึงนำคะแนนทั้งหมดมารวมกันเพื่อให้ได้ตัวแทนที่แสดงระดับหรือคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลของแต่ละบริษัท

2. ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลที่มีการถ่วงน้ำหนัก (Weighted disclosure index)

ดัชนีในลักษณะนี้จะมีการกำหนดน้ำหนักความสำคัญให้กับแต่ละรายการที่อยู่ในดัชนีเนื่องจากวิธีนี้มองว่ารายการแต่ละรายการจะมีความสำคัญต่อการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูลแตกต่างกันไป โดยที่น้ำหนักของแต่ละรายการอาจถูกกำหนดไว้ล่วงหน้าโดยใช้วิจารณญาณของผู้สร้างเองหรืออาจใช้น้ำหนักที่มีการพัฒนาขึ้นมาในงานวิจัยในอดีต หรือใช้น้ำหนักเฉลี่ยที่ได้มาจากการส่งแบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นหรือการรับรู้ของผู้ใช้ข้อมูล หลังจากนั้นน้ำหนักที่ได้จะถูกนำมาคะแนนการเปิดเผยข้อมูลของแต่ละรายการ แล้วมาหาผลรวมของทุกๆ รายการเพื่อให้ได้เป็นคะแนนรวมของการเปิดเผยข้อมูลของแต่ละบริษัท

อย่างไรก็ตามมีข้อโต้แย้งจากนักวิจัยที่ทำการศึกษา ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลที่มีการถ่วงน้ำหนักนั้นมีข้อจำกัดหลายประการ กล่าวคือ การกำหนดน้ำหนักให้กับแต่ละรายการต้องใช้ดุลพินิจหรือต้องใช้วิจารณญาณของแต่ละบุคคล ซึ่งแต่ละคนก็จะกำหนดน้ำหนักที่แตกต่างกันไปแม้จะเป็นรายการเดียวกันก็ตาม (Naser, 1998) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความไม่มีเสถียรภาพในการรับรู้ น้ำหนักหรือความสำคัญของรายการประเภทเดียวกัน (Dhaliwal, 1980) นอกจากนี้ น้ำหนักที่ถูกกำหนดขึ้นเป็นเพียงแค่ความคิดเห็นส่วนบุคคลของผู้ที่ให้คะแนนความสำคัญเท่านั้น น้ำหนักไม่ได้สะท้อนว่าผู้ถูกสำรวจได้นำรายการนั้นไปใช้จริง ๆ ในทางปฏิบัติ และผู้ที่ให้คะแนนความสำคัญหรือน้ำหนักก็เป็นเพียงกลุ่มบุคคลกลุ่มหนึ่งของผู้ใช้ข้อมูลทั้งหมด (Chow และ Wong-Baren, 1987) ดังนั้นการถ่วงน้ำหนักจึงไม่สามารถสะท้อนถึงการตัดสินใจที่ทำโดยผู้ใช้ข้อมูลส่วนใหญ่ได้ ทั้ง ๆ ที่ข้อมูลที่เปิดเผยนั้นถูกพิจารณาว่าเป็นรายงานที่จัดทำขึ้นเพื่อสนองความต้องการของผู้ใช้ข้อมูลทั่วไปมิใช่เฉพาะผู้ใช้ข้อมูลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น (Chau และ Gray, 2002) ถึงแม้การวัดระดับการเปิดเผยข้อมูลที่มีการถ่วงน้ำหนักจะสะท้อนภาวะความเป็นจริงโดยคำนึงว่ารายการต่าง ๆ จะมีอิทธิพลหรือมีความสำคัญต่อการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูลในระดับที่แตกต่างกัน แต่เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาดังที่ได้กล่าว งานวิจัยครั้งนี้จึงใช้ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลแบบไม่มีการถ่วงน้ำหนัก (ฉวีวรรณ ศรีธำณัฏ, 2550) ถ้าบริษัทเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดให้คะแนนเท่ากับ 1

แต่ถ้าบริษัทไม่เปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดจะให้คะแนนเท่ากับ 0 และถ้าข้อมูลที่ต้องเปิดเผยไม่เกี่ยวข้องกับบริษัทจะใส่เป็น N/A (Not Applicable) เนื่องจากบางรายการอาจไม่เกี่ยวข้องกับลักษณะการดำเนินงานของบริษัท เช่น บริษัทที่ไม่มีข้อพิพาททางกฎหมาย บริษัทที่ไม่จำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะคดีและผลกระทบที่อาจเกิดกับการดำเนินงานของธุรกิจ เป็นต้น

ทฤษฎีการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ

การวิเคราะห์การถดถอย (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2548: 174) เป็นวิธีการทางสถิติที่ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ในลักษณะของความเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน และสามารถประมาณค่าและพยากรณ์ค่าของตัวแปรตัวหนึ่งโดยใช้ค่าของข้อมูลอีกตัวหนึ่งหรือชุดหนึ่งเป็นตัวพยากรณ์ ตัวแปรที่ใช้ในการพยากรณ์เรียกว่าตัวแปรอิสระ (Independent Variable) หรือตัวพยากรณ์ (Predictor) ส่วนผลที่ได้เรียกว่าตัวแปรตาม (Dependent Variable) ข้อแตกต่างระหว่างการวิเคราะห์การถดถอยกับการวิเคราะห์สหสัมพันธ์นั้นต่างกันที่ว่าผลที่ได้จากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียงแต่แสดงให้เห็นว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ แต่ไม่สามารถใช้ในการพยากรณ์ เนื่องจากเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่ใช่เชิงเหตุผล ส่วนการวิเคราะห์การถดถอยสามารถใช้ในการพยากรณ์ได้ด้วย

กัลยา วานิชย์บัญชา 2550 ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีการวิเคราะห์ความถดถอยและสหสัมพันธ์เชิงซ้อน กล่าวว่า การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรหลายตัว โดยประกอบด้วย

- 1) ตัวแปรตาม (Dependent Variable) 1 ตัว ต้องเป็นตัวแปรเชิงปริมาณ ซึ่งหมายถึง ตัวแปรสเกลแบบช่วง (Interval scale) หรือสเกลอัตราส่วน (Ratio scale)
- 2) ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) หรือตัวแปรต้นเหตุจำนวน k ตัว ($k \geq 2$) โดยตัวแปรอิสระทั้ง k ตัวนี้อาจเป็นตัวแปรเชิงปริมาณทั้ง k ตัว หรือมีตัวแปรบางตัวเป็นตัวแปรเชิงปริมาณและตัวแปรบางตัวเป็นตัวแปรเชิงกลุ่มหรือตัวแปรเชิงคุณภาพก็ได้

การสร้างสมการแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปร (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2550:353)

จากสมการซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระ k ตัวคือ

$$Y = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_k X_k + \varepsilon$$

โดยที่ Y เป็นตัวแปรตาม

$X_1, X_2, \dots, X_k$ เป็นตัวแปรอิสระ, $k \geq 2$

ε = ความคลาดเคลื่อน

β_0 = ส่วนตัดแกน Y เมื่อ $X_1 = X_2 = \dots = X_k = 0$

$\beta_1, \dots, \beta_k$ เป็นสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระ

วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ

การวิเคราะห์ความถดถอยทั้งอย่างง่ายและเชิงพหุนั้น มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาว่าปัจจัยหรือตัวแปรอิสระตัวใดบ้างที่ส่งผลหรือมีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม หรือกล่าวได้ว่า เพื่อศึกษาว่าตัวแปรตามขึ้นกับตัวแปรอิสระใดบ้าง
- 2) เพื่อประมาณหรือพยากรณ์ค่าของตัวแปรตาม เมื่อทราบค่าตัวแปรอิสระ

ขั้นตอนการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ

กรณีที่มีตัวแปรอิสระหลายตัว มีขั้นตอนการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2548: 181-183) ดังนี้

ขั้นที่ 1 การพิจารณาว่าตัวแปรอิสระตัวใดบ้างที่จะมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม ซึ่งผู้วิจัยที่มีความรู้ในเรื่องที่ศึกษาอยู่จะเข้าใจและเลือกได้ถูกต้อง

ขั้นที่ 2 การสร้างสมการแสดงความสัมพันธ์ ถ้าคาดว่าตัวแปรตามและตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันในรูปเชิงเส้นจะได้สมการดังนี้

$$\begin{array}{lll} \text{กรณีที่ใช้ประชากร} & Y & = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_k X_k + e \\ \text{กรณีที่ใช้ตัวอย่าง} & Y & = a + b_1 X_1 + b_2 X_2 + \dots + b_k X_k \end{array}$$

ขั้นที่ 3 การใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่าง Y กับ $X_1, \dots, X_k$ โดยตั้งสมมติฐานดังนี้

H_0 : ตัวแปรตามไม่ขึ้นกับตัวแปรอิสระทั้ง k ตัว

H_1 : ตัวแปรตามขึ้นกับตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว

การสรุปผลการทดสอบ

1) ถ้ายอมรับสมมติฐาน H_0 แสดงว่าไม่มีตัวแปรอิสระตัวใดมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม หรือตัวแปรตามไม่ขึ้นกับตัวแปรอิสระทั้ง k ตัว จึงไม่ต้องทำต่อในขั้นตอนที่ 4

2) ถ้าปฏิเสธสมมติฐาน H_0 แสดงว่ามีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม หรือกล่าวได้ว่าตัวแปรตามขึ้นกับตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว จึงต้องทำการทดสอบต่อไปในขั้นที่ 4 ว่าตัวแปรตามขึ้นกับตัวแปรอิสระใดบ้าง

ขั้นที่ 4 การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระครั้งละ 1 ตัว โดยต้องทำการทดสอบสมมติฐาน k ครั้ง สำหรับตัวแปรอิสระ k ตัว สำหรับการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง Y กับ X_i สามารถตั้งสมมติฐานเพื่อการทดสอบได้ดังนี้

H_0 : ตัวแปรตาม (Y) ไม่ขึ้นกับตัวแปรอิสระตัวที่ i (X_i); $i = 1, 2, \dots, k$

H_1 : ตัวแปรตาม (Y) ขึ้นกับตัวแปรอิสระตัวที่ i (X_i)

สรุปผลการทดสอบ

1) ถ้ายอมรับสมมติฐาน H_0 แสดงว่าตัวแปรตามไม่ขึ้นกับตัวแปรอิสระ X_i

2) ถ้าปฏิเสธสมมติฐาน H_0 แสดงว่าตัวแปรตามขึ้นกับตัวแปรอิสระ X_i

ขั้นที่ 5 ศึกษาระดับความสัมพันธ์

จากขั้นที่ 4 ทำให้ทราบว่าตัวแปรอิสระใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม Y จากนั้นจะต้องศึกษาระดับความสัมพันธ์ ในที่นี่จะใช้ R^2 หรือ Adjusted R^2 ในการหาระดับความสัมพันธ์

1) ถ้าค่า R^2 หรือ Adjusted R^2 มีค่าใกล้ 1 แสดงว่าตัวแปรอิสระชุดนั้นมี ความสัมพันธ์กับตัวแปรตามมาก

2) ถ้าค่า R^2 หรือ Adjusted R^2 มีค่าใกล้ 0 แสดงว่าตัวแปรอิสระชุดนั้นไม่มี ความสัมพันธ์กับตัวแปรตามหรือมีความสัมพันธ์น้อยมาก

ขั้นที่ 6 การตรวจสอบเงื่อนไขของการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ

การเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการความถดถอย

การเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการความถดถอย จะต้องมีการเกณฑ์ในการเลือก นั่นคือ จะต้องพิจารณาว่า มีตัวแปรอิสระใดบ้างที่น่าจะมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม เทคนิคการเลือกตัวแปรอิสระที่สัมพันธ์กับตัวแปรตามมี ดังนี้ (กัลยา วาณิชยบัญชา, 2550: 379-380)

1) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบนำเข้า (Enter)

เป็นเทคนิคการเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการความถดถอยในขั้นตอนเดียว ผู้ใช้จะต้องเป็นผู้ตัดสินใจว่า ตัวแปรอิสระตัวใดบ้างที่ควรอยู่ในสมการความถดถอย โดยพิจารณาจากค่าสถิติทดสอบ หรือค่า Significance ของสถิติทดสอบ นอกจากนั้นผู้ใช้งานจะต้องเป็นผู้ตรวจสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ โดยพิจารณาจากค่าสถิติที่ได้จากผลลัพธ์

2) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบไปข้างหน้า (Forward Selection)

เป็นวิธีการพิจารณาว่าตัวแปรอิสระตัวใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามโดยจะเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการความถดถอยครั้งละ 1 ตัว ซึ่งจะทำให้การเลือกหลาย ๆ ครั้ง ในแต่ละครั้งจะเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการเพียง 1 ตัว โดยเลือกตัวแปรอิสระตัวที่ทำให้ความสัมพันธ์กับ

ตัวแปรตาม Y เพิ่มขึ้นมากที่สุด และจะหยุดนำตัวแปรอิสระเข้าสมการ เมื่อถ้านำเข้ามาเพิ่มแล้ว ไม่ได้ทำให้ความสัมพันธ์กับตัวแปรตามเพิ่มมากขึ้น

3) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบถอยหลัง (Backward Elimination)

เป็นวิธีการเลือกตัวแปรที่ตรงข้ามกับวิธี Forward Selection โดยจะทำการตัดตัวแปรอิสระที่ไม่มีความสัมพันธ์กับ Y ออกจากสมการความถดถอยครั้งละ 1 ตัว โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 นำตัวแปรอิสระทั้ง k ตัวเข้าสมการ แล้วทำการทดสอบสมมติฐานว่ามี X ตัวใดบ้าง ที่ไม่มีความสัมพันธ์กับ Y และจะตัด X ที่ไม่มีความสัมพันธ์จากสมการ 1 ตัว จะเหลือตัวแปรอิสระในสมการ $k-1$ ตัว

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบว่าควรตัดตัวแปรอิสระตัวใดออกจากสมการอีกหรือไม่ โดยอาจจะไม่มีการตัดออกก็ได้ ถ้าตัวแปรอิสระที่เหลือในสมการที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามทำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนไม่สามารถตัดตัวแปรอิสระตัวใดออกจากสมการแล้วก็จะหยุด ดังนั้นตัวแปรอิสระที่เหลือในสมการจึงมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม Y ทุกตัว

4) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นบันได (Stepwise multiple regression)

เป็นวิธีการเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการ โดยใช้หลักการทั้งวิธี Forward Selection และวิธี Backward Elimination ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ใช้หลักการของ Forward โดยเลือกตัวแปรอิสระที่สัมพันธ์กับตัวแปรตามมากที่สุดและทดสอบแล้วพบว่ามีความสัมพันธ์จริง (ยอมรับ H_1)

ขั้นที่ 2 ใช้หลักการของวิธี Forward โดยเลือกตัวแปรอิสระตัวที่สองเข้าสมการซึ่งพิจารณาจากตัวแปรที่เหลือทั้งหมด ว่าตัวใดมีความสัมพันธ์กับ Y มากที่สุด และทำการทดสอบความสัมพันธ์ด้วย สมมุติถ้าพบว่า X_7 มีความสัมพันธ์กับ Y มากที่สุดและทดสอบแล้วถ้ายอมรับ H_1 นั่นคือมีความสัมพันธ์กับ Y จึงนำ X_7 เข้าสมการ

ขั้นตอนต่อไปจะทำซ้ำขั้นที่ 2 คือเลือกตัวแปรอิสระจากที่เหลือเข้าสมการในขณะเดียวกันก็จะใช้หลักการของวิธี Backward ในการตรวจสอบว่าควรตัดตัวแปรอิสระใดที่อยู่ในสมการออกจากสมการความถดถอยบ้าง สำหรับหลักเกณฑ์ในการพิจารณาว่าควรตัดตัวแปรตัวใดออกโดยจะตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันเองที่อยู่ในสมการความถดถอย

ตรวจสอบเงื่อนไขของการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2548: 173-178)

1. ความคลาดเคลื่อน (error or residual: ϵ) เป็นตัวแปรที่มีการแจกแจงแบบปกติ

โดยทำการพิจารณา Histogram ของค่าความคลาดเคลื่อน และเพื่อความแม่นยำจึงมีการพิจารณากราฟ Normal Probability Plot ของค่าความคลาดเคลื่อน โดยมีสมมติฐานการศึกษา คือ

H_0 : ค่าคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงแบบปกติ

H_1 : ค่าคลาดเคลื่อนไม่ได้มีการแจกแจงแบบปกติ

ในการศึกษาครั้งนี้จะปฏิเสธ H_0 ถ้าค่า Sig. (Significance) น้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด ซึ่งเท่ากับ 0.05 เนื่องจากกำหนดระดับความเชื่อมั่นไว้ 95%

2. ค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนเป็นศูนย์

การหาค่า a และ b โดยทำให้ผลบวกกำลังสองของค่าความคลาดเคลื่อนมีค่าต่ำสุดจะทำให้ $\sum e_i = 0$ เนื่องจากค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อน

$$\frac{E(e)}{n} = \frac{\sum e_i}{n} = 0$$

ดังนั้นเงื่อนไขข้อนี้จึงเป็นจริงเสมอเมื่อใช้เทคนิคกำลังสองน้อยที่สุด (Least Square)

3. ค่าแปรปรวนของค่าความคลาดเคลื่อนต้องเป็นค่าคงที่

โดยทำการพลอตแผนภาพการกระจาย (Scatter Plot) ของการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุของดัชนีการเปิดเผยข้อมูล

4. ค่าความคลาดเคลื่อนต้องเป็นอิสระกัน

โดยใช้สถิติ Durbin-Watson เนื่องจาก Durbin-Watson เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ของ e_t และ e_{t-1} โดยที่ t เป็นช่วงเวลา

โดยถ้าค่า Durbin-Watson มีค่าใกล้ 2 คือมีค่าในช่วง 1.5 ถึง 2.5 จะสรุปได้ว่า e_t และ e_j เป็นอิสระกัน

5. ตัวแปรอิสระ X_i และ X_j ต้องเป็นอิสระกัน

เมื่อตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันจะทำให้เงื่อนไขของการวิเคราะห์ความถดถอยที่ว่าตัวแปรอิสระทุกตัวต้องเป็นอิสระกันไม่จริง จึงทำให้เกิดปัญหาที่เรียกว่า Multicollinearity การเกิดปัญหา Multicollinearity จะทำให้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2548:392)

1. ผลการทดสอบ F และ t ขัดแย้งกัน
2. ทำให้สัมประสิทธิ์ความถดถอยเปลี่ยนไปเมื่อมีตัวแปรอิสระในสมการเพิ่มขึ้น
3. ทำให้สัมประสิทธิ์ความถดถอยมีเครื่องหมายตรงข้ามกับที่ควรจะเป็น

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) (กัลยา วานิชย์บัญชา:2548 135) เป็นการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปร x_i และ x_j เป็นการทดสอบว่า x_i และ x_j มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ โดยถ้า

- ก. ค่า r เป็นลบ แสดงว่า x_i และ x_j มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม
- ข. ค่า r เป็นบวก แสดงว่า x_i และ x_j มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน
- ค. ค่า r มีค่าเข้าใกล้ 1 หมายถึง x_i และ x_j มีสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันและมีความสัมพันธ์กันมาก

ง. ค่า r มีค่าเข้าใกล้ -1 หมายถึง x_i และ x_j มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามและมีความสัมพันธ์กันมาก

- จ. ค่า $r = 0$ แสดงว่า x_i และ x_j ไม่มีความสัมพันธ์กัน
- ฉ. ค่า r เข้าใกล้ 0 แสดงว่า x_i และ x_j มีความสัมพันธ์กันน้อย

เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าจะไม่เกิดปัญหา Multicollinearity จึงคำนวณ Variance Inflation Factor (VIF) และค่า Tolerance เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์อีกครั้ง

Tolerance ของตัวแปร X_i คือ $1 - R^2$
โดยที่ R^2 แทนสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ

ถ้าค่า Tolerance ของตัวแปร X_i มีค่าต่ำ แสดงว่าตัวแปรอิสระ X_i มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอื่นๆมาก เนื่องจาก Tolerance ของ $X_i = 1 - R_i^2$ ถ้าค่า Tolerance มีค่าน้อย แสดงว่าค่า R^2 มีค่ามาก R_i^2 คือสัมประสิทธิ์การตัดสินใจซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง X_i กับ X 's อื่นๆ มีค่ามากหรือ X 's อื่นๆ สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของ X_i ได้มาก นั่นคือ X_i มีความสัมพันธ์กับ X 's ตัวอื่นๆมากนั่นเอง

Variance Inflation Factor (VIF) ของตัวแปรอิสระ X_i

$$VIF_i = \frac{1}{1 - R_i^2}$$

ถ้าค่า VIF มีค่ามาก แสดงว่าตัวแปรอิสระ X_i มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอื่น ๆ มาก

การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองค่าที่ได้จากกลุ่มประชากรสองกลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (Independent samples)

การทดสอบสองกลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน เป็นการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากรในกรณีที่ทั้งสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน กลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มจะเป็นอิสระจากกัน ถ้าได้มาโดยวิธีต่อไปนี้ (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2548:72)

วิธีที่ 1 มีกลุ่มที่ต้องการศึกษากลุ่มใหญ่ 1 กลุ่ม แล้วสุ่มแยกเป็น 2 กลุ่มย่อย เช่น สุ่มแยกเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม

วิธีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มถูกสุ่มมาจากประชากรแต่ละกลุ่ม

วิธีที่ 3 จำแนกกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรอิสระที่ศึกษา เช่น เพศ ชั้นปี

การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองค่าที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกันมี 2 กรณี

กรณีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ ($n \geq 30$) ใช้การทดสอบค่าซี (Z-test)

กรณีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก ($n < 30$) ใช้การทดสอบค่าที (t-test)

แนวทางการตัดสินใจเลือก t-test ในทางปฏิบัติ

1. โดยทฤษฎี t-test ใช้เมื่อกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก ($n_1 < 30, n_2 < 30$) แต่ในทางปฏิบัติ t-test ใช้กับกลุ่มตัวอย่างขนาดใดก็ได้ (ไม่ว่าจะมีขนาดเล็กหรือใหญ่) เพียงแต่กลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาเป็นการแจกแจงปกติก็ใช้ได้ (Weiss. 1995 : 537)

2. t-test มีโอกาสใช้มากกว่า Z-test ทั้งนี้เพราะในการใช้ Z-test ไม่มีโอกาสรู้ค่าความแปรปรวนของประชากร (σ_1^2, σ_2^2) จึงต้องประมาณ σ_1^2, σ_2^2 ด้วยความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง S_1^2, S_2^2 ซึ่งเมื่อเป็นเช่นนี้ ค่าสถิติทดสอบจะมีการแจกแจงแบบ t (t-distribution) มากกว่าเป็นการแจกแจงแบบ Z นั่นคือถ้าแทนค่าความแปรปรวนด้วย S_1^2, S_2^2 แล้ว ควรใช้ t-test (Howell. 1989 : 191)

การเลือกใช้ Pooled t-test ($\sigma_1^2 = \sigma_2^2 = \sigma^2$)

1. ถ้า $n_1 = n_2$ ใช้ Pooled t-test โดยไม่ต้องทดสอบความแปรปรวนด้วย F-test (Huck. 1974 : 577)

2. ถ้า $n_1 \neq n_2$ ให้ทดสอบด้วย F-test ก่อน ถ้าค่า F ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ใช้ Pooled t-test แต่ถ้ามีนัยสำคัญทางสถิติ ใช้ Nonpooled t-test ($\sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$)

การทดสอบความแปรปรวน

ในการทดสอบค่าที (t-test) ถ้าไม่สามารถตัดสินใจว่าจะตั้งข้อดกลงว่า $\sigma_1^2 = \sigma_2^2 = \sigma^2$ หรือจะตั้งข้อดกลงว่า $\sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$ ควรจะต้องมีการทดสอบความแปรปรวนก่อนโดยใช้การทดสอบค่าเอฟ F-test ในการทดสอบค่าเอฟจะตั้งสมมติฐานไร่นัยสำคัญ (H_0) ดังนี้

$$H_0 : \sigma_1^2 = \sigma_2^2$$

และตั้งสมมติฐานอื่น (H_1) ดังนี้

$$H_1 : \sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$$

F- test สำหรับการทดสอบความเท่ากันของความแปรปรวน 2 ค่าในเรื่องนี้มักจะอยู่ในรูปสองทางเสมอ (Kohout, 1974 : 349)

สูตรการทดสอบค่า F เป็นดังนี้

$$F = \frac{S_1^2}{S_2^2}$$

โดยมี $df_1 = n_1 - 1$, $df_2 = n_2 - 1$

สูตรนี้ใช้เมื่อ $S_1^2 > S_2^2$

$$F = \frac{S_2^2}{S_1^2}$$

โดยมี $df_1 = n_2 - 1$, $df_2 = n_1 - 1$

นั่นคือในการใช้สูตร F- test จะเอาความแปรปรวนตัวที่มีค่ามากเป็นตัวตั้งและ df ตัวแรก (df_1) เป็น df ของเศษ ส่วน df ตัวที่สอง (df_2) เป็น df ของส่วนเสมอ

นำค่า F ที่คำนวณได้ไปเปรียบเทียบกับค่า F ที่ได้จาก Table D : Critical values of F

- 1) ถ้า F คำนวณ $\geq F$ ตาราง แสดงว่าความแปรปรวนของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกัน
- 2) ถ้า F คำนวณ $< F$ ตาราง แสดงว่าความแปรปรวนของทั้งสองกลุ่มเท่ากัน

ขั้นตอนการทดสอบกรณีใช้ Pooled t-test

ข้อตกลงเบื้องต้น (Assumption)

1. กลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระจากกัน
2. ประชากรมีการแจกแจงแบบปกติ
3. $\sigma_1^2 = \sigma_2^2 = \sigma^2$
ขั้นที่ 1 ตั้ง H_0, H_1

ขั้นที่ 2 กำหนด α

ขั้นที่ 3 กำหนดค่า t

ขั้นที่ 4 หาค่าวิกฤติ t จากตาราง

ขั้นที่ 5 เปรียบเทียบค่า t คำนวณกับค่าวิกฤติ t

ขั้นที่ 6 สรุปผล

ระดับของการวัด (Level of Measurement)

Steven (1946) ได้จำแนกข้อมูลออกตามมาตรการวัด 4 ระดับ คือ

1. มาตรฐานนามบัญญัติ (Nominal scale) เป็นมาตรการวัดที่ใช้กับข้อมูลที่มีลักษณะหยาบที่สุด เป็นเพียงการกำหนดตัวแปรหรือสัญลักษณ์เพื่อจำแนกชนิดของสิ่งต่าง ๆ เท่านั้นเอง ตัวเลขเหล่านี้ไม่ได้บอกว่ามีปริมาณมากน้อยเพียงใด แต่เป็นการบอกให้รู้ว่าสิ่งเหล่านั้นไม่ใช่สิ่งเดียวกันเท่านั้น ดังนั้น จึงไม่สามารถนำตัวเลข เหล่านั้นมา บวก ลบ คูณ หรือหารกันได้เลยลักษณะที่กระทำได้ ก็คือ การนับจำนวนหรือความถี่ของลักษณะที่มีเหมือนกันเท่านั้น
2. มาตรฐานอันดับที่ (Ordinal scale) เป็นระดับการวัดที่กำหนดตัวเลขเพื่อบ่งบอกถึงอันดับหรือตำแหน่ง กล่าวคือ ผลการวัดในระดับนี้จะอยู่ในรูปการเปรียบเทียบ เพื่อจัดอันดับที่ข้อมูลได้ว่า มาก น้อย สูง ต่ำ นอกจากจะเป็นการจำแนกข้อมูลว่าต่างกันแล้ว ยังบอกได้อีกว่าที่ต่างกันนั้นต่างไปทางไหน แต่ไม่สามารถบอกระยะห่างของ 2 สิ่งหรือหลาย ๆ สิ่งได้ คือแต่ละช่วงของอันดับจะไม่เท่ากัน
3. มาตรฐานตรรกาค (Interval scale) ลักษณะของการวัดในมาตรานี้มีลักษณะเหมือนมาตรฐานอันดับที่ แต่มีคุณสมบัติที่มากกว่าตรงที่แต่ละหน่วยของการวัดจะมีระยะห่างเท่าๆ กันจึงสามารถเปรียบเทียบกันได้ว่า มาก น้อยกว่ากันเพียงใด แต่ไม่สามารถบอกว่าเป็นกี่เท่าของกันและกันเพราะมาตรานี้ไม่มีศูนย์แท้
4. มาตรฐานอัตราส่วน (Ratio scale) เป็นมาตรการวัดที่สมบูรณ์ที่สุด เพราะผลการวัดระดับนี้มีจุดเริ่มต้นหรือศูนย์แท้ คือถ้าสิ่งที่วัดได้มีค่าหรือปริมาณเป็นศูนย์ แสดงว่าไม่มีสิ่งนั้นเลย

ตารางที่ 2.3 ความแตกต่างระหว่างสถิติพารามตริกกับสถิตินอนพารามตริก

เนื้อหา	สถิติพารามตริก	สถิตินอนพารามตริก
1.การคำนวณค่าสถิติ	เป็นการคำนวณที่ซับซ้อนมากกว่า	เป็นการคำนวณง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน
2.สิ่งตัวอย่างที่ใช้	ใช้สิ่งตัวอย่างขนาดใหญ่ ถ้าใช้สิ่งตัวอย่างขนาดเล็ก จะทำให้มีความผิดพลาดมาก เพราะไม่เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น	สามารถใช้กับสิ่งตัวอย่างขนาดเล็กให้ผลดีและมีความถูกต้องมากกว่าแต่ถ้าสิ่งตัวอย่างมีขนาดใหญ่ขึ้นการทดสอบและมีประสิทธิภาพลดลง
3.มาตรการวัด	ใช้กับข้อมูลที่มีระดับการวัดอย่างน้อยต้องอยู่ในมาตราอันตรภาค	ใช้กับข้อมูลที่อยู่ในมาตราใด ๆ ก็ได้ จึงมีความสะดวกในการใช้มาก
4.การแจกแจงของประชากร	ประชากรมีการแจกแจงแบบปกติ มีข้อตกลงเบื้องต้นมากทำให้ยุ่งยากในการใช้	ประชากรมีการแจกแจงแบบใดก็ได้ มีข้อตกลงเบื้องต้นน้อยกว่าทำให้มีโอกาสที่จะใช้ได้มากกว่า
5.ข้อตกลงเบื้องต้น	เมื่อข้อมูลเป็นไปตามข้อตกลงของการทดสอบพารามตริกจะให้อำนาจการทดสอบสูงกว่า	เมื่อข้อมูลเป็นไปตามข้อตกลงของการทดสอบนอนพารามตริก จะให้อำนาจการทดสอบสูงกว่า

ธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์

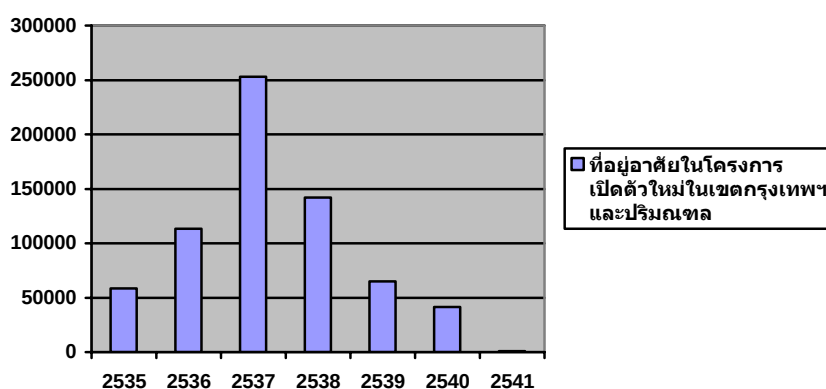
ธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์เป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่าย การเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์ หรือการให้เช่าที่ดินเปล่าและอสังหาริมทรัพย์ประเภทต่าง ๆ อาทิ อสังหาริมทรัพย์เพื่อการอยู่อาศัย เช่น บ้านเดี่ยว บ้านแฝด ทาวน์เฮ้าส์ คอนโดมิเนียม อพาร์ทเมนต์ เป็นต้น อสังหาริมทรัพย์เพื่อการพาณิชย์ เช่น ศูนย์การค้าครบวงจร ที่ดินจัดสรร อาคารสำนักงาน เป็นต้น และอสังหาริมทรัพย์เพื่อการอุตสาหกรรม เช่น นิคมอุตสาหกรรม สวนเกษตรกรรม เป็นต้น นอกจากนี้ยังรวมถึง การรับเหมาก่อสร้างประเภทต่าง ๆ ได้แก่ งานก่อสร้างเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย งานก่อสร้างเกี่ยวกับอุตสาหกรรมต่าง ๆ งานก่อสร้างเกี่ยวกับการค้า และงานก่อสร้างเพื่อพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก สาธารณูปโภคและสาธารณูปการต่าง ๆ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์เป็นธุรกิจที่มีความหลากหลายอย่างมาก

ธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์เป็นธุรกิจที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เพราะเป็นธุรกิจที่มีขนาดใหญ่ในระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากมีมูลค่าการซื้อขายหรือมีจำนวนเงินทุนหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจมาก อีกทั้งมีความสำคัญต่อธุรกิจต่อเนื่องที่เกี่ยวข้องมากมาย ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ธุรกิจวัสดุก่อสร้างและตกแต่ง ธุรกิจโฆษณา ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับเครื่องจักรกลต่าง ๆ ธุรกิจทางด้านตลาดทุน ธุรกิจทางด้านเครื่องใช้ไฟฟ้า และธุรกิจเกี่ยวกับปูนซีเมนต์ เป็นต้น เนื่องจากว่าเมื่อธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ดำเนินงานไปด้วยดีธุรกิจต่อเนื่องก็จะสามารถดำเนินงานต่อไปด้วย นอกจากนี้ ธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ยังเป็นธุรกิจที่มีความสำคัญต่อความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาที่อยู่อาศัย เนื่องจากการที่ประชาชนมีที่อยู่อาศัยเป็นของตัวเองจะเป็นการสร้างรากฐานของความอบอุ่นในครอบครัว ซึ่งจะนำไปสู่ความมีคุณภาพ อย่างไรก็ตามธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์เป็นธุรกิจที่มีวัฏจักรการเติบโตค่อนข้างผันผวน เนื่องจากเป็นธุรกิจที่เข้ามาลงทุนได้ง่ายและให้ผลตอบแทนสูง

ในอดีต ธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์เป็นธุรกิจที่เฟื่องฟูตามการขยายตัวของเศรษฐกิจของประเทศ ผู้ประกอบการรายใหม่จะสนใจและเข้ามาทำธุรกิจนี้เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะช่วงปี พ.ศ. 2530-2533 เป็นยุคทองของธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ นักลงทุนจากหลายๆวงการเข้าสู่ตลาดอสังหาริมทรัพย์เป็นจำนวนมาก เนื่องจากต้องการผลตอบแทนที่สูงมากจากการเก็งกำไรในที่ดินหรือการลงทุนในธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ในช่วง พ.ศ. 2536 - 2538 ธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์มีการขยายตัวอย่างมาก โดยการเพิ่มโครงการใหม่ๆ และทำการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน เพื่อซื้อที่ดินรองรับการลงทุนตามนโยบายของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่ว่าบริษัทจะต้องมีที่ดินรองรับการลงทุนภายใน 3-5 ปี ข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง สถาบันการเงินมีการแข่งขันในการปล่อยสินเชื่อสูงมากและมีการขยายระยะเวลาการชำระหนี้ โดยไม่พิจารณาถึงความเป็นไปได้ของโครงการและไม่คำนึงถึงภาวะของตลาด

จากการขยายตัวของธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และการเก็งกำไรในที่ดินส่งผลให้ราคาบ้านจัดสรรมีมูลค่าสูงเกินจริง ทำให้เกิดภาวะอุปทานส่วนเกิน (Over Supply) มีปริมาณเสนอขายมากกว่าความต้องการซื้ออย่างเห็นได้ชัด และความต้องการที่เกิดขึ้นไม่ใช่ความต้องการที่แท้จริงของตลาดหรือเรียกว่า “ซุกฟองสบู่” ทำให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจครั้งใหญ่ในปีพ.ศ.2540 รัฐบาลประกาศลอยตัวของค่าเงินบาท ส่งผลให้ธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์เริ่มเข้าสู่ภาวะตกต่ำ และจากการกู้เงินจากต่างประเทศจำนวนมากทำให้ผู้ประกอบการหลายรายประสบปัญหาภาวะล้มละลายและต้องยุติการก่อสร้างของโครงการต่าง ๆ ส่วนสถาบันการเงินประสบปัญหาหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) และปัญหาขาดสภาพคล่องอย่างหนักรวมทั้งการ

ดำเนินงานที่ไม่โปร่งใส จึงทำให้รัฐบาลต้องประกาศปิดการดำเนินงานของบริษัทเงินทุน บางบริษัทถูกปิดการดำเนินงานชั่วคราว ซึ่งมีผลต่อเนื่องทำให้เกิดการชะลอการปล่อยสินเชื่อเพื่อพัฒนาโครงการสร้างค้าง ปัญหาความเดือดร้อนของผู้ซื้อเนื่องจากโครงการสร้างค้างหรือการซื้อขายที่ไม่เป็นไปตามสัญญา ปัญหาการบังคับจำหน่ายทอดตลาดอสังหาริมทรัพย์และปัญหาบ้านว่างไร้ผู้อยู่อาศัย

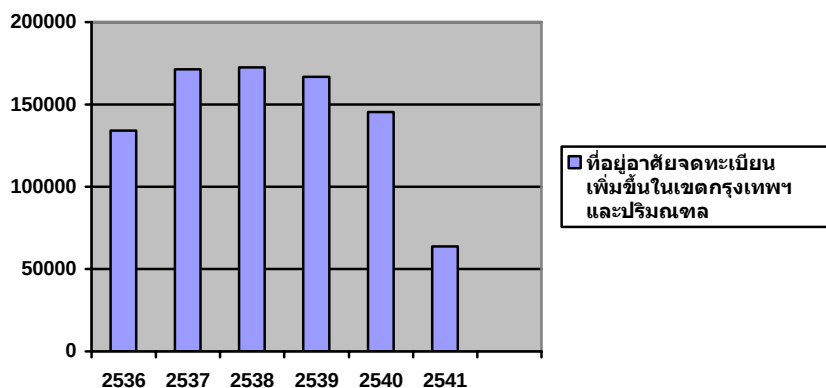

ภาพที่ 1 แผนภูมิหน่วยที่อยู่อาศัยในโครงการเปิดตัวใหม่เขตกรุงเทพฯและปริมณฑล ปีพ.ศ. 2535-2541

ที่มา: ปี2534-2536 บริษัท 910 Management จำกัด

ปี2537-มี.ค.2545 การเคหะแห่งชาติ

จากแผนภูมินี้จะพบว่า ในช่วงพ.ศ.2535-2537 ผู้ประกอบการธุรกิจที่อยู่อาศัยได้เปิดโครงการใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งในปีพ.ศ.2537 ผู้ประกอบการธุรกิจที่อยู่อาศัยได้เปิดโครงการใหม่ ๆ ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลมากถึง 253,159 หน่วย แต่ในปีพ.ศ.2538 ผู้ประกอบการธุรกิจที่อยู่อาศัยกลับเปิดโครงการใหม่น้อยลงคือ 142,023 หน่วย และปีต่อ ๆ มาก็น้อยลงเรื่อย โดยเฉพาะปีพ.ศ.2540 ซึ่งเป็นปีที่เศรษฐกิจของประเทศตกต่ำอย่างมาก ซึ่งเป็นผลทำให้ในปีพ.ศ.2541 ผู้ประกอบการธุรกิจที่อยู่อาศัยเปิดโครงการใหม่น้อยมากโดยเปิดโครงการใหม่เพียง 1,071 หน่วย เท่านั้น

ภาพที่ 2 จำนวนที่อยู่อาศัยจดทะเบียนเพิ่มขึ้นในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลปี พ.ศ. 2536-2541

ที่มา: สำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร / ที่ว่าการอำเภอ จังหวัดสมุทรปราการ นนทบุรี

ปทุมธานี นครปฐม สมุทรสาคร

จากแผนภูมินี้พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจอสังหาริมทรัพย์จะจดทะเบียนที่อยู่อาศัยมากขึ้นในช่วง พ.ศ. 2536-2538 นั่นคือ ปีพ.ศ. 2536 มีจำนวนที่อยู่อาศัยจดทะเบียนเพิ่มขึ้น 134,086 หน่วย ปีพ.ศ. 2537 มีจำนวนที่อยู่อาศัยจดทะเบียนเพิ่มขึ้น 171,254 หน่วย และปีพ.ศ. 2538 มีจำนวนที่อยู่อาศัยจดทะเบียนเพิ่มขึ้น 172,419 หน่วย แต่พอหลังจากปี พ.ศ. 2538 จะเห็นได้ว่า จำนวนที่อยู่อาศัยจดทะเบียนมีจำนวนลดลง และเนื่องจากวิกฤติเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540 ทำให้ปี พ.ศ. 2541 มีจำนวนที่อยู่อาศัยจดทะเบียนเพิ่มขึ้นเท่ากับ 63,864 หน่วย ซึ่งน้อยมากเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา

จากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ซึ่งส่งผลกระทบต่อธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์อย่างรุนแรงมาโดยตลอด รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้ทำการร่วมมือกันแก้ไขปัญหากล่าวและกำหนดมาตรการหลายประการเพื่อฟื้นฟูธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ โดยการสร้างอุปสงค์และกระตุ้นกำลังซื้อของผู้บริโภคให้เพิ่มมากขึ้น ดังนี้

1. มาตรการฟื้นฟูธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ (มาตรการ 10 ส.ค. 2542)

โดยกระทรวงการคลัง ซึ่งประกอบด้วยมาตรการหลัก 3 ประการ ได้แก่

การจัดวงเงินสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยคงที่ระยะยาว เงินผ่อนปรนผ่านธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธอส.) และบริษัทตลาดที่อยู่อาศัย (บตท.) โดยที่ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธอส.) จะจัดวงเงินสินเชื่อที่อยู่อาศัยสำหรับการผ่อนชำระตามความต้องการของผู้กู้แต่ไม่เกิน 30 ปี ภายใต้วงเงิน

สูงสุดรายละไม่เกิน 5 ล้านบาท และเป็นการให้กู้ไม่เกิน 90% ของราคาซื้อขายจริงและไม่เกินราคาประเมินหลักประกัน โดยการออกพันธบัตรธนาคารอาคารสงเคราะห์จำนวน 46,000 บาท กำหนดให้มีดอกเบี้ยคงที่ทุกระยะเวลา 3 ปี หรือ 5 ปี ตามความต้องการของผู้กู้ ซึ่งจะครอบคลุมผู้ที่มียาได้น้อยและรายได้ปานกลาง

การเพิ่มบทบาทการเคหะแห่งชาติในการรับซื้อโครงการที่อยู่อาศัยที่ยังก่อสร้างไม่เสร็จ จากการที่มีหลายโครงการของธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์จำนวนมากได้ยุติการก่อสร้าง เพราะสถาบันการเงินหลายแห่งล้มละลาย ทำให้โครงการต่าง ๆ เกิดปัญหาทางการเงิน ดังนั้น คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้การเคหะแห่งชาติรับซื้อโครงการที่อยู่อาศัยที่ยังก่อสร้างไม่เสร็จ โดยเปิดโอกาสให้เจ้าของโครงการหรือเจ้านายของโครงการเป็นผู้ยื่นเสนอขาย และโครงการต้องมีผลการก่อสร้างเกิน 50%

การลดค่าจดทะเบียนโอนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อเป็นการช่วยลดภาระค่าจดทะเบียนโอนอสังหาริมทรัพย์และกระตุ้นให้เกิดการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้น คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้ออกประกาศกระทรวงมหาดไทยให้ลดหย่อนค่าจดทะเบียนโอนอสังหาริมทรัพย์ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การโอนอาคารหรืออาคารพร้อมที่ดิน ประเภทบ้านเดี่ยว บ้านแฝด บ้านแถวหรืออาคารพาณิชย์ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการจัดสรรที่ดิน และการโอนอาคารชุดที่จดทะเบียนอาคารชุดทั้งอาคาร รวมถึงการโอนกรรมสิทธิ์ห้องชุดในอาคารชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด โดยลดค่าจดทะเบียนจากร้อยละ 2 เหลือร้อยละ 0.01

2. มาตรการส่งเสริมการฟื้นตัวของภาคอสังหาริมทรัพย์ เพื่อบรรเทาภาระภาษีในธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ และเพื่อเพิ่มความมั่นใจในการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ โดยมีมาตรการ 5 ประการ คือ

2.1 ยกเว้นภาษีเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลสำหรับเงินกู้ยืมเพื่อซื้อหรือให้ได้มาซึ่งทรัพย์สิน

2.2 การออกกฎหมายว่าด้วยการจัดการดูแลผลประโยชน์โอนอสังหาริมทรัพย์

2.3 การขยายขอบข่ายและช่วงเวลาการลดค่าจดทะเบียนโอนอสังหาริมทรัพย์

2.4 การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและดอกเบี้ยเงินกู้ยืม เพื่อซื้อ เช่าซื้อ หรือสร้างอาคารที่อยู่อาศัย

2.5 การลดอัตราภาษีธุรกิจเฉพาะสำหรับรายรับจากการขายอสังหาริมทรัพย์

3. มาตรการสนับสนุนธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ โดยกระทรวงการคลัง ธนาคารอาคารสงเคราะห์ และกรมสรรพากร ซึ่งมาตรการนี้ประกอบด้วย

3.1 การหักลดหย่อนเงินที่ใช้ซื้ออาคารพร้อมที่ดินหรือห้องชุด

3.2 การหักค่าสีกหรือและค่าเสื่อมราคาเบื้องต้นสำหรับการซื้ออาคารถาวรเป็นกรณีพิเศษ

3.3 ให้ธนาคารอาคารสงเคราะห์ปล่อยสินเชื่อให้กลุ่มข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจในวงเงิน 100% ของราคาประเมินหรือตามราคาซื้อขาย

4. การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อการฟื้นฟูภาคอสังหาริมทรัพย์ โดยกระทรวงการคลัง เพื่อรวบรวมปัญหาและกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์เสนอต่อกระทรวงการคลังและคณะรัฐมนตรี

5. การแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อการฟื้นฟูภาคอสังหาริมทรัพย์ โดยกระทรวงการคลัง เพื่อทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรับทราบปัญหาต่าง ๆ ในด้านอสังหาริมทรัพย์ รวบรวมปัญหาที่เป็นอุปสรรค พิจารณามาตรการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

6. โครงการนำร่องแก้ไขปัญหาวิกฤตอสังหาริมทรัพย์ภาคเอกชน การเคหะแห่งชาติ ธนาคารอาคารสงเคราะห์ บริษัทบริหารสินทรัพย์สุขุมวิทและธนาคารกรุงไทยร่วมมือประสานงานกัน โดยมีการเคหะแห่งชาติเป็นหน่วยงานกลางในการประสานงานและการคัดเลือกโครงการอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ของธนาคารกรุงไทย

7. โครงการ ธอส-กบข. สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยแก่ข้าราชการที่เป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ โดยธอส. และ กบข. ร่วมกันให้สินเชื่อวงเงินกู้ไม่เกิน 100% ของราคาซื้อขายหรือค่าก่อสร้างและไม่เกิน 100% ของราคาประเมินหลักประกัน โดยมีอัตราดอกเบี้ยคงที่สามปีแรก

เท่ากับ 4.5% ต่อปี หลังจากนั้นจะคิดอัตราดอกเบี้ยเท่ากับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 36 เดือนของ ธนาคารกรุงไทยบวก 0.75% ต่อปี นอกจากนี้ยังกู้ได้ไม่เกิน 65 เท่าของเงินเดือนสุทธิ ผ่อนชำระ อัตราค่าหัวเพิ่มขึ้นทุกปี หน่วยงานต้นสังกัดต้องทำข้อตกลงและหักเงินเดือนผู้กู้ชำระหนี้ให้ ธนาคาร ซึ่งโครงการนี้เป็นการสนับสนุนให้ข้าราชการที่เป็นสมาชิก กบข. มีบ้านเป็นของตัวเองได้ ง่ายขึ้น

8. มาตรการภาษีในการฟื้นฟูธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ดำเนินการโดย กระทรวงการคลัง กรมสรรพากรและกรมที่ดิน กำหนดให้ลดค่าจดทะเบียนการจำนอง อสังหาริมทรัพย์จากร้อยละ 1 เหลือร้อยละ 0.01 สำหรับที่ดิน อาคาร หรืออาคารพร้อมที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการจัดสรรที่ดินหรือดำเนินการจัดสรรที่ดินโดยทางราชการหรือ องค์การของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ทำการจัดสรรที่ดินและสำหรับห้องชุดในอาคารชุด

9. มาตรการสนับสนุนธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

10. การแต่งตั้งคณะทำงานยุทธศาสตร์การฟื้นฟูธุรกิจอสังหาริมทรัพย์อุตสาหกรรม การก่อสร้างและโครงสร้างพื้นฐาน

11. การออกแบบมาตรการช่วยเหลือพนักงานรัฐวิสาหกิจ ขอส. จะให้เงินกู้กับพนักงาน รัฐวิสาหกิจ วงเงินให้กู้ไม่เกิน 100% ของราคาประเมิน ราคาที่ดินพร้อมอาคารหรืออาคารชุดและไม่ เกิน 100% ของราคาซื้อขายหรือราคาก่อสร้างแล้วแต่ว่าราคาใดต่ำกว่าซึ่งอัตราดอกเบี้ยเงินกู้มี 2 แบบ คือ

บัญชีเงินกู้ปกติ ขอส.คิดอัตราดอกเบี้ยคงที่ 4.5% ต่อปีภายใน 3 ปีแรก จากนั้นก็จะคิดอัตรา ดอกเบี้ยเท่ากับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 2 ปีของ ขอส.ซึ่งเท่ากับ 3% บวก 2% ต่อปีนั้นคือ 5% ต่อ ปี

บัญชีเงินกู้พิเศษที่ผูกกับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเพื่อที่อยู่อาศัยพนักงานรัฐวิสาหกิจที่เป็น สมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพสามารถกู้เงินในวงเงินกู้ส่วนที่กองทุนสำรองเลี้ยงชีพเพื่อที่อยู่อาศัย นำมาฝากกับ ขอส. โดยจะคิดอัตราดอกเบี้ยเท่ากับ 1.75% ต่อปี

รองศาสตราจารย์มานพ พงศทัต (2548) กล่าวว่า จากการที่รัฐบาลได้กำหนดมาตรการ หลายประการเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งหนึ่งในมาตรการดังกล่าวก็คือ

“โครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์แห่งชาติ (National Real Estate Information Center – NREIC)” ขึ้นซึ่งถูกจัดตั้งโดย ธอส. ได้รับความสนับสนุนจากรัฐบาลไทยและธนาคารโลก เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจอสังหาริมทรัพย์แก่บริษัทผู้ประกอบการที่อยู่อาศัยและสมาคมเกี่ยวกับธุรกิจอสังหาริมทรัพย์เนื่องจากหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้เกิดวิกฤติเศรษฐกิจในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์คือ การขาดข้อมูลหรือระบบสัญญาณเตือนภัยเกี่ยวกับตลาดที่อยู่อาศัยล่วงหน้า เป็นต้นว่า ขาดสถิติเครื่องชี้วัดอุปสงค์และอุปทานของตลาดที่ชัดเจน ขาดข้อมูลเกี่ยวกับดัชนีราคาที่อยู่อาศัย และขาดสถิติการซื้อขายที่อยู่อาศัย เป็นต้น ทำให้บริษัทผู้ประกอบการที่อยู่อาศัยและสมาคมเกี่ยวกับธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ได้แก่ สมาคมอสังหาริมทรัพย์ไทย สมาคมธุรกิจบ้านจัดสรร สมาคมอาคารชุดไทย สมาคมตัวแทนนายหน้าอสังหาริมทรัพย์ สมาคมบริหารทรัพย์สิน เป็นต้น ร่วมมือกันผลักดันให้รัฐบาลจัดตั้งโครงการนี้ขึ้น เพื่อจัดทำข้อมูลที่ถูกต้องและทันเหตุการณ์เกี่ยวกับภาวะตลาดที่อยู่อาศัยและอสังหาริมทรัพย์ เพื่อช่วยให้เกิดประโยชน์แก่รัฐบาล สถาบันการเงิน ผู้ประกอบการจัดสรรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งประชาชนทั่วไปมีข้อมูลที่ดีและครบถ้วนในการวางแผนและใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและอสังหาริมทรัพย์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องตามสถานการณ์ที่เป็นจริง นอกจากนี้โครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์แห่งชาติยังเสนอความคิดเห็นที่มีผลต่อการกำหนดนโยบายภาคอสังหาริมทรัพย์ของรัฐ ในการจัดตั้งโครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์แห่งชาติแบ่งออกเป็น 3 ระยะคือ

1. การวางแผนหน้าที่ความรับผิดชอบ
2. การกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงาน
3. การดำเนินการจัดตั้งได้แก่ การจัดตั้งนิติบุคคลตามกฎหมาย การสรรหาและบรรจุพนักงาน การพัฒนาระบบฐานข้อมูลและการวางระบบคอมพิวเตอร์ การทำข้อตกลงเกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การรวบรวมหรือเชื่อมระบบข้อมูลและการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

โดยที่ Urban Redevelopment Authority (URA) ของสิงคโปร์ซึ่งมีศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพและมีความครบถ้วนสมบูรณ์ได้ให้ความร่วมมือช่วยเหลือทางเทคนิคแก่ ธอส. เช่น เทคนิควิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบฐานข้อมูลระบบ IT การฝึกอบรมพนักงานและความช่วยเหลือด้านอื่น ๆ ที่ ธอส. ต้องการตามโครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์แห่งชาติ เพื่อจัดตั้งและพัฒนาระบบฐานข้อมูล ของโครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูล

อสังหาริมทรัพย์แห่งชาติให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในช่วงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2545-พฤษภาคม พ.ศ. 2546

จากมาตรการกระตุ้นธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ของภาครัฐและภาคเอกชนที่ออกมาอย่างต่อเนื่องและมีการสนับสนุนเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยของสถาบันการเงินที่ลดต่ำลงมาก ทำให้ประชาชนสนใจที่จะซื้ออสังหาริมทรัพย์ประเภทต่าง ๆ หรือลงทุนในธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้น กอปรกับสภาพคล่องของ ผู้ประกอบการธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นจากการบรรลุข้อตกลงในการปรับโครงสร้างหนี้ของบริษัท จึงส่งผลให้ธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในปี พ.ศ. 2544 เริ่มมีสัญญาณที่ดีขึ้นในธุรกิจที่อยู่อาศัย สำหรับปี พ.ศ.2544-2545 ถือได้ว่าเป็นตลาดของผู้บริโภค ผู้ประกอบการธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์มีการแข่งขันกันสูงและใช้กลยุทธ์ในการสร้างความมั่นใจแก่ผู้บริโภค เช่น การสร้างบ้านเสร็จก่อนขาย หรือการนำระบบ Escrow มาใช้ในการซื้อขายบ้านที่ยังสร้างไม่เสร็จการปรับระยะเวลาการสร้างบ้าน เพื่อลดระยะเวลาในการก่อสร้าง ขณะเดียวกันภาครัฐยังให้การสนับสนุนด้วยการลดอัตราค่าธรรมเนียมและภาษี โดยเน้นกระตุ้นการมีบ้านหลังแรกของข้าราชการ และสถาบันการเงินมีการแข่งขันปล่อยสินเชื่อที่อยู่อาศัยซึ่งมีดอกเบี้ยต่ำ และขยายตัวสูงมากในปี พ.ศ. 2547 เมื่อภาวะเศรษฐกิจดีขึ้น และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่อยู่อาศัยลดลงต่ำสุดเป็นประวัติการณ์ ทำให้ประชาชนมีกำลังซื้อสูงขึ้น และตลาดขยายตัวถึงจุดสูงสุดในปี พ.ศ. 2548 และเริ่มชะลอตัวลงในปี พ.ศ. 2549 เมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัยปรับตัวสูงขึ้น ประกอบกับราคาน้ำมันได้ปรับตัวสูงขึ้นมาก ทำให้กำลังซื้อของประชาชนลดลง (วารสารธนาคารอาคารสงเคราะห์. 2549. ฉบับที่ 47. ประจำเดือนตุลาคม-ธันวาคม)

ตารางที่ 2.4 ที่อยู่อาศัยสร้างเสร็จและจดทะเบียนเพิ่มขึ้นปีพ.ศ.2542-2545

หน่วย : ยูนิต				
ประเภท	2542	2543	2544	2545
จำนวนที่อยู่อาศัยที่จดทะเบียนเพิ่มขึ้น	33,382	32,028	34,023	18,467
รูปแบบการจัดสร้างที่อยู่อาศัย				
1.สร้างเอง	15,497	18,064	19,639	9,143
2.สร้างโดยผู้ประกอบการจัดสรร	17,885	13,964	14,384	9,324

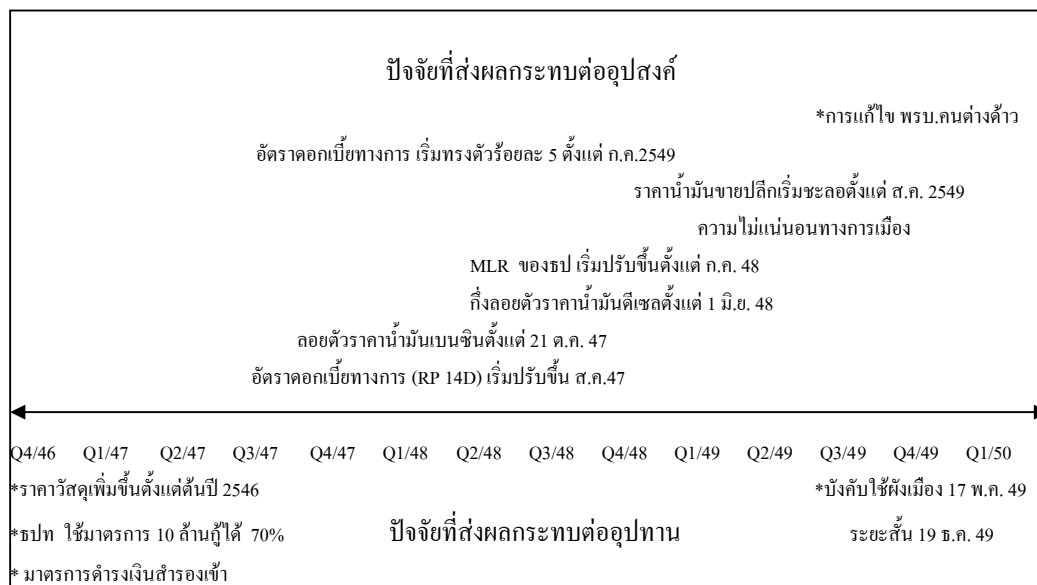
ตารางที่ 2.4 (ต่อ)

ประเภท	2542	2543	2544	2545
ประเภทอาคารที่อยู่อาศัย				
1.บ้านเดี่ยว	17,469	23,128	24,041	11,905
2.บ้านแฝด	178	539	227	34
3.บ้านแถวและอาคารพาณิชย์	2,319	2,728	5,062	4,809
4.แฟลตและอาคารชุด	13,418	5,633	4,693	1,719

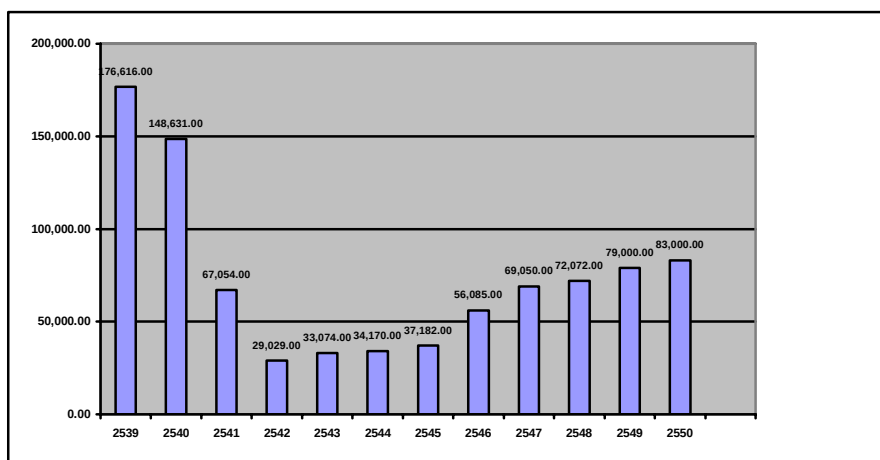
ที่มา: ฝ่ายวิชาการและศูนย์ข้อมูลที่อยู่อาศัย ธนาคารอาคารสงเคราะห์

จากตารางที่ 2.4 จะเห็นว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 ผู้ประกอบการธุรกิจอสังหาริมทรัพย์เริ่มมีแนวโน้มที่จะจดทะเบียนที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น โดยจำนวนที่อยู่อาศัยและจดทะเบียนในปีพ.ศ. 2543 และ 2544 เท่ากับ 32,028 และ 34,023 ยูนิต ตามลำดับ ส่วนรูปแบบของการจัดสร้างที่อยู่อาศัยพบว่า ในปี พ.ศ. 2544 การสร้างที่อยู่อาศัยแบบสร้างเองมีจำนวน 19,639 ยูนิตและการสร้างที่อยู่อาศัยแบบสร้างโดยผู้ประกอบการจัดสรรมีจำนวน 14,384 ยูนิต นั่นแสดงว่า ผู้บริโภคนิยมที่จะสร้างที่อยู่อาศัยแบบสร้างเองมากกว่า

จากแผนผังตามภาพที่ 3 แสดงให้เห็นถึงปัจจัยทางด้านอุปสงค์และอุปทานที่มีผลกระทบต่อธุรกิจอสังหาริมทรัพย์จะเห็นว่าภาวะของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ในปี พ.ศ.2550 จากเครื่องชี้หลายตัวขณะนี้ ที่สะท้อนถึงการชะลอตัวของภาคธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2548 ไม่ว่าจะเป็นการซื้อขายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง หรือพื้นที่การขออนุญาตก่อสร้าง ดัชนีราคาที่อยู่อาศัย เป็นต้น การชะลอตัวดังกล่าวมีสาเหตุ มาจากปัจจัยที่กระทบการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคและความมั่นคงของผู้ประกอบการ ที่คิดว่ามีหลายปัจจัย เช่น ราคาวัสดุก่อสร้างที่สูงขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 รวมถึงราคาน้ำมันดิบที่สูงขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 ซึ่งนำมาสู่การลอยตัวของราคาน้ำมันในปี พ.ศ. 2547 - 2548 ส่งผลสืบเนื่องมาสู่เรื่องของเงินเฟ้อ ข้าวของราคาแพง ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2547 ด้วยความที่อัตราเงินเฟ้อสูง ทำให้ทิศทางของอัตราดอกเบี้ยอยู่ในช่วงขาขึ้นในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา เราอาจกล่าวได้ว่า ปัจจัยทางด้านอุปสงค์และอุปทานนี้เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อแนวโน้มการเติบโตเพิ่มขึ้นหรือลดลงของภาคธุรกิจอสังหาริมทรัพย์รวมถึงเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้เกิดความไม่แน่นอน(ดร. ธาริษา วัฒนเกส. 2550.งานสัมมนาใหญ่ประจำปี เรื่อง อสังหาริมทรัพย์ดัชนีหลักชี้เศรษฐกิจไทย ปี 2007)

ภาพที่ 3 ปัจจัยทางด้านอุปสงค์และอุปทานที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจของผู้บริโภคและ
ความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการ
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย(2549)

ภาพที่ 4 แผนภูมิที่อยู่อาศัยสร้างเสร็จในเขต กรุงเทพฯและปริมณฑล ปีพ.ศ. 2539-2549
ที่มา: Agency for Estate Affairs(2006)

จากแผนภูมิที่ทาง Agency for Estate Affairs ได้ทำการสำรวจไว้ จะเห็นว่าในช่วงปีพ.ศ. 2539-2541 ซึ่งเป็นช่วงวิกฤติ การหดตัวของตลาดอสังหาริมทรัพย์เป็นไปอย่างรุนแรงหลายเท่าตัว

ต่อปี กล่าวคือลดลงจาก 176,616 หน่วยในปีพ.ศ. 2539 เหลือเพียง 148,631 หน่วยในปีพ.ศ. 2540 และ 67,054 หน่วยในปีพ.ศ. 2541 ซึ่งถือเป็นการหดตัวที่ไม่มีอะไรเกิดใหม่เลย ส่วนในทางตรงกันข้ามภาวะตลาด “ขาขึ้น” หลังจากที่รัฐบาลได้เข้ามาช่วยเหลือ ช่วงปีพ.ศ. 2543-2546 กลับมีการเติบโตอย่างรวดเร็วนับเท่าตัวต่อปี

แม้ภาวะอุปสงค์ที่เกิดขึ้นเริ่มสะท้อนถึงความต้องการของผู้บริโภคอย่างแท้จริง แต่การเปิดตัวในโครงการใหม่ของผู้ประกอบการควรคำนึงถึงการขายทอดทรัพย์สินที่อยู่อาศัยสู่ตลาดของ บสท. และการเปิดขายโครงการของการเคหะแห่งชาติเพื่อมิให้เกิดภาวะอุปทานส่วนเกินอย่างในอดีต โดยควรเป็นลักษณะการทยอยนำโครงการออกมาขายเพื่อรักษาความสมดุลของ ตลาดอสังหาริมทรัพย์ให้มีการเติบโตอย่างยั่งยืน และในขณะเดียวกันผู้บริโภคว่าควรคำนึงถึงขีดความสามารถในการชำระหนี้และปฏิบัติตามข้อตกลงในสัญญาซื้อขายบ้านอย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันการเกิดปัญหานี้ขึ้นที่อาจเพิ่มขึ้นและการเกิดปัญหานี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นในระบบสถาบันการเงิน

การเร่งฟื้นฟูภาวะเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศให้เกิดการขายตัวอย่างมีเสถียรภาพเป็นปัจจัยสำคัญในการผลักดันให้ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์สามารถฟื้นตัวได้ และครอบคลุมถึงอสังหาริมทรัพย์ทุกประเภทไม่ใช่ว่าเฉพาะในธุรกิจที่อยู่อาศัยเท่านั้น ซึ่งจะส่งผลต่อเนื่องถึงธุรกิจที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้การจัดตั้งศูนย์อสังหาริมทรัพย์แห่งชาติก็เป็นอีกทางหนึ่งที่ทำให้สร้างระบบฐานข้อมูลที่ถูกต้องและทันสมัยการณ เพื่อที่จะรักษาความสมดุลของอุปสงค์และอุปทานอสังหาริมทรัพย์ของประเทศ

การเปิดเผยข้อมูลกับวิกฤตการณ์ทางการเงินปี 2540

บริษัทจะเปิดเผยตนเองสู่บุคคลภายนอกผ่านทางข้อมูลที่เปิดเผยในรายงานทางการเงินของบริษัท ข้อมูลที่ได้จากระบบบัญชีของบริษัทจะทำให้บุคคลภายนอกสามารถรับรู้และเข้าใจฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานและจุดยืนของบริษัทได้ นอกจากนี้ผู้ลงทุน เจ้าหนี้และผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ จะใช้ข้อมูลที่บริษัทเปิดเผยเป็นข้อมูลนำเข้า (Input) ในกระบวนการตัดสินใจ แต่จากวิกฤตการณ์ทางการเงินที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่าบริษัทและสถาบันการเงินในหลายๆ ประเทศยังมีการเปิดเผยข้อมูลที่ไม่ได้คุณภาพ Rahman (1998) ได้ศึกษาถึงบทบาทของการเปิดเผยข้อมูลทางบัญชีในวิกฤตการณ์ทางการเงินที่เกิดขึ้นกับประเทศต่างๆ ในเอเชีย โดยประเทศที่ทำการศึกษาได้แก่ เกาหลีใต้ ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และญี่ปุ่น

Rahman กล่าวว่า ความล้มเหลวของบริษัทและสถาบันการเงินของประเทศเหล่านี้เป็นผลมาจากการที่บริษัทมีความเสี่ยงทางการเงินในระดับสูง ภาคเอกชนมีการอ่านหนังสือที่เป็นเงินตราต่างประเทศจำนวนมาก รวมทั้งการขาดความโปร่งใสและความรับผิดชอบของคณะกรรมการที่มีต่อผู้ถือหุ้น และแม้ว่าการเปิดเผยข้อมูลที่ไม่เพียงพอจะไม่ใช่ว่าสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดวิกฤตการณ์ครั้งที่ผ่านมา แต่การเปิดเผยที่ไม่ได้คุณภาพก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ปัญหาเกิดการแพร่กระจายตัวออกไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การเปิดเผยข้อมูลที่ไม่มีคุณภาพและความไม่โปร่งใสของรายงานทางการเงินเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้เกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินขึ้นในประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชีย

จากการศึกษา Rahmam (1998) พบว่าบริษัทในประเทศแถบเอเชียตะวันออกยังขาดการเปิดเผยข้อมูลที่เหมาะสมทำให้ผู้ใช้ข้อมูลไม่ได้รับสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าเกี่ยวกับความล้มเหลวทางการเงินของบริษัท จึงส่งผลให้ผู้ใช้ข้อมูลเกิดความหลงผิดและไม่อาจเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจทันเวลา นอกนั้นการเปิดเผยข้อมูลที่ไม่เพียงพอยังมีส่วนทำให้ผู้ใช้ข้อมูลไม่สามารถประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับบริษัทที่ต้องการระดมเงินทุนในตลาดทุนได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งยังทำให้นักลงทุนและเจ้าหน้าที่ขาดข้อมูลที่จำเป็นและทันเวลาในการตัดสินใจเลือกกระหว่างบริษัทที่ประสบความสำเร็จและบริษัทที่มีแนวโน้มที่จะล้มละลาย ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของ Emerging Markets Committee ที่เป็นหนึ่งในคณะกรรมการของ International Organization of Securities Commissions (IOSCO) รายงานดังกล่าวได้ศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุและผลกระทบของปัญหาทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศต่างๆ ที่ประสบวิกฤตในครั้งนั้น โดยผลการศึกษาระบุว่า การเปิดเผยข้อมูลที่ไม่เพียงพอทำให้นักลงทุนรวมถึงเจ้าหน้าที่ไม่สามารถแยกความแตกต่างระหว่างบริษัทที่มีผลการดำเนินงานดี กับบริษัทที่กำลังประสบปัญหาทางการเงินได้ ส่งผลให้เกิดการตัดสินใจเลือกที่ผิดพลาด (Adverse Selection) ดังนั้นทั้งนักลงทุนและเจ้าหน้าที่ต่างประเทศจึงเกิดความไม่มั่นใจในการให้เงินทุนแก่บริษัทต่างๆ กล่าวคือ นักลงทุนเริ่มไม่แน่ใจที่จะเข้ามาลงทุนซื้อหุ้นของบริษัทอันเนื่องมาจากความเกรงกลัวที่จะตัดสินใจผิดพลาดอีก ส่วนเจ้าหน้าที่เกิดความลังเลใจที่ให้บริการกู้ยืมเงินโดยเฉพาะเงินกู้ที่มีระยะเวลาครบกำหนดที่สั้น สิ่งเหล่านี้จึงมาลดความเชื่อมั่นในตลาดทุนของประเทศต่างๆ และมีส่วนทำให้ปัญหาวิกฤตการณ์ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

ธนาคารโลกได้ให้ข้อสังเกตไว้ว่า การทิ้งบุคลากรและข้อมูลอื่นๆ ของบริษัทขาดความโปร่งใสและไม่ทันเวลาทำให้ธนาคารหลายแห่งในประเทศแถบเอเชียที่ประสบปัญหาทางการเงิน

และเศรษฐกิจตัดสินใจให้บริษัทกู้ยืมโดยพิจารณาที่กระแสเงินสดของบริษัทการให้กู้ยืมที่อยู่บนพื้นฐานของทรัพย์สินที่ผู้กู้มีนี้จึงมีส่วนบิดเบือนการตัดสินใจของธนาคารและสถาบันการเงินให้ผิดพลาดได้ และเพิ่มความไม่มั่นคงให้แก่ตลาดสินทรัพย์ของประเทศอีกด้วย (IOSCO, 1998)

นอกจากนี้การไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลที่เหมาะสมก็เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความไม่โปร่งใสในรายงานทางการเงินของธนาคาร สถาบันการเงินต่างๆ และบริษัททั่วไป รายงานทางการเงินจึงไม่สามารถให้ข้อมูลที่มีประโยชน์ได้อย่างทันเวลา Rahman (1998) ได้กล่าวว่า ถ้าหากนโยบายและกฎเกณฑ์ที่กำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างครบถ้วนและเป็นกลางไม่ถูกนำไปใช้ปฏิบัติตามในขณะที่มีการจัดทำรายงานทางการเงินแล้ว ผู้ใช้ข้อมูลอาจเกิดความหลงผิดและไม่สามารถทำการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมและทันเวลาได้ จากผลการศึกษาของ Rahman พบว่า การเปิดเผยข้อมูลของสถาบันการเงินและบริษัทต่างๆ ในประเทศแถบเอเชียส่วนใหญ่แล้วมักไม่เป็นไปตามที่มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศหรือ IAS (International Accounting Standard) ได้กำหนดไว้ โดยที่ผู้ลงทุนระหว่างประเทศก็ไม่ได้ให้ความสนใจกับเรื่องนี้มากนัก และเงินทุนจำนวนมากทั้งจากหนี้สินและส่วนทุนยังคงหลงไหลเข้าสู่ตลาดทุนของประเทศในแถบเอเชียเหล่านี้ นักลงทุนและเจ้าหนี้ทำการลงทุนหรือให้กู้ยืมโดยตระหนักเพียงผลตอบแทนจำนวนมากที่คาดว่าจะได้รับกลับคืนมาเท่านั้น แต่ไม่ได้คำนึงถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความผิดพลาดและไม่ครบถ้วนของงบการเงิน เนื่องจากเจ้าหนี้เชื่อว่า หากหนี้สินที่ให้กู้ยืมไปกลายเป็นหนี้สูญที่ไม่สามารถได้รับชำระคืนรัฐบาลของแต่ละประเทศหรือกองทุนการเงินระหว่างประเทศจะเข้ามาช่วยเหลือโดยการชดเชยผลขาดทุนส่วนนี้แทนให้เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายกับระบบการเงินของประเทศอันเนื่องมาจากการล้มละลายของสถาบันการเงินที่มีหนี้เสียจำนวนมาก ในขณะที่ผู้ลงทุนก็เชื่อว่าตนเองจะได้รับผลประโยชน์ที่เกิดจากการเพิ่มขึ้นของเสือแห่งเอเชีย (Rising Asian Tigers) ดังนั้นทั้งนักลงทุนและเจ้าหนี้ต่างประเทศจึงเข้าใจในความเสี่ยงของการลงทุนและการให้กู้ยืมต่างๆ ที่ข้อมูลนั้นไม่มีความน่าเชื่อถือเลย

เมื่อบริษัทและสถาบันการเงินหลายแห่งในประเทศไทยและเกาหลีใต้เกิดความล้มละลาย ประกอบกับการประกาศลดค่าเงิน จึงทำให้นักลงทุนต่างประเทศเกิดความตื่นตัวและให้ความสนใจกับการเปิดเผยข้อมูลที่มีข้อบกพร่องมากยิ่งขึ้น การตระหนักเช่นนี้ส่งผลให้นักลงทุนและเจ้าหนี้จำนวนมากถอนเงินทุนออกจากประเทศและภูมิภาคนี้ไป ซึ่งสร้างความรุนแรงให้กับวิกฤตการณ์ครั้งนั้นมากยิ่งขึ้น Rahman (1998) กล่าวว่า ถ้าบริษัทต่างๆ ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (IAS) แล้ว นักลงทุนก็จะสามารถวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพพื้นฐานของบริษัทได้ รวมทั้งสามารถปรับเปลี่ยนการตัดสินใจลงทุนให้เป็นไปตามความเสี่ยงส่วน

เพิ่มได้ โดยไม่จำเป็นต้องถอนเงินทุนออกไปทั้งหมด แต่อย่างไรก็ตาม รายงานทางการเงินของบริษัทก็ไม่ได้แสดงให้เห็นขอบเขตของความเสี่ยงที่แต่ละบริษัทเผชิญอยู่ เนื่องจากบริษัทมีข้อบกพร่องในการเปิดเผยข้อมูล เช่น

- 1) การปกปิดระดับหนี้สินที่เป็นจริงโดยการทำการกับบริษัทหรือกลุ่มบุคคลที่มี ความเกี่ยวข้องกันหรือโดยการจัดหาแหล่งเงินทุนนอกงบดุล
- 2) การไม่เปิดเผยระดับและลักษณะของความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ต่างประเทศที่เป็นผลมาจากการกู้ยืมเงินต่างประเทศที่มีจำนวนมากและมีระยะเวลากำหนด ชำระที่สั้น
- 3) การขาดรายละเอียดของข้อมูลจำแนกตามส่วนงานที่สะท้อนถึงการกระจุกตัวของ ธุรกิจบางประเภทที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น ข้อมูลของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ที่มีแนวโน้มว่าจะมีแรง กดดันในการเก็งกำไรมากขึ้น
- 4) การไม่รายงานหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้นของบริษัทแม่ที่มีสาขาหรือบริษัทลูก หรือของ สถาบันการเงินอันเป็นหนี้สินที่เกี่ยวกับการค้ำประกันเงินที่ให้อู่แก่บริษัทลูกหรือบริษัทที่เกี่ยวข้อง และมีได้เกี่ยวข้องกัน
- 5) การขาดหลักฐานเกี่ยวกับการตั้งสำรองค่าเผื่อและผลขาดทุนต่างๆ ที่อาจ เกิดขึ้นใน ระดับที่เหมาะสม

ชาตรี จันทรโคธิกา (2542) ได้ประยุกต์แนวคิดพื้นฐานทางด้านเศรษฐศาสตร์ในเรื่องของข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ (Incomplete information) เพื่ออธิบายถึงสาเหตุของวิกฤตการณ์ทาง เศรษฐกิจที่เกิดขึ้น ชาตรี จันทรโคธิกา ได้อธิบายไว้ว่า โดยทั่วไปแล้วการวิเคราะห์ดุลยภาพของ ตลาดมักมีการตั้งสมมติฐานว่าผู้บริโภคและผู้ผลิตจะได้รับข้อมูลที่สมบูรณ์เกี่ยวกับตัว แปรเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องในการตัดสินใจ แต่ในขณะทางปฏิบัติแล้วข้อมูลที่ได้รับมักไม่สมบูรณ์ หากผู้ผลิตหรือผู้บริโภคได้รับข้อมูลที่ไม่แม่นยำเกี่ยวกับราคาและปริมาณผลผลิตในตลาดแล้ว กลไกตลาดก็จะไม่สามารถดำเนินการได้อย่างประสิทธิภาพ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ข้อมูลที่ไม่ สมบูรณ์จะนำไปสู่ความไร้ประสิทธิภาพของตลาด

ราตรี จันทรโคธิกา ได้ยกตัวอย่างของข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ที่เกิดขึ้นในตลาดอสังหาริมทรัพย์โดยอธิบายว่าการขาดข้อมูลที่แม่นยำเกี่ยวกับราคาและปริมาณบ้านในตลาดที่อยู่อาศัย ได้ส่งสัญญาณที่ผิดพลาดให้กับผู้ประกอบการอสังหาริมทรัพย์ดำเนินการก่อสร้างที่อยู่อาศัยที่มากเกินความต้องการ การมีอุปทานส่วนเกินในตลาดอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าว ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ต้องประสบปัญหาทางการเงิน เนื่องจากโครงการอสังหาริมทรัพย์แต่ละโครงการมักมีมูลค่าในการลงทุนที่สูงโดยจะได้รับเงินสนับสนุนโครงการจากสถาบันการเงินในปริมาณมาก ปัญหานี้จึงส่งผลกระทบต่อสถาบันการเงินที่ให้เงินกู้กับผู้ประกอบการเหล่านั้นด้วย โดยเฉพาะปัญหาการขาดสภาพคล่องในตลาดเงิน

ราตรี จันทรโคธิกา ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า ปัญหาอีกประการหนึ่งเกี่ยวกับข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์คือ เมื่อผู้ผลิตและผู้บริโภคฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งทราบข้อมูลมากกว่าอีกฝ่ายหนึ่งที่เรียกว่า ปัญหาข้อมูลไม่สมมาตร (Asymmetric Information) ซึ่งมักเกิดขึ้นในตลาดเงินกู้ ปัญหานี้ก็มีส่วนทำให้กลไกตลาดทำหน้าที่ไม่เต็มประสิทธิภาพ เพราะโดยปกติผู้ขอกู้มักทราบข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงในการใช้คืนเงินกู้ให้กับผู้ให้กู้หรือสถาบันการเงินได้ดีกว่าผู้ให้กู้ ผู้ให้กู้จึงมักประสบปัญหาในการแยกผู้กู้ชั้นดีออกจากผู้กู้ชั้นเลว ซึ่งปัญหาข้อมูลไม่สมมาตรนี้ทำให้เกิดปัญหาการเลือกที่ผิดพลาด (Adverse Selection) ส่งผลให้จำนวนผู้กู้ชั้นเลวในตลาดเงินเพิ่มขึ้นอย่างมาก และผู้กู้ชั้นเลวเหล่านี้ได้เปลี่ยนมาเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) นอกจากนี้ราตรีได้สรุปว่า แม้ปัญหาข้อมูลไม่สมบูรณ์จะมีโซ่ปัญหาหลักที่ก่อให้เกิดวิกฤติ แต่ปัญหาดังกล่าวอาจเป็นอุปสรรคทำให้เศรษฐกิจไทยฟื้นตัวได้ช้ากว่าที่ควรจะเป็น

โดยสรุปแล้ว การขาดความโปร่งใสในข้อมูลบัญชีและรายงานทางการเงินของบริษัทเป็นเรื่องสำคัญที่ทุกประเทศทั่วโลกต้องตระหนักถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศกำลังพัฒนาที่ต้องการดึงดูดและสำรองเงินทุนจากต่างประเทศ บทเรียนจากวิกฤตการณ์ทางการเงินที่เกิดขึ้นในภูมิภาคเอเชียแสดงให้เห็นว่าบริษัทควรมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีคุณภาพเพื่อช่วยป้องกันไม่ให้เกิดวิกฤตการณ์ในลักษณะเช่นเดียวกันเกิดขึ้นซ้ำอีก

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Singhvi and Desai (1971) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของบริษัท (An Empirical Analysis of the Quality of Corporate Financial Disclosure) โดยทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของการเปิดเผยกับตัวแปรต่างๆ ซึ่ง

ได้แก่ ขนาดองค์กร โครงสร้างการเป็นเจ้าของ ความสามารถในการทำกำไร ประเภทผู้สอบบัญชี และการจดทะเบียนในตลาดหุ้น เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างจากบริษัทจดทะเบียนในประเทศอังกฤษ ได้จำนวนทั้งสิ้น 100 บริษัท และสุ่มตัวอย่างจากบริษัทที่ไม่จดทะเบียนได้จำนวนทั้งสิ้น 55 บริษัท และใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงซ้อน

ผลการศึกษาพบว่า บริษัทที่เปิดเผยไม่เพียงพอมีความสัมพันธ์กับกิจการที่มีจำนวนผู้ถือหุ้นน้อย ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน สอบบัญชีโดยบริษัทตรวจสอบบัญชีที่มีขนาดเล็ก และมีความสามารถในการทำกำไรต่ำ อีกทั้งแสดงว่าบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลไม่เพียงพอในรายงานประจำปีจะมีความผันผวนของราคาหุ้นในตลาดเป็นช่วงกว้าง เนื่องจากผู้ตัดสินใจไม่ได้ตัดสินใจบนข้อมูลที่เพียงพอ เป็นการตัดสินใจบนพื้นฐานที่ไม่มีมาตรฐานซึ่งจะส่งผลถึงต้นทุนของเงินทุน ทำให้ขาดประสิทธิภาพของแหล่งเงินทุนในเศรษฐกิจ

Chow Chee and Wong-Boren (1987) (Voluntary financial disclosure by Mexican corporations) ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินด้วยความสมัครใจกับ ขนาดของบริษัท, ระดับโครงสร้างทุน, อัตราส่วนของสินทรัพย์ถาวรต่อสินทรัพย์รวม โดยการศึกษาจากบริษัทที่ทำการผลิตที่จดทะเบียนใน Mexican Stock Exchange จำนวน 52 บริษัท ซึ่งขอบเขตของการเปิดเผยข้อมูลด้วยความสมัครใจถูกกำหนดโดยใช้กระบวนการ 3 ขั้นตอน คือ

- 1) กำหนดรายการที่เปิดเผยด้วยความสมัครใจ
- 2) ให้อัตราส่วนความสำคัญของรายการแต่ละรายการ
- 3) คำนวณคะแนนของการเปิดเผยข้อมูล

จากการใช้ สถิติ Cross-Sectional regression เพื่อหาความสัมพันธ์ของระดับการเปิดเผยข้อมูลด้วยความสมัครใจกับขนาดของบริษัทพบว่า ระดับการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินด้วยความสมัครใจจะเพิ่มขึ้นตามขนาดของบริษัทนั่นคือ ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินกับขนาดของบริษัทเป็นไปในทิศทางบวก ส่วนระดับของโครงสร้างทุนและอัตราส่วนของสินทรัพย์ไม่ได้มีผลกระทบต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจทางการเงินของบริษัทที่ทำการผลิตที่จดทะเบียนใน Mexican Stock Exchange แต่อย่างใด

Cooke (1992) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลกระทบของขนาดองค์กร การจดทะเบียนในตลาดหุ้น และประเภทอุตสาหกรรมต่อการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนใน

ประเทศญี่ปุ่น (The Impact of Size , Stock Market Listing and Industry Type on Disclosure in the Annual Report of Japanese Listed Corporations) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของขนาดองค์กร การจดทะเบียนในตลาดหุ้น และประเภทอุตสาหกรรมต่อการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปี ได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยสุ่มตัวอย่างบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ได้จำนวนทั้งสิ้น 100 บริษัท เพื่อศึกษาการเปิดเผยข้อมูลทั้งตามข้อบังคับและการเปิดเผยตามความสมัครใจโดยมีการให้คะแนนถ่วงน้ำหนักตามความสำคัญ และใช้การวิเคราะห์ถดถอยในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่า ขนาดองค์กรและการจดทะเบียนในตลาดหุ้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ รวมถึงอุตสาหกรรมที่มีการผลิตและไม่มีการผลิต มีการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีที่แตกต่างกัน

Wallace, Naser, Mora (1994) สนใจที่จะศึกษาถึงผลกระทบของลักษณะของบริษัทที่มีต่อการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีในประเทศสเปน ในรูปแบบเชิงแนวความคิดภายใต้พื้นฐานของสิ่งที่ส่งเสริมทางด้านเศรษฐกิจและนโยบายเกี่ยวกับการจัดทำรายละเอียดของข้อมูลในรายงานประจำปีและระบบการบัญชีของบริษัท

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทกับลักษณะของบริษัทในประเทศสเปนพบว่า จำนวนรายละเอียดของข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทในประเทศสเปนจะเพิ่มขึ้นตามขนาดของบริษัท และบริษัทที่จดทะเบียนจะมีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าบริษัทที่ไม่จดทะเบียน นอกจากนี้จำนวนรายละเอียดของข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทในประเทศสเปนจะเพิ่มขึ้นเมื่ออัตราส่วนแสดงสภาพคล่องลดลง เนื่องจากบริษัทที่มีอัตราแสดงสภาพคล่องต่ำจะพยายามที่จะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัทหรือสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทมากขึ้น

จากการศึกษาบริษัททั้งที่จดทะเบียนและไม่ได้อจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของประเทศสเปนพบว่า ถ้าไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนลูกหนี้หมุนเวียน ที่รายงานในงบการเงินกับระดับการเปิดเผยข้อมูลไม่มีความสัมพันธ์กัน

Meek , Robert , Gray (1995) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของสหรัฐ สหราชอาณาจักร และประเทศอื่นๆในทวีปยุโรป (Factors Influencing Voluntary Annual Report Disclosures by U.S. , U.K. and Continental European

Multinational Corporations) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปี ซึ่งประกอบด้วย ขนาดองค์กร ระดับโครงสร้างทุน การดำเนินงานในหลายประเทศ ความสามารถในการทำกำไร อุตสาหกรรม การจดทะเบียนในตลาดสากล ภูมิภาคของประเทศถิ่นฐาน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยสุ่มตัวอย่างประกอบด้วยบริษัทในสหรัฐ 116 บริษัท บริษัทในสหราชอาณาจักร 64 บริษัท และบริษัทในทวีปยุโรป 46 บริษัท (ฝรั่งเศส 16 บริษัท เยอรมัน 12 บริษัท และเนเธอร์แลนด์ 18 บริษัท) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอย

ผลจากการศึกษาการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์ ข้อมูลทางการเงิน และข้อมูลที่ไม่ใช่ทางการเงิน พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลทั้ง 3 ด้าน คือ ขนาดองค์กร ในทิศทางบวก บริษัทในทวีปยุโรปมีการเปิดเผยข้อมูลกลยุทธ์มากกว่าในสหรัฐและสหราชอาณาจักร บริษัทในสหราชอาณาจักรมีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินน้อยกว่าบริษัทในสหรัฐและยุโรป การจดทะเบียนในตลาดสากลมีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านกลยุทธ์และข้อมูลทางการเงินในทิศทางบวก รวมถึงประเภทอุตสาหกรรมที่แตกต่างกันก็มีผลกระทบต่อเปิดเผยข้อมูลด้วยเช่นเดียวกัน

Hossain and Rahman (1995) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเปิดเผยข้อมูลอย่างสมัครใจในรายงานประจำปีของบริษัทในนิวซีแลนด์ (Voluntary Disclosure in the Annual Reports of New Zealand Companies) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลอย่างสมัครใจในรายงานประจำปี ซึ่งประกอบด้วย ขนาดองค์กร ระดับโครงสร้างทุน อัตราส่วนสินทรัพย์ถาวร ขนาดของบริษัทสอบบัญชี การจดทะเบียนในต่างประเทศ จำนวน 55 บริษัท วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอย

ผลการศึกษาพบว่า บริษัทที่มีขนาดใหญ่จะมีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าบริษัทขนาดเล็กและบริษัทที่จดทะเบียนเฉพาะในตลาดหลักทรัพย์ประเทศนิวซีแลนด์จะเปิดเผยข้อมูลน้อยกว่าบริษัทที่จดทะเบียนต่างประเทศอย่างน้อย 1 ประเทศ สำหรับระดับโครงสร้างทุนนั้นมีนัยสำคัญทางสถิติเล็กน้อย ($P < 0.01$) ในทิศทางบวก

Raffournier (1995) The determinants of voluntary financial disclosure by Swiss listed companies ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน ของบริษัทที่จดทะเบียนในสวิสเซอร์แลนด์กับ ขนาดของบริษัท ความสามารถในการทำกำไร การกระจายตัวของการถือหุ้น

ระดับโครงสร้างเงินทุน อัตราส่วนสินทรัพย์ถาวรต่อสินทรัพย์รวม ขนาดของบริษัทสอบบัญชี บริษัทที่ประกอบกิจการในต่างประเทศ และประเภทอุตสาหกรรม

ผลการศึกษาพบว่า บริษัทที่มีอัตราส่วนของสินทรัพย์ถาวรต่อยอดของสินทรัพย์รวมสูงจะมีการเปิดเผยข้อมูลน้อยกว่า เนื่องจากผู้ที่ตัดสินใจลงทุนจะพิจารณาถึงความสามารถในการดำเนินงานของบริษัทและบริษัทที่มียอดของสินทรัพย์ถาวรต่ำถือเป็นบริษัทที่มีความเสี่ยงจำเป็นที่จะต้องเปิดเผยข้อมูลเพื่อสร้างความไว้วางใจจากผู้ถือหุ้น นอกจากนี้บริษัทที่มีสัดส่วนการส่งออกเมื่อเทียบกับยอดขายรวมสูงจะมีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าบริษัทที่จำหน่ายภายในประเทศเท่านั้น

Ho and Wong (2001) (A study of the relationship between corporate governance structures and the extent of voluntary disclosure) ศึกษาบริษัทในฮ่องกง จำนวน 98 บริษัท ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของกลไกการกำกับดูแลกิจการทางด้านคณะกรรมการบริษัท โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูลและขอบเขตการเปิดเผยข้อมูลอย่างสมัครใจ ได้แก่ ขนาดขององค์กร ระดับโครงสร้างทุน ความสามารถในการทำกำไร ของกิจการ อัตราส่วนสินทรัพย์ถาวร เป็นตัวแปรควบคุม แต่ผู้ถือหุ้นภายในในการศึกษาครั้งนี้ Ho และ Wong หมายความว่าบุคคลที่อยู่ในครอบครัวเดียวกันหรือเป็นเครือญาติกัน โดยได้ตั้งสมมติฐานว่า บริษัทที่บุคคลภายในถือหุ้นของบริษัทมากขึ้นมีแนวโน้มที่จะเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจน้อยลง แต่เนื่องจากข้อจำกัดด้านข้อมูลที่ไม่สามารถหาสัดส่วนการถือหุ้นของบุคคลภายในที่อยู่ในครอบครัวเดียวกันได้ Ho และ Wong จึงใช้จำนวนสมาชิกครอบครัวที่อยู่ในคณะกรรมการบริษัทเป็นตัวแปรแทน และผลจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า สัดส่วนของสมาชิกในครอบครัวที่อยู่ในคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์ในทางลบกับขอบเขตการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ ซึ่งจะเห็นว่าสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Chau และ Gray (2002) ที่พบว่าระดับการเปิดเผยข้อมูลจะลดลงสำหรับบริษัทที่ถูกควบคุมโดยผู้ถือหุ้นภายในหรือสมาชิกในครอบครัว

Camfferman and Cooke (2002) ได้ทำการศึกษาเรื่อง วิเคราะห์การเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทใน สหราชอาณาจักรและเนเธอร์แลนด์ (An analysis of disclosure in the annual report of U.K. and Dutch companies) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความครอบคลุมของการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทใน สหราชอาณาจักร และบริษัทในเนเธอร์แลนด์ว่าเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดของอยู่แตกต่างกันหรือไม่ นอกจากนี้ยังศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยเฉพาะกิจการ (ขนาดองค์กร ระดับโครงสร้างทุน ความสามารถในการทำกำไร สภาพคล่องของ

กิจการ ประเภทผู้สอบบัญชี และอุตสาหกรรม) กับความครอบคลุมของการเปิดเผยข้อมูลตามคำสั่งของอียู เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างได้จำนวนทั้งสิ้น 322 บริษัท โดยใช้ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลวิเคราะห์ความครอบคลุมของการเปิดเผยข้อมูล และใช้การวิเคราะห์ถดถอยในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยเฉพาะกิจการกับความครอบคลุมของการเปิดเผยข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่า บริษัทในเนเธอร์แลนด์และสหราชอาณาจักรมีความครอบคลุมการเปิดเผยข้อมูลที่แตกต่างกัน เนื่องจากในเนเธอร์แลนด์มีข้อกำหนดตามกฎหมาย มาตรฐานการบัญชี กลไกการปฏิบัติตามข้อกำหนด ที่เข้มงวดน้อยกว่าบริษัทในสหราชอาณาจักร ทำให้บริษัทในเนเธอร์แลนด์โดยเฉลี่ยแล้วมีการเปิดเผยข้อมูลที่น้อยกว่า และยังพบว่าขนาดขององค์กร ระดับโครงสร้างทุน และสภาพคล่องมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความครอบคลุมการเปิดเผยข้อมูล แต่อัตราส่วนกำไรสุทธิของกิจการมีความสัมพันธ์ทางลบกับความครอบคลุมการเปิดเผยข้อมูล รวมถึงบริษัทที่สอบบัญชีโดยบริษัทขนาดใหญ่จะมีการเปิดเผยข้อมูลที่สูงกว่าบริษัทที่สอบบัญชีอื่น และบริษัทที่อยู่ในธุรกิจการค้าและบริการมีการเปิดเผยข้อมูลน้อยกว่าบริษัทที่อยู่ในธุรกิจการผลิต

Chau and Gray (2002) ได้ทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นกับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ (Ownership structure and corporate voluntary disclosure in Hong Kong and Singapore) รวมทั้งได้ตรวจสอบพฤติกรรมการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในประเทศแถบเอเชีย 2 ประเทศที่ตลาดทุนมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว คือ สิงคโปร์และฮ่องกง โดย Chau และ Gray ได้ใช้ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลที่ไม่มีการถ่วงน้ำหนักในการวัดปริมาณและขอบเขตของรายการต่าง ๆ ที่แต่ละประเทศเปิดเผย โดย Chau และ Gray คาดว่าบริษัทที่มีการถือหุ้นที่มีการกระจายตัวสูงจำเป็นต้องมีการเปิดเผยข้อมูลมากขึ้น เพื่อที่ตัวการหรือผู้ถือหุ้นจะสามารถนำข้อมูลที่บริษัททำการเปิดเผยมากำกับดูแลผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของตนเองให้เกิดความเหมาะสมมากที่สุด นอกจากนี้ Chau และ Gray ยังทดสอบความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างระดับของการเปิดเผยข้อมูลกับ ขนาดองค์กร, ระดับโครงสร้างทุน, ความสามารถในการทำกำไร, ประเภทของผู้สอบบัญชี และการเป็นบริษัทข้ามชาติ

เมื่อ Chau and Gray ทำการทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอย (Regression Analysis) ผลปรากฏว่าในประเทศฮ่องกงพบความสัมพันธ์ในเชิงบวกระหว่างการถือหุ้นที่กระจายไปยังบุคคลภายนอกกับขอบเขตของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ (ระดับนัยสำคัญ 0.001) นอกจากนี้ Chau และ Gray ได้ทดสอบความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นเส้นตรงระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ โดยใช้การทดสอบแบบ Non-parametric ที่เรียกว่า Ranked Regression ผล

การศึกษาที่ได้สอดคล้องกันกับการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงเส้น กล่าวคือ การถือหุ้นที่มีการจัดอันดับสามารถทำนายดัชนีการเปิดเผยข้อมูลที่มีการจัดอันดับได้ สำหรับผลการศึกษาในประเทศสิงคโปร์ ทั้งการทดสอบความถดถอยที่มีความสัมพันธ์ในเชิงเส้นตรงและไม่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง พบว่าผลที่ได้ยังคงสอดคล้องกับผลการศึกษาที่พบในประเทศฮ่องกง กล่าวคือ การกระจายตัวของการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นภายนอกมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับขอบเขตการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทโดยสมัครใจ จึงสามารถสรุปได้ว่า เมื่อผู้ถือหุ้นภายนอกถือหุ้นในสัดส่วนที่สูงขึ้น จะทำให้บริษัททั้งในประเทศฮ่องกงและสิงคโปร์สมัครใจที่จะเปิดเผยข้อมูลมากยิ่งขึ้น ในขณะที่ยอดขายมีผลกระทบต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจเกี่ยวกับทางด้านกลยุทธ์และข้อมูลที่ไม่ใช่ทางการเงินเท่านั้น นั่นคือถ้าบริษัทมียอดขายที่สูงขึ้นจะมีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์และข้อมูลที่ไม่ใช่ทางการเงินเพิ่มสูงขึ้น แต่ไม่ส่งผลกระทบต่อข้อมูลทางการเงิน

Chau and Gray ได้สรุปผลการศึกษาไว้ว่า บริษัทที่หุ้นจำนวนมากอยู่ในการครอบครองของบุคคลภายในและกลุ่มครอบครัวจะมีแรงกระตุ้นน้อยลงที่จะเปิดเผยข้อมูลเกินกว่าข้อบังคับขั้นต่ำ เพราะความจำเป็นที่จะเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะจะน้อยกว่าบริษัทที่มีโครงสร้างการถือหุ้นที่กระจายออกไป เช่นเดียวกับขนาดของกิจการสำหรับกิจการที่มีขนาดใหญ่ระดับของการเปิดเผยข้อมูลจะสูงกว่ากิจการที่มีขนาดเล็ก

นภวรรณ เชิดชูฤกษ์กุล (2546) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษาของบริษัทในธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและเครื่องตกแต่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของบริษัทกับระดับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์กับบริษัทในอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและเครื่องตกแต่ง รวมทั้งศึกษาข้อบกพร่องของการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปี ผลที่จะได้รับจากการเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนด และมาตรการส่งเสริมที่จะกระตุ้นการเปิดเผยข้อมูลให้มากขึ้น โดยในการศึกษารครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามตามกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้จัดการฝ่ายบัญชีทั้ง 2 อุตสาหกรรมจำนวน 47 คน และจากผู้ถือหุ้นจำนวน 200 คน และนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐานโดยใช้วิธีการทางสถิติ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบแบบ t-Test และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ

ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ลักษณะของบริษัทกับระดับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทพบว่า ถ้าไรสิทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับการ

เปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทในธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ นอกจากนี้ยังพบว่า กำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและอัตราส่วนแสดงสภาพคล่องมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับ การเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทในอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและเครื่องตกแต่ง แต่ ขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์ทางลบกับระดับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทใน อุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและเครื่องตกแต่ง และบริษัทควรปรับปรุงข้อบกพร่องในด้านภาษาที่ใช้ ในการนำเสนอข้อมูลและการรายงานข้อมูลให้ทันต่อเวลาการตัดสินใจลงทุนของผู้ถือหุ้น สำหรับ ผลที่จะได้รับเมื่อบริษัทจดทะเบียนเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดของ ก.ล.ด. และ ตลท. ทำให้ บริษัทได้รับความน่าเชื่อถือจากผู้ไ้รายงานประจำปีและความสนใจลงทุนจากนักลงทุนมากขึ้น และมาตรการที่มีส่วนกระตุ้นให้บริษัททั้งสองอุตสาหกรรมดังกล่าวมีการเปิดเผยมากขึ้น ผู้ถือหุ้น เห็นว่าควรใช้มาตรการเกี่ยวกับการเปิดเผยรายชื่อบริษัทที่ละเว้นการเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็นต่อผู้ไ้ รายงานประจำปีหรือเปิดเผยข้อมูลไม่ถูกต้องสู่สาธารณะชน ส่วนผู้จัดการฝ่ายบัญชีเห็นว่าควรใช้ มาตรการที่มีผลประโยชน์หรือค่าตอบแทนในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งให้แก่บริษัท

นวพร พงษ์ตันทกุล (2546) ได้ทำการศึกษาเรื่อง โครงสร้างการเป็นเจ้าของและคุณภาพ ของการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์โครงสร้างการเป็นเจ้าของทั้งการกระจุกตัวและ องค์ประกอบของผู้ถือหุ้นกับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล ความสำคัญและจำเป็นของข้อมูลที่เปิดเผย ความสอดคล้องของข้อมูลที่เปิดเผย และความบกพร่องของข้อมูลที่เปิดเผยในความเห็นของผู้ถือ หุ้นสถาบัน ผู้ทำการศึกษาได้ทำการสอบถามผู้จัดการบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย จำนวน 80 บริษัท กับผู้ถือหุ้นภายนอกจำนวน 160 คน โดยข้อมูลที่รวบรวมมาจากการจัดการบัญชี ได้นำมาสร้างดัชนีการเปิดเผยข้อมูลแบบไม่ถ่วงน้ำหนักเพื่อใช้วัดระดับคุณภาพของการเปิดเผย ข้อมูล ส่วนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์องค์ประกอบการถือหุ้นและการกระจุกตัวการถือหุ้นกับ คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลในบริษัทจดทะเบียนได้ใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ สำหรับการ วิเคราะห์ความสำคัญและจำเป็นต่อข้อมูลที่เปิดเผย ความสอดคล้องข้อมูลที่เปิดเผยกับความจำเป็น ที่ต้องการนำข้อมูลไปตัดสินใจ และข้อบกพร่องในการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียน ตาม ความเห็นของผู้ถือหุ้นสถาบัน ได้ใช้การวิเคราะห์ทั้งค่าเฉลี่ย และการทดสอบ t-test

ผลการศึกษาพบว่า การกระจุกตัวของการถือหุ้นซึ่งวัดจากการถือหุ้นสูงสุด 5 อันดับแรก มีความสัมพันธ์ในทางลบกับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลทั้งแบบสมัครใจและการเปิดเผยข้อมูล ทั้งหมด ส่วนองค์ประกอบของผู้ถือหุ้นพบว่า ผู้ถือหุ้นภายใน คือ การถือหุ้นของกรรมการและ ผู้บริหาร ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลทั้งแบบสมัครใจใน

ปฏิบัติตามข้อกำหนด และการเปิดเผยข้อมูลทั้งหมด ในขณะที่การถือหุ้นของสถาบันมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการเปิดเผยข้อมูลทั้ง 3 แบบ นอกจากนี้ผู้ถือหุ้นสถาบันเห็นว่าความสำคัญและจำเป็นในการเปิดเผยข้อมูลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก และเห็นว่ารายงานทางการเงินนั้น ไม่มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ถือหุ้นภายนอก และความบกพร่องด้านเนื้อหาข้อมูลและรูปแบบการรายงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยเห็นว่าสิ่งที่บกพร่องมากที่สุด คือ การเปิดเผยข้อมูลไม่ทันต่อเวลา และข้อมูลที่เปิดเผยมีความเอนเอียงไม่ตรงประเด็น

อลิสรา ผลาวรรณ (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทกับระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับคุณลักษณะต่างๆ ของบริษัท ได้แก่ ขนาดองค์กร โครงสร้างเงินทุน โครงสร้างการเป็นเจ้าของ การถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ อายุการดำเนินงาน สภาพคล่องของกิจการ ความสามารถในการทำกำไร ประเภทผู้สอบบัญชี รวมถึงเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในแต่ละประเภทอุตสาหกรรม ได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้จำนวนทั้งสิ้น 198 บริษัท และใช้การวิเคราะห์ความถดถอยและสหสัมพันธ์เชิงซ้อนในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของระดับการเปิดเผยข้อมูลกับคุณลักษณะต่างๆ ของบริษัท รวมทั้งใช้สถิติทดสอบ ครุสคัล-วัลลิส (Kruskal-Wallis H Test) ในการทดสอบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในแต่ละอุตสาหกรรม

ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะที่มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลมีทั้งสิ้น 5 คุณลักษณะ คือ ขนาดของบริษัท การถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ อายุการดำเนินงาน สภาพคล่องทางการเงิน และประเภทผู้สอบบัญชี โดยขนาดของบริษัทและประเภทผู้สอบบัญชีมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปี ส่วนการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ อายุการดำเนินงานและสภาพคล่องทางการเงินมีความสัมพันธ์ทางลบกับระดับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปี และบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมที่แตกต่างกันมีระดับการเปิดเผยข้อมูลตามข้อบังคับไม่แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง โดยจากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

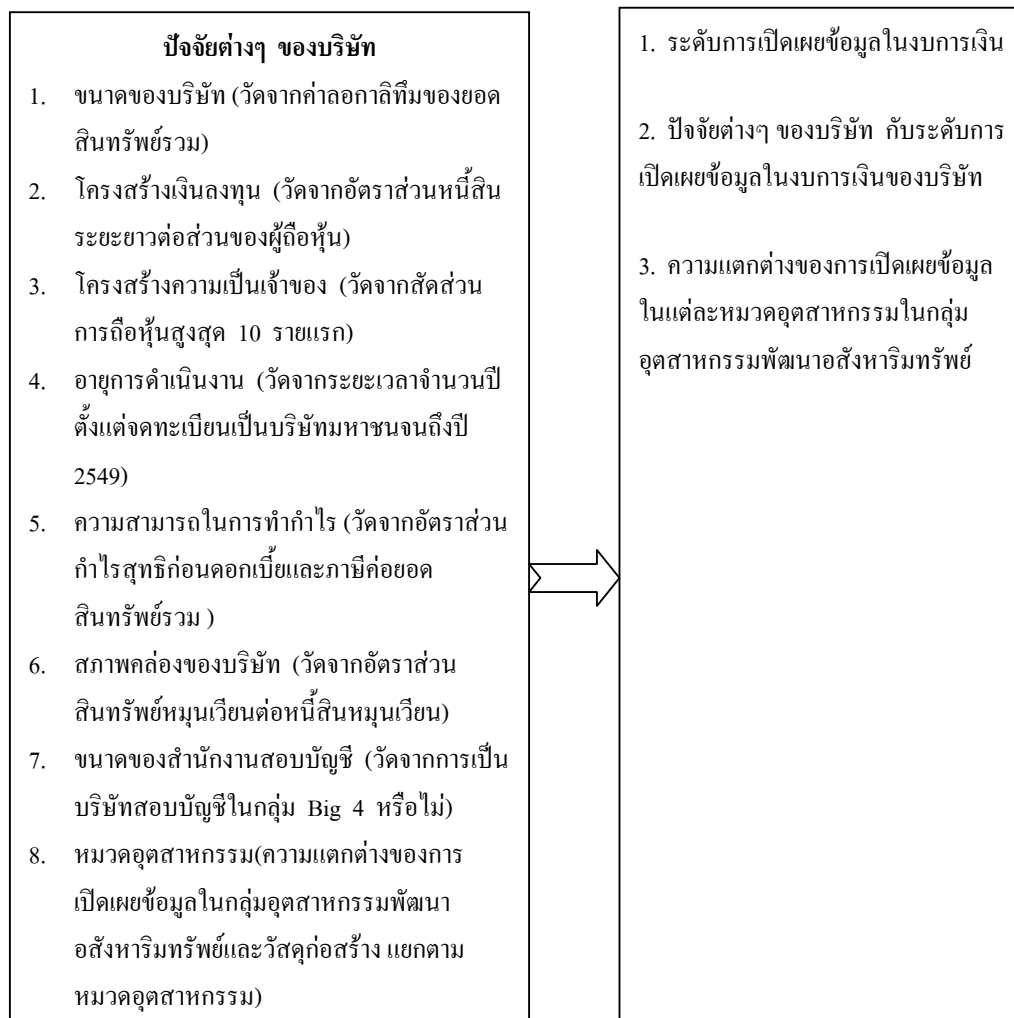
1. ขนาดของบริษัท จากผลการวิจัยในอดีตเกี่ยวกับขนาดของบริษัทกับระดับการเปิดเผยข้อมูล พบว่าขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์ต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญ (Meek และ Robert. 1995, Camfermam and Cooke. 2002, Wallace R., Naser K. and Mora A. 1994)
2. โครงสร้างเงินทุน จากผลการวิจัยในอดีตเกี่ยวกับโครงสร้างเงินทุนกับระดับการเปิดเผยข้อมูล พบว่าโครงสร้างเงินทุนมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญ (Camfermam and Cooke. 2002, Hossain and Rahman. 1995)
3. โครงสร้างความเป็นเจ้าของ จากผลการวิจัยในอดีตเกี่ยวกับโครงสร้างความเป็นเจ้าของกับระดับการเปิดเผยข้อมูล พบว่าโครงสร้างความเป็นเจ้าของมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญ (Singhvi and Desai. 1971, Ho และ Wong. 2001, นวพร พงษ์ตันทุกุล. 2546)
4. อายุการดำเนินงาน ในงานวิจัยของ อลิศรา ผลาวรรณ (2547) พบว่าอายุการดำเนินงานมีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยยิ่งบริษัทมีประสบการณ์มากยิ่งมีการเปิดเผยข้อมูลมากตามไปด้วย
5. ความสามารถในการทำกำไร จากผลการวิจัยในอดีตเกี่ยวกับความสามารถในการทำกำไรกับระดับการเปิดเผยข้อมูล พบว่าความสามารถในการทำกำไรมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Singhvi and Desai. 1971, นกวรรณ เชิดชูวุฒิกุล. 2546)
6. สภาพคล่องของบริษัท จากผลการวิจัยในอดีตเกี่ยวกับสภาพคล่องของบริษัทกับระดับการเปิดเผยข้อมูล พบว่า สภาพคล่องของบริษัทมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญ (Camfermam and Cooke. 2002)

7. ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี จากผลงานวิจัยในอดีตเกี่ยวกับขนาดของสำนักงานสอบบัญชีกับระดับการเปิดเผยข้อมูล พบว่าบริษัทสอบบัญชีมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญ (Camfermam and Cooke. 2002, Singhvi and Desai. 1971)

8. หมวดอุตสาหกรรม จากผลงานวิจัยในอดีตของ Cooke(1992), Meek และ Robert (1995), Camfermam and Cooke (2002) พบว่าบริษัทที่อยู่ในหมวดอุตสาหกรรมที่แตกต่างกันจะมีระดับการเปิดเผยข้อมูลที่แตกต่างกันออกไป

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง ซึ่งเป็นการใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) โดยออกแบบกระดาศทำการวัดระดับการเปิดเผยข้อมูลในรูปแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีและในงบการเงิน

วิธีการเก็บข้อมูล

แหล่งข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายบัญชีบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง ในหมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์จำนวน 2 ท่าน และในหมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างจำนวน 2 ท่าน รวมจำนวน 4 ท่าน
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการเก็บรวบรวมบทความ เอกสารวิชาการ ตำราวิชาการ ผลงานวิจัยต่างประเทศ แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีตั้งแต่ปี 2547-2549 รวมเป็นระยะเวลา 3 ปี ซึ่งงบการเงินของบริษัทจะประกอบด้วยงบการเงิน และหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้เป็นบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งในปี 2547 มีจำนวน 67 บริษัท ปี

2548 มีจำนวน 74 บริษัทและในปี 2549 มีจำนวน 96 บริษัท แบ่งได้เป็น 2 หมวดอุตสาหกรรมย่อย ได้แก่ หมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ และหมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง

เนื่องจากในปี 2549 เป็นปีที่มีการก่อตั้งกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ในหมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ขึ้นจำนวนมาก ในการวิจัยครั้งนี้จะไม่ทำการศึกษาบริษัทที่เป็นกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ตามที่ปรากฏในปี 2549 เนื่องจากลักษณะและวัตถุประสงค์ในการดำเนินธุรกิจที่แตกต่างออกไป รวมไปถึงบริษัทที่ประสบปัญหาจากวิกฤติทางเศรษฐกิจจนเป็นที่น่าสนใจถึงความสามารถในการดำเนินงานต่อเนื่อง เช่น บริษัททกยณคอนกรีต จำกัด (มหาชน) รวมถึงบริษัทที่ได้ยื่นคำร้องต่อศาลล้มละลายกลางเพื่อขอฟื้นฟูกิจการ และศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งเห็นชอบต่อแผนฟื้นฟูกิจการของบริษัทโดยอำนาจหน้าที่ในการจัดการกิจการและทรัพย์สินของบริษัทไม่ได้เป็นของผู้บริหารและผู้ถือหุ้นของบริษัทอีกต่อไป อาจทำให้การเปิดเผยข้อมูลของบริษัทเหล่านี้แตกต่างจากบริษัทที่อยู่ในภาวะการปกปิดจนส่งผลต่อการวิเคราะห์ข้อมูลได้ ทำให้จำนวนบริษัทที่ใช้ในการศึกษาแต่ละปีมีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้างแบ่งเป็นแต่ละหมวดอุตสาหกรรมย่อย ในปี 2547-2549

หมวดอุตสาหกรรม	2547	2548	2549
หมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์	45	49	45
หมวดวัสดุก่อสร้าง	22	25	24
รวม	67	74	69

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ชนิด

1. กระดาษทำการวัดระดับการเปิดเผยข้อมูล โดยใช้ความครอบคลุมในรายละเอียดของรายการแต่ละรายการเป็นตัวแทนของระดับการเปิดเผยข้อมูลซึ่งมีลักษณะเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) ดังนั้นเพื่อให้สามารถนำข้อมูลเชิงคุณภาพนี้ไปทดสอบกับตัวแปรต่าง ๆ ได้ จึงจำเป็นต้องมีการแปลงข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลให้อยู่ในรูปข้อมูลที่สามารถวัดในเชิงปริมาณได้

(Quantitative Data) ซึ่งจากการศึกษาผลงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า นักวิจัยส่วนใหญ่จะสร้างดัชนีการเปิดเผยข้อมูล (Disclosure Index) เพื่อใช้ประเมิน เปรียบเทียบหรืออธิบายความแตกต่างในการวัดปริมาณและระดับของข้อมูลที่เปิดเผยในรายงานทางการเงินของบริษัท โดยดัชนีที่สร้างขึ้นในการศึกษาที่ผ่านมาจะมีขอบเขตของจำนวนรายการในกระดาษาทำการมากน้อยแตกต่างกันไป โดยมีขั้นตอนการสร้างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชี

1.2 จัดทำกระดาษาทำการ โดยการคัดเลือกรายการจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่

1.2.1 กระดาษาทำการตรวจสอบแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ที่สำนักงาน ก.ล.ต. ได้จัดทำขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการตรวจสอบความครบถ้วนของรายการที่บริษัทจดทะเบียนจำเป็นต้องเปิดเผยในแบบ 56-1 ซึ่งอยู่ภายใต้โครงการคัดเลือกบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลประจำปีที่ดี (Disclosure Award 2003) อันเป็นส่วนหนึ่งของโครงการติดตามบริษัทที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยรายการต่างๆ เหล่านี้ได้รับการพิจารณากลั่นกรองจากคณะกรรมการของสำนักงาน ก.ล.ต. ผู้แทนจากตลาดหลักทรัพย์ฯ สมาคมนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ สมาคมบริษัทหลักทรัพย์ ฯลฯ แล้วว่าเป็นรายการที่จำเป็นต่อการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูลและสามารถทัดเทียมได้กับมาตรฐานสากล ผู้ศึกษาจึงเห็นว่าแบบตรวจสอบที่สำนักงาน ก.ล.ต. พัฒนาขึ้นเหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนากระดาษาทำการตรวจสอบการเปิดเผยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

1.2.2 หลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชีไทยแต่ละฉบับที่ได้กำหนดการเปิดเผยในงบการเงินและในหมายเหตุประกอบงบการเงินของบริษัท โดยจะเน้นไปที่ข้อมูลที่เป็นนโยบายการบัญชี วิธีปฏิบัติทางบัญชี และข้อมูลที่เป็นตัวเงินที่ปรากฏในรายงานประจำปี

1.2.3 แนวคิดหรือหลักเกณฑ์ที่ได้รับความนิยมต่างๆ ขององค์กร International Organization of Commission (IOSCO) ซึ่งเป็นองค์กรสากลที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลหลักทรัพย์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดความเสี่ยงจากระบบและคุ้มครองนักลงทุน รวมถึงสร้าง

ความมั่นใจว่าตลาดมีความยุติธรรม มีประสิทธิภาพ และมีความโปร่งใส จึงให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลและมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของผู้ศึกษา

1.2.4 งานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล โดยจะเลือกรายการที่ใช้ในการวิจัยย่อยที่สุดเพราะจะแสดงให้เห็นว่ารายการเหล่านี้มีความสำคัญต่อการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูล

รายการที่ถูกคัดเลือกให้อยู่ในกระดาดทำการ จะมีทั้งรายการที่อยู่บนพื้นฐานของรายการขั้นต่ำที่มีข้อบังคับกำหนดให้บริษัทจดทะเบียนทุกบริษัทต้องเปิดเผย (Mandatory Items) และรายการที่อยู่นอกเหนือข้อบังคับ ซึ่งถือเป็นทางเลือกอิสระสำหรับบริษัทที่จะให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจแก่ผู้ใช้ข้อมูลอย่างสมัครใจ (Voluntary Items) แม้รายการขั้นต่ำเป็นรายการที่ทุกบริษัทถูกบังคับให้เปิดเผยเหมือนกัน แต่ในทางปฏิบัติแล้วบริษัทจดทะเบียนส่วนใหญ่มีการเปิดเผยรายละเอียดของรายการต่างๆ ที่เป็นข้อกำหนดขั้นต่ำในระดับที่แตกต่างกัน โดยบางบริษัทจะเปิดเผยข้อมูลในเนื้อหาและรายละเอียดมาก ในขณะที่บางบริษัทก็เปิดเผยข้อมูลในเนื้อหาและรายละเอียดน้อย ดังนั้นรายการที่เป็นข้อมูลขั้นต่ำจึงใช้ความครอบคลุมในรายละเอียด (Comperhensiveness) ของรายการที่แต่ละบริษัทเปิดเผยเป็นลักษณะที่ทำให้แต่ละบริษัทได้รับคะแนนแตกต่างกัน ส่วนรายการที่เปิดเผยโดยสมัครใจเป็นรายการที่มีได้บังคับให้บริษัทเปิดเผย ดังนั้น บริษัทต่างๆ จึงมีการเปิดเผยรายการนี้แตกต่างกันอยู่แล้ว นอกจากนี้ รายการที่เลือกมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ไม่ได้จำกัดเฉพาะรายการที่เป็นข้อมูลทางการเงิน (Financial Information) เท่านั้น แต่รวมรายการที่เป็นข้อมูลที่มีไม่ทางการเงินด้วย (Non-Financial Information) และเป็นรายการที่จำเป็นต่อการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูล รวมทั้งเป็นรายการที่แสดงถึงเหตุการณ์ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตด้วย โดยรายการที่อยู่ในดัชนีจะถูกเลือกมาจากแบบตรวจสอบความครบถ้วนของการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินที่สำนักงาน ก.ล.ต. จัดทำขึ้นเพื่อตรวจสอบความครบถ้วน โดยทั่วไปของการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนว่ามีการเปิดเผยข้อมูลตามที่มาตรฐานการบัญชีกำหนดไว้หรือไม่

อนึ่งในการจัดทำกระดาดทำการเพื่อตรวจสอบการเปิดเผยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จะยึดเนื้อหาจากกระดาดทำการตรวจสอบความครบถ้วนของการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน อย่างไรก็ตาม การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินเพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอ เพราะรายการที่เปิดเผยในงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินจะเน้นไปที่ข้อมูลที่เป็น นโยบายการบัญชี วิธีปฏิบัติทางบัญชี และข้อมูลที่เป็นตัวเงินเท่านั้น ดังนั้นเพื่อให้รายการในดัชนีครอบคลุมรายการอื่นๆ ที่จะมีประโยชน์และความจำเป็นต่อการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูล รายการจึงถูกเลือกมาจากกระดาดทำการ

ตรวจสอบแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ที่สำนักงาน ก.ล.ต. พัฒนาขึ้นเป็นต้นแบบ เนื่องจากวัตถุประสงค์ของแบบตรวจสอบข้อมูลที่สำนักงาน ก.ล.ต. พัฒนาขึ้นนี้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้ กล่าวคือ แบบตรวจสอบถูกจัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการประเมินระดับของการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนว่าบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลที่ครบถ้วน มีเนื้อหาที่ชัดเจน และมีรายละเอียดสำคัญตามแบบที่กำหนดหรือไม่ โดยที่การตรวจสอบการเปิดเผยข้อมูลนี้อยู่ภายใต้โครงการคัดเลือกบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลประจำปีที่ดี (Disclosure Award) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการติดตามบริษัทที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี จะเห็นได้ว่าลักษณะของโครงการดังกล่าวนี้ตรงกับวัตถุประสงค์หลักของการศึกษาในครั้งนี้ แต่อย่างไรก็ดี แบบตรวจสอบของสำนักงานจะประกอบด้วยรายการที่เป็นข้อมูลขั้นต่ำเท่านั้น ดังนั้น กระดาษทำการที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จึงได้เพิ่มรายการที่เป็นการเปิดเผยโดยสมัครใจ (Voluntary Items) เพื่อให้กระดาษทำการมีเนื้อหาที่ครอบคลุมข้อมูลที่สำคัญต่อการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูลให้มากที่สุด โดยรายการที่เป็นการเปิดเผยโดยสมัครใจจะเอามาจากรายการที่เคยใช้ศึกษากันในอดีต แล้วนำมาเปรียบเทียบกับรายการที่เป็นข้อบังคับให้บริษัทจดทะเบียนต้องเปิดเผยตามมาตรฐานการบัญชีที่ประกาศใช้อยู่ในปัจจุบันและแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี แบบ 56-1

ส่วนประกอบของกระดาษทำการแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินและไม่ใช่ทางการเงิน ซึ่งเป็นข้อมูลแสดงฐานะการดำเนินงานและผลการดำเนินงานทั้งในอดีตและแผนงานในอนาคต ตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี แบบ 56-1 ซึ่งเป็นแบบการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นผลบังคับใช้จาก “พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 มาตรา 56 หมวด 2 การออกหลักทรัพย์ ส่วนที่ 5 เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียน” (ก.ล.ต. 2547)

กระดาษทำการที่พัฒนาขึ้น ส่วนที่ 1 ประกอบด้วยรายการจำนวนทั้งสิ้น 131 หัวข้อ โดยแบ่งเป็นรายการขั้นต่ำที่มีข้อบังคับกำหนดให้บริษัทจดทะเบียนทุกบริษัทต้องเปิดเผย (Mandatory Items) ตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี นั่นคือจำนวนรายการขั้นต่ำ 100 ข้อ และรายการที่อาจมีการเปิดเผยรายละเอียดในเรื่องดังกล่าวเพิ่มเติม จำนวน 31 ข้อ เป็นรายการนอกเหนือจากข้อบังคับกำหนดให้เปิดเผย ซึ่งบริษัทมีความต้องการที่จะเปิดเผยข้อมูลอย่างสมัครใจ (Voluntary Items) นอกจากนี้ เนื่องจากบางบริษัทอาจมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างสมัครใจอื่นที่นอกเหนือจากรายการที่กำหนดในกระดาษทำการ ผู้ศึกษาจึงเพิ่มช่องว่างไว้เพิ่มเติมเพื่อการให้คะแนนจะได้

ครอบคลุมในส่วนดังกล่าว ซึ่งจำนวนรายการจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับรายการที่แต่ละบริษัทมีการเปิดเผยเพิ่มเติมนอกเหนือจากรายการที่กำหนดไว้ในกระดานทำการตามหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

2. ปัจจัยความเสี่ยง
6. ลักษณะการประกอบธุรกิจ
7. การประกอบธุรกิจของแต่ละสายผลิตภัณฑ์
4. การวิจัยและพัฒนา
5. ทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ
6. โครงการในอนาคต (future plan)
7. ข้อพิพาททางกฎหมาย
8. โครงสร้างเงินทุน
15. การจัดการ
16. การควบคุมภายใน
17. รายการระหว่างกัน (ถ้ามี)
18. สถานะการเงินและผลการดำเนินงาน
19. ข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 2 กระดานทำการวัดการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบ เป็นคำถามเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชีไทยแต่ละฉบับ ที่มีผลบังคับใช้แล้วถึง เดือนมกราคม พ.ศ. 2549 (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย , 2549) โดยแบ่งคำถามออกเป็น 295 ข้อ ตามมาตรฐานการบัญชี 26 ฉบับ คือ

1. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 11 เรื่อง หนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ จำนวน 3 ข้อ
2. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 14 เรื่อง การบัญชีสำหรับการวิจัยและพัฒนา จำนวน 3 ข้อ
3. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 24 เรื่อง การเสนอข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน จำนวน 21 ข้อ
4. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 25 เรื่อง งบกระแสเงินสด จำนวน 9 ข้อ
5. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 26 เรื่อง การบัญชีสำหรับการรับรู้รายได้ของธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์ จำนวน 7 ข้อ

6. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 29 เรื่อง การทำบัญชีสำหรับสัญญาเช่าระยะยาว จำนวน 13 ข้อ
7. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 30 เรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ จำนวน 8 ข้อ
8. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 เรื่อง สินค้าคงเหลือ จำนวน 8 ข้อ
9. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (เปิดเผยเรื่องค่าเสื่อมราคา) จำนวน 17 ข้อ
10. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 33 เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม จำนวน 3 ข้อ
11. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 34 เรื่อง การบัญชีสำหรับการปรับโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา จำนวน 14 ข้อ
12. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 35 เรื่อง การนำเสนองบการเงิน จำนวน 42 ข้อ
13. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์ จำนวน 10 ข้อ
14. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 37 เรื่อง การรับรู้รายได้ จำนวน 10 ข้อ
15. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 38 เรื่อง กำไรต่อหุ้น จำนวน 5 ข้อ
16. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 39 เรื่อง กำไรหรือขาดทุนสุทธิสำหรับงวด ข้อผิดพลาดที่สำคัญและการเปลี่ยนแปลงทางบัญชี จำนวน 14 ข้อ
17. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 40 เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน จำนวน 14 ข้อ
18. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 43 เรื่อง การรวมธุรกิจ จำนวน 15 ข้อ
19. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 44 เรื่อง งบการเงินรวมและการบัญชีสำหรับเงินลงทุนในบริษัทย่อย จำนวน 10 ข้อ
20. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 45 เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในบริษัทร่วม จำนวน 4 ข้อ
21. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 46 เรื่อง รายงานทางการเงินเกี่ยวกับส่วนได้เสียในการร่วมค้า จำนวน 10 ข้อ
22. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 47 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน จำนวน 8 ข้อ
23. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 48 เรื่อง การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน จำนวน 13 ข้อ
24. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 49 เรื่อง สัญญาก่อสร้าง จำนวน 9 ข้อ
25. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 52 เรื่อง เหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบดุลจำนวน 11 ข้อ

26. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 53 เรื่อง ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น จำนวน 14 ข้อ

1.3 นำกระดาดำทำการวัดระดับการเปิดเผยข้อมูลไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้อง

2. แบบสัมภาษณ์ โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้จัดการฝ่ายบัญชี มีจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการทำงานทางด้านบัญชี และตำแหน่ง

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลตามแบบ 56-1 จำนวน 2 ข้อ และตามมาตรฐานการบัญชี มีจำนวน 3 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับลักษณะของการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของบริษัท มีจำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 4 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการเปิดเผยข้อมูลตามแบบ 56-1 มีจำนวน 7 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายบัญชีและรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลงบการเงินจากเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547-2549 รวมเป็นระยะเวลา 3 ปี ซึ่งงบการเงินของบริษัทจะประกอบด้วยงบการเงิน และหมายเหตุประกอบงบการเงิน โดยข้อมูลที่เก็บแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. ตัวแปรอิสระ : ปัจจัยที่ผู้ศึกษาคาดว่าจะมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท ซึ่งตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มี 8 ตัวแปร ตัวแปรต่าง ๆ มีวิธีการวัดมูลค่า ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 สรุปวิธีที่ใช้ในการวัดมูลค่าของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปร	วิธีที่ใช้ในการวัดมูลค่า
1. ขนาดของบริษัท	ยอดขายสินทรัพย์รวม(ค่าลอการิทึมของยอดขายสินทรัพย์รวม)
2. โครงสร้างเงินทุน	อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Long - term Debt to Equity Ratio)
3. โครงสร้างความเป็นเจ้าของ	เปอร์เซ็นต์การถือหุ้นของผู้ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรก
8. อายุการดำเนินงาน	ระยะเวลาจำนวนปี นับตั้งแต่ปีที่จดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชน จนถึงปี 2549
5. ความสามารถในการทำกำไร	กำไรสุทธิก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีต่อยอดขายสินทรัพย์รวม (ROA)
6. สภาพคล่องของบริษัท	สินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียน (Current Ratio)
7. ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี	เป็นบริษัทสอบบัญชีในกลุ่ม Big 4 หรือไม่ โดยใช้ตัวแปรเทียบ (0 หมายถึงไม่ใช่กลุ่ม Big 4 และ 1 หมายถึง กลุ่ม Big 4)
8. หมวดอุตสาหกรรมย่อย	ประเภทอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง โดยแบ่งประเภทอุตสาหกรรมย่อยตามตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีจำนวน 2 หมวดอุตสาหกรรม

2. ตัวแปรตาม : ระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท

นำข้อมูลจากงบการเงินในปี พ.ศ. 2547-2549 ของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง มาหาค่าดัชนีการเปิดเผยข้อมูล และหาค่าระดับการเปิดเผยข้อมูลของแต่ละบริษัท

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน

1. การวิเคราะห์การเปิดเผยข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้กระดาศทำการวัดระดับการเปิดเผยข้อมูลในแบบ 56-1 และในงบการเงินของบริษัท จำนวน 67 บริษัท ในปี 2547 จำนวน 64 บริษัท ในปี 2548 และจำนวน 69 บริษัท ในปี 2549 สำหรับรอบระยะเวลาบัญชี พ.ศ. 2547-2549 ซึ่งจะทำกรวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1.1 ตัวแปรตาม

ในการกำหนดหาตัวแปรตาม คือ ระดับการเปิดเผยข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1.1.1 กำหนดค่าคะแนนของการเปิดเผยข้อมูลตามแบบ 56-1 และในงบการเงินโดยใช้กระดาศทำการวัดระดับการเปิดเผยข้อมูล โดยถ้าบริษัทเปิดเผยข้อมูลจะให้คะแนนเท่ากับ 1 แต่ถ้าบริษัทไม่เปิดเผยข้อมูลจะให้คะแนนเท่ากับ 0 และถ้าข้อมูลที่ต้องเปิดเผยไม่เกี่ยวข้องกับบริษัทจะใส่เป็น N/A (Not Applicable) หลังจากนั้นทำการรวมคะแนนของแต่ละบริษัท

1.1.2 นำค่าคะแนนที่ได้จากการวัดการเปิดเผยข้อมูลในกระดาศทำการวัดระดับการเปิดเผยข้อมูลตามข้อ 1.1.1 มาคำนวณหาดัชนีการเปิดเผยข้อมูล (Disclosure index) Cooke (1989); Wallace (1994); Eng and Mak (2001) ดังนี้

$$\text{ดัชนีการเปิดเผยข้อมูล} = \frac{\text{คะแนนจริงที่แต่ละบริษัทได้รับ}}{\text{คะแนนรวมสูงสุดที่แต่ละบริษัทควรจะได้รับ}}$$

โดยที่ $0 \leq \text{ดัชนีการเปิดเผยข้อมูล} \leq 1$

ตัวอย่างการคำนวณ

บริษัทซีพี ภัค จำกัด (มหาชน) มีคะแนนการเปิดเผยข้อมูลจริงที่ได้รับตามแบบ 56-1 เท่ากับ 85 และมีคะแนนรวมสูงสุดที่ควรจะได้รับเท่ากับ 131 ดังนั้น

$$\text{ดัชนีการเปิดเผยข้อมูล} = \frac{85}{131} = 0.649$$

บริษัทซีพีโก้ จำกัด (มหาชน) มีคะแนนการเปิดเผยข้อมูลจริงที่ได้รับตามมาตรฐานการบัญชี เท่ากับ 191 และมีคะแนนรวมสูงสุดที่ควรจะได้รับเท่ากับ 311 ดังนั้น

$$\text{ดัชนีการเปิดเผยข้อมูล} = \frac{191}{311} = 0.614$$

1.1.3 นำดัชนีการเปิดเผยข้อมูลที่ได้จากข้อ 1.1.2 มากำหนดระดับการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งจากหลักเกณฑ์ของ Wallace (1988) จะแบ่งระดับการเปิดเผยข้อมูลออกเป็น 3 ระดับ คือ สูง ปานกลาง ต่ำ

โดย ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลที่มีค่ามากกว่า 0.5 เป็นการเปิดเผยในระดับสูง
 ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลที่มีค่าระหว่าง 0.3-0.5 เป็นการเปิดเผยในระดับปานกลาง
 ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลที่มีค่าน้อยกว่า 0.3 เป็นการเปิดเผยในระดับต่ำ

จากหลักเกณฑ์ของ นวพร พงษ์ตันกุล, 2546 อลิศรา ผลาวรรณ, 2547 และณัฐวรรณ ศิริชานันท์, 2550 เป็นการนำหลักเกณฑ์ของ Wallace (1988) ประกอบกับค่ากลางของดัชนีการเปิดเผยข้อมูลทั้งค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน และฐานนิยม รวมทั้งเส้นโค้งปกติที่แสดงการแจกแจงของดัชนีการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งจะสามารถแบ่งระดับการเปิดเผยข้อมูลออกเป็น 3 ระดับ คือ

ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลที่มีค่ามากกว่า 0.65 เป็นการเปิดเผยในระดับสูง
 ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลที่มีค่าระหว่าง 0.45-0.65 เป็นการเปิดเผยในระดับปานกลาง
 ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลที่มีค่าน้อยกว่า 0.45 เป็นการเปิดเผยในระดับต่ำ

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้หลักเกณฑ์ของ นวพร พงษ์ตันกุล, 2546 อลิศรา ผลาวรรณ, 2547 และ ณัฐวรรณ ศิริชานันท์, 2550 ในการวิจัย เนื่องจากงานวิจัยของ อลิศรา ผลาวรรณ, 2547 และนวพร พงษ์ตันกุล, 2546 เป็นการศึกษาการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และณัฐวรรณ ศิริชานันท์ เป็นการศึกษาการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชี เช่นเดียวกับการวิจัยในครั้งนี้ และเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาจากการกำหนดเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลจึงใช้เกณฑ์การแบ่งระดับการเปิดเผยข้อมูลตามที่ได้กล่าวข้างต้น

1.1.4 คำนวณหาค่าสถิติของดัชนีการเปิดเผยข้อมูลในแต่ละระดับ โดยใช้สถิติพรรณนา ซึ่งประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงผลดังตารางที่ 4.2 และ 4.4

1.1.5 ทดสอบเงื่อนไขการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ ดังต่อไปนี้

a. ทดสอบค่าความคลาดเคลื่อนเป็นตัวแปรที่มีการแจกแจงแบบปกติ โดยใช้ Histogram, Normal Probability Plot พบว่ามีการแจกแจงแบบปกติ (ภาคผนวก ข)

b. ทดสอบค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนเป็นศูนย์ โดยใช้เทคนิคกำลังสองน้อยที่สุด ผลการทดสอบพบว่าได้เป็น 0 ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎี ดร.กัลยา วานิชย์บัญชา (ภาคผนวก ข)

c. ทดสอบค่าแปรปรวนของค่าความคลาดเคลื่อนต้องเป็นค่าคงที่ โดยใช้แผนภาพการกระจาย (Scatter Plot) พบว่ามีค่าคงที่ (ภาคผนวก ข)

d. ทดสอบค่าความคลาดเคลื่อนต้องเป็นอิสระกัน โดยใช้สถิติ Durbin-Watson ผลการทดสอบพบว่ามีความเป็นอิสระกัน (ภาคผนวก ข)

e. ทดสอบตัวแปรอิสระ X_i และ X_j ต้องเป็นอิสระกัน โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ค่า Tolerance และค่า Variance Inflation Factor (VIF) ผลการทดสอบพบว่าตัวแปรมีความเป็นอิสระต่อกัน (ภาคผนวก ข)

1.2 ตัวแปรอิสระ

1.2.1 คำนวณหาค่าของตัวแปรอิสระ (ภาคผนวก ค)

1.2.2 นำค่าของตัวแปรที่คำนวณได้จากข้อ 1.2.1 มาคำนวณหาค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 4.7-4.9

1.3 หาความสัมพันธ์ของตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระเพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของแต่ละปี ดังนี้

1.3.1 นำดัชนีการเปิดเผยข้อมูลมาคำนวณหาความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระ โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{Disclosure index}_{47} = \beta_0 + \beta_1(\text{SIZE}) + \beta_2(\text{CAPSTR}) + \beta_3(\text{OWSIR}) + \beta_4(\text{AGE}) + \beta_5(\text{PROFIT}) + \beta_6(\text{LIQUID}) + \beta_7(\text{AUDIT}) + \varepsilon$$

$$\text{Disclosure index}_{48} = \beta_0 + \beta_1(\text{SIZE}) + \beta_2(\text{CAPSTR}) + \beta_3(\text{OWSIR}) + \beta_4(\text{AGE}) + \beta_5(\text{PROFIT}) + \beta_6(\text{LIQUID}) + \beta_7(\text{AUDIT}) + \varepsilon$$

$$\text{Disclosure index}_{49} = \beta_0 + \beta_1(\text{SIZE}) + \beta_2(\text{CAPSTR}) + \beta_3(\text{OWSIR}) + \beta_4(\text{AGE}) + \beta_5(\text{PROFIT}) + \beta_6(\text{LIQUID}) + \beta_7(\text{AUDIT}) + \varepsilon$$

$$\text{Disclosure index}_{49} \text{ ในระดับปานกลาง} = \beta_0 + \beta_1(\text{SIZE}) + \beta_2(\text{CAPSTR}) + \beta_3(\text{OWSIR}) + \beta_4(\text{AGE}) + \beta_5(\text{PROFIT}) + \beta_6(\text{LIQUID}) + \beta_7(\text{AUDIT}) + \varepsilon$$

$$\text{Disclosure index}_{49} \text{ ในระดับสูง} = \beta_0 + \beta_1(\text{SIZE}) + \beta_2(\text{CAPSTR}) + \beta_3(\text{OWSIR}) + \beta_4(\text{AGE}) + \beta_5(\text{PROFIT}) + \beta_6(\text{LIQUID}) + \beta_7(\text{AUDIT}) + \varepsilon$$

$$\text{Disclosure index}_{48} \text{ ในระดับสูง} = \beta_0 + \beta_1(\text{SIZE}) + \beta_2(\text{CAPSTR}) + \beta_3(\text{OWSIR}) + \beta_4(\text{AGE}) + \beta_5(\text{PROFIT}) + \beta_6(\text{LIQUID}) + \beta_7(\text{AUDIT}) + \varepsilon$$

$$\text{Disclosure index}_{47} \text{ ในระดับสูง} = \beta_0 + \beta_1(\text{SIZE}) + \beta_2(\text{CAPSTR}) + \beta_3(\text{OWSIR}) + \beta_4(\text{AGE}) + \beta_5(\text{PROFIT}) + \beta_6(\text{LIQUID}) + \beta_7(\text{AUDIT}) + \varepsilon$$

$$\text{Disclosure index}_{\text{Group}(47)} = \beta_0 + \beta_1(\text{SIZE}) + \beta_2(\text{CAPSTR}) + \beta_3(\text{OWSIR}) + \beta_4(\text{AGE}) + \beta_5(\text{PROFIT}) + \beta_6(\text{LIQUID}) + \beta_7(\text{AUDIT}) + \varepsilon$$

$$\text{Disclosure index}_{\text{Group}(47)} \text{ ระดับสูง} = \beta_0 + \beta_1(\text{SIZE}) + \beta_2(\text{CAPSTR}) + \beta_3(\text{OWSIR}) + \beta_4(\text{AGE}) + \beta_5(\text{PROFIT}) + \beta_6(\text{LIQUID}) + \beta_7(\text{AUDIT}) + \varepsilon$$

$$\text{Disclosure index}_{\text{Group}(48)} = \beta_0 + \beta_1(\text{SIZE}) + \beta_2(\text{CAPSTR}) + \beta_3(\text{OWSIR}) + \beta_4(\text{AGE}) + \beta_5(\text{PROFIT}) + \beta_6(\text{LIQUID}) + \beta_7(\text{AUDIT}) + \varepsilon$$

$$\text{Disclosure index}_{\text{Group}(48)} \text{ ระดับสูง} = \beta_0 + \beta_1(\text{SIZE}) + \beta_2(\text{CAPSTR}) + \beta_3(\text{OWSIR}) + \beta_4(\text{AGE}) + \beta_5(\text{PROFIT}) + \beta_6(\text{LIQUID}) + \beta_7(\text{AUDIT}) + \varepsilon$$

$$\text{Disclosure index}_{\text{Group}(49)} = \beta_0 + \beta_1(\text{SIZE}) + \beta_2(\text{CAPSTR}) + \beta_3(\text{OWSIR}) + \beta_4(\text{AGE}) + \beta_5(\text{PROFIT}) + \beta_6(\text{LIQUID}) + \beta_7(\text{AUDIT}) + \varepsilon$$

$$\text{Disclosure index}_{\text{Group}(49)} \text{ ระดับปานกลาง} = \beta_0 + \beta_1(\text{SIZE}) + \beta_2(\text{CAPSTR}) + \beta_3(\text{OWSIR}) + \beta_4(\text{AGE}) + \beta_5(\text{PROFIT}) + \beta_6(\text{LIQUID}) + \beta_7(\text{AUDIT}) + \varepsilon$$

$$\text{Disclosure index}_{\text{Group}(49)} \text{ ระดับสูง} = \beta_0 + \beta_1(\text{SIZE}) + \beta_2(\text{CAPSTR}) + \beta_3(\text{OWSIR}) + \beta_4(\text{AGE}) + \beta_5(\text{PROFIT}) + \beta_6(\text{LIQUID}) + \beta_7(\text{AUDIT}) + \varepsilon$$

โดยที่ $\text{Disclosure index}_{47}$ = คำนีการเปิดเผยข้อมูลปี 2547

$\text{Disclosure index}_{48}$ = คำนีการเปิดเผยข้อมูลปี 2548

$\text{Disclosure index}_{49}$ = คำนีการเปิดเผยข้อมูลปี 2549

$\text{Disclosure index}_{49}$ ในระดับปานกลาง = คำนีการเปิดเผยข้อมูลระดับปานกลางปี 2549

Disclosure index ₄₉ ในระดับสูง	=	ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลระดับสูงปี 2549
Disclosure index ₄₈ ในระดับสูง	=	ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลระดับสูงปี 2548
Disclosure index ₄₇ ในระดับสูง	=	ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลระดับสูงปี 2547
Disclosure index _{Group(47)}	=	ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลแยกตามหมวดอุตสาหกรรมปี 2547
Disclosure index _{Group(47)} ระดับสูง	=	ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลระดับสูงแยกตามหมวดอุตสาหกรรมปี 2547
Disclosure index _{Group(48)}	=	ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลแยกตามหมวดอุตสาหกรรมปี 2548
Disclosure index _{Group(48)} ระดับสูง	=	ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลระดับสูงแยกตามหมวดอุตสาหกรรมปี 2548
Disclosure index _{Group(49)}	=	ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลแยกตามหมวดอุตสาหกรรมปี 2549
Disclosure index _{Group(49)} ระดับปานกลาง	=	ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลระดับปานกลางแยกตามหมวดอุตสาหกรรมปี 2549
Disclosure index _{Group(49)} ระดับสูง	=	ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลระดับสูงแยกตามหมวดอุตสาหกรรมปี 2549
β_0	=	ส่วนตัดแกน Y
$\beta_1, \beta_2, \dots, \beta_7$	=	สัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระ
SIZE	=	ขนาดของบริษัท วัดจากค่าลอการิทึมของสินทรัพย์รวม
CAPSTR	=	โครงสร้างเงินทุน วัดจากอัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
OWNSIR	=	โครงสร้างความเป็นเจ้าของ วัดจากร้อยละการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรก
AGE	=	อายุการดำเนินงาน วัดจากระยะเวลาจำนวนปีนับตั้งแต่จดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชนจนถึงปี พ.ศ. 2549
PROFIT	=	ความสามารถในการทำกำไร วัดจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีต่อสินทรัพย์รวม
LIQUID	=	สภาพคล่องของบริษัท วัดจากสินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียน
AUDIT	=	ขนาดของบริษัทสอบบัญชี วัดจากตัวแปรเทียม = 0 ผู้สอบบัญชีที่มีชื่อ Big 4 1 = ผู้สอบบัญชีที่เป็น Big 4
ϵ	=	ค่าความคลาดเคลื่อน

1.3.2 กรณีที่ข้อมูลของบางบริษัทไม่ครบถ้วนและไม่สามารถคำนวณหาค่าตัวแปรอิสระนั้นได้ การวิเคราะห์ข้อมูลจะไม่นำข้อมูลส่วนนี้มาประมวลผล เนื่องจากหากนำข้อมูลของบริษัทเหล่านี้มาประมวลผลอาจทำให้เกิดปัญหาในการแปลความหมายของผลลัพธ์ที่ได้ ตัวอย่าง

บริษัทบริษัทไทยไวร์โปรดักท์ จำกัด (มหาชน) ไม่มีข้อมูลการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรก จึงไม่สามารถหาโครงสร้างความเป็นเจ้าของ

ผู้บริหารแผนฟื้นฟูของบริษัท เอเวอร์แลนด์ จำกัด (มหาชน) มีข้อมูลส่วนของผู้ถือหุ้นติดลบ อันอาจเนื่องมาจากมีขาดทุนสะสมมากเกินไปกว่าทุน ซึ่งเป็นตัววัดค่าอัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งเป็นตัววัดค่าตัวแปรโครงสร้างเงินทุน

1.3.3 จัดกลุ่มระดับการเปิดเผยข้อมูลและหาความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระแยกไปในแต่ละระดับการเปิดเผยข้อมูล ดังตารางที่ 4.14-4.17 สำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง และดังตารางที่ 4.21-4.24 สำหรับหมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และหมวดวัสดุก่อสร้าง

1.4 ทดสอบความแตกต่างของดัชนีการเปิดเผยข้อมูลในแต่ละหมวดอุตสาหกรรมโดยคำนวณหาค่าสถิติโดยใช้สถิติพรรณนา ซึ่งประกอบด้วย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างโดยใช้ t-test มีขั้นตอนดังนี้

1.4.1 นำดัชนีการเปิดเผยข้อมูลมาจำแนกตามหมวดอุตสาหกรรมทั้ง 2 หมวด

1.4.2 นำดัชนีของแต่ละหมวดอุตสาหกรรมมาประมวลความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของดัชนีการเปิดเผยข้อมูล โดยใช้ t-test ดังตารางที่ 4.28-4.29

2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

วิเคราะห์เชิงบรรยายข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายบัญชี บริษัทในกลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง (ภาคผนวก จ)

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ในบทนี้จะเป็นการนำเสนอผลการวิจัยที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลจากกระดานทำการวัดระดับการเปิดเผยข้อมูล ทั้งการเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ56-1) และในงบการเงินของบริษัทในกลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายบัญชี นำเสนอผลการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วนตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล

1.1 ระดับการเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ56-1)

1.2 ระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี

1.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี

1.4 ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี

1.5 ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และหมวดวัสดุก่อสร้าง

1.6 ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และหมวดวัสดุก่อสร้าง

1.7 สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายบัญชี

2. ผลการทดสอบสมมติฐาน

3. ข้อวิจารณ์

ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล

ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล จะนำเสนอผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ระดับการเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ56-1)

ระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียนในกลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้างสามารถสรุปได้ตามตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวน ร้อยละของบริษัท และระดับการเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี(แบบ56-1)

ปี	ดัชนีการเปิดเผยข้อมูล	ระดับการเปิดเผยข้อมูล	จำนวนบริษัท	ร้อยละ
พ.ศ.2547	0.66-1.00	ระดับสูง	17	25.37
	0.45-0.65	ระดับปานกลาง	48	71.64
	0.01-0.44	ระดับต่ำ	2	2.99
พ.ศ.2548	0.66-1.00	ระดับสูง	23	31.08
	0.45-0.65	ระดับปานกลาง	48	64.86
	0.01-0.44	ระดับต่ำ	3	4.05
พ.ศ.2549	0.66-1.00	ระดับสูง	13	18.84
	0.45-0.65	ระดับปานกลาง	42	60.87
	0.01-0.44	ระดับต่ำ	14	20.29

จากตารางที่ 4.1 พบว่าในปี พ.ศ.2547 -2549 บริษัทส่วนใหญ่มีการเปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับปานกลาง โดยในปี พ.ศ.2547 มีบริษัทที่เปิดเผยข้อมูลในระดับสูง คือ มีการเปิดเผยข้อมูลอยู่ร้อยละ 66 ถึง100 ของข้อมูลทั้งหมดที่ควรเปิดเผย คิดเป็นร้อยละ 25.37 ของบริษัททั้งหมดที่ทำการประเมิน มีจำนวน 48 บริษัทที่เปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับปานกลาง คือเปิดเผยข้อมูลร้อยละ 45 ถึง 65 ของข้อมูลทั้งหมดที่ควรเปิดเผย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 71.64 ของบริษัททั้งหมดที่ทำการประเมิน และมีจำนวน 2 บริษัทที่เปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับต่ำ คือเปิดเผยข้อมูลร้อยละ 1 ถึง 44 ของ

ข้อมูลทั้งหมดที่ควรเปิดเผย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 2.99 ของบริษัททั้งหมดที่ทำการประเมิน ปี พ.ศ. 2548 มีจำนวน 23 บริษัทที่ทำการเปิดเผยข้อมูลในระดับสูง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 31.08 ของบริษัททั้งหมดที่ทำการประเมิน มีจำนวน 48 บริษัทที่ทำการเปิดเผยข้อมูลในระดับปานกลาง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 64.86 ของบริษัททั้งหมดที่ทำการประเมิน และมี 3 บริษัทที่เปิดเผยข้อมูลในระดับต่ำ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 4.05 ของบริษัททั้งหมดที่ทำการประเมิน ปี พ.ศ. 2549 มีบริษัทเปิดเผยข้อมูลในระดับสูงจำนวน 13 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 18.84 ของบริษัททั้งหมดที่ทำการประเมิน มีจำนวน 42 บริษัทที่เปิดเผยข้อมูลในระดับปานกลาง และมีจำนวน 14 บริษัทที่เปิดเผยข้อมูลในระดับต่ำ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 20.29 ของบริษัททั้งหมดที่ทำการประเมิน

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยของดัชนีการเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

ปี	ระดับการเปิดเผยข้อมูล	ดัชนีการเปิดเผยข้อมูล			
		ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
พ.ศ.2547	ระดับสูง	0.652	0.763	0.687	0.031
	ระดับปานกลาง	0.469	0.649	0.576	0.049
	ระดับต่ำ	0.306	0.380	0.343	0.052
พ.ศ.2548	ระดับสูง	0.651	0.763	0.688	0.028
	ระดับปานกลาง	0.491	0.642	0.578	0.042
	ระดับต่ำ	0.321	0.436	0.377	0.058
พ.ศ.2549	ระดับสูง	0.652	0.892	0.712	0.069
	ระดับปานกลาง	0.457	0.643	0.536	0.056
	ระดับต่ำ	0.343	0.449	0.394	0.037

จากตารางที่ 4.2 พบว่าในปี พ.ศ.2547 การเปิดเผยข้อมูลในระดับสูงมีการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยร้อยละ 68.7 ของข้อมูลทั้งหมดที่ควรเปิดเผย ส่วนการเปิดเผยข้อมูลในระดับปานกลางมีการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยร้อยละ 57.6 ของข้อมูลทั้งหมดที่ควรเปิดเผย และการเปิดเผยข้อมูลในระดับต่ำมีการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยร้อยละ 34.3 ของข้อมูลทั้งหมดที่ควรเปิดเผย โดยบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลน้อยที่สุด มีการเปิดเผยข้อมูลครอบคลุมในรายละเอียดร้อยละ 30.6 ของข้อมูลทั้งหมดที่ควรเปิดเผย ปี พ.ศ.2548 การเปิดเผยข้อมูลในระดับสูงมีการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยร้อยละ 68.8

ของข้อมูลทั้งหมดที่ควรเปิดเผย ส่วนการเปิดเผยข้อมูลในระดับปานกลางมีการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยร้อยละ 57.8 ของข้อมูลทั้งหมดที่ควรเปิดเผย และการเปิดเผยข้อมูลในระดับต่ำมีการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยร้อยละ 37.7 ของข้อมูลทั้งหมดที่ควรเปิดเผย ในปีพ.ศ.2549 การเปิดเผยข้อมูลสูงสุดได้ครอบคลุมในรายละเอียดถึงร้อยละ 89.2 ของข้อมูลทั้งหมดที่ควรเปิดเผย การเปิดเผยข้อมูลในระดับสูงมีการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยร้อยละ 71.2 ของข้อมูลทั้งหมดที่ควรเปิดเผย และการเปิดเผยข้อมูลในระดับปานกลางมีการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยร้อยละ 53.6 ของข้อมูลทั้งหมดที่ควรเปิดเผย และการเปิดเผยข้อมูลในระดับต่ำมีการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยร้อยละ 39.4 ของข้อมูลทั้งหมดที่ควรเปิดเผย

ระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี

ระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทตามมาตรฐานการบัญชีของบริษัทที่จดทะเบียนในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้างสามารถสรุปได้ตามตารางที่ 4.3 ดังนี้

ตารางที่ 4.3 จำนวน ร้อยละของบริษัท และระดับการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชี

ปี	ดัชนีการเปิดเผยข้อมูล	ระดับการเปิดเผยข้อมูล	จำนวนบริษัท	ร้อยละ
พ.ศ.2547	0.66-1.00	ระดับสูง	65	97.02
	0.45-0.65	ระดับปานกลาง	2	2.98
	0.01-0.44	ระดับต่ำ	-	-
พ.ศ.2548	0.66-1.00	ระดับสูง	72	97.30
	0.45-0.65	ระดับปานกลาง	2	2.70
	0.01-0.44	ระดับต่ำ	-	-
พ.ศ.2549	0.66-1.00	ระดับสูง	38	55.07
	0.45-0.65	ระดับปานกลาง	31	44.93
	0.01-0.44	ระดับต่ำ	-	-

จากตารางที่ 4.3 พบว่าในปี พ.ศ.2547-2549 บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับปานกลางและในระดับสูง และไม่มีบริษัทใดที่เปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับต่ำ โดยในปี พ.ศ.2547 มีบริษัทที่เปิดเผยข้อมูลในระดับสูง คือเปิดเผยข้อมูลร้อยละ 66 ถึง 100 ของข้อมูลทั้งหมดที่ควรเปิดเผย คิด

เป็นร้อยละ 97.02 ของบริษัททั้งหมดที่ทำการประเมิน และมีจำนวน 2 บริษัทที่เปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับปานกลาง คือเปิดเผยข้อมูลร้อยละ 45 ถึง 65 ของข้อมูลทั้งหมดที่ควรเปิดเผย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 2.98 ของบริษัททั้งหมดที่ทำการประเมิน ปี พ.ศ.2548 มีบริษัท 72 บริษัททำการเปิดเผยข้อมูลในระดับสูง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 97.3 ของบริษัททั้งหมดที่ทำการประเมิน ปี พ.ศ.2549 มีบริษัทเปิดเผยข้อมูลในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 55.07 ของบริษัททั้งหมดที่ทำการประเมิน และมีบริษัทที่เปิดเผยข้อมูลในระดับปานกลาง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 44.93 ของบริษัททั้งหมดที่ทำการประเมิน

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยของดัชนีการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชี

ปี	ระดับการเปิดเผยข้อมูล	ดัชนีการเปิดเผยข้อมูล			
		ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
พ.ศ.2547	ระดับสูง	0.651	0.863	0.739	0.051
	ระดับปานกลาง	0.610	0.647	0.629	0.026
	ระดับต่ำ	-	-	-	-
พ.ศ.2548	ระดับสูง	0.654	0.836	0.743	0.046
	ระดับปานกลาง	0.617	0.647	0.632	0.021
	ระดับต่ำ	-	-	-	-
พ.ศ.2549	ระดับสูง	0.652	0.804	0.717	0.041
	ระดับปานกลาง	0.477	0.646	0.584	0.055
	ระดับต่ำ	-	-	-	-

จากตารางที่ 4.4 พบว่าในปี พ.ศ.2547 การเปิดเผยข้อมูลในระดับสูงมีการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยร้อยละ 73.9 ของข้อมูลทั้งหมดที่ควรเปิดเผย และการเปิดเผยข้อมูลในระดับปานกลางมีการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยร้อยละ 62.9 ของข้อมูลทั้งหมดที่ควรเปิดเผย โดยบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลน้อยที่สุด มีการเปิดเผยข้อมูลครอบคลุมในรายละเอียดร้อยละ 61 ของข้อมูลทั้งหมดที่ควรเปิดเผย ปี พ.ศ.2548 การเปิดเผยข้อมูลสูงสุดได้ครอบคลุมในรายละเอียดถึงร้อยละ 83.6 ของข้อมูลทั้งหมดที่ควรเปิดเผย การเปิดเผยข้อมูลในระดับสูงมีการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยร้อยละ 74.3 ของข้อมูลทั้งหมดที่ควรเปิดเผย และการเปิดเผยข้อมูลในระดับปานกลางมีการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยร้อยละ 63.2 ของข้อมูลทั้งหมดที่ควรเปิดเผย ปี พ.ศ.2549 การเปิดเผยข้อมูลในระดับสูงมีการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ย

ร้อยละ 71.1 ของข้อมูลทั้งหมดที่ควรเปิดเผย และการเปิดเผยข้อมูลในระดับปานกลางมีการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยร้อยละ 58.4 ของข้อมูลทั้งหมดที่ควรเปิดเผย โดยบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลน้อยที่สุด มีการเปิดเผยข้อมูลครอบคลุมในรายละเอียดร้อยละ 47.7 ของข้อมูลทั้งหมดที่ควรเปิดเผย

ตารางที่ 4.5 ลักษณะข้อมูลที่เปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ลักษณะข้อมูล	ร้อยละ
1. การเปิดเผยข้อมูลอื่น	100.00
2. นโยบายการบัญชี	97.89
3. เกณฑ์การวัดมูลค่า	85.53
4. การเปิดเผยข้อมูลเฉพาะการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี	65.45
5. ข้อมูลที่จำเป็นเพื่อให้เห็นงบการเงินนั้นแสดงโดยถูกต้องตามที่ควร (ข้อมูลอื่นที่สร้างมูลค่าเพิ่ม)	40.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่าทุกบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลอื่นอย่างครบถ้วน ซึ่งประกอบด้วยประเทศที่ตั้งกิจการ รูปแบบการจัดตั้งตามกฎหมาย ที่อยู่ที่ทำการจดทะเบียนหรือสถานที่หลักของการประกอบธุรกิจ รายละเอียดของการดำเนินงาน นอกจากนี้บริษัทส่วนใหญ่เปิดเผยนโยบายการบัญชีและเกณฑ์การวัดมูลค่าสังเกตได้จากร้อยละการเปิดเผยข้อมูลมีค่าเท่ากับ 97.89 และ 85.53 ตามลำดับ การเปิดเผยข้อมูลเฉพาะการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี มีการเปิดเผยข้อมูลร้อยละ 65.45 และมีบริษัทถึงร้อยละ 40 ที่ทำการเปิดเผยข้อมูลอื่นที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับบริษัททั้งนี้แต่ละบริษัทจะมีการเปิดเผยเพิ่มเติมตามมาตรฐานการบัญชีแตกต่างกันออกไปตามความจำเป็น

ตารางที่ 4.6 จำนวน ร้อยละของบริษัทที่จำแนกลักษณะการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชี

ลักษณะข้อมูลที่เปิดเผย	ระดับการเปิดเผยข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ข้อมูลที่บริษัทต้องทำการเปิดเผย	สูง	185	88.095
	ปานกลาง	25	11.905
	ต่ำ	-	-

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ลักษณะข้อมูลที่เปิดเผย	ระดับการเปิดเผยข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ข้อมูลที่บริษัทควรทำการเปิดเผย	สูง	176	83.810
	ปานกลาง	34	16.19
	ต่ำ	-	-

* สูง = ค่าดัชนีมากกว่า 65%

ปานกลาง = ค่าดัชนีอยู่ระหว่าง 45-65%

ต่ำ = ค่าดัชนีน้อยกว่า 45%

จากตารางที่ 4.6 พบว่าบริษัทส่วนใหญ่จะทำการเปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับสูง โดยข้อมูลที่บริษัทต้องทำการเปิดเผยมีจำนวนถึง 185 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 88.095 ซึ่งเป็นข้อมูลที่ระบุในมาตรฐานว่าบริษัทจำเป็นต้องทำการเปิดเผย เช่น มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 30 บริษัทต้องเปิดเผยจำนวนผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนที่รวมอยู่ในกำไรหรือขาดทุนสุทธิสำหรับงวดบัญชีนั้น ส่วนข้อมูลที่บริษัทควรทำการเปิดเผยในระดับสูงมีจำนวน 176 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 83.810 ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีการระบุว่าบริษัทควรมีการเปิดเผยเพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้นในการนำเสนองบการเงิน เช่น มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 30 กิจการควรเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการบริหารความเสี่ยงในเรื่องเงินตราต่างประเทศเพิ่มเติมด้วย รองลงมาบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับปานกลาง โดยเป็นข้อมูลที่ต้องทำการเปิดเผยจำนวน 25 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 11.905 และเป็นข้อมูลที่ควรทำการเปิดเผยจำนวน 34 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 16.190 โดยไม่มีบริษัทที่ทำการเปิดเผยข้อมูลที่ต้องทำการเปิดเผย และที่ควรทำการเปิดเผยในระดับต่ำ

ค่าเฉลี่ยของปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบของบริษัทในกลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง แสดงได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยตัวแปรอิสระของบริษัทปี พ.ศ. 2547

ตัวแปร	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
<u>โครงสร้างของบริษัท</u>				
ขนาดของบริษัท	8.228	11.424	9.623	0.607
โครงสร้างเงินทุน	0	3.041	0.295	2.271
โครงสร้างความเป็นเจ้าของ	29.610	97.910	61.766	16.731
<u>ผลการดำเนินงานของบริษัท</u>				
อายุการดำเนินงาน	1.000	30.000	10.493	6.021
ความสามารถในการทำกำไร	-0.103	7.377	0.367	1.387
สภาพคล่องของบริษัท	0.083	10.571	2.501	2.258

จากตาราง 4.7 พบว่า

1. ตัวแปรที่เกี่ยวกับโครงสร้างของบริษัท (Structure related Variables) พบว่า ขนาดขององค์กรซึ่งพิจารณาจากค่าลอการิทึมของยอดสินทรัพย์รวมมีขนาดเฉลี่ยประมาณ 9,623 ล้านบาท ส่วนโครงสร้างเงินทุนซึ่งพิจารณาจากอัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.295 เท่า นั่นคือเงินทุนส่วนใหญ่มาจากการออกหุ้นเพื่อระดมทุน ส่วนโครงสร้างความเป็นเจ้าของซึ่งพิจารณาจากสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรก พบว่ามีค่าเฉลี่ยประมาณร้อยละ 61.766 ซึ่งถือว่ามีภาระผูกตัวและการกระจายตัวของการถือหุ้นในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันนั่นคือ 60:40 เมื่อพิจารณาค่าต่ำสุดร้อยละ 29.61 และค่าสูงสุดของโครงสร้างความเป็นเจ้าของร้อยละ 97.91 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบริษัทภายในอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้างมีสัดส่วนการถือหุ้นแตกต่างกันค่อนข้างมาก แต่ไม่มีบริษัทใดเลยที่ไม่มีการกระจายการถือหุ้นให้กับบุคคลภายนอก

2. ตัวแปรที่เกี่ยวกับผลการดำเนินงานของบริษัท (Performance-related Variables) อายุการดำเนินงานของบริษัทซึ่งพิจารณาจากจำนวนปีนับตั้งแต่เข้าจดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชนจนถึงปี 2549 มีอายุเฉลี่ย 10 ปี โดยมีตั้งแต่บริษัทที่เพิ่งเข้าจดทะเบียนคือมีอายุการดำเนินงาน 1 ปี จนถึงบริษัทที่มีอายุการดำเนินงาน 30 ปี ส่วนความสามารถในการทำกำไรซึ่งพิจารณาจากอัตราส่วน

ผลตอบแทนต่อยอดสินทรัพย์รวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.367 ซึ่งถือว่าเป็นอัตราส่วนที่ค่อนข้างต่ำ แสดงให้เห็นว่าบริษัทในอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์มีผลตอบแทนที่ได้รับต่ำเมื่อเทียบกับยอดสินทรัพย์รวมของบริษัท แต่เมื่อพิจารณาถึงอัตราส่วนที่แสดงถึงสภาพคล่องจะเห็นว่าโดยเฉลี่ยแล้วมีสภาพคล่องที่ดีคือ 2.5 เท่า

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยตัวแปรอิสระของบริษัทปี พ.ศ. 2548

ตัวแปร	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
<u>โครงสร้างของบริษัท</u>				
ขนาดของบริษัท	8.587	11.300	9.645	0.564
โครงสร้างเงินทุน	0.000	2.193	0.475	0.484
โครงสร้างความเป็นเจ้าของ	29.780	97.700	64.321	15.609
<u>การดำเนินงานของบริษัท</u>				
อายุการดำเนินงาน	1.000	31.000	10.500	6.507
ความสามารถในการทำกำไร	-0.423	0.194	0.042	0.089
สภาพคล่องของบริษัท	0.079	21.144	2.372	2.737

จากตาราง 4.8 พบว่า

1. ตัวแปรที่เกี่ยวกับโครงสร้างของบริษัท (Structure related Variables) พบว่าขนาดองค์กรมีขนาดเฉลี่ยประมาณ 9,645 ล้านบาท ส่วนโครงสร้างเงินทุนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.475 เท่า ซึ่งถือว่ามีความเสี่ยงทางการเงินต่ำ คือมีการใช้เงินทุนจากการกู้ยืมต่ำ ส่วนโครงสร้างความเป็นเจ้าของ พบว่ามีค่าเฉลี่ยประมาณร้อยละ 64.321 แสดงให้เห็นว่าบริษัทในอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้างมีส่วนการถือหุ้นที่มีการกระจุกตัวในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 64 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด

2. ตัวแปรที่เกี่ยวกับผลการดำเนินงานของบริษัท (Performance-related Variables) อายุการดำเนินงานของบริษัทซึ่งพิจารณาจากจำนวนปีนับตั้งแต่เข้าจดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชนจนถึง

ปี 2549 มีอายุเฉลี่ย 10 ปี ส่วนความสามารถในการทำกำไรซึ่งพิจารณาจากอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.042 ซึ่งถือว่าเป็นสัดส่วนที่ต่ำแสดงให้เห็นว่าการประกอบธุรกิจในอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ให้ผลตอบแทนที่ต่ำเมื่อเทียบกับยอดสินทรัพย์ แต่เมื่อพิจารณาอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน โดยเฉลี่ยบริษัทมีสภาพคล่องทางการเงินที่ดี โดยมีค่าเฉลี่ย 2.372 เท่า

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยตัวแปรอิสระของบริษัทปี พ.ศ. 2549

ตัวแปร	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
<u>โครงสร้างของบริษัท</u>				
ขนาดของบริษัท	8.597	10.979	9.645	0.538
โครงสร้างเงินทุน	0	2.196	0.448	0.430
โครงสร้างความเป็นเจ้าของ	7.630	100.000	68.071	17.792
<u>การดำเนินงานของบริษัท</u>				
อายุการดำเนินงาน	1.000	32.000	11.377	7.002
ความสามารถในการทำกำไร	-0.263	0.540	0.056	0.097
สภาพคล่องของบริษัท	0.020	11.119	2.284	1.925

จากตาราง 4.9 พบว่า

1. ตัวแปรที่เกี่ยวกับโครงสร้างของบริษัท (Structure related Variables) พบว่าขนาดองค์กรมีขนาดเฉลี่ยประมาณ 9,645 ล้านบาท ส่วนโครงสร้างเงินทุนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.448 ซึ่งถือว่ามีความเสี่ยงทางการเงินต่ำ คือมีการใช้เงินทุนจากการกู้ยืมต่ำส่วนใหญ่มากจากการระดมทุน ส่วนโครงสร้างความเป็นเจ้าของ พบว่ามีค่าเฉลี่ยประมาณร้อยละ 68.071 ซึ่งถือว่ามีส่วนที่สูงขึ้นจาก 2 ปีที่ผ่านมา แสดงให้เห็นว่าบริษัทในกลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์มีการดำเนินธุรกิจโดยเน้นการกระจายการถือหุ้นน้อยลง

2. ตัวแปรที่เกี่ยวกับผลการดำเนินงานของบริษัท (Performance-related Variables) อายุการดำเนินงานของบริษัทซึ่งพิจารณาจากจำนวนปีนับตั้งแต่เข้าจดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชนจนถึงปี 2549 มีอายุเฉลี่ย 11 ปี ส่วนความสามารถในการทำกำไรมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.056 ซึ่งถือว่าเป็นสัดส่วนที่ต่ำแสดงให้เห็นว่าการประกอบธุรกิจในอนาคตอาจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ให้ผลตอบแทนที่ต่ำเมื่อเทียบกับยอคสินทรัพย์ แต่เมื่อพิจารณาอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน โดยเฉลี่ยบริษัทมีสภาพคล่องทางการเงินที่ดี โดยมีค่าเฉลี่ย 2.284 เท่า

ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี ปี 2547

สมการความถดถอยเชิงพหุ

$$\text{Disclosure index}_{47} = \beta_0 + \beta_1(\text{SIZE}) + \beta_2(\text{CAPSTR}) + \beta_3(\text{OWSIR}) + \beta_4(\text{AGE}) + \beta_5(\text{PROFIT}) + \beta_6(\text{LIQUID}) + \beta_7(\text{AUDIT}) + \varepsilon$$

ตารางที่ 4.10 ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี ปี พ.ศ.2547

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์ความถดถอย (Beta)	t	P-value
ค่าคงที่		4.737	0.000
ขนาดของบริษัท	0.162	1.111	0.271
โครงสร้างเงินทุน	-0.034	-0.237	0.813
โครงสร้างความเป็นเจ้าของ	-0.064	-0.443	0.660
อายุการดำเนินงาน	-0.061	-0.463	0.645
ความสามารถในการทำกำไร	-0.063	-0.430	0.669
สภาพคล่องของบริษัท	-0.200	-1.543	0.128
ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี	0.045	0.346	0.730

$$R^2 = 0.096 \quad \text{Adjusted } R^2 = -0.011 \quad F\text{-value} = 0.897$$

* ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.10 ขนาดของบริษัท โครงสร้างเงินทุน โครงสร้างความเป็นเจ้าของ อายุ การดำเนินงาน ความสามารถในการทำกำไร สภาพคล่องของบริษัท ขนาดของสำนักงานสอบ บัญชีไม่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุ ก่อสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี ปี 2548

สมการความถดถอยเชิงพหุ

$$\text{Disclosure index}_{48} = \beta_0 + \beta_1(\text{SIZE}) + \beta_2(\text{CAPSTR}) + \beta_3(\text{OWSIR}) + \beta_4(\text{AGE}) + \beta_5(\text{PROFIT}) + \beta_6(\text{LIQUID}) + \beta_7(\text{AUDIT}) + \varepsilon$$

ตารางที่ 4.11 ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี ปี พ.ศ.2548

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์ความถดถอย (Beta)	t	P-value
ค่าคงที่		5.911	0.000
ขนาดของบริษัท	0.071	0.509	0.612
โครงสร้างเงินทุน	0.030	0.249	0.804
โครงสร้างความเป็นเจ้าของ	-0.187	-1.500	0.138
อายุการดำเนินงาน	-0.012	-0.098	0.923
ความสามารถในการทำกำไร	-0.113	-0.957	0.342
สภาพคล่องของบริษัท	-0.211	-1.834	0.071
ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี	0.191	1.626	0.109

$R^2 = 0.177$ Adjusted $R^2 = 0.090$ F-value = 2.031

* ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.11 ขนาดของบริษัท โครงสร้างเงินทุน โครงสร้างความเป็นเจ้าของ อายุ การดำเนินงาน ความสามารถในการทำกำไร สภาพคล่องของบริษัท ขนาดของสำนักงานสอบ บัญชีไม่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุ ก่อสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี ปี 2549

สมการความถดถอยเชิงพหุ

$$\text{Disclosure index}_{49} = \beta_0 + \beta_1(\text{SIZE}) + \beta_2(\text{CAPSTR}) + \beta_3(\text{OWSIR}) + \beta_4(\text{AGE}) + \beta_5(\text{PROFIT}) + \beta_6(\text{LIQUID}) + \beta_7(\text{AUDIT}) + \varepsilon$$

ตารางที่ 4.12 ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี ปี พ.ศ.2549

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์ความถดถอย (Beta)	t	P-value
ค่าคงที่		2.731	0.008
ขนาดของบริษัท	0.165	1.280	0.205
โครงสร้างเงินทุน	-0.104	-0.877	0.384
โครงสร้างความเป็นเจ้าของ	-0.327	-2.751	0.008**
อายุการดำเนินงาน	0.124	1.018	0.313
ความสามารถในการทำกำไร	-0.028	-0.240	0.811
สภาพคล่องของบริษัท	-0.094	-0.810	0.421
ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี	0.126	1.047	0.299

$$R^2 = 0.233 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.145 \quad F\text{-value} = 2.651$$

* ระดับนัยสำคัญ 0.05

**ระดับนัยสำคัญ 0.01

จากตารางที่ 4.12 ผลจากการทดสอบ พบว่ามีตัวแปร 1 ตัว ที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ โครงสร้างความเป็นเจ้าของ

ส่วนตัวแปรอื่นนอกจากนี้ คือ ขนาดของบริษัท โครงสร้างเงินทุน อายุการดำเนินงาน ความสามารถในการทำกำไร สภาพคล่องของบริษัท ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ไม่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า โครงสร้างความเป็นเจ้าของมีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 โดยมีผลทิศทางลบกับการเปิดเผยข้อมูล เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ หากบริษัทมีโครงสร้างความเป็นเจ้าของมีลักษณะการกระจายการถือหุ้นต่ำ คือ มีสัดส่วนการถือหุ้นส่วนใหญ่เป็นของบุคคลบางกลุ่มที่มีความสนิทชิดเชื้อกัน ซึ่งจะทำให้บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลในระดับต่ำด้วย เนื่องจากผู้ถือหุ้นที่เป็นเสียงส่วนใหญ่อาจทราบข้อมูลภายในอยู่แล้ว บริษัทจึงได้รับแรงกดดันให้มีการเปิดเผยข้อมูลจากผู้ถือหุ้นรายย่อยในระดับต่ำ

ตารางที่ 4.13 สรุปผลการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี

ปัจจัยของบริษัท	ค่าบีต้า (β) (ระดับนัยสำคัญ)		
	การเปิดเผยข้อมูลปี 2547	การเปิดเผยข้อมูลปี 2548	การเปิดเผยข้อมูลปี 2549
ขนาดของบริษัท			
โครงสร้างเงินทุน			
โครงสร้างความเป็นเจ้าของ			-0.327 (0.008)**
อายุการดำเนินงาน			
ความสามารถในการทำกำไร			
สภาพคล่องของบริษัท			
ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี			

* ระดับนัยสำคัญ 0.05

**ระดับนัยสำคัญ 0.01

ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี

1. ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีในระดับสูงของปี พ.ศ. 2547

สมการความถดถอยเชิงพหุ

$$\text{Disclosure index}_{47} \text{ ในระดับสูง} = \beta_0 + \beta_1(\text{SIZE}) + \beta_2(\text{CAPSTR}) + \beta_3(\text{OWSIR}) + \beta_4(\text{AGE}) + \beta_5(\text{PROFIT}) + \beta_6(\text{LIQUID}) + \beta_7(\text{AUDIT}) + \varepsilon$$

ตารางที่ 4.14 ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีในระดับสูงของปี 2547

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์ความถดถอย (Beta)	t	P-value
ค่าคงที่		5.048	0.000
ขนาดของบริษัท	0.170	1.151	0.254
โครงสร้างเงินทุน	-0.020	-0.135	0.893
โครงสร้างความเป็นเจ้าของ	-0.113	-0.771	0.444
อายุการดำเนินงาน	-0.077	-0.579	0.565
ความสามารถในการทำกำไร	-0.054	-0.368	0.714
สภาพคล่องของบริษัท	-0.125	-0.947	0.348
ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี	0.115	0.869	0.389

$R^2 = 0.104$ Adjusted $R^2 = -0.006$ F-value = 0.964 P-value = 0.479

* ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.14 ขนาดของบริษัท โครงสร้างเงินทุน โครงสร้างความเป็นเจ้าของ อายุการดำเนินงาน ความสามารถในการทำกำไร สภาพคล่องของบริษัท ขนาดของสำนักงานสอบบัญชีไม่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

2. ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีใน
ระดับสูงของปี พ.ศ. 2548

สมการความถดถอยเชิงพหุ

$$\text{Disclosure index}_{48} \text{ ในระดับสูง} = \beta_0 + \beta_1(\text{SIZE}) + \beta_2(\text{CAPSTR}) + \beta_3(\text{OWSIR}) + \beta_4(\text{AGE}) \\ + \beta_5(\text{PROFIT}) + \beta_6(\text{LIQUID}) + \beta_7(\text{AUDIT}) + \varepsilon$$

ตารางที่ 4.15 ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีใน
ระดับสูงของปี 2548

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์ความถดถอย (Beta)	t	P-value
ค่าคงที่		5.950	0.000
ขนาดของบริษัท	0.124	0.874	0.385
โครงสร้างเงินทุน	0.031	0.257	0.798
โครงสร้างความเป็นเจ้าของ	-0.182	-1.447	0.153
อายุการดำเนินงาน	-0.059	-0.482	0.632
ความสามารถในการทำกำไร	-0.084	-0.710	0.480
สภาพคล่องของบริษัท	-0.222	-1.924	0.059
ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี	0.200	1.684	0.097

$R^2 = 0.196$ Adjusted $R^2 = 0.108$ F-value = 2.222 P-value = -0.044

* ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.15 ขนาดของบริษัท โครงสร้างเงินทุน โครงสร้างความเป็นเจ้าของ อายุ
การดำเนินงาน ความสามารถในการทำกำไร สภาพคล่องของบริษัท ขนาดของสำนักงานสอบ
บัญชีไม่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุ
ก่อสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

3. ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีในระดับปานกลางของปี พ.ศ. 2549

สมการความถดถอยเชิงพหุ

$$\text{Disclosure index}_{49} \text{ ในระดับปานกลาง} = \beta_0 + \beta_1(\text{SIZE}) + \beta_2(\text{CAPSTR}) + \beta_3(\text{OWSIR}) + \beta_4(\text{AGE}) + \beta_5(\text{PROFIT}) + \beta_6(\text{LIQUID}) + \beta_7(\text{AUDIT}) + \varepsilon$$

ตารางที่ 4.16 ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีในระดับปานกลางของปี 2549

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์ความถดถอย (Beta)	t	P-value
ค่าคงที่		3.586	0.002
ขนาดของบริษัท	-0.250	-1.088	0.288
โครงสร้างเงินทุน	0.103	0.528	0.603
โครงสร้างความเป็นเจ้าของ	-0.178	-0.836	0.412
อายุการดำเนินงาน	0.102	0.509	0.615
ความสามารถในการทำกำไร	0.139	0.659	0.517
สภาพคล่องของบริษัท	0.240	1.114	0.277
ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี	0.156	0.764	0.453

$R^2 = 0.153$ Adjusted $R^2 = -0.104$ F-value = 0.595 P-value = 0.753

* ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.16 ขนาดของบริษัท โครงสร้างเงินทุน โครงสร้างความเป็นเจ้าของ อายุการดำเนินงาน ความสามารถในการทำกำไร สภาพคล่องของบริษัท ขนาดของสำนักงานสอบบัญชีไม่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

4. ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีใน
ระดับสูงของปี พ.ศ. 2549

สมการความถดถอยเชิงพหุ

$$\text{Disclosure index}_{49} \text{ ในระดับสูง} = \beta_0 + \beta_1(\text{SIZE}) + \beta_2(\text{CAPSTR}) + \beta_3(\text{OWSIR}) + \beta_4(\text{AGE}) \\ + \beta_5(\text{PROFIT}) + \beta_6(\text{LIQUID}) + \beta_7(\text{AUDIT}) + \varepsilon$$

ตารางที่ 4.17 ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีใน
ระดับสูงของปี 2549

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์ความถดถอย (Beta)	t	P-value
ค่าคงที่		4.374	0.000
ขนาดของบริษัท	0.067	0.307	0.761
โครงสร้างเงินทุน	-0.357	-1.772	0.087
โครงสร้างความเป็นเจ้าของ	-0.049	-0.259	0.798
อายุการดำเนินงาน	0.248	1.311	0.200
ความสามารถในการทำกำไร	0.002	0.011	0.991
สภาพคล่องของบริษัท	-0.101	-0.555	0.583
ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี	-0.036	-0.193	0.848

$R^2 = 0.167$ Adjusted $R^2 = -0.027$ F-value = 0.860 P-value = 0.549

* ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.17 ขนาดของบริษัท โครงสร้างเงินทุน โครงสร้างความเป็นเจ้าของ อายุ
การดำเนินงาน ความสามารถในการทำกำไร สภาพคล่องของบริษัท ขนาดของสำนักงานสอบ
บัญชีไม่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุ
ก่อสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

**ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และบริษัทในหมวด
วัสดุก่อสร้าง**

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และหมวด
วัสดุก่อสร้าง ประจำปี 2547

สมการความถดถอยเชิงพหุ

$$\text{Disclosure index}_{\text{Group}(47)} = \beta_0 + \beta_1(\text{SIZE}) + \beta_2(\text{CAPSTR}) + \beta_3(\text{OWSIR}) + \beta_4(\text{AGE}) + \beta_5(\text{PROFIT}) + \beta_6(\text{LIQUID}) + \beta_7(\text{AUDIT}) + \varepsilon$$

ตารางที่ 4.18 ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และ
หมวดวัสดุก่อสร้าง ประจำปี 2547

ตัวแปรอิสระ	สมมติฐาน	Beta (P-value)	
		หมวดอุตสาหกรรม พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	หมวดอุตสาหกรรมวัสดุ ก่อสร้าง
ขนาดของบริษัท	+	0.119 (0.647)	0.276 (0.339)
โครงสร้างเงินทุน	+	-0.033 (-0.178)	-0.247 (0.352)
โครงสร้างความเป็นเจ้าของ	—	0.048 (0.242)	0.078 (0.791)
อายุการดำเนินงาน	+	0.211 (1.340)	-0.224 (0.422)
ความสามารถในการทำกำไร	+	-0.180 (-0.953)	-0.297 (0.308)
สภาพคล่องของบริษัท	—	-0.325 (-2.020)	-0.145 (0.593)
ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี	+	-0.108 (-0.635)	0.094 (0.728)

* ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.18 ขนาดของบริษัท โครงสร้างเงินทุน โครงสร้างความเป็นเจ้าของ อายุ การดำเนินงาน ความสามารถในการทำกำไร สภาพคล่องของบริษัท ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ไม่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และหมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง ประจำปี 2547 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และหมวดวัสดุก่อสร้าง ประจำปี 2548

สมการความถดถอยเชิงพหุ

$$\text{Disclosure index}_{\text{Group}(48)} = \beta_0 + \beta_1(\text{SIZE}) + \beta_2(\text{CAPSTR}) + \beta_3(\text{OWSIR}) + \beta_4(\text{AGE}) + \beta_5(\text{PROFIT}) + \beta_6(\text{LIQUID}) + \beta_7(\text{AUDIT}) + \varepsilon$$

ตารางที่ 4.19 ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และหมวดวัสดุก่อสร้าง ประจำปี 2548

ตัวแปรอิสระ	สมมติฐาน	หมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์	Beta (P-value)
		หมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง	
ขนาดของบริษัท	+	0.065 (0.716)	-0.099 (0.973)
โครงสร้างเงินทุน	+	0.164 (0.301)	-0.270 (0.312)
โครงสร้างความเป็นเจ้าของ	—	-0.155 (0.347)	-0.128 (0.601)
อายุการดำเนินงาน	+	0.057 (0.712)	0.249 (0.344)
ความสามารถในการทำกำไร	+	0.072 (0.664)	-0.394 (0.150)
สภาพคล่องของบริษัท	—	-0.372 (0.021)*	-0.286 (0.224)
ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี	+	0.077 (0.630)	0.097 (0.699)

จากตารางที่ 4.19 มีตัวแปรที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพียง 1 ตัว คือ สภาพคล่องของบริษัท ส่วนตัวแปรอื่นนอกจากนี้ คือ ขนาดของบริษัท โครงสร้างเงินทุน โครงสร้างความเป็นเจ้าของ ความสามารถในการทำกำไร ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ไม่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และหมวด อุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า สภาพคล่องของบริษัทมีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท ในกลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยมีผล ทิศทางลบกับการเปิดเผยข้อมูล สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้ง กล่าวคือ บริษัทที่มีสภาพคล่องต่ำ จะมีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าบริษัทที่มีสภาพคล่องสูง เนื่องจากบริษัทที่มีอัตราแสดงสภาพคล่องต่ำ จะพยายามที่จะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัทหรือสภาพแวดล้อมทั้งภายในและ ภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม พบว่า สภาพคล่องของบริษัท ไม่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในกลุ่มวัสดุก่อสร้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ ความเชื่อมั่นร้อยละ 95

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และหมวด วัสดุก่อสร้าง ประจำปี 2549

สมการความถดถอยเชิงพหุ

$$\text{Disclosure index}_{\text{Group}(49)} = \beta_0 + \beta_1(\text{SIZE}) + \beta_2(\text{CAPSTR}) + \beta_3(\text{OWSIR}) + \beta_4(\text{AGE}) + \beta_5(\text{PROFIT}) + \beta_6(\text{LIQUID}) + \beta_7(\text{AUDIT}) + \varepsilon$$

ตารางที่ 4.20 ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และ หมวดวัสดุก่อสร้าง ประจำปี 2549

Beta (P-value)			
ตัวแปรอิสระ	สมมติฐาน	หมวดอุตสาหกรรม พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	หมวดอุตสาหกรรมวัสดุ ก่อสร้าง
ขนาดของบริษัท	+	0.023 (0.896)	0.096 (0.679)

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	สมมติฐาน	Beta (P-value)	
		หมวดอุตสาหกรรม พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	หมวดอุตสาหกรรมวัสดุ ก่อสร้าง
โครงสร้างเงินทุน	+	-0.038 (0.821)	0.103 (0.648)
โครงสร้างความเป็นเจ้าของ	—	-0.350 (0.024)*	-0.237 (0.290)
อายุการดำเนินงาน	+	0.152 (0.359)	0.289 (0.209)
ความสามารถในการทำกำไร	+	0.178 (0.233)	0.033 (0.884)
สภาพคล่องของบริษัท	—	-0.305 (0.037)*	0.212 (0.364)
ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี	+	-0.020 (0.894)	0.348 (0.138)

* ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.20 พบว่ามีตัวแปรที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพียง 2 ตัว คือ โครงสร้างความเป็นเจ้าของ และสภาพคล่องของบริษัท โดยโครงสร้างความเป็นเจ้าของมีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน (Beta) มีค่าเป็นลบ ซึ่งมีค่าเท่ากับ -0.350 สภาพคล่องของบริษัทมีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน (Beta) มีค่าเป็นลบ ซึ่งมีค่าเท่ากับ -0.305

ส่วนตัวแปรอื่นนอกจากนี้ คือ ขนาดของบริษัท โครงสร้างเงินทุน อายุการดำเนินงาน ความสามารถในการทำกำไร ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ไม่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และหมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า โครงสร้างความเป็นเจ้าของและสภาพคล่องของบริษัทมีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในกลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยโครงสร้างความเป็นเจ้าของมีผลทิศทางลบกับการเปิดเผยข้อมูล

สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้ง กล่าวคือ บริษัทที่มีสัดส่วนผู้ถือหุ้นแต่ละรายสูง จะมีการกระจายสัดส่วนการถือหุ้นต่ำ ผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่มีความสนิทชิดเชื้อกันจะมีการเปิดเผยข้อมูลน้อยกว่าบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นไม่มีความสนิทชิดเชื้อกัน เนื่องจากบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นเป็นบุคคลที่มีความสนิทชิดเชื้อกันอาจทราบข้อมูลภายในบริษัทอยู่แล้วจึงมีการเปิดเผยข้อมูลน้อย ส่วนสภาพคล่องมีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลในทิศทางลบ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน กล่าวคือ บริษัทที่มีสภาพคล่องต่ำจะมีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าบริษัทที่มีสภาพคล่องสูง เนื่องจากบริษัทที่มีอัตราแสดงสภาพคล่องต่ำจะพยายามที่จะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัทหรือสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม พบว่า โครงสร้างความเป็นเจ้าของและสภาพคล่องของบริษัทไม่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในกลุ่มวัสดุก่อสร้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และหมวดวัสดุก่อสร้าง

1. ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในระดับสูงของบริษัทในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และหมวดวัสดุก่อสร้าง ประจำปี 2547

สมการความถดถอยเชิงพหุ

$$\text{Disclosure index}_{\text{Group(47) ระดับสูง}} = \beta_0 + \beta_1(\text{SIZE}) + \beta_2(\text{CAPSTR}) + \beta_3(\text{OWSIR}) + \beta_4(\text{AGE}) + \beta_5(\text{PROFIT}) + \beta_6(\text{LIQUID}) + \beta_7(\text{AUDIT}) + \varepsilon$$

ตารางที่ 4.21 ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในระดับสูงของบริษัทในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และหมวดวัสดุก่อสร้าง ประจำปี 2547

ตัวแปรอิสระ	สมมติฐาน	Beta (P-value)	
		หมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์	หมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง
ขนาดของบริษัท	+	0.100 (0.603)	0.276 (0.339)

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	สมมติฐาน	หมวดอุตสาหกรรม พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	Beta (P-value)
			หมวดอุตสาหกรรมวัสดุ ก่อสร้าง
โครงสร้างเงินทุน	+	-0.006 (0.974)	-0.247 (0.352)
โครงสร้างความเป็นเจ้าของ	—	-0.039 (0.852)	0.078 (0.791)
อายุการดำเนินงาน	+	0.196 (0.241)	-0.224 (0.422)
ความสามารถในการทำกำไร	+	-0.174 (0.381)	-0.297 (0.308)
สภาพคล่องของบริษัท	—	-0.223 (0.195)	-0.145 (0.593)
ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี	+	0.005 (0.977)	0.094 (0.728)

* ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.21 ขนาดของบริษัท โครงสร้างเงินทุน โครงสร้างความเป็นเจ้าของ อายุการดำเนินงาน ความสามารถในการทำกำไร สภาพคล่องของบริษัท ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ไม่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ และหมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง ในระดับสูงประจำปี 2547 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

2. ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในระดับสูงของบริษัทในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และหมวดวัสดุก่อสร้าง ประจำปี 2548

สมการความถดถอยเชิงพหุ

$$\text{Disclosure index}_{\text{Group(48) ระดับสูง}} = \beta_0 + \beta_1(\text{SIZE}) + \beta_2(\text{CAPSTR}) + \beta_3(\text{OWSIR}) + \beta_4(\text{AGE}) + \beta_5(\text{PROFIT}) + \beta_6(\text{LIQUID}) + \beta_7(\text{AUDIT}) + \varepsilon$$

ตารางที่ 4.22 ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในระดับสูงของบริษัทในหมวดพัฒนา
อสังหาริมทรัพย์และหมวดวัสดุก่อสร้าง ประจำปี 2548

ตัวแปรอิสระ	สมมติฐาน	Beta (P-value)	
		หมวดอุตสาหกรรม พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	หมวดอุตสาหกรรมวัสดุ ก่อสร้าง
ขนาดของบริษัท	+	0.155 (0.391)	-0.009 (0.973)
โครงสร้างเงินทุน	+	0.171 (0.273)	-0.270 (0.312)
โครงสร้างความเป็นเจ้าของ	-	-0.132 (0.422)	-0.128 (0.601)
อายุการดำเนินงาน	+	0.003 (0.986)	0.249 (0.344)
ความสามารถในการทำกำไร	+	0.135 (0.407)	-0.394 (0.150)
สภาพคล่องของบริษัท	-	-0.424 (0.008)**	-0.286 (0.224)
ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี	+	0.066 (0.680)	0.097 (0.699)

* ระดับนัยสำคัญ 0.05

**ระดับนัยสำคัญ 0.01

จากตารางที่ 4.22 มีตัวแปรที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพียง 1 ตัว คือ สภาพคล่องของบริษัท สืบเนื่องจากค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน (Beta) มีค่าเป็นลบ ซึ่งมีค่าเท่ากับ -0.407

ส่วนตัวแปรอื่นนอกจากนี้ คือ ขนาดของบริษัท โครงสร้างเงินทุน โครงสร้างความเป็นเจ้าของ อายุการดำเนินงาน ความสามารถในการทำกำไร ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ไม่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และหมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า สภาพคล่องของบริษัทมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในกลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 โดยมีผลทิศทางลบกับระดับการเปิดเผยข้อมูล สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้ง กล่าวคือ บริษัทที่มีสภาพคล่องต่ำจะมีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าบริษัทที่มีสภาพคล่องสูง เนื่องจากบริษัทที่มีอัตราแสดงสภาพคล่องต่ำจะพยายามที่จะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัทหรือสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามพบว่า สภาพคล่องของบริษัทไม่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในกลุ่มวัสดุก่อสร้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

3. ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในระดับปานกลางของบริษัทในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และหมวดวัสดุก่อสร้าง ประจำปี 2549

สมการความถดถอยเชิงพหุ

$$\text{Disclosure index}_{\text{Group(49) ระดับปานกลาง}} = \beta_0 + \beta_1(\text{SIZE}) + \beta_2(\text{CAPSTR}) + \beta_3(\text{OWSIR}) + \beta_4(\text{AGE}) + \beta_5(\text{PROFIT}) + \beta_6(\text{LIQUID}) + \beta_7(\text{AUDIT}) + \varepsilon$$

ตารางที่ 4.23 ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในระดับปานกลางของบริษัทในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และหมวดวัสดุก่อสร้าง ประจำปี 2549

ตัวแปรอิสระ	สมมติฐาน	Beta (P-value)	
		หมวดอุตสาหกรรม พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	หมวดอุตสาหกรรมวัสดุ ก่อสร้าง
ขนาดของบริษัท	+	-0.738 (0.022)*	-0.655 (0.187)
โครงสร้างเงินทุน	+	0.338 (0.231)	0.113 (0.710)
โครงสร้างความเป็นเจ้าของ	—	-0.206 (0.411)	0.496 (0.248)
อายุการดำเนินงาน	+	-0.091 (0.760)	0.828 (0.065)

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	สมมติฐาน	หมวดอุตสาหกรรม พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	Beta (P-value)
			หมวดอุตสาหกรรมวัสดุ ก่อสร้าง
อายุการดำเนินงาน	+	-0.091 (0.760)	0.828 (0.065)
ความสามารถในการทำกำไร	+	0.400 (0.244)	0.514 (0.220)
สภาพคล่องของบริษัท	—	-0.042 (0.846)	1.229 (0.047)*
ขนาดของบริษัทสอบบัญชี	+	-0.183 (0.437)	0.022 (0.953)

* ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.23 พบว่ามีตัวแปรที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพียง 2 ตัว คือขนาดของบริษัท และสภาพคล่องของบริษัท โดยขนาดของบริษัทมีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน (Beta) มีค่าเป็นลบ ซึ่งมีค่าเท่ากับ -0.738 สภาพคล่องของบริษัทมีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน (Beta) มีค่าเป็นบวก ซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.229

ส่วนตัวแปรอื่นนอกจากนี้ คือ โครงสร้างเงินทุน โครงสร้างความเป็นเจ้าของ อายุการดำเนินงาน ความสามารถในการทำกำไร ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ไม่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และหมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ขนาดของบริษัทมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 สภาพคล่องของบริษัทมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดวัสดุก่อสร้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยขนาดของบริษัทมีผลทิศทางลบกับการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบริษัท เนื่องจากบริษัทขนาดใหญ่มีการเปิดเผยข้อมูลน้อย อาจเป็นเพราะบริษัทที่มีขนาดใหญ่ไม่ต้องการให้นักกลางนอกทราบข้อมูลของบริษัท โดยเฉพาะคู่แข่งของบริษัท เนื่องจากเกรงว่าหากคู่แข่งทราบข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินกิจการของบริษัทแล้วจะทำให้บริษัทเกิด

ความเสียเปรียบในทางการค้า ส่วนสภาพคล่องมีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลในทิศทางบวก คือการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจะเพิ่มสูงขึ้นตามอัตราส่วนสภาพคล่อง เนื่องจากสภาพคล่องของบริษัทชี้ให้เห็นถึงผลการดำเนินงาน กล่าวคือ บริษัทที่มีผลการดำเนินงานที่ดีในงวดปัจจุบัน ผู้บริหารก็จะยินดีเพิ่มระดับการเปิดเผยข้อมูลเพื่อเป็นการรักษาตำแหน่งและผลตอบแทนต่างๆ ในทางตรงกันข้าม หากบริษัทมีผลการดำเนินงานที่ไม่ดีก็จะเปิดเผยข้อมูลให้น้อยที่สุดที่จะอธิบายเหตุผลของการขาดทุน เนื่องจากบริษัทมักยินดีที่จะเปิดเผยข่าวดีมากกว่าข่าวร้าย

4. ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในระดับสูงของบริษัทในหมวดพัฒนา
อสังหาริมทรัพย์และหมวดวัสดุก่อสร้าง ประจำปี 2549

สมการความถดถอยเชิงพหุ

$$\text{Disclosure index}_{\text{Group(49) ระดับสูง}} = \beta_0 + \beta_1(\text{SIZE}) + \beta_2(\text{CAPSTR}) + \beta_3(\text{OWSIR}) + \beta_4(\text{AGE}) + \beta_5(\text{PROFIT}) + \beta_6(\text{LIQUID}) + \beta_7(\text{AUDIT}) + \varepsilon$$

ตารางที่ 4.24 ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในระดับสูงของบริษัทในหมวดพัฒนา
อสังหาริมทรัพย์และหมวดวัสดุก่อสร้าง ประจำปี 2549

ตัวแปรอิสระ	สมมติฐาน	Beta (P-value)	
		หมวดอุตสาหกรรม พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	หมวดอุตสาหกรรมวัสดุ ก่อสร้าง
ขนาดของบริษัท	+	-0.074 (0.815)	-0.357 (0.157)
โครงสร้างเงินทุน	+	-0.150 (0.588)	-0.162 (0.433)
โครงสร้างความเป็นเจ้าของ	—	0.148 (0.519)	-0.446 (0.135)
อายุการดำเนินงาน	+	0.488 (0.053)	0.752 (0.058)
ความสามารถในการทำกำไร	+	0.171 (0.436)	0.374 (0.121)

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	สมมติฐาน	หมวดอุตสาหกรรม พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	หมวดอุตสาหกรรมวัสดุ ก่อสร้าง
สภาพคล่องของบริษัท	—	-0.076 (0.728)	-0.176 (0.479)
ขนาดของบริษัทสอบบัญชี	+	-0.219 (0.366)	0.851 (0.044)*

จากตารางที่ 4.24 มีตัวแปรที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพียง 1 ตัว คือ ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี สืบเนื่องจากค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน (Beta) มีค่าเป็นบวก ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.851

ส่วนตัวแปรอื่นนอกจากนี้ คือ ขนาดของบริษัท โครงสร้างเงินทุน โครงสร้างความเป็นเจ้าของ อายุการดำเนินงาน ความสามารถในการทำกำไร ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ไม่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และหมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ขนาดของสำนักงานสอบบัญชีมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในกลุ่มวัสดุก่อสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยมีผลทิศทางบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูล สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้ง กล่าวคือ บริษัทที่มีผู้สอบบัญชีของสำนักงานสอบบัญชี (Big 4) จะมีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าบริษัทที่มีผู้สอบบัญชีที่มากจากสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก อาจเนื่องมาจากบริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่มักจะถูกคาดหวังว่าจะมีการให้บริการที่มีคุณภาพสูงกว่าบริษัทสอบบัญชีขนาดเล็ก และต้องเผชิญกับความเสี่ยงต่อการขาดทุนจากการถูกฟ้องร้อง หากสำนักงานมีความสัมพันธ์กับบริษัทลูกค้าที่เปิดเผยข้อมูลไม่ครบถ้วน

ตารางที่ 4.25 สรุปผลการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์

Beta (P-value)									
ปัจจัยที่กำหนด	สมมติฐาน	ผลการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูล							
		ข้อมูลจำแนกตามรายปี			ข้อมูลจำแนกตามระดับการเปิดเผยข้อมูล				
		2547	2548	2549	การเปิดเผยข้อมูลระดับปานกลาง			การเปิดเผยข้อมูลระดับสูง	
					2547	2548	2549	2547	2548
ขนาดของบริษัท	(+)							-0.738 (0.022)*	
โครงสร้างเงินทุน	(+)								
โครงสร้างความเป็นเจ้าของ	(-)			-0.350 (0.024)*					
อายุการดำเนินงาน	(+)								
ความสามารถในการทำกำไร	(+)								
สภาพคล่องของบริษัท	(-)		-0.372 (0.021)*	-0.305 (0.037)*				-0.424 (0.008)**	
ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี	(+)								

* ระดับนัยสำคัญ 0.05 **ระดับนัยสำคัญ 0.01

ตารางที่ 4.26 สรุปผลการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดวัสดุก่อสร้าง

		Beta (P-value)								
ปัจจัยที่กำหนด	สมมติฐาน	ผลการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูล								
		ข้อมูลจำแนกตามรายปี			ข้อมูลจำแนกตามระดับการเปิดเผยข้อมูล					
		2547	2548	2549	การเปิดเผยข้อมูลระดับปานกลาง			การเปิดเผยข้อมูลระดับสูง		
					2547	2548	2549	2547	2548	2549
ขนาดของบริษัท	(+)									
โครงสร้างเงินทุน	(+)									
โครงสร้างความเป็นเจ้าของ	(-)									
อายุการดำเนินงาน	(+)									
ความสามารถในการทำกำไร	(+)									
สภาพคล่องของบริษัท	(-)						1.229 (0.047)*			
ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี	(+)									0.851 (0.044)*

* ระดับนัยสำคัญ 0.05 **ระดับนัยสำคัญ 0.01

ตารางที่ 4.27 ตารางเปรียบเทียบผลการวิจัยที่ได้กับผลการวิจัยในอดีต

ผู้ทำการวิจัย	ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล						Beta (P-value)
	ขนาดของบริษัท	โครงสร้างเงินทุน	โครงสร้างความเป็นเจ้าของ	อายุการดำเนินงาน	ความสามารถในการทำกำไร	สภาพคล่องของบริษัท	ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี
สรุปผลการวิจัยที่ได้	-0.738 (0.022)*					-0.424 1.229 (0.008)** , (0.047)*	0.851 (0.044)*
Singhvi and Desai (1971)			(+)		(+)		(+)
Chow Chee and Wong-Boren (1987)	(+)						
Cooke (1992)							
Wallace R., Naser K. and Mora A. (1994)	(+)					(-)	
Meek และ Robert (1995)	(+)						
Raffournier (1995)	(+)						
Hossain and Rahman(1995)	(+)						

ตารางที่ 4.27 (ต่อ)

ผู้ทำการวิจัย	ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล							Beta (P-value)
	ขนาดของบริษัท	โครงสร้างเงินทุน	โครงสร้างความเป็นเจ้าของ	อายุการดำเนินงาน	ความสามารถในการทำกำไร	สภาพคล่องของบริษัท	ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี	
ผลการวิจัยที่ได้	-0.738 (0.022)*					-0.424 (0.008)** , 1.229 (0.047)*	0.851 (0.044)*	
Ho และ Wong (2001)	(+)							
Camfermam and Cooke(2002)	(+)	(+)				(+)	(+)	
นภวรรณ เชิดชูวุฒิกุล (2546)	(+)				(+)	(-)		
นพพร พงษ์ต้นทกุล (2546)	(+)		(-)					
อลิศรา ผลาวรรณ (2547)	(+)			(+)		(-)	(+)	
ณัฐวรรณ สิริธำนันท์ (2550)	(-)	(+)	(-)	(-)	(+)			

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายบัญชี

ทำการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายบัญชีหรือบุคคลอื่นที่ดำรงตำแหน่งแทนชั่วคราว จำนวน 4 บริษัท บริษัทในหมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์จำนวน 2 บริษัทและบริษัทในหมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างจำนวน 2 บริษัท

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล

จากการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายบัญชีถึงความคิดเห็นที่มีเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี ซึ่งทางตลาดหลักทรัพย์ได้ทำการกำหนดให้บริษัทต้องทำการเปิดเผยข้อมูลขึ้นคำซึ่งประกอบด้วยข้อมูลที่มีความจำเป็นและเป็นข้อมูลพื้นฐาน ที่มีความสำคัญต่อผู้ลงทุนในการตัดสินใจที่จะลงทุนในบริษัท และการแสดงรายการข้อมูลประจำปีควรจะแสดงรายการที่สำคัญอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และตรงประเด็น บริษัทเห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่ง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน ที่กล่าวว่า การเปิดเผยข้อมูลเป็นสิ่งจำเป็นที่กิจการจะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีอย่างครบถ้วนเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้ใช้งบ รวมถึงการที่บริษัทมีนโยบายในการเปิดเผยข้อมูลให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่กำหนด บริษัทเห็นด้วยอย่างยิ่ง ความเห็นที่ว่า การเปิดเผยข้อมูลเป็นการให้ข้อมูลเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ปรากฏในงบการเงินเพื่อให้ผู้ใช้ข้อมูลเข้าใจสถานการณ์ของธุรกิจมากขึ้น บริษัทเห็นด้วย

ลักษณะของการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของบริษัทตามมาตรฐานการบัญชี

จากการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายบัญชีเกี่ยวกับลักษณะของการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของบริษัท ในเรื่องข้อมูลมีความเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจในการลงทุนของบริษัท ผู้ใช้งบการเงินสามารถเข้าใจถึงข้อมูลต่าง ๆ ในงบการเงินได้ดี ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ ข้อมูลมีความถูกต้องและแม่นยำ ทันต่อเวลาที่จะนำข้อมูลในงบการเงินมาใช้ในการตัดสินใจ มีการแสดงข้อมูลเปรียบเทียบทุกรายการที่มีนัยสำคัญในงบการเงินของงวดบัญชีปัจจุบัน แสดงข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์การจัดทำงบการเงินและนโยบายการบัญชีที่เลือกใช้กับรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีที่สำคัญ พบว่าลักษณะของการเปิดเผยข้อมูลของทั้ง 4 บริษัทอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด มีเพียง 1 บริษัท ที่

มีลักษณะการเปิดเผยข้อมูลเรื่อง มีการให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่ไม่ได้แสดงอยู่ในงบการเงิน แต่เป็นข้อมูลที่จำเป็นเพื่อให้งบการเงินนั้นแสดงโดยถูกต้องตามที่ควร อยู่ในระดับปานกลาง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี(แบบ56-1)

จากการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายบัญชีเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่บริษัทได้รับจากการเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี สรุปได้ว่า บริษัทได้รับผลประโยชน์มาก จากการที่ได้รับความน่าเชื่อถือจากผู้ใช้งบการเงิน การที่มีผู้สนใจลงทุนในบริษัทเพิ่มมากขึ้น ความพึงพอใจของผู้บริหารของบริษัท รวมถึงราคาหุ้นของบริษัทที่เพิ่มสูงขึ้นด้วย ในขณะเดียวกันบริษัทก็ได้รับผลประโยชน์ระดับปานกลาง จากการได้รับสิทธิพิเศษ และคำยกย่องชมเชยจากหน่วยงาน เนื่องจากทางสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์จะทำการประกาศรายชื่อบริษัทจดทะเบียนที่มีการเปิดเผยข้อมูลที่ดีผ่านเว็บไซต์ สำหรับบริษัทจดทะเบียนที่มีการเปิดเผยข้อมูลแก่ผู้ลงทุนมากกว่าข้อกำหนดขั้นต่ำตามกฎหมายจะได้รับการยกย่องให้เป็นตัวอย่างที่ดีและจะถูกประกาศชื่อบริษัทลงในเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้จัดโครงการคัดเลือกบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลที่ดี (Disclosure Award 2002) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อยกย่องชมเชยบริษัทจดทะเบียนที่มีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลโดยรวมอยู่ในระดับที่ดี นอกจากนี้ บริษัทยังได้รับผลประโยชน์ระดับปานกลางจาก ดอกเบี้ยหุ้นกู้ที่ลดลงนั่นคือบริษัทสามารถออกหุ้นที่มีอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำได้เพราะผู้ให้กู้มีความเชื่อมั่นในข้อมูลที่เปิดเผยของบริษัทผู้กู้ยืม

ผลการทดสอบสมมติฐาน

จากการสรุปผลการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง พบว่าไม่มีปัจจัยใดที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน เมื่อแยกตามหมวดอุตสาหกรรมพบว่ามีบางปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลตามตารางที่ 4.25 และ 4.26 สามารถนำมาทดสอบสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 เกี่ยวกับขนาดของบริษัทที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในทิศทางบวก ผลการศึกษาพบว่าปี 2549 ขนาดของบริษัทที่มีผลต่อระดับการ

เปิดเผยข้อมูลในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในทิศทางลบ ดังนั้นผลการศึกษาก็ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 2 เกี่ยวกับโครงสร้างเงินทุนมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในทิศทางบวก ผลการศึกษาพบว่าโครงสร้างเงินทุนไม่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สมมติฐานที่ 3 เกี่ยวกับโครงสร้างความเป็นเจ้าของมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในทิศทางลบ ผลการศึกษาพบว่าโครงสร้างความเป็นเจ้าของไม่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สมมติฐานที่ 4 เกี่ยวกับอายุการดำเนินงานมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในทิศทางบวก ผลการศึกษาพบว่าอายุการดำเนินงานไม่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สมมติฐานที่ 5 เกี่ยวกับความสามารถในการทำกำไรมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในทิศทางบวก ผลการศึกษาพบว่าความสามารถในการทำกำไรไม่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สมมติฐานที่ 6 เกี่ยวกับสภาพคล่องของบริษัทมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีในทิศทางลบ ผลการศึกษาพบว่าปี 2548 สภาพคล่องมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ในทิศทางลบ ดังนั้นผลการศึกษาจึงเป็นไปตามสมมติฐาน ปี 2549 สภาพคล่องมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดวัสดุก่อสร้างในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในทิศทางบวก ดังนั้นผลการศึกษาไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 7 เกี่ยวกับขนาดของสำนักงานสอบบัญชีมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีในทิศทางบวก ผลการศึกษาพบว่าปี 2549 ขนาดของสำนักงานสอบบัญชีมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดวัสดุก่อสร้างในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในทิศทางบวก ดังนั้นผลการศึกษาจึงเป็นไปตามสมมติฐาน

จากสมมติฐานที่ 8 เกี่ยวกับบริษัทที่อยู่ในหมวดอุตสาหกรรมที่ต่างกันมีการเปิดเผยข้อมูลที่แตกต่างกัน ผลการศึกษาถึงความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง สามารถสรุปการเปรียบเทียบสมมติฐานกับผลการวิเคราะห์ได้ ดังตารางที่ 4.28 และ 4.29

ความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลระหว่างหมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และหมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง

จากการรวบรวมข้อมูลของบริษัทที่อยู่ในหมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ และบริษัทที่อยู่ในหมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี แสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.28 การทดสอบความแตกต่างของดัชนีการเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี(แบบ 56-1) ระหว่างบริษัทในหมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์กับบริษัทในหมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง โดยใช้สถิติทดสอบแบบที (t-test)

กลุ่ม/หมวด	n	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	P-value
ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลประจำปี 2547							
-หมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์	45	0.306	0.714	0.589	0.079	-1.105	0.273
-หมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง	22	0.482	0.763	0.612	0.081		

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

กลุ่ม/หมวด	n	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	t	P-value
ดัชนีการเปิดเผยข้อมูล							
ประจำปี 2548							
-หมวดอุตสาหกรรม พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	49	0.321	0.708	0.594	0.081	-1.418	0.160
-หมวดอุตสาหกรรมวัสดุ ก่อสร้าง	26	0.504	0.763	0.621	0.073		
ดัชนีการเปิดเผยข้อมูล							
ประจำปี 2549							
-หมวดอุตสาหกรรม พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	45	0.343	0.757	0.531	0.101	-0.878	0.383
-หมวดอุตสาหกรรมวัสดุ ก่อสร้าง	24	0.357	0.892	0.557	0.135		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางค่าเฉลี่ยดัชนีการเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) จำแนกตามประเภทหมวดอุตสาหกรรม พบว่าการเปิดเผยข้อมูลประจำปี 2547 หมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์มีค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลประมาณร้อยละ 58.9 ของรายการทั้งหมดที่ควรเปิดเผยซึ่งน้อยกว่าหมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างซึ่งมีค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลประมาณร้อยละ 61.2 ของรายการทั้งหมดที่ควรเปิดเผย และค่าการทดสอบทีเท่ากับ -1.105 ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การเปิดเผยข้อมูลประจำปี 2548 พบว่าหมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์มีค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลประมาณร้อยละ 59.4 ของรายการทั้งหมดที่ควรเปิดเผยซึ่งน้อยกว่าหมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างซึ่งมีค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลประมาณร้อยละ 62.1 ของรายการทั้งหมดที่ควรเปิดเผย และมีค่าการทดสอบทีเท่ากับ -1.418 ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับการเปิดเผยข้อมูลประจำปี 2549 พบว่า หมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์มีค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลประมาณร้อยละ 53.1 ของรายการทั้งหมดที่ควรเปิดเผย

ซึ่งน้อยกว่าหมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างซึ่งมีค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลประมาณร้อยละ 55.7 ของรายการทั้งหมดที่ควรเปิดเผย และมีค่าการทดสอบที่เท่ากับ -0.878 ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.29 การทดสอบความแตกต่างของดัชนีการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีระหว่างบริษัทในหมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์กับบริษัทในหมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง โดยใช้สถิติทดสอบแบบที (t-test)

กลุ่ม/หมวด	n	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	P-value
ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลประจำปี 2547							
-หมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์	45	0.610	0.863	0.743	0.055	1.821	0.073
-หมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง	22	0.651	0.799	0.718	0.044		
ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลประจำปี 2548							
-หมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์	49	0.617	0.835	0.747	0.050	1.701	0.093
-หมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง	26	0.654	0.836	0.728	0.043		
ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลประจำปี 2549							
-หมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์	45	0.494	0.804	0.675	0.080	2.537	0.014*
-หมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง	24	0.477	0.771	0.624	0.075		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางค่าเฉลี่ยดัชนีการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีไทยจำแนกตามประเภทหมวดอุตสาหกรรม พบว่าการเปิดเผยข้อมูลปี 2547 การเปิดเผยข้อมูลปี 2548 การเปิดเผยข้อมูลปี 2549 และการเปิดเผยข้อมูลทั้ง 3 ปี หมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ มีดัชนีการเปิดเผยข้อมูลที่สูงกว่าหมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง โดยในปี 2547 หมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์มีค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลประมาณร้อยละ 74.3 ของรายการทั้งหมดที่ควรเปิดเผย และหมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างมีค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลประมาณร้อยละ 71.8 ของรายการทั้งหมดที่ควรเปิดเผย และค่าการทดสอบที่เท่ากับ 1.821 ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การเปิดเผยข้อมูลปี 2548 หมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์มีค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลประมาณร้อยละ 74.7 ของรายการทั้งหมดที่ควรเปิดเผย และหมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างมีค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลประมาณร้อยละ 72.8 ของรายการทั้งหมดที่ควรเปิดเผย และค่าการทดสอบที่เท่ากับ 1.701 ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การเปิดเผยข้อมูลปี 2549 หมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์มีค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลประมาณร้อยละ 67.5 ของรายการทั้งหมดที่ควรเปิดเผย และหมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างมีค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลประมาณร้อยละ 62.4 ของรายการทั้งหมดที่ควรเปิดเผย และค่าการทดสอบที่เท่ากับ 2.537 ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของหมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์แตกต่างจากการเปิดเผยข้อมูลของหมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง

ข้อวิจารณ์

ระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง

ผลการศึกษาในระดับการเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียนในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง พบว่า บริษัทส่วนใหญ่เปิดเผยข้อมูลระดับปานกลาง รองลงมาอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นวพร พงษ์ตันกุล(2546) และ อลิศรา ผลาวรรณ(2547) ส่วนการศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของบริษัทตามมาตรฐานการบัญชี พบว่าบริษัทเกือบทั้งหมดมีการเปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับสูง ดังนั้น ผลของการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของฉัฐวรรณ ศิริธำนันท์(2550) ที่ทำการศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี

ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล พบว่าไม่มีปัจจัยใดที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง

แต่เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกับระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหมวดอุตสาหกรรม พบว่ามีปัจจัยเพียงบางปัจจัยเท่านั้นที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของบริษัท โดยจะอธิบายเรียงตามประเภทของปัจจัยที่แบ่งตามแนวคิดของ Camfferman and Cooke(2002) ดังนี้

ปัจจัยเกี่ยวกับโครงสร้างของบริษัท ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่าปี 2549 ขนาดของบริษัทที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยในอดีตของ ณัฐวรรณ ศิริชานันท์(2550) โครงสร้างเงินทุน ผลงานวิจัยพบว่าโครงสร้างเงินทุนของกิจการไม่มีผลกับระดับการเปิดเผยข้อมูล สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Meek และ Robert (1995); Wallace R., Naser K. and Mora A. (1994); Hossain and Rahman(1995) ส่วนโครงสร้างความเป็นเจ้าของ ผลการวิจัยพบว่าโครงสร้างความเป็นเจ้าของไม่มีผลกับระดับการเปิดเผยข้อมูล แต่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลรายปี 2549 สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Raffournier (1995) อลิศรา ผลาวรรณ(2547)

ปัจจัยที่เกี่ยวกับผลการดำเนินงานของบริษัท จากผลการวิจัยพบว่าอายุการดำเนินงานไม่มีผลกับระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อลิศรา ผลาวรรณ (2547) ที่ทำการศึกษาะดับการเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ที่อายุการดำเนินงานมีผลกับระดับการเปิดเผยข้อมูลในทิศทางบวก ความสามารถในการทำกำไร ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการทำกำไรไม่มีผลกับระดับการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Meek and Robert (1995), Camfferman & Cooke (2002), Wallace R. Naser K. และ Mora A, Raffournier (1995) จากผลการวิจัย พบว่าการเปิดเผยข้อมูลปี 2548 สภาพคล่องของบริษัทที่มีผลกับระดับการเปิดเผยข้อมูลในระดับสูงของบริษัทในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในทิศทางลบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Wallace R., Naser K. and Mora A. (1994) นอกจากนี้ปี 2549 สภาพคล่องของบริษัทยังมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในระดับปานกลางของบริษัทในหมวดวัสดุก่อสร้างในทิศทางบวก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Camfermam and Cooke(2002)

เกี่ยวกับธุรกิจหรือการตลาดของบริษัท จากผลการวิจัยพบว่าปี 2549 ขนาดของสำนักงานสอบบัญชีมีผลกับระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีของบริษัทในหมวดวัสดุก่อสร้างในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Singhvi and Desai (1971), Camfermam and Cooke (2002) และ อลิศรา ผลาวรรณ (2547)

ผลการทดสอบความแตกต่างการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทระหว่างบริษัทในหมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และบริษัทในหมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง

บริษัทที่อยู่ในหมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และบริษัทในหมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างมีการเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือมีการเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อลิศรา ผลาวรรณ (2547), Raffournier (1995), Wallace R. Naser K. และ Mora A. (1994)

บริษัทที่อยู่ในหมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และบริษัทในหมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างมีการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี ของการเปิดเผยข้อมูลประจำปี 2549 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Camfferman and Cooke, T.E. (2002) ซึ่งทำการศึกษารายบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมที่แตกต่างกัน พบว่าบริษัทที่อยู่ในธุรกิจการค้าและบริการมีการเปิดเผยข้อมูลน้อยกว่าบริษัทที่อยู่ในธุรกิจการผลิต Cooke, T.E. (1992) พบว่าอุตสาหกรรมที่มีการผลิตและไม่มีการผลิต มีการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีที่แตกต่างกัน และผลงานวิจัยของ Meek, Robert, Gray (1995) ที่พบว่า บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมน้ำมัน เคมีภัณฑ์ และอุตสาหกรรมเหมืองแร่ มีการเปิดเผยข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อมูลทางการเงินมากกว่ากลุ่มสินค้าอุปโภคและบริโภค เมื่อมีการแบ่งข้อมูลออกเป็น 3 ประเภท คือ การเปิดเผยข้อมูลกลยุทธ์ การเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน และการเปิดเผยข้อมูลที่ไม่เกี่ยวกับข้อมูลทางการเงิน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปผลการวิจัยและรวบรวมข้อเสนอแนะจากการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยทำการวิจัยบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง จำนวน 67 บริษัท 74 บริษัท และ 69 บริษัท ที่ดำเนินกิจการอยู่ในปี พ.ศ. 2547 2548 และ 2549 ตามลำดับ ซึ่งวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้คือ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และเพื่อศึกษาความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และหมวดวัสดุก่อสร้าง โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากกระดานข่าวการวัดระดับการเปิดเผยข้อมูลและจากการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายบัญชี ข้อมูลทุติยภูมิที่ได้จากการรวบรวมบทความ เอกสารวิชาการ ตำราวิชาการ ผลงานวิจัยต่างประเทศ งบการเงินและแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งข้อมูลที่ได้จะนำมาทำการศึกษาวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ระดับการเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง พบว่า การเปิดเผยข้อมูลรายปี 2547, 2548, 2549 มีบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับต่ำจำนวนเล็กน้อย บริษัทส่วนใหญ่เปิดเผยข้อมูลปานกลาง รองลงมาอยู่ในระดับสูง ส่วนการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของบริษัทจดทะเบียน พบว่า การเปิดเผยรายปี 2547, 2548, 2549 บริษัทเกือบทั้งหมดมีการเปิดเผยอยู่ในระดับสูง โดยในงบการเงินทุกบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลทั่วไป และส่วนใหญ่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการบัญชีและเกณฑ์การวัดมูลค่า เมื่อจำแนกตามลักษณะข้อบังคับพบว่า สำหรับข้อมูลที่ต้องเปิดเผยส่วนใหญ่มีการเปิดเผยในระดับสูง รองลงมาคือระดับปานกลาง และไม่มีบริษัทที่

เปิดเผยในระดับต่ำ ส่วนข้อมูลที่บริษัทควรเปิดเผยส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง รองลงมาคือระดับปานกลาง และมีบริษัทจำนวนน้อยที่เปิดเผยในระดับต่ำ

สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง พบว่า การเปิดเผยข้อมูลรายปี 2549 มีปัจจัยโครงสร้างความเป็นเจ้าของมีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลในทิศทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน การเปิดเผยข้อมูลปี 2547 และการเปิดเผยข้อมูลปี 2548 ไม่มีปัจจัยใดมีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อแยกตามหมวดอุตสาหกรรม พบว่าในปี 2548 และ 2549 มีปัจจัยสภาพคล่องของบริษัทมีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ในทิศทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องตามสมมติฐาน นอกจากนี้ในปี 2549 โครงสร้างความเป็นเจ้าของมีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในทิศทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องตามสมมติฐาน การเปิดเผยข้อมูลปี 2547 ไม่มีปัจจัยใดมีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง ของการเปิดเผยข้อมูลรายปี 2547, 2548, 2549 พบว่า ไม่มีปัจจัยใดที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อแยกตามหมวดอุตสาหกรรม พบว่า หมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ การเปิดเผยข้อมูลระดับสูง ปี 2548 สภาพคล่องของบริษัทมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลทิศทางลบ เป็นไปตามสมมติฐาน การเปิดเผยข้อมูลระดับปานกลาง ปี 2549 ขนาดของบริษัทมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในทิศทางลบ ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน สำหรับหมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง การเปิดเผยข้อมูลระดับปานกลาง ปี 2549 สภาพคล่องของบริษัทมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในทิศทางบวก ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน การเปิดเผยข้อมูลในระดับสูง ปี 2549 ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในทิศทางบวก เป็นไปตามสมมติฐาน

สำหรับปัจจัยอื่นซึ่งประกอบด้วย โครงสร้างเงินทุน โครงสร้างความเป็นเจ้าของ อายุการดำเนินงาน ความสามารถในการทำกำไร ไม่มีผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับระดับการเปิดเผยข้อมูลรายปี 2547, 2548 และ 2549

การเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี(แบบ 56-1) ของบริษัทที่อยู่ในแต่ละหมวดอุตสาหกรรมของกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง พบว่า บริษัท

ในหมวดวัสดุก่อสร้างมีการเปิดเผยข้อมูลที่มากกว่าบริษัทที่อยู่ในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ทั้ง การเปิดเผยข้อมูลรายปี 2547, 2548 และ 2549 ผลการทดสอบความแตกต่างของดัชนีการเปิดเผย ข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี ทั้งการเปิดเผยข้อมูลรายปี 2547, 2548 และปี 2549 ระหว่างบริษัทในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์กับหมวดวัสดุก่อสร้าง พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี ของบริษัทที่อยู่ในแต่ละหมวดอุตสาหกรรมของกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง พบว่า บริษัทใน หมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์มีการเปิดเผยข้อมูลที่มากกว่าบริษัทในหมวดวัสดุก่อสร้าง ทั้งการเปิดเผยข้อมูลรายปี 2547, 2548 และปี 2549 ผลการทดสอบความแตกต่างของดัชนีการเปิดเผย ข้อมูล ในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีทั้งการเปิดเผยข้อมูลรายปี 2547, 2548 และปี 2549 ระหว่างบริษัทในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์กับหมวดวัสดุก่อสร้าง พบว่า ในปี 2549 มีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และการเปิดเผยข้อมูลปี 2547, 2548 ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญ

การสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายบัญชี

จากการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายบัญชีของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ถึงความคิดเห็นที่มีเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี พบว่า เห็นด้วย อย่างยิ่งที่การเปิดเผยข้อมูลเป็นสิ่งจำเป็นที่กิจการจะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีอย่าง ครบถ้วนเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้ใช้งบและการที่บริษัทมีนโยบายในการเปิดเผยข้อมูลให้เป็นไปตาม มาตรฐานการบัญชีที่กำหนด และมีความเห็นด้วยที่การเปิดเผยข้อมูลเป็นการให้ข้อมูลเพิ่มเติม นอกเหนือจากที่ปรากฏในงบการเงิน

จากการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายบัญชีของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ และวัสดุก่อสร้างเกี่ยวกับลักษณะของการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของบริษัท พบว่า ทุกบริษัท ให้ความสำคัญกับ ความเพียงพอ ความเข้าใจได้ ความน่าเชื่อถือ ความถูกต้องและแม่นยำ ความ ทันต่อเวลา และเกณฑ์การจัดทำงบและนโยบายการบัญชี ในระดับมากและมากที่สุด มีเพียง บริษัทเดียวที่ให้ความสำคัญระดับปานกลางกับข้อมูลเพิ่มเติมที่ไม่ได้แสดงอยู่ในงบการเงิน

จากการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายบัญชีเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่บริษัทได้รับจากการเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี สรุปได้ว่า บริษัทได้รับผลประโยชน์มาก จากการที่ได้รับความน่าเชื่อถือจากผู้ใช้งบการเงิน การที่มีผู้สนใจลงทุนในบริษัทเพิ่มมากขึ้น ความพึงพอใจของผู้บริหารของบริษัท รวมถึงราคาหุ้นของบริษัทที่เพิ่มสูงขึ้นด้วย ในขณะเดียวกันบริษัทก็ได้รับผลประโยชน์ระดับปานกลาง จากการได้รับสิทธิพิเศษ และคำยกย่องชมเชยจากหน่วยงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. การเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี(แบบ56-1) สำหรับบริษัทที่เปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับต่ำ ควรจะแสดงรายการอย่างครบถ้วน ถูกต้องและตรงประเด็นเพราะแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้บริษัทมีความน่าสนใจในการลงทุนมากยิ่งขึ้น สำหรับบริษัทที่เปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับสูง ควรจะตรวจสอบว่าข้อมูลที่เปิดเผยนั้นมีความจำเป็นต่อการลงทุนหรือไม่ เนื่องจากไม่จำเป็นที่จะต้องให้รายละเอียดมากเกินไปเพราะจะทำให้ผู้ลงทุนเสียเวลาในการอ่านและเกิดความสับสน

2. ผู้ใช้งบการเงิน ควรให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทรวมถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลประกอบการพิจารณาในการใช้งบ เนื่องจากปัจจัยเหล่านี้ เช่น ขนาดของบริษัท โครงสร้างเงินทุน โครงสร้างความเป็นเจ้าของ ความสามารถในการทำกำไร เป็นต้น ส่งผลกระทบบ้างให้แต่ละบริษัททำการเปิดเผยข้อมูลน้อยแตกต่างกันไป ดังนั้นผู้ใช้งบการเงิน ควรพิจารณาปัจจัยเหล่านี้ประกอบการใช้งบ เช่น บริษัทที่มีปัจจัยด้านโครงสร้างความเป็นเจ้าของ โดยมีการกระจุกตัวมาก ซึ่งพิจารณาจากร้อยละของการถือหุ้นสูงสุด 10 อันดับแรกมีแนวโน้มที่จะทำการเปิดเผยข้อมูลน้อยกว่าบริษัทที่มีการกระจายตัวของการถือหุ้น ผู้ใช้งบการเงินจึงควรระมัดระวังในการตัดสินใจใช้งบหรือทำการหาข้อมูลเพิ่มเติมก่อนการตัดสินใจ

3. จากการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายบัญชีถึงประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการเปิดเผยข้อมูลที่ครบถ้วน ถูกต้อง และแม่นยำ บริษัทส่วนใหญ่ยังมองว่าการเปิดเผยข้อมูลเป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามมากกว่าที่จะมองว่าเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ข้อมูลหรือเป็นประโยชน์ต่อบริษัทที่เปิดเผยข้อมูลครบถ้วน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูล ควรสร้างแรงจูงใจให้บริษัทเปิดเผย

ข้อมูลมากขึ้น เป็นต้นว่า การกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำลงของสถาบันการเงิน การลดหย่อนค่าธรรมเนียมในการเสนอขายหลักทรัพย์ การจัดอันดับการกำกับดูแลกิจการในด้านการเปิดเผยข้อมูล เนื่องจากมาตรการเหล่านี้ได้ให้ผลประโยชน์ตอบแทนแก่บริษัทในรูปของการลดค่าใช้จ่ายของบริษัทหรือการทำให้บริษัทได้รับการยกย่องและมีชื่อเสียงในด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นที่น่าเชื่อถือในสายตาของบุคคลภายนอก

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นที่เหลืออีก 6 อุตสาหกรรม คือ กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี และกลุ่มอุตสาหกรรมวัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรม
2. ศึกษาปัจจัยอื่นๆ ของบริษัทที่มีได้นำมาทำการวิจัยในครั้งนี้ มาทำการศึกษาเพิ่มเติมว่ามีปัจจัยอื่นๆ อีกหรือไม่ที่อาจมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล เช่น จำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมด ภูมิภาคของประเทศแหล่งกำเนิด และการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์สากล เป็นต้น
3. ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเปรียบเทียบกับเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในต่างประเทศ

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กนกวรรณ เสงาคูณ. 2548. ความคิดเห็นของผู้ลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีต่อการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปี. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

กัลยา วานิชย์บัญชา. 2549. การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2550. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: ไทเนรมิตกิจ อินเตอร์ โปรเกรสซิฟ จำกัด.

นกวรรณ เชิดชูวุฒิกุล. 2546. การเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กรณีศึกษาของบริษัทในธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและเครื่องตกแต่ง. วิทยานิพนธ์บัณฑิตมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นวพร พงษ์ตันตกุล. 2546. โครงสร้างการเป็นเจ้าของและคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัณฑิตมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญเรียง ขจรศิลป์. 2548. การวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูลในการวิจัยโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พรดาว ภัททวงศ์. 2546. การให้ความสำคัญต่อการเปิดเผยข้อมูลในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ56-1) ของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย : มุมมองนักวิเคราะห์ทางการเงิน. วิทยานิพนธ์บัณฑิตมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรินทร์ นิยมามู. 2548. สถิติวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมชาย สุภัทรกุล. 2544. คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน: ประโยชน์ของการประเมิน
คุณภาพ. วารสารบริหารธุรกิจ. ฉบับที่ 90 เมษายน- มิถุนายน 2544.

Bernard Raffournier. 1995. "The determinants of voluntary financial disclosure by Swiss listed
companies." **The European Accounting Review** 4(2): 261-280.

Camfferman, K. and Cooke, T.E. 2002. "An Analysis of Disclosure in the Annual
Reports of U.K. and Dutch Companies." **Journal of International Accounting
Research** 1: 3-31.

Cooke, T.E. 1992. "The Impact of size, Stock Market Listing and Industry Type on Disclosure
in the Annual Report." **Accounting and Business Research** 22 (87): 229-237.

Chee W. Chow and Adrian Wong-Boren. 1987. Voluntary Financial Disclosure by Mexican
Corporation. **The Accounting Review** LXII(3): 533-541.

Coy, D.V. 1995. **A public accountability index for annual reports by NZ universities.**
Doctoral Thesis University of Waikato.

Gerald K. Chau , Sidney J. Gray. 2002. "Ownership structure and corporate voluntary
disclosure in Hong Kong and Singapore." **The International Journal of Accounting**
37:247-265.

Gray K. Meek; Clare B. Roberts; Sidney J. Gray. 1995. "Factors Influencing Voluntary Annual
Report Disclosures by U.S., U.K. and Continental European Multinational Corporations."
Journal of International Business Studies 26(3): 555-572.

Hossain, M; and Perera M.H.B. and Rahman A.R. 1995. "Voluntary Disclosure in the Annual
Reports of New Zealand Companies." **Journal of International Financial
Management and Accounting** 6:69-88.

Lang, M; and Lundholm, R. 1993 “Cross Section Determinants of analysis rating of corporate disclosures.” **Journal of Accounting Research** 31: 246-271.

R.S. Olusegun Wallace, Kamal Naser and Araceli Mora. 1994. “The Relationship Between the Comprehensiveness of Corporate Annual Reports and Firm Characteristics in Spain.” **Accounting and Business Research** 25(97): 41-53.

Simon S.M. Ho, Kar Shun Wong. 2001. “A Study of the relationship between corporate governance structure and the extent of voluntary disclosure.” **Journal of International Accounting, Audit & Taxation** 10: 139-156.

Surendra S. Singhvi; Harsha B. Desai. 1971. “An Empirical Analysis of the Quality of Corporate Financial Disclosure.” **The Accounting Review** 46(1): 129-138.

T.E. Cooke. 1989. “Disclosure in the Corporate Annual Reports of Swedish Companies” **Accounting and Business Research** 19(74): 113-142

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

กระดาสทำการวัดระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท สำหรับปี 2547-2549

กระดาษทำการ (Working Paper) วัตถุประสงค์การเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สำหรับปี 2547-2549

การประเมินการเปิดเผยในรายงานประจำปีของบริษัท (งบการเงินประจำปีและแบบ 56-1) โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ดังนี้

เปิดเผย = บริษัทเปิดเผยรายการนี้ตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน

ไม่เปิดเผย = บริษัทไม่ได้เปิดเผยรายการนี้ตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน

ไม่เกี่ยวข้อง = เป็นรายการที่ไม่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของบริษัทจึงไม่เปิดเผย

เพิ่มเติมอย่างสมัครใจ = บริษัทมีการเปิดเผยรายละเอียดอื่นๆ ของรายงานดังกล่าวเพิ่มเติมอย่างสมัครใจ

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่เปิดเผย	ไม่เกี่ยวข้อง	เพิ่มเติมอย่างสมัครใจ
		ในงบ	ในหมายเหตุ			
ส่วนที่ 1 แสดงรายการตามแบบ 56-1						
	ลักษณะทั่วไปของบริษัท ประวัติความเป็นมาของบริษัท					
1	การเปลี่ยนแปลงในอำนาจการควบคุมบริษัท					
2	การเปลี่ยนแปลงในลักษณะการประกอบธุรกิจที่ผ่านมา					
	วัตถุประสงค์ของบริษัท					
3	วัตถุประสงค์และกลยุทธ์ของบริษัท(V)					
	ลักษณะการประกอบธุรกิจ					
4	ภาพรวมการประกอบธุรกิจของบริษัท บริษัทย่อย และบริษัทร่วม					
5	โครงสร้างรายได้แยกตามสายผลิตภัณฑ์/กลุ่มธุรกิจ โดยอย่างน้อยต้องแสดงรายได้ของสายผลิตภัณฑ์/กลุ่มธุรกิจที่มีรายได้เกิน 10% ของรายได้รวมตามงบการเงินรวม					
6	การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการที่สำคัญในเรื่องอำนาจการควบคุมบริษัทหรือลักษณะการประกอบธุรกิจที่ผ่านมา					

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่เปิดเผย	ไม่เกี่ยวข้อง	เพิ่มเติม อย่าง สมควรใจ
		ใน งบ	ใน หมายเหตุ			
7	นโยบายการแบ่งการดำเนินงานของบริษัทภายในกลุ่ม					
ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อโอกาสหรือข้อจำกัดในการประกอบธุรกิจ						
8	ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประกอบธุรกิจ เช่น ใบอนุญาตประกอบธุรกิจ สัมปทาน การได้รับการ ส่งเสริมการลงทุน					
ข้อมูลอื่นๆที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						
ผลิตภัณฑ์หรือบริการและกลุ่มลูกค้า						
<u>สินค้าหรือบริการ</u>						
9	ลักษณะ ประเภท และชนิดของผลิตภัณฑ์					
10	วิธีการคิดต้นทุนสินค้า					
11	การปรับปรุงคุณภาพสินค้าและบริการ (V)					
กลุ่มลูกค้า						
12	ลักษณะและกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย					
13	ระดับการพึงพิงลูกค้ารายใดรายหนึ่ง (V)					
การจัดจำหน่าย						
14	การจำหน่ายและช่องทางการจำหน่าย					
15	สัดส่วนการจำหน่ายในประเทศและต่างประเทศ					
16	ชื่อประเทศหรือกลุ่มประเทศที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์					
ข้อมูลอื่นๆที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						
ตลาดและภาวะการแข่งขัน						
<u>การตลาด</u>						
17	กลยุทธ์การแข่งขัน					

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่เปิดเผย	ไม่เกี่ยวข้อง	เพิ่มเติม อย่าง สมควรใจ
		ใน งบ	ใน หมายเหตุ			
18	ส่วนแบ่งทางการตลาดของผลิตภัณฑ์หรือบริการหลัก(V)					
การแข่งขัน						
19	สภาพการแข่งขันในอุตสาหกรรม					
20	จำนวนคู่แข่งโดยประมาณ					
21	ขนาดของบริษัทเมื่อเทียบกับคู่แข่ง					
22	สถานภาพและศักยภาพของคู่แข่ง(V)					
23	ชื่อคู่แข่ง					
24	อุปสงค์ อุปทาน การมีสินค้าทดแทน (V)					
25	สถานภาพและศักยภาพในการแข่งขัน (V)					
ข้อมูลอื่นๆที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						
ลักษณะการจัดหาผลิตภัณฑ์หรือบริการ						
ลักษณะการจัดหาวัตถุดิบ						
26	การผลิต / จำนวนโรงงาน / กำลังการผลิตรวม /นโยบายการผลิต					
27	สภาพปัญหาเกี่ยวกับวัตถุดิบ					
28	สัดส่วนการซื้อวัตถุดิบในประเทศและต่างประเทศ					
29	แหล่งที่มาและความยากง่ายในการจัดหาวัตถุดิบเพื่อจำหน่าย (V)					
ผู้จัดจำหน่าย						
30	ลักษณะและจำนวนผู้จัดจำหน่ายวัตถุดิบ					
31	การพึ่งพิงผู้จัดจำหน่าย					
สินทรัพย์ที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ						
32	ประเภทและลักษณะของทรัพย์สิน					

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่เปิดเผย	ไม่เกี่ยวข้อง	เพิ่มเติม อย่าง สมัครใจ
		ใน งบ	ใน หมายเหตุ			
33	ยอดรวมและมูลค่าทรัพย์สินถาวรหลักที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ					
34	ราคาประเมินของสินทรัพย์ถาวร					
35	ลักษณะกรรมสิทธิ์					
ข้อมูลอื่นๆที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						
ปัจจัยความเสี่ยง						
36	ลักษณะความเสี่ยง					
37	เหตุการณ์ที่เป็นสาเหตุของความเสี่ยง					
38	ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น					
39	แนวโน้มความเป็นไปได้ที่จะเกิดความเสี่ยง					
40	มาตรการรองรับความเสี่ยง					
ข้อมูลอื่นๆที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						
ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม						
ด้านสิ่งแวดล้อม						
41	การดำเนินการเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม					
42	ค่าใช้จ่ายในการลงทุนเพื่อควบคุมสิ่งแวดล้อม					
43	ผลการปฏิบัติงานจริงเมื่อเทียบกับข้อกำหนดตามกฎหมาย					
44	ข้อพิพาทหรือการถูกฟ้องร้องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม					
45	แนวทางการแก้ไขข้อพิพาท					
ด้านสังคม						
46	การบริจาคหรือการกุศล (V)					

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่ เปิดเผย	ไม่ เกี่ยวข้อง	เพิ่มเติม อย่าง สมควรใจ
		ใน งบ	ใน หมายเหตุ			
47	การมีส่วนร่วมกับโครงการต่าง ๆ ของรัฐบาลและสังคม (V)					
ข้อมูลอื่นๆที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						
การวิจัยและพัฒนา						
48	นโยบายการวิจัยและพัฒนา					
49	ค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนา					
50	กิจกรรมหรือขั้นตอนที่ต้องทำในการวิจัยและพัฒนา (V)					
51	ความคืบหน้าของการทำการวิจัยและพัฒนา (V)					
52	กรณีที่ไม่มีให้ระบุคำว่า “ไม่มี” พร้อมเหตุผลประกอบ					
ข้อมูลอื่นๆที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						
ข้อพิพาททางกฎหมาย						
53	ลักษณะคดี					
54	ความเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับผลกระทบที่อาจเกิดกับการดำเนินงานของบริษัท					
ข้อมูลอื่นๆที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						
ข้อมูลหลักทรัพย์และผู้ถือหุ้นของบริษัท						
ผู้ถือหุ้น						
55	รายชื่อผู้ถือหุ้นที่ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรก					

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่ เปิด เผย	ไม่ เกี่ยว ข้อง	เพิ่มเติม อย่าง สนใจ
		ใน งบ	ใน หมายเหตุ			
56	จำนวนหุ้นที่ถือของผู้ถือหุ้นที่ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรก					
57	สัดส่วนการถือหุ้นล่าสุดของผู้ถือหุ้นที่ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรก					
หลักทรัพย์ของบริษัท						
58	ลักษณะและประเภทของหลักทรัพย์					
59	วัตถุประสงค์ในการออกหลักทรัพย์ (V)					
60	การเปลี่ยนแปลงในประเภท จำนวนและมูลค่าของ หลักทรัพย์					
61	ราคาตลาดของหลักทรัพย์					
ข้อมูลอื่นๆที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						
ข้อมูลกรรมการและผู้บริหาร						
โครงสร้างการจัดการ						
62	โครงสร้างกรรมการบริษัท(มีคณะกรรมการกี่ชุด อะไรบ้าง)					
63	ขอบเขตอำนาจหน้าที่และรายชื่อของคณะกรรมการ					
64	รายชื่อและตำแหน่งของผู้บริหาร / ผู้มีอำนาจควบคุม					
65	สัดส่วนการถือหุ้นของกรรมการและผู้บริหาร					
66	รายชื่อเลขานุการบริษัท (V)					
67	จำนวนหุ้นหรือหุ้นกู้ทั้งหมดของผู้บริหารที่เพิ่มขึ้นหรือ ลดลง					
ข้อมูลส่วนบุคคลของกรรมการและผู้บริหาร						
68	อายุ					
69	ระดับการศึกษา					

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่เปิดเผย	ไม่เกี่ยวข้อง	เพิ่มเติมอย่าง สมควรใจ
		ในงบ	ในหมายเหตุ			
70	ประสบการณ์ในการทำงาน					
71	การเป็นกรรมการหรือผู้บริหารในบริษัทอื่น (V)					
72	ความสัมพันธ์ทางเครือญาติ(V)					
<u>การสรรหากรรมการและผู้บริหาร</u>						
73	วิธีการคัดเลือกกรรมการ					
74	จำนวนกรรมการที่มาจากผู้ถือหุ้นรายใหญ่แต่ละกลุ่ม					
75	สิทธิของผู้ลงทุนรายย่อยในการแต่งตั้งกรรมการ					
<u>คำตอบแทนผู้บริหารที่เป็นตัวเงิน</u>						
76	คำตอบแทนรวมและจำนวนรายของกรรมการบริษัททุกคน					
77	ลักษณะคำตอบแทนที่ได้รับ					
78	คำตอบแทนรวมและจำนวนรายของกรรมการบริหารและผู้บริหารทุกคน (เฉพาะผู้บริหาร 4 รายแรกนับจาก M.D.					
79	คำตอบแทนของกรรมการและผู้บริหารรายบุคคล(V)					
<u>คำตอบแทนผู้บริหารที่ไม่เป็นตัวเงิน</u>						
80	ลักษณะคำตอบแทนที่ได้รับ					
81	รายชื่อผู้บริหารที่ได้รับคำตอบแทน					
82	จำนวนหุ้นหรือหุ้นคู่ทั้งหมดของผู้บริหารที่เพิ่มหรือลดในปีที่ผ่านมา รวมถึงเงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ					
<u>ข้อมูลอื่นๆที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท</u>						
<u>การกำกับดูแลกิจการที่ดี</u>						
<u>การกำกับดูแลกิจการ</u>						
83	อธิบายการปฏิบัติตามหลักการของการกำกับดูแลกิจการ					

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่ เปิดเผย	ไม่ เกี่ยวข้อง	เพิ่มเติม อย่าง สมควรใจ
		ใน งบ	ใน หมายเหตุ			
	ที่ดี 15 ข้อตามแนวทางของ กสท.					
84	ระบุเรื่องที่บริษัทไม่ปฏิบัติตามหลักการของการกำกับดูแลกิจการที่ดี พร้อมแสดงเหตุผล (กรณีมีเรื่องไม่ปฏิบัติตามหลักการนี้)					
85	แนวทางการกำกับดูแลกิจการของบริษัท(V)					
<u>การดูแลเรื่องการใช้ข้อมูลภายใน</u>						
86	นโยบายและวิธีการดูแลผู้บริหารในการใช้ข้อมูลภายใน					
87	มาตรการลงโทษ					
<u>ข้อมูลอื่นๆที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท</u>						
ข้อมูลบุคลากรและพนักงาน						
<u>จำนวนพนักงาน</u>						
88	จำนวนพนักงานทั้งหมด					
89	จำนวนพนักงานในสายงานหลัก					
90	เหตุผล/นโยบาย กรณีมีการเปลี่ยนแปลงจำนวนพนักงาน อย่างมีนัยสำคัญหรือมีข้อพิพาททางด้านแรงงาน					
<u>ค่าตอบแทน</u>						
91	ผลตอบแทนรวม					
92	ลักษณะผลตอบแทนที่ให้กับพนักงาน(เงินเดือน โบนัส)					
<u>การพัฒนาและรักษาความปลอดภัยแก่พนักงาน</u>						
93	นโยบายในการพัฒนาหรือฝึกอบรม(V)					
94	ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาหรือฝึกอบรม(V)					
95	นโยบายการรักษาความปลอดภัย(V)					
96	ค่าใช้จ่ายในการรักษาความปลอดภัย(V)					

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่เปิดเผย	ไม่เกี่ยวข้อง	เพิ่มเติม อย่าง สมควรใจ
		ใน งบ	ใน หมายเหตุ			
97	ข้อมูลเกี่ยวกับอุบัติเหตุที่เกิดกับพนักงาน(V)					
98	วินัย ศีลธรรม และข้อพึงปฏิบัติที่ดีของพนักงาน(V)					
ข้อมูลอื่นๆที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						
การควบคุมภายใน						
99	สรุปความเห็นของคณะกรรมการบริษัทเกี่ยวกับความเพียงพอและความเหมาะสมของระบบควบคุมภายในของบริษัท					
100	ข้อบกพร่องเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในและการแก้ไขโดยระบุวันที่จะแก้ไขแล้วเสร็จ					
101	ภาพรวมของระบบการควบคุมภายในของบริษัท (V)					
102	ความเห็นกรรมการอิสระ กรรมการตรวจสอบหรือผู้สอบบัญชี (V)					
ข้อมูลอื่นๆที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						
รายการระหว่างกัน						
	เปิดเผยรายการระหว่างกันกับบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งในปีที่ผ่านมา					
103	ลักษณะรายการระหว่างกันกับบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง					
104	ชื่อกลุ่มบุคคลที่มีความขัดแย้งและลักษณะความสัมพันธ์					
105	ข้อมูลรายการระหว่างกัน เช่นลักษณะ ปริมาณ เงื่อนไข มูลค่า เป็นต้น					
106	ราคาประเมิน / อัตราค่าเช่าที่ประเมินโดยบุคคลที่ 3 หรือแสดงไว้ว่าเป็นราคาที่เป็นธรรม(V)					

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่เปิดเผย	ไม่เกี่ยวข้อง	เพิ่มเติมอย่างสมบูรณ์
		ในงบ	ในหมายเหตุ			
107	ความจำเป็นและความสมเหตุสมผลของรายการ, ความเห็นของกรรมการอิสระเกี่ยวกับความสมเหตุสมผลของรายการระหว่างกัน					
108	มาตรการหรือขั้นตอนการอนุมัติการทำรายการระหว่างกัน, การอนุมัติของผู้บริหารหรือผู้ถือหุ้นที่มีส่วนได้เสีย และการดูแล					
109	นโยบายหรือแนวโน้มนำการทำรายการระหว่างกันในอนาคต					
110	เหตุผลที่บุคคลที่อาจมีความขัดแย้งถือหุ้นในบริษัทย่อย บริษัทร่วมเกินร้อยละ 5 (V)					
ข้อมูลอื่นๆที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						
แผนในอนาคต เป้าหมายการดำเนินธุรกิจ						
111	ระบุเป้าหมายการดำเนินธุรกิจใน 3-5 ปีข้างหน้า					
112	มาตรการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย					
113	ความคืบหน้าของการดำเนินการตามเป้าหมาย(ปีต่อๆไป)					
โครงการในอนาคต						
114	ลักษณะโครงการ					
115	ผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับ					
116	ปัจจัยที่ทำให้โครงการไม่สามารถดำเนินไปตามแผนได้					
ข้อมูลอื่นๆที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						
ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน						

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่เปิดเผย	ไม่เกี่ยวข้อง	เพิ่มเติมอย่างสมบูรณ์
		ในงบ	ในหมายเหตุ			
งบการเงิน: สรุปฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน 3 ปีที่ผ่านมา						
117	ตารางสรุปงบการเงิน/งบการเงินรวม					
118	สรุปรายงานการสอบบัญชี					
อัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ						
119	สภาพคล่อง					
120	ความสามารถในการทำกำไร					
121	ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน					
122	วิเคราะห์นโยบายทางการเงิน					
ภาพรวมของผลการดำเนินงานของบริษัทและบริษัทย่อย						
123	การเปลี่ยนแปลง และสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงในค่าขาย					
124	การเปลี่ยนแปลง และสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงในกำไร					
125	การเปลี่ยนแปลง และสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงในต้นทุนขายและค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร					
126	สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานของแต่ละสายผลิตภัณฑ์(V)					
127	การเปลี่ยนแปลงผลการดำเนินงานของแต่ละสายผลิตภัณฑ์(V)					
การเปลี่ยนแปลงในอนาคต						
128	วิเคราะห์ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน					
129	การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน					
130	ปัจจัยและอิทธิพลหลักที่อาจมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานหรือการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว					
131	แนวโน้มและการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานในอนาคต (V)					

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่ เปิด เผย	ไม่ เกี่ยว ข้อง	เพิ่มเติม อย่าง สมักรใจ
		ใน งบ	ใน หมายเหตุ			
	ข้อมูลอื่นๆที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท					
ส่วนที่ 2 ข้อกำหนดทางการบัญชีและการเปิดเผยข้อมูล						
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 11 หนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ						
การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน						
1	แสดงบัญชีค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้การค้าเป็นรายการหักจากลูกหนี้การค้าและค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้อื่นก็ให้แสดงเป็นรายการหักจากลูกหนี้อื่นที่เกี่ยวข้อง					
การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน						
2	เปิดเผยวิธีการประมาณหนี้สงสัยจะสูญไว้ในนโยบายการบัญชี					
3	เปิดเผยจำนวนค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญในหมายเหตุประกอบงบการเงินในกรณีที่แสดงลูกหนี้ในงบดุลด้วยมูลค่าสุทธิ					
	ข้อมูลอื่น ๆ ที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท					
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 14 การบัญชีสำหรับการวิจัยและพัฒนา						
การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน						
รายการที่ควรเปิดเผย						
4	เปิดเผยจำนวนเงินค่าวิจัยและพัฒนาทั้งหมดที่เกิดขึ้นและที่ตัดเป็นค่าใช้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีปัจจุบัน					
5	เปิดเผยจำนวนเงินแสดงการเปลี่ยนแปลงและยอดคงเหลือในบัญชีรายจ่ายค่าวิจัยและพัฒนาการตัดบัญชี					
6	เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดบัญชีรายจ่ายค่าวิจัยและพัฒนา					

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่เปิดเผย	ไม่เกี่ยวข้อง	เพิ่มเติม อย่าง สมควรใจ
		ใน งบ	ใน หมายเหตุ			
	การตัดบัญชี					
ข้อมูลอื่น ๆ ที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 24 การเสนอข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน						
การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน						
7	นโยบายการบัญชีที่ใช้					
สำหรับส่วนงานที่เสนอรายงานทุกส่วนงานที่จำแนกตามรูปแบบหลักของการรายงานตามส่วนงาน						
8	กิจการต้องเปิดเผยรายได้ตามส่วนงานสำหรับทุกหน่วยงานที่เสนอรายงาน โดยแสดงรายได้ที่เกิดจากการขายให้กับบุคคลภายนอกแยกจากรายได้ที่เกิดจากการขายระหว่างส่วนงาน					
9	กิจการต้องเปิดเผยผลได้(เสีย) ตามส่วนงานสำหรับส่วนงานที่เสนอรายงานแต่ละส่วนงาน					
10	กิจการต้องเปิดเผยราคาตามบัญชีทั้งสิ้นของสินทรัพย์ตามส่วนงานสำหรับส่วนงานที่เสนอรายงานแต่ละส่วนงาน					
11	กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับหนี้สินตามส่วนงานสำหรับส่วนงานที่เสนอรายงานแต่ละส่วนงาน					
12	กิจการต้องเปิดเผยต้นทุนทั้งสิ้นที่เกิดขึ้นในระหว่างงวดซึ่งเป็นต้นทุนเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ตามส่วนงานที่คาดว่าจะมีอายุการใช้งานมากกว่าหนึ่งรอบปีบัญชีหรือที่เรียกว่ารายจ่ายฝ่ายทุน โดยต้องวัดมูลค่ารายจ่ายฝ่ายทุนดังกล่าวโดยใช้เกณฑ์คงค้าง					
13	กิจการต้องเปิดเผยจำนวนค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายทั้งสิ้นสำหรับงวดของสินทรัพย์ตามส่วนงานที่รวมอยู่ในผลได้(เสีย)ตามส่วนงาน					
14	กิจการต้องเปิดเผยผลรวมของค่าใช้จ่ายที่มีใช้เงินสดที่เป็นสาระสำคัญสำหรับส่วนงานที่เสนอ					

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่เปิดเผย	ไม่เกี่ยวข้อง	เพิ่มเติมอย่างสมเกียรติ
		ในงบ	ในหมายเหตุ			
กิจการต้องแสดงการกระทบยอดระหว่างข้อมูลที่เปิดเผยสำหรับส่วนงานที่เสนอรายงานกับข้อมูลในงบการเงินหรืองบการเงินรวมซึ่งรวมรายการต่อไปนี้						
15	รายได้ตามส่วนงานกระทบยอดกับรายได้รวมของกิจการที่เกิดจากการขายให้กับบุคคลภายนอก พร้อมทั้งเปิดเผยจำนวนรายได้รวมของกิจการที่เกิดจากการขายให้กับบุคคลภายนอกซึ่งไม่ถือเป็นรายได้ของส่วนงานใดส่วนงานหนึ่ง					
16	ผลได้(เสีย)ตามส่วนงานกระทบยอดกับกำไรหรือขาดทุนของกิจการ โดยกระทบยอดตามลำดับจากกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงาน กำไรหรือขาดทุนจากกิจกรรมตามปกติ และสิ้นสุดที่กำไรหรือขาดทุนสุทธิ					
17	สินทรัพย์ตามส่วนงานกระทบยอดกับสินทรัพย์ของกิจการ					
18	หนี้สินตามส่วนงานกระทบยอดกับหนี้สินของกิจการ					
หากกิจการกำหนดให้ส่วนงานธุรกิจเป็นรูปแบบหลักของการรายงานกิจการจะต้องเปิดเผยเกี่ยวกับรูปแบบรองดังนี้						
19	รายได้ตามส่วนงานที่เกิดจากการขายให้กับบุคคลภายนอกอย่างน้อยร้อยละ 10 ของรายได้ทั้งสิ้นแยกตามเขตภูมิศาสตร์โดยกำหนดจากสถานที่ตั้งของลูกค้า					
20	กิจการต้องเปิดเผยราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ตามภูมิศาสตร์แต่ละส่วนงานซึ่งมีสินทรัพย์อย่างน้อยร้อยละ 10 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้นของส่วนงานภูมิศาสตร์					
21	ต้นทุนทั้งสิ้นที่เกิดขึ้นในระหว่างงวด ซึ่งเป็นต้นทุนเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ตามส่วนงานที่คาดว่าจะมีอายุการใช้งานหรือใช้ประโยชน์มากกว่าหนึ่งรอบปีบัญชีเปิดเผยอย่างน้อยร้อยละ 10 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้นของส่วนงานทางภูมิศาสตร์ทุกส่วนงานรวมกัน					
หากรูปแบบหลักของการรายงานข้อมูลตามส่วนงานของกิจการคือส่วนงานภูมิศาสตร์ กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลต่อไปนี้สำหรับส่วนงานธุรกิจแต่ละส่วนงานที่มีรายได้จากการขายให้กับบุคคลภายนอกอย่างน้อยร้อยละ 10 ของรายได้ทั้งสิ้นที่กิจการได้จากการขายให้กับบุคคลภายนอกหรือมีสินทรัพย์ตามส่วนงานอย่างน้อยร้อยละ 10						

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่ เปิด เผย	ไม่ เกี่ยว ข้อง	เพิ่มเติม อย่าง สมักรใจ
		ใน งบ	ใน หมายเหตุ			
ของสินทรัพย์ทั้งสิ้นของส่วนงานธุรกิจทุกส่วนงานรวมกัน						
22	รายได้ตามส่วนงานที่เกิดจากการขายให้กับบุคคลภายนอก					
23	ราคาตามบัญชีทั้งสิ้นของสินทรัพย์ตามส่วนงาน					
24	ต้นทุนทั้งสิ้นที่เกิดขึ้นในระหว่างงวดซึ่งเป็นต้นทุนเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ตามส่วนงานที่คาดว่าจะมีอายุการใช้งานหรือใช้ประโยชน์มากกว่า 1 รอบปีบัญชี					
หากรูปแบบหลักข้อมูลตามส่วนงานของกิจการคือ ส่วนงานภูมิศาสตร์กำหนดจากสถานที่ตั้งของลูกค้าซึ่งแตกต่างไปจากสถานที่ตั้งของสินทรัพย์ กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลตามส่วนงานทุกข้อต่อไปนี้สำหรับส่วนงานภูมิศาสตร์ที่กำหนดจากสถานที่ตั้งของสินทรัพย์ซึ่งมีรายได้จากการขายให้กับบุคคลภายนอกอย่างน้อยร้อยละ 10 ของรายได้ที่แสดงในงบการเงินหรืองบการเงินรวมของกิจการ หรือมีสินทรัพย์ตามส่วนงานอย่างน้อยร้อยละ 10 ของสินทรัพย์ที่แสดงในงบการเงินหรืองบการเงินรวมของกิจการ						
25	ราคาตามบัญชีทั้งสิ้นของสินทรัพย์ตามส่วนงานที่กำหนดจากสถานที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของสินทรัพย์					
26	ต้นทุนทั้งสิ้นที่เกิดขึ้นในระหว่างงวดซึ่งเป็นต้นทุนเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ตามส่วนงานที่คาดว่าจะมีอายุการใช้งานหรือใช้ประโยชน์มากกว่าหนึ่งรอบปีบัญชี					
รายการที่ควรเปิดเผยข้อมูล						
27	เปิดเผยลักษณะและรายการที่เป็นส่วนประกอบของรายได้หรือค่าใช้จ่ายตามส่วนงาน					
ข้อมูลอื่น ๆ ที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 25 งบกระแสเงินสด						
การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน						
28	รายการลงทุนและจัดหาเงินทุนที่ไม่กระทบกระแสเงินสด					
29	กระแสเงินสดจากดอกเบี้ยและเงินปันผลรับและจ่าย					
30	กระแสเงินสดที่เกิดจากภาษีเงินได้					

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่ เปิด เผย	ไม่ เกี่ยว ข้อง	เพิ่มเติม อย่าง สมักรใจ
		ใน งบ	ใน หมาย เหตุ			
31	ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนรายงาน แยกจากกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน กิจกรรม ลงทุน และกิจกรรมจัดหาเงินทุน					
การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน						
32	เปิดเผยจำนวนเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดที่มี นัยสำคัญที่ถืออยู่ในมือของกิจการแต่ไม่อาจนำไปใช้โดย บริษัท					
รายการพิเศษ						
33	กระแสเงินสดที่เกี่ยวกับรายการพิเศษเปิดเผยเป็นรายการ แยกต่างหากตามกิจกรรมดำเนินงาน หรือกิจกรรมลงทุน หรือกิจกรรมจัดหาเงินตามความเหมาะสม					
องค์ประกอบของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด						
34	แสดงองค์ประกอบของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงิน สดและแสดงการกระทบยอดของจำนวนเงินสดและ รายการเทียบเท่าเงินสดที่แสดงในงบกระแสเงินสดกับ รายการที่เทียบเท่าในงบดุล					
35	เปิดเผยนโยบายที่ใช้พิจารณาส่วนประกอบของรายการ เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด					
36	การเปลี่ยนแปลงนโยบายการพิจารณาส่วนประกอบของ เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด					
ข้อมูลอื่น ๆ ที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 26 การบัญชีสำหรับการรับรู้รายได้สำหรับธุรกิจอสังหาริมทรัพย์						
นโยบายการบัญชีที่สำคัญ						
37	วิธีการรับรู้รายได้					
38	เปิดเผยวิธีการกำหนดอัตราส่วนของงานที่ทำเสร็จ หาก กิจการใช้วิธีรับรู้เป็นรายได้ตามอัตราส่วนของงานที่ทำ					

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่เปิดเผย	ไม่เกี่ยวข้อง	เพิ่มเติม อย่าง สมัครใจ
		ใน งบ	ใน หมายเหตุ			
	เสร็จ					
ข้อมูลเพิ่มเติม						
39	มูลค่าการซื้อขายที่ได้มีการทำสัญญาแล้วและอัตราส่วนต่อยอดขายรวมของโครงการ					
40	มูลค่าผูกพันตามสัญญาที่จะต้องใช้ในการพัฒนาโครงการต่อไปจนแล้วเสร็จ					
41	ภาระผูกพันที่สำคัญในอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ระหว่างการพัฒนาเพื่อขาย เช่น การจดจำนองและภาระจำยอม					
42	เปิดเผยจำนวนรายและจำนวนเงินของลูกค้าหนี้ที่หยุดการรับรู้รายได้					
43	เปิดเผยจำนวนเงินที่ยังไม่ได้รับชำระทั้งสิ้นตามสัญญา และมูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินดังกล่าวพร้อมทั้งระบุอัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการคำนวณ					
ข้อมูลอื่น ๆ ที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 29 การบัญชีสำหรับสัญญาเช่าระยะยาว						
การเปิดเผยข้อมูลตามลักษณะและสถานะของการเช่า						
สัญญาเช่าทางการเงิน ด้านผู้เช่า						
44	มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ตามสัญญาเช่าการเงิน					
45	แสดงหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงินเป็นรายการแยกจากหนี้สินประเภทอื่นและแบ่งเป็นหนี้สินระยะสั้นกับหนี้สินระยะยาว					
46	จำนวนค่าเช่าขั้นต่ำ ณ วันที่ในงบดุลและมูลค่าปัจจุบันสำหรับจำนวนที่ครบกำหนด					
สัญญาเช่าทางการเงิน ด้านผู้ให้เช่า						
47	เงินลงทุนขั้นต้นในสัญญาเช่า รายได้ดอกเบี้ยที่ยังไม่เกิดขึ้นของสัญญาเช่า และมูลค่าคงเหลือของสินทรัพย์ให้เช่าที่ไม่ได้รับประกัน					

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่เปิดเผย	ไม่เกี่ยวข้อง	เพิ่มเติม อย่าง สมควรใจ
		ในงบ	ในหมายเหตุ			
48	เกณฑ์ในการคำนวณรายได้ดอกเบี้ย					
49	จำนวนค่าเช่าขั้นต่ำในอนาคตที่จะได้รับภายใต้สัญญา					
50	รายละเอียดทั่วไปของข้อตกลงในสัญญาเช่า					
สัญญาเช่าดำเนินงาน ด้านผู้เช่า						
51	จำนวนค่าเช่าขั้นต่ำ ณ วันที่ในงบดุลสำหรับสัญญาเช่าที่ยกเลิกไม่ได้สำหรับ ปีหน้า, 2-5 ปีถัดไป, ทุกๆ ปีหลังจากนั้น					
52	รายละเอียดทั่วไปของข้อตกลงสัญญาเช่าที่สำคัญ รวมถึงค่าเช่าที่อาจเกิดขึ้น, สิทธิในการต่อสัญญา, ข้อจำกัดในการกู้ยืมหรือทำสัญญาเช่าในอนาคต					
สัญญาเช่าดำเนินงาน ด้านผู้ให้เช่า						
53	จำนวนของสินทรัพย์ภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงานตามประเภทของสินทรัพย์ที่สำคัญรวมทั้งค่าเสื่อมราคาที่เกี่ยวข้อง					
54	จำนวนรายได้ค่าเช่าจากสัญญาเช่าดำเนินงาน					
55	ค่าเช่าขั้นต่ำในอนาคตที่จะได้รับจากสัญญาเช่าที่ยกเลิกไม่ได้สำหรับช่วงระยะเวลาที่ระบุไว้					
56	รายละเอียดทั่วไปของข้อตกลงที่สำคัญของสัญญาเช่า					
ข้อมูลอื่น ๆ ที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 30 ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ						
รายการที่ต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยน						
57	จำนวนผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนที่รวมอยู่ในกำไรหรือขาดทุนสุทธิสำหรับงวดบัญชานั้น					
58	จำนวนผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนที่รายงานเป็นรายการหนึ่งในส่วนของผู้ถือหุ้น และการกระทบยอดของจำนวนเงินของผลต่างดังกล่าว ณ วันต้นงวดบัญชีและวันสิ้นงวดบัญชี					

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่ เปิด เผย	ไม่ เกี่ยว ข้อง	เพิ่มเติม อย่าง สมัครใจ
		ใน งบ	ใน หมายเหตุ			
59	จำนวนผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนที่รวมอยู่ในราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ กรณีเกิดการลดค่าเงิน					
60	คำอธิบายในกรณีที่สกุลเงินที่ใช้ในรายงานแตกต่างกันไปจากสกุลเงินของประเทศที่ตั้งของกิจการผู้เสนอรายงาน					
รายการที่ควรเปิดเผย						
61	ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงค่างานของผู้ถือหุ้นและผลกระทบต่อกำไรหรือขาดทุนสุทธิ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในการจัดประเภทของกิจการในต่างประเทศที่มีสาระสำคัญใหม่ ลักษณะ/เหตุผลของการเปลี่ยนแปลง					
62	เปิดเผยวิธีการแปลงค่าความนิยม และการปรับปรุงมูลค่ายุติธรรมที่เกิดจากการซื้อหน่วยงานต่างประเทศ					
63	กิจการควรเปิดเผยผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นหลังวันที่ในงบการเงิน					
64	กิจการควรเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการบริหารความเสี่ยงในเรื่องเงินตราต่างประเทศเพิ่มเติมด้วย					
ข้อมูลอื่น ๆ ที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 สินค้ำคงเหลือ						
การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน						
65	นโยบายการบัญชีเกี่ยวกับวิธีการตีราคาสินค้ำคงเหลือ และวิธีที่ใช้คำนวณราคาทุน					
66	มูลค่าตามบัญชีของสินค้ำคงเหลือแต่ละประเภทและราคาตามบัญชีรวม จำแนกประเภทตามความเหมาะสมกับลักษณะของกิจการ					
67	ราคาตามบัญชีรวมของสินค้ำคงเหลือที่แสดงในราคามูลค่าสุทธิที่จะได้รับ					
68	มูลค่าสินค้ำที่ปรับเพิ่มขึ้นจากราคาที่เคยลดลง(ถ้ามี)					

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่ เปิดเผย	ไม่ เกี่ยวข้อง	เพิ่มเติม อย่าง สมควรใจ
		ใน งบ	ใน หมายเหตุ			
69	เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่ทำให้ราคาสินค้ากลับเพิ่มขึ้น					
70	มูลค่าตามบัญชีของสินค้าคงเหลือที่ใช้เป็นหลักประกันการกู้ยืม					
71	ต้นทุนของสินค้าที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่าย					
72	กรณีกำหนดต้นทุนสินค้าคงเหลือตามวิธีเข้าหลังออกก่อน ควรเปิดเผย มูลค่าตามราคาทุนที่คำนวณโดยวิธีเข้าก่อนออกก่อนหรือวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่มูลค่าใดจะต่ำกว่า หรือมูลค่าตามราคาค้นทุนปัจจุบัน ณ วันที่ในงบดุลหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่มูลค่าใดจะต่ำกว่า					
ข้อมูลอื่น ๆ ที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						
. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์						
การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน						
กิจการต้องเปิดเผยรายการต่อไปนี้ในงบการเงินตามประเภทของ ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์						
73	เกณฑ์การวัดมูลค่าที่ใช้กำหนดราคาตามบัญชีก่อนหักค่าเสื่อมราคาสะสมของสินทรัพย์					
74	วิธีการคิดค่าเสื่อมราคา					
75	อายุการใช้งานหรืออัตราค่าเสื่อมราคา					
76	ราคาตามบัญชีก่อนหักค่าเสื่อมราคาสะสม ค่าเสื่อมราคาสะสม และค่าเพื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ ณ วันต้นงวดและสิ้นงวด					
77	รายการกระทบยอดของราคาตามบัญชีระหว่างวันต้นงวดและสิ้นงวด					
78	จำนวนและข้อจำกัดในกรรมสิทธิ์ของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ที่ใช้เป็นหลักประกันหนี้สิน					
79	นโยบายการบัญชีที่ใช้สำหรับประมาณการรายการจ่ายในการบูรณะสถานที่หลังเลิกใช้ที่ดิน อาคารหรืออุปกรณ์					

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่ เปิดเผย	ไม่ เกี่ยวข้อง	เพิ่มเติม อย่าง สนใจ
		ใน งบ	ใน หมายเหตุ			
80	จำนวนรายจ่ายทั้งสิ้นที่เกิดขึ้นในการสร้าง อาคาร ที่ดิน และอุปกรณ์					
81	จำนวนภาระผูกพันที่ตกลงไว้เพื่อให้ได้มาซึ่ง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์					
82	เปิดเผยลักษณะและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีที่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญในงวดปัจจุบันหรือที่คาดว่าจะมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญในงวดต่อไป เช่น ราคาซาก อายุการใช้งาน เป็นต้น					
หากที่ดิน อาคารและอุปกรณ์แสดงด้วยราคาที่ตีใหม่ ให้กิจการเปิดเผยรายการต่อไปนี้						
83	เกณฑ์ที่ใช้ในการตีราคาสินทรัพย์					
84	วันที่มีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่					
85	การตีราคาใหม่ทำโดยผู้ประเมินราคาอิสระหรือไม่					
86	ลักษณะของดัชนีที่ใช้กำหนดราคาเปลี่ยนแทน					
87	ราคาตามบัญชีของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์แต่ละประเภทซึ่งควรแสดงในงบการเงิน					
88	ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ ซึ่งกิจการจะต้องแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของส่วนเกินทุนดังกล่าว ในระหว่างงวดและข้อจำกัดในการแบ่งปันส่วนเกินทุนนั้นให้กับเจ้าของ					
89	เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายการที่เป็นที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ที่ด้อยค่าตามที่ระบุในมาตรฐานการบัญชี					
ข้อมูลอื่น ๆ ที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 33 ต้นทุนการกู้ยืม						
การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน						
กิจการต้องเปิดเผยข้อมูล						
90	นโยบายการบัญชีที่ใช้สำหรับต้นทุนการกู้ยืม					

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่ เปิดเผย	ไม่ เกี่ยวข้อง	เพิ่มเติม อย่าง สมควรใจ
		ใน งบ	ใน หมายเหตุ			
91	จำนวนต้นทุนการกู้ยืมที่รวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ ในระหว่างงวด					
92	อัตราการจัดตั้งขึ้นเป็นทุนที่ใช้คำนวณต้นทุนการกู้ยืมที่ อนุญาตให้รวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์					
ข้อมูลอื่น ๆ ที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 34 การบัญชีสำหรับการปรับโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา						
การบัญชีสำหรับลูกหนี้						
93	รายละเอียดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขที่สำคัญหรือ ลักษณะสำคัญของข้อตกลงสำหรับการปรับโครงสร้าง หนี้แต่ละรายการ					
94	กำไรรวมของการปรับโครงสร้างหนี้และภาษีที่เกี่ยวข้อง					
95	จำนวนต่อหุ้นของกำไรรวมจากการปรับโครงสร้างหนี้ หลังหักภาษีที่เกี่ยวข้อง					
96	จำนวนรวมของกำไรหรือขาดทุนสุทธิของการโอน สินทรัพย์ที่มีการรับรู้ในระหว่างงวด					
การบัญชีสำหรับเจ้าหนี้						
97	ต้องเปิดเผยวิธีที่ใช้ในการคำนวณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับ คืนในการปรับโครงสร้างหนี้ที่เป็นการเปลี่ยนแปลง เงื่อนไขการชำระหนี้ ในแต่ละงวดที่มีการปรับ โครงสร้างหนี้					
98	มูลค่าหนี้ที่มีการปรับ โครงสร้างก่อนและหลังการปรับ โครงสร้างหนี้					
99	ช่วงเวลาหรืออายุเฉลี่ยของหนี้ที่มีการปรับโครงสร้าง					
100	จำนวนรายละเอียดของเงินลงทุนในลูกหนี้เฉพาะ งวดบัญชีนั้นแยกตามประเภทของวิธีปรับโครงสร้างหนี้ โดยแสดงเปรียบเทียบกับจำนวนรายละเอียดของเงิน ลงทุน					

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่ เปิดเผย	ไม่ เกี่ยวข้อง	เพิ่มเติม อย่าง สมควรใจ
		ใน งบ	ใน หมายเหตุ			
101	เปิดเผยถึงประเภทและมูลค่าชุดกรรมของสินทรัพย์และส่วนได้เสียที่ได้รับโอนมา สำหรับการปรับโครงสร้างหนี้ ที่เป็นการรับโอนสินทรัพย์หรือส่วนได้เสียให้เจ้าหนี้					
102	ยอดรวมของเงินลงทุนในลูกหนี้ภายหลังการปรับโครงสร้างหนี้ที่เหลืออยู่ ณ วันสิ้นสุดงวดพร้อมกับกำไรขาดทุนจากการปรับโครงสร้าง					
103	ยอดรวมของภาระผูกพันคงเหลือที่เจ้าหนี้ตกลงให้ลูกหนี้ผู้เพิ่มเติมภายหลังการปรับโครงสร้างหนี้					
104	เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ดอกเบี้ยจากลูกหนี้ที่มีการปรับโครงสร้างที่รวมอยู่ในงบกำไรขาดทุน					
105	เปิดเผยเหตุผลของการเลือกใช้อัตราต้นทุนทางการเงิน หากเจ้าหนี้ใช้วิธีมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับคืนคิดลดด้วยอัตราต้นทุนทางการเงิน					
106	องค์ประกอบและอัตราต้นทุนทางการเงิน (เป็นช่วงของอัตราร้อยละ)					
ข้อมูลอื่น ๆ ที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 35 การนำเสนองบการเงิน						
การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน						
ข้อมูลที่ต้องแสดงในงบดุลเป็นรายการแต่ละบรรทัดพร้อมจำนวนเงิน						
107	เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด					
108	ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น					
109	สินค้าคงเหลือ					
110	เงินลงทุนซึ่งบันทึกโดยวิธีส่วนได้เสีย					
111	สินทรัพย์ทางการเงิน					
112	สินทรัพย์ไม่มีตัวตน					
113	ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์					
114	เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น					

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่ เปิด เผย	ไม่ เกี่ยว ข้อง	เพิ่มเติม อย่าง สมักรใจ
		ใน งบ	ใน หมายเหตุ			
115	หนี้สินหรือสินทรัพย์ที่เกี่ยวกับภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี					
116	ประมาณการหนี้สิน					
117	หนี้สินไม่หมุนเวียนที่มีภาระดอกเบี้ย					
118	ส่วนได้เสียของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย					
119	ทุนที่ออกและสำรองต่าง ๆ					
สำหรับทุนเรือนหุ้นแต่ละประเภท						
120	จำนวนหุ้นที่จะทะเบียน					
121	จำนวนหุ้นที่ออกและชำระแล้วเต็มมูลค่า และจำนวนหุ้นที่ออกและรับชำระบางส่วน					
122	ราคาตามมูลค่าต่อหุ้นหรือหุ้นนั้นไม่มีราคาตรมมูลค่า					
123	รายการกระทบยอดจำนวนหุ้นที่แสดงไว้ตอนต้นและปลายงวดบัญชี					
124	สิทธิ สิทธิพิเศษและข้อจำกัดของทุนเรือนหุ้นแต่ละประเภท					
125	หุ้นของกิจการที่ถือโดยบริษัทร่วม หรือบริษัทย่อย หรือถือโดยกิจการเอง					
126	หุ้นที่สำรองไว้เพื่อออกให้ตามสิทธิในการซื้อหุ้น และเพื่อออกให้ตามสัญญาซื้อขาย					
127	คำอธิบายถึงลักษณะและวัตถุประสงค์ของสำรองแต่ละชนิด					
128	จำนวนเงินปันผลที่มีการประกาศจ่ายภายหลังวันที่ในงบดุล แต่ก่อนวันที่งบการเงินจะได้รับอนุมัติให้เผยแพร่จากคณะกรรมการบริษัท					
รายการขั้นต่ำที่ต้องแสดงไว้ในงบกำไรขาดทุน						
129	รายได้					
130	ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร					
131	ส่วนแบ่งกำไรขาดทุนในบริษัทร่วมและกิจการร่วมค้าซึ่งคำนวณโดยวิธีส่วนได้เสีย					
132	ค่าใช้จ่ายทางการเงิน					
133	ค่าใช้จ่ายทางภาษี					

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่ เปิด เผย	ไม่ เกี่ยว ข้อง	เพิ่มเติม อย่าง สนใจ
		ใน งบ	ใน หมายเหตุ			
134	กำไรหรือขาดทุนจากกิจกรรมตามปกติ					
135	ส่วนได้เสียของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย					
136	รายการพิเศษ					
137	กำไรหรือขาดทุนสุทธิสำหรับงวด					
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้นซึ่งต้องแสดงรายการต่อไปนี้						
138	กำไรหรือขาดทุนสุทธิสำหรับงวดบัญชี					
139	รายได้ ค่าใช้จ่าย รายการกำไรขาดทุนแต่ละรายการที่กำหนดให้รับรู้โดยตรงในส่วนของผู้ถือหุ้น					
140	ผลสะสมของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีของการแก้ไขข้อผิดพลาด					
141	รายการเกี่ยวกับเงินทุนที่ได้รับจากผู้ถือหุ้นและการแบ่งปันส่วนทุนให้ผู้ถือหุ้น					
142	รายการกระทบยอดในส่วนทุนแต่ละประเภท ส่วนเกินมูลค่าหุ้น และสำรองแต่ละชนิดระหว่างต้นงวดและปลายงวด					
143	ยอดคงเหลือของกำไรหรือขาดทุนสะสม ณ วันต้นงวด และ ณ วันที่ในงบดุลรวมถึงรายการเปลี่ยนแปลงระหว่างงวด					
การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน						
144	ข้อมูลที่ระบุว่างบการเงินของกิจการได้ทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชี					
145	เกณฑ์การวัดค่าในการจัดทำงบการเงิน					
146	นโยบายการบัญชี					
147	มีการเปิดเผยอย่างเป็นระบบโดยอ้างอิงข้อมูลหรือรายการงบการเงินที่เกี่ยวข้องในหมายเหตุประกอบงบการเงิน					
148	การเปิดเผยเรื่องอื่น ๆ เช่น ประเทศที่ตั้งกิจการ รายละเอียดของการดำเนินงาน ชื่อบริษัทใหญ่และบริษัทใหญ่ที่แท้จริงถ้ากิจการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มธุรกิจ					
ข้อมูลอื่น ๆ ที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่เปิดเผย	ไม่เกี่ยวข้อง	เพิ่มเติมอย่างสมบูรณ์
		ในงบ	ในหมายเหตุ			
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 การด้อยค่าของสินทรัพย์						
การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน						
149	เปิดเผยรายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่รับรู้ในงบกำไรขาดทุนระหว่างงวด					
150	เปิดเผยรายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่กลับบัญชีและรับรู้ในงบกำไรขาดทุนระหว่างงวด					
151	รายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่รับรู้โดยตรงไปยังส่วนของเจ้าของในระหว่างงวด					
152	รายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่กลับบัญชีและรับรู้โดยตรงไปยังส่วนของเจ้าของในระหว่างงวด					
การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน						
หากกิจการรับรู้หรือกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์แต่ละรายการหรือหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดในระหว่างงวด กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลดังต่อไปนี้						
153	เหตุการณ์ที่ทำให้กิจการต้องรับรู้หรือกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่า					
154	รายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่กิจการรับรู้หรือกลับบัญชี					
155	ลักษณะสินทรัพย์แต่ละรายการและหน่วยงานที่สินทรัพย์นั้นอยู่					
สินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด						
156	ลักษณะของสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด					
157	รายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่กิจการรับรู้หรือกลับบัญชีโดยแสดงแยกตามสินทรัพย์แต่ละประเภทตามหน่วยงานที่เสนอ					
158	แสดงมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์หรือหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดว่าเป็นราคาขายสุทธิหรือมูลค่าจากการใช้					
ข้อมูลอื่น ๆ ที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่ เปิด เผย	ไม่ เกี่ยว ข้อง	เพิ่มเติม อย่าง สนใจ
		ใน งบ	ใน หมายเหตุ			
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 37 การรับรู้รายได้						
การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน						
จำนวนของรายได้ที่เป็นสาระสำคัญซึ่งรับรู้ระหว่างงวดตามประเภทดังนี้						
159	การขายสินค้า					
160	การให้บริการ					
161	ดอกเบี้ย					
162	ค่าสิทธิ					
163	เงินปันผล					
164	จำนวนของรายได้ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนสินค้าหรือบริการ ซึ่งรวมอยู่ในรายได้ประเภทต่าง ๆ					
การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน						
นโยบายการบัญชีที่กิจการใช้ในการรับรู้รายได้ดังนี้						
165	นโยบายบัญชีของการรับรู้รายได้ ดอกเบี้ย					
166	นโยบายบัญชีของการรับรู้รายได้ ค่าสิทธิ					
167	นโยบายบัญชีของการรับรู้รายได้ เงินปันผล					
168	นโยบายการบัญชีที่กิจการใช้ในการรับรู้รายได้ ถึงวิธีการกำหนดขึ้นความสำเร็จของรายการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ					
ข้อมูลอื่น ๆ ที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 38 ค่าไรต่อหุ้น						
การเปิดเผยนโยบายการบัญชี						
169	วิธีปฏิบัติในการคำนวณกำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน					
170	วิธีปฏิบัติในการคำนวณกำไรต่อหุ้นปรับลด					
	กิจการต้องเปิดเผยข้อมูล					

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่เปิดเผย	ไม่เกี่ยวข้อง	เพิ่มเติม อย่าง สมัครใจ
		ใน งบ	ใน หมายเหตุ			
171	แสดงกำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐานและกำไรต่อหุ้นปรับลดในงบกำไรขาดทุนสำหรับหุ้นสามัญแต่ละประเภทที่มีสิทธิในกำไรสุทธิสำหรับงวดแตกต่างกัน					
172	แสดงจำนวนกำไรที่ใช้เป็นตัวตั้งในการคำนวณกำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐานและกำไรต่อหุ้นที่ปรับลดลงและการกระทบยอดจำนวนกำไรดังกล่าวให้เป็นกำไรหรือขาดทุนสุทธิสำหรับงวด					
173	จำนวนหุ้นสามัญถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักที่ใช้เป็นตัวหารในการคำนวณกำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐานและกำไรต่อหุ้นที่ปรับลด และการกระทบยอดระหว่างตัวหารเหล่านี้					
ข้อมูลอื่น ๆ ที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 39 กำไรหรือขาดทุนสุทธิสำหรับงวด ข้อผิดพลาดที่สำคัญ และการเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชี						
การเปิดเผยรายการพิเศษ						
174	แสดงรายการพิเศษในงบกำไรขาดทุนเป็นรายการแยกต่างหากถัดจากกำไรหรือขาดทุนจากกิจกรรมตามปกติ					
175	กิจการต้องเปิดเผยลักษณะและจำนวนของรายได้และค่าใช้จ่ายที่รวมในการคำนวณกำไรหรือขาดทุนจากกิจกรรมตามปกติแยกต่างหาก หากการเปิดเผยข้อมูลของรายการนั้นจะช่วยอธิบายถึงผลการดำเนินงานของกิจการในระหว่างงวด					
การเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชี						
176	ลักษณะและเหตุผลของการเปลี่ยนแปลง					
177	จำนวนของการปรับปรุงสำหรับงวดปัจจุบันและแต่ละงวดบัญชีก่อนที่มีการนำเสนอ					
178	จำนวนของการปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับงวดบัญชีก่อนๆ ที่					

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่เปิดเผย	ไม่เกี่ยวข้อง	เพิ่มเติมอย่างสมบูรณ์
		ในงบ	ในหมายเหตุ			
	รวมอยู่ในงบการเงินเปรียบเทียบ					
179	ข้อเท็จจริงที่ว่าได้มีการปรับจำนวนในงบการเงินเปรียบเทียบใหม่ หรือการปรับงบการเงินเปรียบเทียบใหม่ไม่สามารถทำได้					
การเปลี่ยนแปลงในประมาณการทางบัญชี						
180	ผลของการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี					
181	กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะและจำนวนของการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีที่มีผลอย่างมีนัยสำคัญในงวดปัจจุบันหรือในงวดต่อ ๆ ไป					
วิธีปรับย้อนหลังกิจการต้องเปิดเผยข้อมูลต่อไปนี้						
182	ลักษณะและเหตุผลของเหตุการณ์ทางบัญชีที่เกิดขึ้น					
183	จำนวนเงินที่ต้องนำมาปรับปรุงงบการเงินของทุกงวดที่นำเสนอ					
184	จำนวนผลสะสมของงวดก่อนๆ ที่ต้องนำมาปรับปรุงกำไรสะสมต้นงวดของงบการเงินทุกงวดที่นำเสนอ					
185	ข้อเท็จจริงที่ว่าข้อมูลเปรียบเทียบได้มีการปรับให้ถูกต้องหรือข้อเท็จจริงที่กิจการไม่สามารถปรับข้อมูลเปรียบเทียบให้ถูกต้องได้ในทางปฏิบัติ					
วิธีเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไปและการเปิดเผยข้อมูล						
186	ลักษณะและจำนวนของเหตุการณ์ทางบัญชีที่เกิดขึ้น					
187	ในกรณีที่กิจการต้องใช้วิธีเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไปแทนวิธีปรับย้อนหลัง กิจการต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงที่ว่ากิจการไม่สามารถใช้วิธีปรับย้อนหลังได้ในทางปฏิบัติจึงจำเป็นต้องใช้วิธีเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไป					
ข้อมูลอื่น ๆ ที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 40 การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน						
การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน						

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่ เปิด เผย	ไม่ เกี่ยว ข้อง	เพิ่มเติม อย่าง สมควรใจ
		ใน งบ	ใน หมายเหตุ			
นโยบายการบัญชี						
188	การกำหนดมูลค่าตามบัญชีของเงินลงทุน					
189	วิธีการที่ใช้ในการคำนวณต้นทุนของการขายเงินลงทุน					
190	วิธีการบันทึกการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าสุทธิธรรมของเงินลงทุน					
สำหรับการลงทุนเพื่อขายและแต่ละรายการของเงินลงทุนที่จะถือจนครบกำหนด						
191	ผลกำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นทั้งหมดและผลขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นทั้งหมดจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าสุทธิธรรม					
192	จำนวนตัดบัญชีของตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด					
193	มูลค่าตราสารหนี้ในแต่ละกลุ่มของการครบกำหนด เช่น ภายใน 1 ปี 2-5 ปีข้างหน้า					
กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลสำหรับการขายหรือการโอนเปลี่ยนประเภทตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนดในหมายเหตุประกอบงบการเงินดังต่อไปนี้						
194	จำนวนต้นทุนตัดจำหน่ายของหลักทรัพย์ที่มีการขายหรือการโอนเปลี่ยน					
195	จำนวนรวมของรายการกำไรหรือขาดทุนสุทธิที่เกิดขึ้น					
196	จำนวนรวมของรายการกำไรหรือขาดทุนสุทธิที่ยังไม่เกิดขึ้น					
การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน						
จำนวนที่มีนัยสำคัญที่รวมอยู่ในงบกำไรขาดทุนจาก						
197	รายได้ดอกเบี้ย, ค่าไร้อัต, และเงินปันผลจากเงินลงทุนระยะสั้นและระยะยาว					
198	ผลกำไรทั้งหมดและผลขาดทุนทั้งหมดจากการเปลี่ยนประเภทเงินลงทุนเพื่อขายเป็นเงินลงทุนเพื่อค้า					
199	จำนวนรวมของสิ่งตอบแทนจากการขายเงินลงทุนแต่ละประเภท					
200	ผลกำไรทั้งหมดและผลขาดทุนทั้งหมดจากเงินลงทุนแต่ละประเภท					
201	ผลกำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นทั้งหมดและผลขาดทุนที่ยังไม่					

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่เปิดเผย	ไม่เกี่ยวข้อง	เพิ่มเติมอย่างสมบูรณ์
		ในงบ	ในหมายเหตุ			
	เกิดขึ้นทั้งหมดจากเงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อค้าและลงทุนอื่น					
ข้อมูลอื่น ๆ ที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 43 การรวมธุรกิจ						
ในการรวมธุรกิจทุกประเภท กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลต่อไปนี้ในงบการเงินสำหรับงวดที่มีการรวมธุรกิจเกิดขึ้น						
202	รายชื่อและคำอธิบายของแต่ละธุรกิจที่มารวมกัน					
203	วิธีปฏิบัติทางบัญชีสำหรับการรวมธุรกิจ					
204	วันที่การรวมธุรกิจมีผลต่อการปฏิบัติทางบัญชี					
205	การดำเนินงานบางส่วนที่ตัดสินใจและยกเลิกเนื่องจากการรวมธุรกิจ					
ในการรวมธุรกิจที่เป็นการซื้อธุรกิจ ผู้ซื้อต้องเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินงวดที่เกิดการซื้อธุรกิจขึ้นเพิ่มเติม						
206	สัดส่วนของหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงที่ได้มา					
207	ต้นทุนการซื้อธุรกิจและคำอธิบายเกี่ยวกับสิ่งตอบแทนในการซื้อธุรกิจที่ได้จ่ายไปหรือที่อาจจะเกิดขึ้นในภายหน้า					
ผู้ซื้อต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับค่าความนิยดังต่อไปนี้						
208	ระยะเวลาที่ใช้ในการตัดจำหน่าย					
209	เปิดเผยและอธิบายถึงปัจจัยสำคัญที่ใช้ในการกำหนดอายุการให้ประโยชน์ของค่าความนิยมนั้น หากผู้ซื้อประมาณอายุการให้ประโยชน์ของค่าความนิยมนั้นเกินกว่า 20 ปี					
210	หากผู้ซื้อไม่ได้ตัดจำหน่ายค่าความนิยมโดยใช้วิธีเส้นตรง ผู้ซื้อต้องเปิดเผยวิธีที่ใช้และเหตุผลสนับสนุนความเหมาะสมของวิธีที่ใช้					
211	แสดงค่าตัดจำหน่ายของค่าความนิยม					
212	รายการกระทบยอดของราคาตามบัญชีของค่าความนิยระหว่างต้นงวดกับปลายงวด					
ในการรวมธุรกิจที่เป็นการรวมส่วนได้เสีย กิจการที่รวมแล้วต้องเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมดังต่อไปนี้						

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่เปิดเผย	ไม่เกี่ยวข้อง	เพิ่มเติมอย่าง สมควรใจ
		ในงบ	ในหมายเหตุ			
213	คำอธิบายเกี่ยวกับการรวมส่วนได้เสีย จำนวนหุ้นที่ออกและสัดส่วนของหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงที่มีการแลกเปลี่ยนกันระหว่างกิจการ					
214	จำนวนสินทรัพย์และหนี้สินของแต่ละกิจการที่มารวมกัน					
215	รายได้จากการขาย รายได้จากการดำเนินงานอื่น รายการพิเศษ และกำไรหรือขาดทุนสุทธิของแต่ละกิจการที่มารวมกันก่อนวันรวมธุรกิจ					
216	สำหรับการรวมธุรกิจที่มีผลภายหลังวันที่ในงบดุล กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนด หากไม่สามารถปฏิบัติตามได้กิจการจะต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงที่ว่ากิจการไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวได้					
ข้อมูลอื่น ๆ ที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 44 งบการเงินรวมและการบัญชีสำหรับการลงทุนในบริษัทย่อย						
การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน						
บริษัทใหญ่ต้องนำเสนองบการเงินรวม และเปิดเผยข้อมูลดังนี้						
217	บริษัทใหญ่ที่ไม่ได้จัดทำงบการเงินรวม ควรเปิดเผยเหตุผลที่ไม่จัดทำงบการเงินรวมดังกล่าวและเกณฑ์ในการบันทึกบัญชีบริษัทย่อยในงบการเงินเฉพาะ					
218	รายการเกี่ยวกับบริษัทย่อยที่สำคัญ รวมทั้งชื่อประเทศที่จัดตั้ง สัดส่วนการเป็นเจ้าของ และสัดส่วนในการออกเสียงถ้าแตกต่างจากสัดส่วนการเป็นเจ้าของ					
219	เหตุผลของการไม่รวมบริษัทย่อยรายใดรายหนึ่ง					
220	ลักษณะที่บริษัทใหญ่สัมพันธ์กับบริษัทย่อยในกรณีที่บริษัทใหญ่ไม่มีสิทธิออกเสียงในบริษัทย่อยนั้นเกินกว่ากึ่งหนึ่งไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม					
221	ชื่อของบริษัทที่ไม่ถือว่าเป็นบริษัทย่อยทั้งที่กิจการมีสิทธิ					

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่ เปิด เผย	ไม่ เกี่ยว ข้อง	เพิ่มเติม อย่าง สมักรใจ
		ใน งบ	ใน หมายเหตุ			
	ออกเสียงเกินกว่ากึ่งหนึ่งไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม เนื่องจากสิทธิออกเสียงที่เกินกว่ากึ่งหนึ่งนั้นไม่ทำให้ กิจการสามารถควบคุมบริษัทนั้นได้					
222	ผลกระทบของการซื้อและขายบริษัทย่อยต่อฐานะการเงิน ณ วันที่รายงาน ต่อผลการดำเนินงานของงวดที่รายงาน และต่อจำนวนที่เกี่ยวข้องกันของงวดที่ผ่านมา					
บริษัทใหญ่ไม่จำเป็นต้องแสดงงบการเงินรวมหากบริษัทใหญ่นั้นมีฐานะเป็นบริษัทย่อยซึ่งถูกกิจการอื่นควบคุม อยู่ทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดโดยต้องได้รับอนุมัติจากผู้ถือหุ้นส่วนน้อย						
223	บริษัทใหญ่จะต้องเปิดเผยเหตุผลในการที่ไม่นำเสนองบ การเงินรวม					
224	เปิดเผยถึงการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับบริษัทย่อยที่แสดงใน งบการเงินเฉพาะบริษัทใหญ่					
225	ซื้อและที่อยู่ตามที่จดทะเบียนของกิจการที่ควบคุมบริษัท ใหญ่อยู่ ซึ่งกิจการนั้นอาจถือว่าเป็นบริษัทใหญ่ที่ต้อง นำเสนองบการเงินรวม					
226	หากกิจการไม่สามารถใช้นโยบายการบัญชีเดียวกันได้ ในการจัดทำงบการเงินรวม กิจการต้องเปิดเผย ข้อเท็จจริงดังกล่าวพร้อมกับเปิดเผยสัดส่วนของรายการที่ ใช้นโยบายการบัญชีต่างกันในงบการเงินรวม					
ข้อมูลอื่น ๆ ที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 45 การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในบริษัทร่วม						
การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน						
ผู้ลงทุนต้องเปิดเผยข้อมูลดังต่อไปนี้						
227	รายชื่อและข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทร่วมที่สำคัญรวมถึง สัดส่วนของความเป็นเจ้าของ และสัดส่วนของสิทธิออก เสียงในกรณีที่แตกต่างกันจากสัดส่วนของความเป็นเจ้าของ					

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่ เปิดเผย	ไม่ เกี่ยวข้อง	เพิ่มเติม อย่าง สมควรใจ
		ใน งบ	ใน หมายเหตุ			
228	วิธีที่ใช้ในการบันทึกบัญชีเงินลงทุน					
229	เงินลงทุนในบริษัทร่วมที่บันทึกโดยวิธีส่วนได้เสียจัดประเภทเป็นสินทรัพย์ระยะยาวและแยกแสดงเป็นรายการแยกต่างหากในงบดุล					
230	สัดส่วนของผู้ลงทุนในกำไรหรือขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม ควรเปิดเผยเป็นรายการแยกต่างหากในงบกำไรขาดทุน					
ข้อมูลอื่น ๆ ที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 46 รายงานทางการเงินเกี่ยวกับส่วนได้เสียในการร่วมค้า						
ผู้ร่วมค้ารับรู้เฉพาะส่วนได้เสียของตนในการดำเนินงานที่ควบคุมร่วมกัน						
231	รายชื่อและข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทร่วมค้าลักษณะการร่วมค้าที่สำคัญ					
232	ค่าใช้จ่ายที่ผู้ร่วมค้าก่อให้เกิดขึ้น และส่วนแบ่งของรายได้จากการขายสินค้าหรือการให้บริการที่ผู้ร่วมค้าควรได้รับ					
233	สินทรัพย์ที่ควบคุมร่วมกันเฉพาะส่วนที่เป็นของผู้ร่วมค้า โดยแยกประเภทตามลักษณะของสินทรัพย์นั้น					
234	หนี้สินของผู้ร่วมค้าที่เกิดขึ้นเนื่องจากการร่วมค้าและหนี้สินที่เกิดขึ้นร่วมกันจากการร่วมค้าเฉพาะส่วนที่เป็นของผู้ร่วมค้า					
235	รายได้จากการขายหรือการใช้ผลผลิตที่เกิดขึ้นร่วมกันจากการร่วมค้าเฉพาะส่วนที่เป็นของผู้ร่วมค้า					
ผู้ร่วมค้าต้องเปิดเผยจำนวนรวมของรายการที่อาจจะเกิดขึ้นต่อไปนี้แยกต่างหากจากรายการตามข้อกำหนดตามมาตรฐานการบัญชี เรื่อง เหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นในภายหน้าและเหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบดุล						
236	หนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้นของผู้ร่วมค้าที่เกี่ยวข้องกับส่วนได้เสียของตนในการร่วมค้า และส่วนแบ่งของผู้ร่วมค้าในหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้น					

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่เปิดเผย	ไม่เกี่ยวข้อง	เพิ่มเติมอย่าง สมควรใจ
		ในงบ	ในหมายเหตุ			
237	รายการที่อาจจะเกิดขึ้นในภายหน้าจากการที่ผู้ร่วมค้าอาจต้องรับภาระหนี้สินของผู้ร่วมค้าอื่นในกิจการร่วมค้า					
ผู้ร่วมค้าต้องเปิดเผยจำนวนรวมของภาระผูกพันของคนที่เกิดจากการมีส่วนร่วมได้เสียในกิจการร่วมค้าต่อไปนี้แยกจากภาระผูกพันอื่น						
238	ภาระผูกพันด้านเงินทุนของผู้ร่วมค้าที่เกิดจากการมีส่วนร่วมได้เสียในกิจการร่วมค้าและภาระผูกพันด้านเงินทุนที่เกิดขึ้นร่วมกับผู้ร่วมค้าอื่นเฉพาะส่วนที่เป็นของผู้ร่วมค้า					
239	ภาระผูกพันด้านเงินทุนในกิจการร่วมค้าเฉพาะส่วนที่เป็นของผู้ร่วมค้า					
240	รายการและคำอธิบายเกี่ยวกับส่วนได้เสียในการร่วมค้าที่สำคัญและสัดส่วนของส่วนได้เสียในการเป็นเจ้าของกิจการที่ควบคุมร่วมกัน					
ข้อมูลอื่น ๆ ที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 47 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน						
การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน						
รายการที่ต้องเปิดเผยข้อมูล						
241	เปิดเผยชื่อบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันในทุกกรณีที่มีการควบคุมเกิดขึ้นไม่ว่ารายการบัญชีระหว่างกันจะเกิดขึ้นหรือไม่					
242	กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน					
243	ประเภทและองค์ประกอบของรายการบัญชีที่เกิดกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันหากการเปิดเผยข้อมูลนั้นจำเป็นต่อความเข้าใจในงบการเงินที่น่าเสนอ					
องค์ประกอบของรายการบัญชีที่จำเป็นต่อความเข้าใจในงบการเงินที่น่าเสนอ						
244	ปริมาณรายการค้าไม่ว่าจะเป็นจำนวนเงินหรือเป็นอัตราร้อยละ					

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่ เปิด เผย	ไม่ เกี่ยว ข้อง	เพิ่มเติม อย่าง สมควรใจ
		ใน งบ	ใน หมายเหตุ			
245	จำนวนเงินหรืออัตราร้อยละของยอดคงค้าง					
246	นโยบายการกำหนดราคา					
247	เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายการบัญชีที่เกิดกับบุคคลหรือ กิจการที่เกี่ยวข้องกันโดยรวมรายการที่มีลักษณะ คล้ายคลึงกันไว้ด้วยกัน					
248	เปิดเผยข้อมูลแตกต่างหาก เมื่อข้อมูลดังกล่าวจำเป็นต่อ ความเข้าใจในผลกระทบที่รายการนั้นต้องบการเงินของ กิจการที่เสนอรายงาน					
ข้อมูลอื่น ๆ ที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 48 การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน						
การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน						
249	กิจการต้องอธิบายวัตถุประสงค์และนโยบายการบริหาร ความเสี่ยงทางการเงินซึ่งรวมถึงนโยบายการป้องกัน ความเสี่ยงของรายการบัญชีที่สำคัญซึ่งกิจการคาดว่าจะ เกิดขึ้น					
กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลทุกข้อต่อไปนี้สำหรับสินทรัพย์ หนี้สินทางการเงินและตราสารทุนแต่ละประเภท						
250	ลักษณะและเนื้อหาของตราสารทางการเงิน รวมทั้ง ระยะเวลาและเงื่อนไขสำคัญที่อาจมีผลกระทบอย่างมี นัยสำคัญ จำนวนเวลา และความแน่นอนของกระแสเงิน สดในอนาคต					
251	นโยบายการบัญชีและวิธีการที่ใช้ รวมทั้งหลักเกณฑ์ใน การรับรู้รายการและการวัดค่า					
กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยของสินทรัพย์ทางการเงิน และหนี้สินทางการเงิน แต่ละประเภท						
252	วันกำหนดราคาใหม่หรือวันครบกำหนด แล้วแต่วันใด จะเกิดขึ้นก่อน					
253	อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง หากสามารถคำนวณได้					

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่ เปิด เผย	ไม่ เกี่ยว ข้อง	เพิ่มเติม อย่าง สมควร
		ใน งบ	ใน หมายเหตุ			
กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลทุกข้อต่อไปนี้						
262	จำนวนรายได้ค่าก่อสร้างที่รับรู้ในระหว่างงวด					
263	วิธีที่ใช้ในการกำหนดรายได้ค่าก่อสร้างที่รับรู้ในระหว่างงวด					
264	วิธีที่ใช้ในการกำหนดขั้นความสำเร็จของงานระหว่างก่อสร้าง					
กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลทุกข้อต่อไปนี้เกี่ยวกับสัญญางานระหว่างก่อสร้างที่มีอยู่ ณ วันที่ในงบดุล						
265	จำนวนรวมของต้นทุนที่เกิดขึ้นปรับปรุงด้วยกำไรหรือขาดทุนที่รับรู้จนถึงปัจจุบัน					
266	จำนวนเงินรับล่วงหน้า					
267	จำนวนเงินประกันผลงาน					
กิจการต้องแสดงรายการทุกข้อต่อไปนี้						
268	จำนวนเงินทั้งสิ้นที่กิจการมีสิทธิเรียกร้องจากผู้จ้างสำหรับงานก่อสร้างทุกสัญญา ซึ่งถือเป็นสินทรัพย์ของกิจการ					
269	จำนวนเงินทั้งสิ้นที่ผู้จ้างมีสิทธิเรียกร้องจากกิจการสำหรับงานก่อสร้างทุกสัญญา ซึ่งถือเป็นหนี้สินของกิจการ					
270	กิจการต้องเปิดเผยหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้นและสินทรัพย์ที่อาจจะเกิดขึ้น เช่น การรับประกันผลงาน และการเรียกร้องค่าเสียหาย					
ข้อมูลอื่น ๆ ที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 52 เหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบดุล						
การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน						
271	กิจการต้องเปิดเผยวันที่ผู้บริหารอนุมัติให้มีการเผยแพร่งบการเงินและต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการหรือบุคคลอื่นมีอำนาจที่จะแก้ไขงบการเงินที่ได้					

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่เปิดเผย	ไม่เกี่ยวข้อง	เพิ่มเติมอย่างสมบูรณ์
		ในงบ	ในหมายเหตุ			
	ออกเผยแพร่แล้ว					
272	กิจการควรเปิดเผยข้อมูลใหม่ที่ได้รับหลังจากวันที่ในงบดุลซึ่งเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่มีอยู่ ณ วันที่ในงบดุล					
เมื่อเหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบดุลที่ไม่ต้องปรับปรุงมีความสำคัญจนทำให้การไม่เปิดเผยข้อมูลมีผลกระทบต่อความสามารถของผู้ใช้งบการเงินในการตัดสินใจ กิจการต้องทำการเปิดเผยข้อมูลต่อไปนี้แม้จะไม่มีกรปรับปรุง						
273	ลักษณะของเหตุการณ์					
274	ประมาณการผลกระทบทางการเงินของเหตุการณ์ดังกล่าว					
ต่อไปนี้เป็นเหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบดุลที่ต้องปรับปรุง แต่กิจการต้องทำการเปิดเผยข้อมูลเนื่องจากการไม่เปิดเผยข้อมูลมีผลกระทบต่อความสามารถในการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูล						
275	การจำหน่ายบริษัทย่อยที่สำคัญหรือการรวมธุรกิจที่สำคัญ					
276	การประกาศแผนยกเลิกการดำเนินงานบางส่วน หรือจำหน่ายสินทรัพย์หรือชำระหนี้สินที่เกี่ยวข้องกับการยกเลิกการดำเนินงานบางส่วน					
277	การซื้อหรือขายสินทรัพย์ที่สำคัญ การที่รัฐบาลเวนคืนหรือยึดสินทรัพย์ที่สำคัญของกิจการ					
278	การเกิดอัคคีภัยในโรงงาน					
279	การประกาศหรือการเริ่มต้นปฏิบัติเกี่ยวกับการปรับโครงสร้างที่สำคัญ					
280	รายการบัญชีที่สำคัญเกี่ยวกับหุ้นสามัญและหุ้นสามัญเทียบเท่าภายหลังวันที่ในงบดุล					
281	การเปลี่ยนแปลงราคาสินทรัพย์หรืออัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่ไม่เป็นปกติภายหลังวันที่ในงบดุล					
ข้อมูลอื่น ๆ ที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 53 ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่เปิดเผย	ไม่เกี่ยวข้อง	เพิ่มเติมอย่างสมบูรณ์
		ในงบ	ในหมายเหตุ			
กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลต่อไปนี้สำหรับประมาณการหนี้สินแต่ละประเภท						
282	จำนวนประมาณการหนี้สิน ณ วันต้นงวดและวันสิ้นงวด					
283	จำนวนประมาณการหนี้สินที่รับรู้ในระหว่างงวด ซึ่งรวมถึงจำนวนที่เพิ่มขึ้นของประมาณการหนี้สินที่มีอยู่					
284	จำนวนที่ตัดออกจากบัญชีประมาณการหนี้สินในระหว่างงวด เช่น รายจ่ายที่เกิดขึ้นและนำไปลดประมาณการหนี้สิน					
285	จำนวนประมาณการหนี้สินที่ต้องกลับบัญชีในระหว่างงวดเนื่องจากบันทึกไว้สูงเกินไป					
286	จำนวนคิดลดที่เพิ่มขึ้นในระหว่างงวดของประมาณการหนี้สินเนื่องจากเวลาที่ผ่านไปและอัตราคิดลดที่เปลี่ยนแปลงไป					
กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลต่อไปนี้สำหรับภาระผูกพัน						
287	คำอธิบายโดยสังเขปเกี่ยวกับลักษณะของภาระผูกพันและจังหวะเวลาที่กิจการคาดว่าจะสูญเสียประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ					
288	ข้อสมมุติสำคัญเกี่ยวกับเหตุการณ์ในอนาคต เมื่อกิจการจำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลให้เพียงพอ					
289	จำนวนรายจ่ายที่คาดว่าจะได้รับคืน โดยระบุจำนวนสินทรัพย์ที่กิจการรับรู้สำหรับรายจ่ายที่คาดว่าจะได้รับคืนนั้น					
สินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น						
290	เมื่อกิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจมากกว่าจะไม่ได้รับ กิจการต้องให้คำอธิบายโดยสังเขปเกี่ยวกับลักษณะของสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น ณ วันที่ในงบดุล					
291	กิจการต้องเปิดเผยประมาณการผลกระทบทางการเงิน					
หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น						
292	กิจการจะต้องให้คำอธิบายโดยสังเขปเกี่ยวกับลักษณะของหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นแต่ละประเภท ณ วันที่ในงบดุล					
293	กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับประมาณการผลกระทบ					

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย		ไม่เปิดเผย	ไม่เกี่ยวข้อง	เพิ่มเติม อย่าง สมควรใจ
		ใน งบ	ใน หมายเหตุ			
	ทางการเงิน					
294	เปิดเผยถึงความไม่แน่นอนเกี่ยวกับจำนวนหรือจังหวะเวลาของการสูญเสียประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ					
295	ความน่าจะเป็นที่จะได้รับรายจ่ายคืน					
ข้อมูลอื่น ๆ ที่ช่วยสร้างมูลค่าให้กับบริษัท						

ภาคผนวก ข

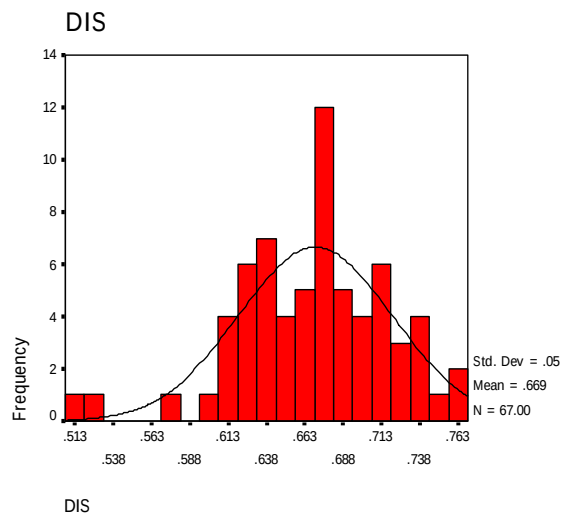
การตรวจสอบเงื่อนไขของการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ

การตรวจสอบเงื่อนไขของการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ

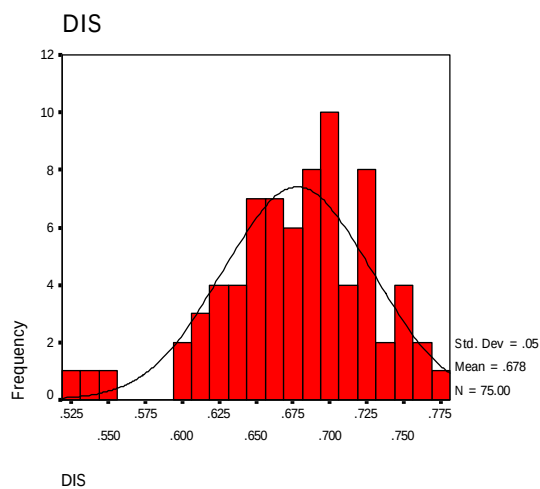
1. ค่าเฉลี่ยของค่าคลาดเคลื่อน = 0

เงื่อนไขนี้ไม่จำเป็นต้องตรวจสอบ เนื่องจากเมื่อใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุดในการประมาณค่า β_0 และ β_1 จะทำให้ $E(\text{error}) = 0$ เสมอ

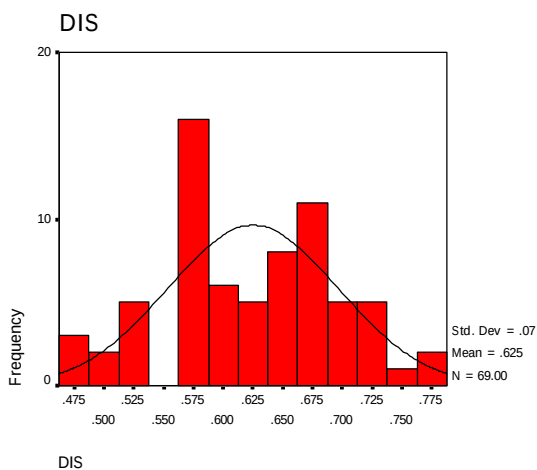
2. ความคลาดเคลื่อนเป็นตัวแปรที่มีการแจกแจงแบบปกติ

ภาพผนวกที่ 1 Histogram ของค่าความคลาดเคลื่อนปี 2547

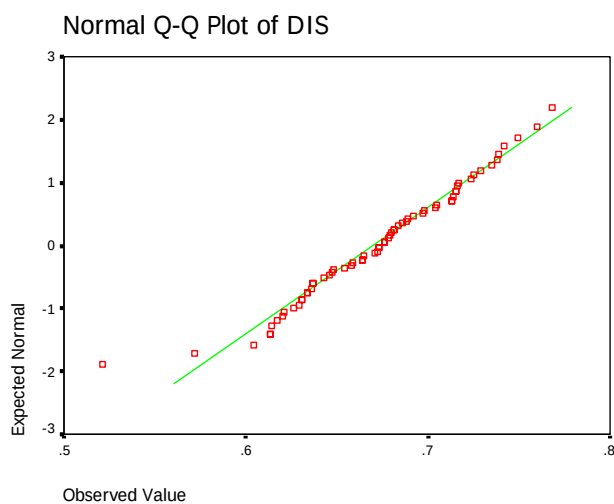
ภาพผนวกที่ 2 Histogram ของค่าความคลาดเคลื่อนปี 2548

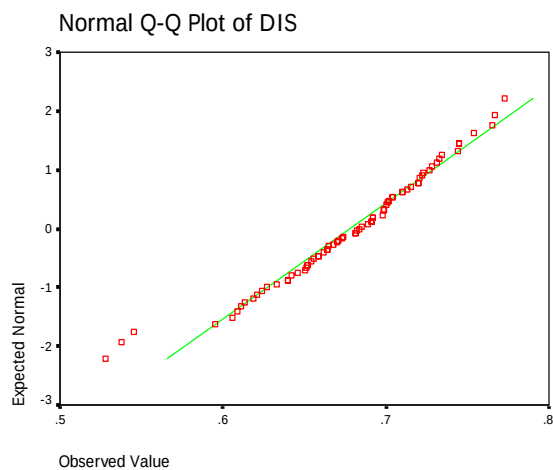
ภาพผนวกที่ 3 Histogram ของค่าความคลาดเคลื่อนปี 2549

เมื่อพิจารณา Histogram ของค่าความคลาดเคลื่อนในการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุจะเห็นว่าค่อนข้างมีความสมมาตร คือ เบ้ซ้าย เบ้ขวาเพียงเล็กน้อยเท่านั้น จึงถือได้ว่าค่าความคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงแบบปกติหรือใกล้เคียงแบบปกติ นอกจากนี้เพื่อความแม่นยำจึงมีการพิจารณารูป Normal Probability Plot ของค่าความคลาดเคลื่อน

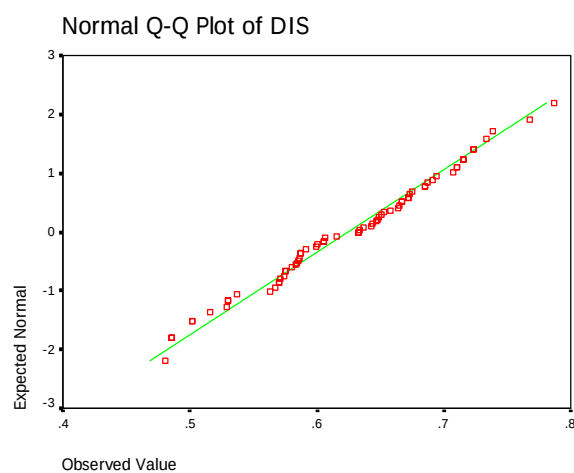
Dependent Variable : disclosure Index 47

ภาพผนวกที่ 4 Normal Probability Plot ของค่าความคลาดเคลื่อนปี 2547

ภาพผนวกที่ 5 Normal Probability Plot ของค่าความคลาดเคลื่อนปี 2548

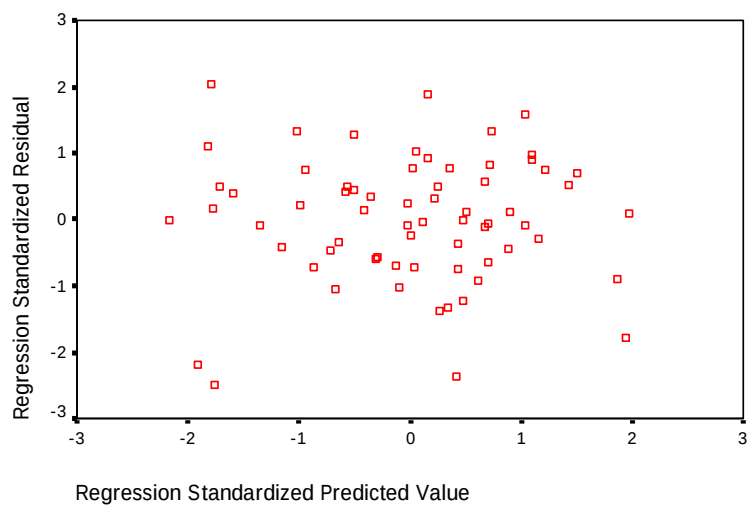
ภาพผนวกที่ 6 Normal Probability Plot ของค่าความคลาดเคลื่อนปี 2549

จากกราฟ Normal Probability Plot ของข้อมูลจริงที่เกิดขึ้นกับค่าที่คาดไว้จะพบว่า ค่าจริงของข้อมูลจะอยู่รอบๆเส้นตรง โดยอยู่เหนือและใต้เส้นตรงเล็กน้อย แต่จุดส่วนใหญ่ก็อยู่ในรูปเส้นตรง ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า ความคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงที่สมมาตรหรือเป็นแบบปกติ

3. ค่าแปรปรวนของค่าความคลาดเคลื่อนต้องเป็นค่าคงที่ที่ไม่ทราบค่า

Scatterplot

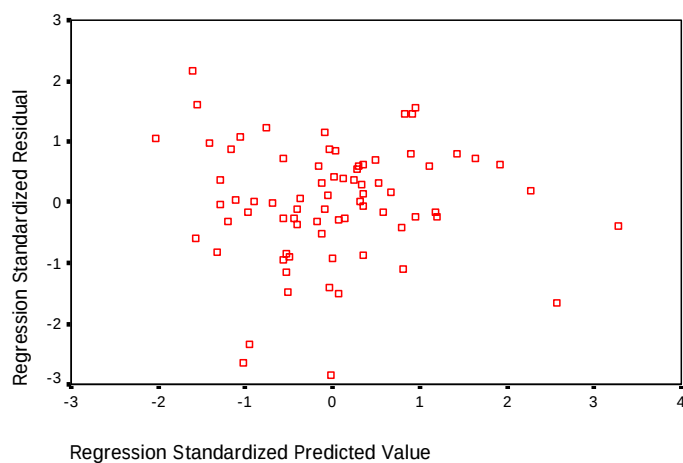
Dependent Variable: DIS

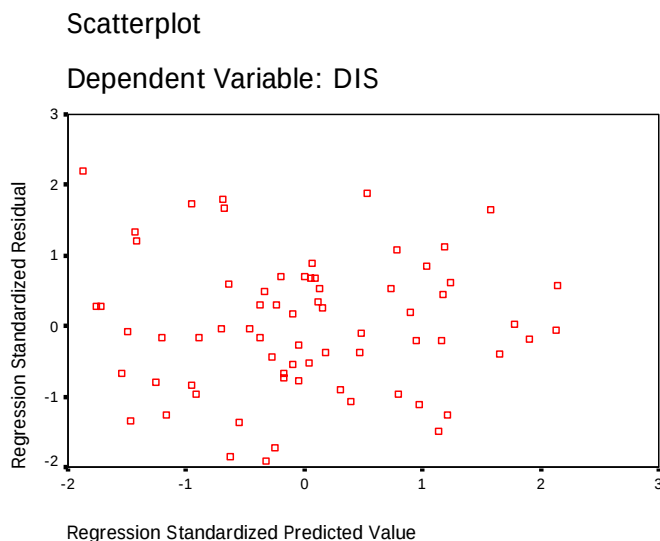
ภาพผนวกที่ 7 Scatter Plot ปี 2547

Scatterplot

Dependent Variable: DIS

ภาพผนวกที่ 8 Scatter Plot ปี 2548

ภาพผนวกที่ 9 Scatter Plot ปี 2549

เมื่อพิจารณาแผนภาพการกระจายระหว่างค่า e และ Y ของการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุของดัชนีการเปิดเผยข้อมูล พบว่าค่า e จะกระจายอยู่รอบๆ ศูนย์หรือมีค่าอยู่ในช่วงใดช่วงหนึ่งแคบๆ ไม่ว่าค่า Y จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

4. ค่าความคลาดเคลื่อนต้องเป็นอิสระกัน

การทดสอบว่าค่า e_i และ e_j เป็นอิสระกันหรือไม่ จะใช้สถิติทดสอบ Durbin – Watson โดยจะพิจารณาจากค่า Durbin-Watson ถ้าค่า Durbin-Watson มีค่าใกล้ 2 (นั่นคือ มีค่าในช่วง 1.5-2.5) จะสรุปว่า e_i และ e_j เป็นอิสระกัน และจากการคำนวณพบว่าค่า Durbin-Watson ของปี 2547 2548 2549 และรวม 3 ปี มีค่าเท่ากับ 2.164 1.947 1.723 และ 1.724 ซึ่งมีความมากกว่า 1.5 และน้อยกว่า 2.5 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าค่าความคลาดเคลื่อนเป็นอิสระต่อกัน

5. ตัวแปรอิสระทุกตัวต้องเป็นค่าอิสระกัน

ตัวแปรอิสระทุกตัวที่ใช้ในการศึกษาจะต้องเป็นอิสระกัน หรือไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างกันและกันมากเกินไป เนื่องจากการที่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองอาจก่อให้เกิดปัญหาที่เรียกว่า Multicollinearity ซึ่งจะทำให้ผลการวิเคราะห์ความถดถอยผิดพลาดไปจากข้อเท็จจริงได้ เช่น ความสัมพันธ์กันเองของตัวแปรอิสระอาจมีอิทธิพลทำให้ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัว

แปรตามทั้งๆที่เป็นจริงแล้วตัวแปรอิสระเหล่านั้นอาจไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม ดังนั้นปัญหานี้อาจนำไปสู่การตัดสินใจที่ผิดพลาดได้ในที่สุด เนื่องจาก Multicollinearity ที่แฝงอยู่ในข้อมูลจะมีผลทำให้สมการถดถอยที่หาได้มีประสิทธิภาพในการพยากรณ์ลดลง

การตรวจสอบว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ระหว่างกันหรือไม่ สามารถตรวจสอบได้หลายวิธี เช่น การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระแต่ละคู่ โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) หากตัวแปรอิสระคู่ใดมีค่า r ในระดับสูงก็แสดงว่าตัวแปรอิสระคู่นั้นมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันมาก และอาจทำให้เกิดปัญหา Multicollinearity ตามมาได้

ตารางผนวกที่ 2 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ปี 2547

	SIZE	CAPSTR	OWNSTR	PROFIT	LIQUID	AGE	AUDIT	DIS
SIZE	1	.141	-.367**	-.280*	-.085	.286*	.167	.365**
CAPSTR	.141	1	.172	-.433**	-.029	.007	.140	-.047
OWNSTR	-.367**	.172	1	.157	.183	-.191	.093	-.286*
PROFIT	-.280*	-.433**	.157	1	-.047	.017	-.106	-.105
LIQUID	-.085	-.029	.183	-.047	1	-.125	-.140	-.329**
AGE	.286*	.007	-.191	.017	-.125	1	-.026	.036
AUDIT	.167	.140	.093	-.106	-.140	-.026	1	.042
DIS	.365**	-.047	-.286*	-.105	-.329**	.036	.042	1

* มีความสัมพันธ์กัน ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

** มีความสัมพันธ์กัน ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01

โดยที่ SIZE = ขนาดของบริษัท (ค่าลอการิทึมของยอดสินทรัพย์รวม)
CAPSTR = โครงสร้างเงินทุน (อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อส่วนของผู้ถือหุ้น)
OWNSTR = โครงสร้างความเป็นเจ้าของ (ร้อยละการถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรก)
PROFIT = ความสามารถในการทำกำไร (อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์)

LIQUID = สภาพคล่องของบริษัท (อัตราส่วนทุนหมุนเร็ว)
AGE = อายุการดำเนินงาน (จำนวนปีนับตั้งแต่จดทะเบียนเป็นมหาชน)
AUDIT = ขนาดของบริษัทสอบบัญชี (ตัวแปรเทียม)
DIS = ดัชนีการเปิดเผยข้อมูล

ตารางผนวกที่ 3 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ปี 2548

	SIZE	CAPSTR	OWNSTR	PROFIT	LIQUID	AGE	AUDIT	DIS
SIZE	1	.289*	-.293*	.126	-.085	.328**	.269*	.263*
CAPSTR	.289*	1	-.288*	-.067	-.009	.195	.089	.151
OWNSTR	-.293*	-.288*	1	.044	-.043	-.299**	.079	-.274*
PROFIT	.126	-.067	.044	1	.183	-.014	.057	-.129
LIQUID	-.085	-.009	-.043	.183	1	.052	-.141	-.088
AGE	.328**	.195	-.299**	-.014	.052	1	.031	.054
AUDIT	.269*	.089	.079	.057	-.141	.031	1	.025
DIS	.263*	.151	-.274*	-.129	-.088	.054	.025	1

* มีความสัมพันธ์กัน ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

** มีความสัมพันธ์กัน ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01

โดยที่ SIZE = ขนาดของบริษัท (ค่าลอการิทึมของยอดสินทรัพย์รวม)
CAPSTR = โครงสร้างเงินทุน (อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อส่วนของผู้ถือหุ้น)
OWNSTR = โครงสร้างความเป็นเจ้าของ (ร้อยละการถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรก)
PROFIT = ความสามารถในการทำกำไร (อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์)

LIQUID = สภาพคล่องของบริษัท (อัตราส่วนทุนหมุนเร็ว)
AGE = อายุการดำเนินงาน (จำนวนปีนับตั้งแต่จดทะเบียนเป็นมหาชน)
AUDIT = ขนาดของบริษัทสอบบัญชี (ตัวแปรเทียม)
DIS = ดัชนีการเปิดเผยข้อมูล

ตารางผนวกที่ 4 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ปี 2549

	SIZE	CAPSTR	OWNSTR	PROFIT	LIQUID	AGE	AUDIT	DIS
SIZE	1	.277*	-.063	.117	-.080	.239*	.337**	.292*
CAPSTR	.277*	1	-.021	-.069	-.118	.081	.011	.036
OWNSTR	-.063	-.021	1	.146	.037	-.279*	.070	-.332**
PROFIT	.117	-.069	.146	1	-.101	-.011	-.003	-.062
LIQUID	-.080	-.118	.073	-.101	1	-.187	-.033	-.007
AGE	.239*	.081	-.279*	-.011	-.187	1	.081	.100
AUDIT	.337**	.011	.070	-.003	-.033	.081	1	.210
DIS	.292*	.036	-.332*	-.062	-.007	.100	.210	1

* มีความสัมพันธ์กัน ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

** มีความสัมพันธ์กัน ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01

โดยที่ SIZE = ขนาดของบริษัท (ค่าลอการิทึมของยอดสินทรัพย์รวม)
CAPSTR = โครงสร้างเงินทุน (อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อส่วนของผู้ถือหุ้น)
OWNSTR = โครงสร้างความเป็นเจ้าของ (ร้อยละการถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรก)
PROFIT = ความสามารถในการทำกำไร (อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์)

LIQUID = สภาพคล่องของบริษัท (อัตราส่วนทุนหมุนเร็ว)
AGE = อายุการดำเนินงาน (จำนวนปีนับตั้งแต่จดทะเบียนเป็นมหาชน)
AUDIT = ขนาดของบริษัทสอบบัญชี (ตัวแปรเทียม)
DIS = ดัชนีการเปิดเผยข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่าจะไม่เกิดปัญหา Multicollinearity จึงใช้การคำนวณ Variance Inflation Factor (VIF) และ Tolerance ตรวจสอบความสัมพันธ์อีกครั้งหนึ่ง โดย VIF เป็นค่าที่ใช้วัดว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวถูกอธิบายโดยตัวแปรอิสระอื่นในระดับใด ถ้าค่า VIF มีค่ามากก็แสดงว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอื่นๆมาก ตามปกติค่า VIF ที่มากกว่า 10 ขึ้นไปจะถือว่าอยู่ในระดับที่จะก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity และถ้าค่า Tolerance มีค่าใกล้ศูนย์ แสดงว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอื่นๆมาก นั่นคือ จะทำให้เกิดปัญหา Multicollinearity เช่นกัน ดังตารางผนวกที่ 5

ตารางผนวกที่ 5 การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุของดัชนีการเปิดเผยข้อมูล

ตัวแปร	การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุของดัชนีการเปิดเผยข้อมูล							
	รวม 3 ปี		ปี 2547		ปี 2548		ปี 2549	
	VIF	tolerance	VIF	tolerance	VIF	tolerance	VIF	tolerance
ขนาดของบริษัท	1.256	.796	1.384	.722	1.386	.722	1.327	.753
โครงสร้างเงินทุน	1.242	.805	1.368	.731	1.166	.858	1.122	.891
โครงสร้างความเป็นเจ้าของ	1.144	.874	1.373	.728	1.244	.804	1.125	.889
ความสามารถในการทำกำไร	1.240	.806	1.396	.716	1.081	.925	1.072	.933
สภาพคล่องของบริษัท	1.021	.979	1.092	.915	1.078	.928	1.064	.940
อายุการดำเนินงาน	1.138	.879	1.128	.886	1.194	.837	1.177	.850
ขนาดของบริษัทสอบบัญชี	1.106	.904	1.103	.907	1.130	.885	1.156	.865

จากตารางเมื่อพิจารณาค่า VIF ที่คำนวณได้ พบว่าค่า VIF ของตัวแปรทุกตัวมีค่าต่ำกว่า 1.5 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่ต่ำมาก ส่วนค่า Tolerance ของตัวแปรทุกตัวมีค่าเข้าใกล้ 1 ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างกันหรือเป็นอิสระต่อกันนั่นเอง

ภาคผนวก ค
มูลค่าตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิจัย

การวัดมูลค่าตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิจัย

ตารางผนวกที่ 6 มูลค่าตัวแปรอิสระประจำปี 2547

ชื่อย่อบริษัท	Size	Capital	Owner	Profit	Liquid	Age	Audit
พัฒนาอสังหาริมทรัพย์							
1.Amata	9.822	0.281	47.010	0.140	2.524	8	1
2.Ap	9.966	0.781	60.810	0.119	5.395	13	1
3.A	9.604	1.433	66.980	0.045	9.144	11	1
4.Bland	10.111	0.278	39.930	0.036	0.366	12	0
5.Ci	9.216	0.286	73.990	0.025	1.601	3	1
6.Ck	10.395	1.668	66.970	0.008	1.244	9	1
7.Cnt	9.358	0.217	91.520	0.135	1.161	13	1
8.Cpn	10.433	1.583	65.830	0.050	0.603	10	1
9.Ever	9.138	-17.470	31.320	5.148	2.840	11	0
10.Gold	10.146	0.612	74.930	0.025	1.184	11	1
11.Hemraj	9.906	0.291	32.250	0.118	4.912	13	0
12.Itd	10.557	0.491	48.260	0.034	1.160	10	1
13.Kc	9.361	0.407	68.570	0.097	2.877	10	1
14.Kmc	9.966	0.670	29.610	-0.030	1.006	13	0
15.Ktp	9.000	0.271	80.22	0.014	5.313	12	1
16.Lh	10.566	0.369	67.770	0.166	4.548	16	1
17.Lpn	9.646	0.004	35.640	0.101	1.470	11	0
18.Mbk	10.211	0.636	52.460	0.064	1.158	9	1
19.Mk	9.836	0.681	42.370	0.065	7.542	15	0
20.Nch	9.578	0.609	76.450	0.053	4.745	1	0
21.Noble	9.723	0.632	35.180	0.063	4.273	8	1
22.N-Park	10.235	0.537	58.780	-0.034	0.391	12	0
23.Nwr	9.519	1.832	44.600	0.008	1.041	10	1
24.Pae	8.609	0.020	97.910	7.367	1.389	9	0

ตารางผนวกที่ 6 (ต่อ)

ชื่อย่อบริษัท	Size	Capital	Owner	Profit	Liquid	Age	Audit
25.Pf	10.091	1.201	55.820	0.152	6.494	12	1
26.Ple	9.448	0	51.270	0.098	1.572	3	0
27.Power	8.890	0.689	76.860	7.377	1.651	13	0
28.Precha	9.055	0.934	71.240	0.297	2.652	9	0
29.Qh	10.207	0.765	56.730	0.060	1.614	15	1
30.Raimon	9.260	0.077	59.310	0.146	1.919	12	1
31.Rojana	10.017	0.472	67.250	0.050	1.881	10	0
32.Sc	9.894	0.606	81.5	0.054	3.396	2	0
33.Seafco	8.841	0	54.510	0.116	1.468	1	0
34.Sf	9.410	1.806	56.640	0.010	0.354	3	1
35.Siri	10.285	0.964	56.760	0.026	2.973	9	1
36.Spali	9.759	0.425	41.650	0.084	3.230	12	1
37.Stec	9.904	0.127	48.290	0.015	1.163	13	1
38.Syntec	9.474	0.221	55.180	-0.006	1.639	12	0
39.Tfd	8.228	0.785	60.880	0.026	1.832	14	1
40.Ticon	9.638	0.848	58.860	0.067	0.125	3	1
41.Tyong	10.754	1.417	34.220	-0.103	0.083	14	1
42.win	8.491	0.001	86.35	0.009	0.556	15	0
43.K-Tech	9.323	0.134	77.440	0	1.269	1	1
44.Lalin	9.611	0.230	74.570	0.142	10.571	3	0
45.Samco	9.370	0.379	79.700	0.028	7.042	12	1
วัสดุก่อสร้าง							
46.Bsbm	9.618	0.212	75.780	0.137	1.307	1	1
47.Rci	9.200	0.532	44.070	0.124	3.088	16	1
48.Tcmc	8.990	0.414	68.350	0.026	2.329	17	0
49.Ccp	9.369	0.350	73.150	0.050	0.729	2	1
50.Dcon	8.805	0.018	87.780	0.183	4.253	1	0

ตารางผนวกที่ 6 (ต่อ)

ชื่อย่อบริษัท	Size	Capital	Owner	Profit	Liquid	Age	Audit
51.Ewc	8.896	0.271	81.730	0.327	2.057	14	0
52.Gen	8.939	0.186	46.830	0.055	1.731	14	1
53.Kwh	9.142	0.467	74.920	-0.009	1.056	9	1
54.Pap	9.244	0	83.390	0.210	7.633	1	1
55.Q-Con	9.349	0.204	82.820	0.137	1.014	1	0
56.Scc	11.424	0.543	50.160	0.137	1.035	30	0
57.Sccc	10.303	0.053	80.110	0.206	1.745	28	1
58.Scpl	8.960	3.041	53.210	0.087	1.506	14	0
59.Stpi	8.992	0.269	36.870	-0.050	1.059	9	1
60.Tasco	9.698	0.832	64.460	0.006	0.935	14	1
61.Tgci	9.871	0.801	69.530	-0.014	0.894	25	1
62.Tpipl	10.855	0.001	43.990	0.057	0.287	15	1
63.Tsth	10.342	0.947	51.050	0.054	3.862	3	1
64.Umi	9.503	0.819	60.090	0.035	2.065	16	0
65.Vng	9.956	0.607	60.310	0.137	1.010	10	0
66.Dcc	9.519	0.024	56.870	0.204	0.801	13	0
67.Tiw	8.926	0	86.310	0.069	5.617	12	0

ตารางผนวกที่ 7 มูลค่าตัวแปรอิสระประจำปี 2548

ชื่อย่อบริษัท	Size	Capital	Owner	Profit	Liquid	Age	Audit
พัฒนาอสังหาริมทรัพย์							
1.Amata	9.893	0.403	60.940	0.138	2.145	9	1
2.Ap	10.012	1.082	63.730	0.074	4.851	14	1
3.A	9.631	1.559	79.140	0.002	5.562	12	1
4.Ascon	8.874	0.030	73.850	0.096	2.014	1	1
5.Bland	10.618	0.124	39.890	-0.045	0.079	13	0

ตารางผนวกที่ 7 (ต่อ)

ชื่อย่อบริษัท	Size	Capital	Owner	Profit	Liquid	Age	Audit
6.Ci	9.259	0.268	73.540	0.036	1.440	4	1
7.Ck	10.236	1.779	65.550	0.023	1.068	10	1
8.Cnt	9.425	0.178	83.340	0.051	1.307	14	1
9.Cpn	10.523	1.447	64.990	0.099	1.606	11	1
10.Ever	9.205	0.216	31.320	0.107	1.538	12	0
11.Gold	10.131	0.531	82.920	-0.022	1.111	12	1
12.Hemraj	9.952	0.354	36.500	0.077	4.867	14	0
13.Itd	10.627	0.265	47.860	0.030	1.186	11	1
14.Kc	9.410	0	64.440	0.070	1.790	11	1
15.Kmc	9.756	1.167	29.78	-0.423	1.006	14	0
16.Ktp	9.184	0.433	80.190	0	2.123	13	1
17.Lh	10.594	0.432	70.930	0.132	4.914	17	1
18.Lalin	9.658	0.265	80.740	0.152	7.073	4	0
19.Lpn	9.655	0.117	43.090	0.130	2.680	12	0
20.Mbk	10.208	0.534	52.790	0.062	1.053	10	1
21.Mk	9.824	0.396	49.040	0.107	6.702	16	0
22.Nch	9.611	0.514	76.460	0.024	3.639	2	0
23.Noble	9.729	0.250	49.390	0.085	2.830	9	1
24.N-Park	10.134	0.209	56.770	-0.049	0.449	13	0
25.Nwr	9.634	0.039	44.600	-0.027	1.681	11	1
26.Pae	8.587	0.030	97.700	-0.113	1.067	10	0
27.Pf	10.142	0.878	55.960	0.133	3.033	13	1
28.Ple	9.735	0	50.310	0.045	2.140	4	0
29.Power	8.864	0.006	76.860	-0.257	0.508	14	0
30.Precha	8.951	0.411	73.250	0.091	4.251	10	0
31.Preb	8.979	0.010	70.530	0.086	1.557	1	0
32.Prin	9.505	0.409	75.560	0.095	2.600	1	0

ตารางผนวกที่ 7 (ต่อ)

ชื่อย่อบริษัท	Size	Capital	Owner	Profit	Liquid	Age	Audit
33.Ps	9.993	0.136	88.580	0.129	3.125	1	1
34.Qh	10.286	1.041	70.600	0.043	1.376	16	1
35.Raimon	9.539	0.097	83.100	0.047	2.111	13	1
36.Rojana	10.115	1.082	65.810	0.053	1.587	11	0
37.Samco	9.351	0.302	81.440	0.034	7.129	13	1
38.Sc	9.910	0.604	81.630	0.053	3.744	3	0
39.Seafco	8.976	0.088	54.510	0.071	1.178	2	0
40.Sf	9.500	1.751	65.820	0.034	0.260	4	1
41.Siri	10.263	0.656	54.460	0.049	2.949	10	1
42.Spali	9.873	0.453	43.19	0.111	2.828	13	1
43.Stec	10.097	0.289	54.980	0.038	1.103	14	1
44.Syntec	9.429	0.206	55.300	-0.018	1.543	13	0
45.Tfd	9.107	0.315	58.470	0.032	1.037	15	1
46.Ticon	9.809	1.143	62.760	0.106	0.143	4	1
47.Tyong	10.751	1.084	34.220	-0.046	0.079	15	1
48.Win	8.624	0.200	86.290	0.045	0.651	16	0
49.K-Tech	9.476	0.058	73.980	0	1.104	2	1
วัสดุก่อสร้าง							
50.Bsbm	9.449	0	78.840	-0.059	2.278	2	1
51.Ccp	9.536	1.009	67.440	-0.003	0.572	3	1
52.Dcc	9.617	0.023	56.910	0.181	0.669	14	0
53.Dcon	8.858	0.055	86.600	0.099	2.532	2	0
54.Drt	9.247	0.010	81.810	0.114	1.597	1	1
55.Ewc	9.237	0.010	59.290	0.052	21.144	15	0
56.Gen	8.873	0.188	44.110	-0.056	1.766	15	1
57.Mcs	9.340	0	71.910	0.129	1.325	1	0
58.Pap	9.269	0	83.390	-0.006	2.834	2	1

ตารางผนวกที่ 7 (ต่อ)

ชื่อย่อบริษัท	Size	Capital	Owner	Profit	Liquid	Age	Audit
59.Q-Con	9.418	0.421	78.370	0.011	0.717	2	0
60.Rci	9.204	0.397	50.230	0.079	2.700	17	1
61.Scc	11.300	0.921	51.140	0.162	0.865	31	0
62.Sccc	10.323	0.069	82.120	0.194	2.032	29	1
63.Scpl	8.978	2.193	59.690	0.040	1.431	15	0
64.Stpi	9.189	0.144	37.330	0.095	1.157	10	1
65.Tasco	9.797	0.594	64.610	0.034	1.322	15	1
66.Tcmc	8.994	0.393	71.510	0.036	2.315	18	0
67.Tiw	9.087	0	84.630	0.072	2.363	13	0
68.Tpipl	10.849	0.627	43.990	0.022	0.919	16	1
69.Tsth	10.344	0.914	52.030	0.016	5.001	4	1
70.Umi	9.505	0.745	59.820	0.006	1.737	17	0
71.Vng	9.993	0.778	59.300	0.077	1.479	11	0
72.Tgci	9.898	0.868	69.580	-0.027	0.737	26	1
73.Kwh	9.163	0.362	74.700	0.041	1.210	10	1
74.Super	9.105	0.596	73.270	0.028	2.071	1	0

ตารางผนวกที่ 8 มูลค่าตัวแปรอิสระประจำปี 2549

ชื่อย่อบริษัท	Size	Capital	Owner	Profit	Liquid	Age	Audit
1.Amata	9.965	0.654	0.720	0.085	2.391	10	1
2.Ap	10.018	0.474	0.580	0.129	3.293	15	1
3.A	9.632	0.457	0.730	0.002	1.410	13	1
4.Ascon	8.875	0.028	0.779	0.090	1.464	2	1
5.Bland	10.667	0.463	0.698	0.067	0.041	14	0
6.Ci	9.349	0.591	0.712	0.024	1.884	5	1
7.Ck	10.482	1.369	0.605	0.023	1.068	11	1

ตารางผนวกที่ 8 (ต่อ)

ชื่อย่อบริษัท	Size	Capital	Owner	Profit	Liquid	Age	Audit
8.Cnt	9.483	0.222	0.849	0.021	1.222	15	1
9.Cpn	10.536	1.346	0.452	0.049	0.927	12	1
10.Ever	9.212	0.040	0.313	0.035	1.475	13	0
11.Gold	10.100	0.438	0.830	0.022	1.330	13	1
12.Hemraj	10.059	0.410	0.401	0.104	6.233	15	0
13.Itd	10.705	0.680	0.600	-.042	1.114	12	1
14.kc	9.437	0.210	0.613	0.045	2.262	12	1
15.Kmc	9.750	0.471	0.007	0.028	1.149	15	0
16.K-Tech	9.522	0.101	0.759	-0.011	0.992	4	1
17.Ktp	8.932	1.669	0.769	-0.008	12.977	14	1
18.Lalin	9.654	0.350	0.838	0.088	3.310	5	0
19.Lh	10.620	0.381	0.528	0.078	2.648	18	1
20.Lpn	9.776	0.074	0.654	0.128	1.794	13	0
21.Mbk	10.229	0.497	0.598	0.070	1.230	11	1
22.Metro	9.493	1.318	0.697	0.014	2.660	2	1
23.Mk	9.847	0.336	0.557	0.058	5.070	17	0
24.Nch	9.580	0.667	0.753	0.014	11.119	3	0
25.Nncl	9.487	0.460	0.753	0.078	5.911	4	1
26.Noble	9.747	0.219	0.558	0.054	2.763	10	1
27.N-Park	10.052	0.187	0.513	-0.093	0.419	14	0
28.Nwr	9.705	0.112	0.572	-0.022	1.508	13	1
29.Pae	8.764	0.017	0.607	0.011	1.453	11	0
30.Pf	10.142	0.914	0.936	0.001	3.651	14	1
31.Ple	9.943	0.293	0.100	0.014	1.346	5	0
32.Power	8.582	0.003	0.318	-0.041	0.788	15	0
33.Preb	9.032	0.030	0.658	-0.036	1.285	2	0
34.Precha	8.922	0.409	0.680	0.005	6.353	11	0

ตารางผนวกที่ 8 (ต่อ)

ชื่อย่อบริษัท	Size	Capital	Owner	Profit	Liquid	Age	Audit
35.Prin	9.643	0.744	0.691	0.102	3.364	2	0
36.Ps	9.993	0.067	0.901	0.138	5.127	2	1
37.Qh	10.311	0.653	0.745	0.049	1.068	17	1
38.Raimon	9.614	0.172	0.876	-0.040	2.563	14	1
39.Rasa	8.884	0.189	0.916	0.052	2.245	1	0
40.Rojana	10.115	1.215	100.00	0.059	1.414	12	0
41.Samco	9.338	0.184	0.975	0.017	4.097	14	1
42.Sc	9.919	0.403	0.747	0.040	2.216	4	0
43.Seafco	8.976	0.049	0.803	0.105	1.065	3	0
44.Sf	9.702	1.251	0.700	0.080	0.711	5	1
45.Siri	10.258	0.400	0.658	0.022	2.155	11	1
46.Spali	9.919	0.127	0.615	0.106	2.019	14	1
47.Stec	10.190	0.275	0.485	-0.113	0.987	15	1
48.Syntec	9.458	0.084	0.516	0.077	1.105	14	0
49.Tfd	9.109	0.188	0.691	0.051	1.041	16	1
50.Ticon	10.979	0.848	0.685	0.091	1.254	5	1
51.Tyong	9.877	0	0.812	0.060	0.106	16	1
52.Win	8.790	0.152	0.796	-0.052	0.907	17	0
วัสดุก่อสร้าง							
53.Bsbm	9.399	0	0.788	0.103	3.239	2	1
54.Ccp	9.528	1.405	0.693	-0.058	0.554	4	1
55.Dcc	9.617	0.028	0.603	0.181	0.750	15	0
56.Dcon	8.946	0.090	0.890	0.054	1.493	3	0
57.Drt	9.267	0.111	0.841	0.170	2.471	2	1
58.Ewc	9.207	0.013	0.343	-0.263	5.995	16	0
59.Gen	8.912	0.089	0.281	0.040	1.531	16	1
60.Mcs	9.183	0.005	0.633	0.185	1.325	2	0

ตารางผนวกที่ 8 (ต่อ)

ชื่อย่อบริษัท	Size	Capital	Owner	Profit	Liquid	Age	Audit
61.Pap	9.357	0.001	0.782	0.087	1.876	3	1
62.Q-Con	9.398	0.522	0.792	-0.032	1.029	3	0
63.Rci	9.270	0.550	0.573	0.093	2.773	19	1
64.Rich	9.232	0.576	0.848	0.048	1.330	8	0
65.Sam	9.590	0.311	0.869	0.540	0.830	4	0
66.Scc	9.919	0.886	0.538	0.133	1.202	32	0
67.Sccc	10.314	0.076	0.832	0.187	1.396	30	1
68.Scpl	8.999	2.196	0.556	0.040	1.432	16	0
69.Stpi	9.189	0.076	0.353	0.160	1.578	11	1
70.Super	8.597	0.589	0.683	-0.097	1.097	2	0
71.Tasco	9.871	0.632	0.770	0.046	1.527	16	1
72.Tcmc	9.022	0.400	0.710	0.029	0.020	29	0
73.Tgci	9.862	1.482	0.682	-0.092	0.831	27	1
74.Tiw	9.019	0.050	0.810	0.037	8.040	14	1
75.Tpipl	10.835	0.210	0.502	0.041	0.599	17	1
76.Tsth	10.315	0.356	83.810	0.034	3.372	5	1
77.Umi	9.439	0.705	0.579	-0.054	1.661	18	0
78.Vng	10.059	0.882	0.644	0.293	1.397	12	0

ภาคผนวก ง
แบบสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายบัญชี

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษาธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เพื่อใช้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ของ นางสาวปิยนุช ประดับวิทย์ ตามโครงการปริญญาโทการบัญชี ภาคปกติ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสัมภาษณ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. ประสบการณ์ในการทำงานทางด้านบัญชีหรือที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชี

☐ ต่ำกว่า 6 ปี

☐ 6-15 ปี

☐ 16-25 ปี

☐ มากกว่า 25 ปี

3. ตำแหน่ง

☐ ผู้จัดการฝ่ายบัญชี

☐ อื่น ๆ.....

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล

โปรดกาเครื่องหมาย / ในช่องตามความเห็นของท่านที่มีต่อการเปิดเผยข้อมูล

ความคิดเห็น	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ปาน กลาง	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
ก. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)					
1. ตลาดหลักทรัพย์ได้กำหนดให้บริษัทต้องเปิดเผยข้อมูลขั้นต่ำในรายงานประจำปีซึ่งประกอบด้วยข้อมูลที่มีความจำเป็นและเป็นข้อมูลพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อผู้ลงทุนในการตัดสินใจที่จะลงทุนในบริษัท					
2. การแสดงรายการข้อมูลประจำปีควรจะแสดงรายการที่สำคัญอย่างครบถ้วน ถูกต้องและตรงประเด็น					

ข. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชี					
3. การเปิดเผยข้อมูลเป็นการให้ข้อมูลเพิ่มเติม นอกเหนือจากที่ปรากฏในงบการเงินเพื่อให้ ผู้ใช้ข้อมูลเข้าใจสถานการณ์ของธุรกิจมากขึ้น					
4. การเปิดเผยข้อมูลเป็นสิ่งจำเป็นที่กิจการจะต้อง ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีอย่างครบถ้วน เพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้ใช้					
5. บริษัทของท่านมีนโยบายในการเปิดเผยข้อมูล ให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่กำหนด					

ส่วนที่ 3 ลักษณะของการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของบริษัทตามมาตรฐานการบัญชี

ท่านคิดว่าลักษณะของการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของบริษัทของท่านมีการเปิดเผยข้อมูลมากน้อยเพียงใด

ลักษณะของการเปิดเผยข้อมูล	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ข้อมูลมีความเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจในการลงทุนของบริษัท					
2. ผู้ใช้งบการเงินสามารถเข้าใจถึงข้อมูลต่าง ๆ ในรายงานประจำปีได้ดี					
3. ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ					
4. ข้อมูลมีความถูกต้องแม่นยำ					
5. ทันต่อเวลาที่จะนำข้อมูลในงบการเงินมาใช้ในการตัดสินใจ					
6. มีการแสดงข้อมูลเปรียบเทียบทุกรายการที่มีนัยสำคัญในงบการเงินของงวดบัญชีปัจจุบัน					
7. แสดงข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์การจัดทำงบการเงินและนโยบายการบัญชีที่เลือกใช้กับรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีที่สำคัญ					
8. มีการให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่ไม่ได้แสดงอยู่ในงบการเงิน แต่เป็นข้อมูลที่จำเป็นเพื่อให้งบการเงินนั้นแสดงโดยถูกต้องตามที่ควร					

ส่วนที่ 4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการเปิดเผยข้อมูลตามแบบ 56-1

ท่านคิดว่าความเป็นไปได้ของผลที่ได้รับจากการเปิดเผยข้อมูลตามแบบ 56-1 ที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กำหนดมีอย่างน้อยเพียงใด

ผลที่ได้รับ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การได้รับความน่าเชื่อถือจากผู้ใช้งบการเงิน					
2. มีผู้สนใจลงทุนในบริษัทมากขึ้น					
3. ความพึงพอใจของผู้บริหารของบริษัท					
4. การได้รับสิทธิพิเศษจากหน่วยงาน					
5. การได้รับคำยกย่องจากหน่วยงาน					
6. ราคาหุ้นเพิ่มขึ้น					
7. ดอกเบี้ยหุ้นผู้ลดลง					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายบัญชี

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายบัญชี

บริษัทบางสะพานบาร์มิล จำกัด (มหาชน) หมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง จากผลการวิจัยมีระดับการเปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับสูง ทั้งปี พ.ศ. 2547-2549 และจากการสัมภาษณ์รองผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงิน มีความเห็นด้วยกับเรื่องที่ว่าบริษัทต้องเปิดเผยข้อมูลขั้นต่ำในรายงานประจำปี ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลที่มีความจำเป็นและเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญต่อผู้ลงทุนในการตัดสินใจลงทุนในบริษัท เห็นด้วยที่การเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชีที่เป็นการให้ข้อมูลเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ปรากฏในงบการเงินนั้นเพื่อให้ผู้ใช้ข้อมูลเข้าใจสถานการณ์ของธุรกิจมากขึ้น รวมถึงเห็นด้วยที่การเปิดเผยข้อมูลเป็นสิ่งจำเป็นที่กิจการจะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีอย่างครบถ้วน เห็นด้วยที่บริษัทมีนโยบายในการเปิดเผยข้อมูลให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี เห็นด้วยอย่างยิ่งที่การแสดงรายการข้อมูลประจำปีควรจะแสดงรายการที่สำคัญอย่างครบถ้วนถูกต้องและตรงประเด็น นอกจากนี้ผู้จัดการฝ่ายบัญชียังมีความเห็นว่าบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลในระดับมากที่สุดในเรื่องของการให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่ไม่ได้แสดงในงบการเงิน แต่เป็นข้อมูลที่จำเป็นเพื่อให้งบการเงินนั้นแสดงโดยถูกต้องตามที่ควร ส่วนลักษณะการเปิดเผยข้อมูลเรื่องอื่นๆ เช่น ข้อมูลมีความเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจ ความเข้าใจได้ของข้อมูล ความน่าเชื่อถือ ความถูกต้องและแม่นยำ เห็นว่าอยู่ในระดับมาก สำหรับความเป็นไปได้ของผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ต่อบริษัทในระดับปานกลางคือเรื่องของความพึงพอใจของผู้บริหารบริษัท การได้รับสิทธิพิเศษจากหน่วยงาน การได้รับคำยกย่องจากหน่วยงาน และความเป็นไปได้ของผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ต่อบริษัทในระดับสูงคือเรื่องของ การได้รับความน่าเชื่อถือจากผู้ใช้งบการเงิน การที่มีผู้สนใจลงทุนในบริษัทมากขึ้น ช่วยให้เราต้นทุนของบริษัทเพิ่มขึ้น และในกรณีที่ทำการออกหุ้นก็สามารถออกได้ในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำลง

บริษัทวิค แอนด์ ซุกกันต์ จำกัด (มหาชน) หมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง จากผลการวิจัยมีระดับการเปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งปี พ.ศ. 2547-2549 และจากการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายบัญชี มีความเห็นด้วยกับเรื่องที่ว่าบริษัทต้องเปิดเผยข้อมูลขั้นต่ำในรายงานประจำปี ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลที่มีความจำเป็นและเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญต่อผู้ลงทุนในการตัดสินใจลงทุนในบริษัท เรื่องการแสดงรายการข้อมูลประจำปีควรแสดงรายการที่สำคัญอย่างครบถ้วน และเรื่องการเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ปรากฏในงบการเงินเพื่อให้ผู้ใช้ข้อมูลเข้าใจสถานการณ์ของธุรกิจมากขึ้น และมีความเห็นด้วยอย่างยิ่งเกี่ยวกับเรื่องการเปิดเผยข้อมูลเป็นสิ่งจำเป็นที่กิจการจะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีอย่างครบถ้วนเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้ใช้ และ

เรื่องที่บริษัทมีนโยบายในการเปิดเผยข้อมูลให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่กำหนด นอกจากนี้ผู้จัดการฝ่ายบัญชียังมีความเห็นว่าบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลในระดับมากที่สุดในเรื่องของงบการเงินสามารถทำให้เข้าใจถึงข้อมูลต่างๆ ในรายงานประจำปีได้ดี ส่วนเรื่องความเพียงพอของข้อมูล ความน่าเชื่อถือ ความถูกต้องและแม่นยำ ทันต่อเวลา การแสดงข้อมูลเปรียบเทียบ และการแสดงข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์การจ้างการเงินและนโยบายการบัญชี บริษัทมีลักษณะของการเปิดเผยข้อมูลเหล่านี้ในระดับมาก ลักษณะของการเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมที่ไม่ได้แสดงอยู่ในงบการเงินแต่เป็นข้อมูลที่จำเป็นนั้นอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับความเป็นไปได้ของผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ต่อบริษัทในระดับปานกลางคือเรื่องของการได้รับสิทธิพิเศษและคำยกย่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและออกหุ้นกู้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ส่วนผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ต่อบริษัทมาก คือ การได้รับความน่าเชื่อถือ การที่มีผู้สนใจลงทุนเพิ่มมากขึ้น ความพึงพอใจของผู้บริหารบริษัท และราคาหุ้นที่เพิ่มสูงขึ้น

บริษัทเพาเวอร์ไลน์ เอนจิเนียริง จำกัด (มหาชน) หมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ จากผลการวิจัยมีระดับการเปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับสูง ทั้งปี พ.ศ. 2547-2549 และจากการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายบัญชีถึงความเห็นที่มีต่อลักษณะการเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีและการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชี พบว่า มีความเห็นด้วยอย่างยิ่งกับลักษณะการเปิดเผยข้อมูลทั้งสองประเภทข้างต้น นอกจากนี้ผู้จัดการฝ่ายบัญชียังมีความเห็นว่าบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลในระดับมากเกี่ยวกับการให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่ไม่ได้แสดงอยู่ในงบการเงิน และบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุดในเรื่องของ ความเพียงพอ ความเข้าใจได้ ความน่าเชื่อถือ ความถูกต้องแม่นยำ ทันต่อเวลา การแสดงข้อมูลเปรียบเทียบ และการแสดงเกณฑ์การจ้างการเงินและนโยบายการบัญชี สำหรับความเป็นไปได้ของผลประโยชน์ที่บริษัทได้รับจากการเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ต่อบริษัทในระดับปานกลางคือเรื่องของ ดอกเบี้ยหุ้นกู้ที่ลดลง ได้รับประโยชน์มากในเรื่องของการได้รับสิทธิพิเศษและคำยกย่องชมเชยจากหน่วยงานและราคาหุ้นที่เพิ่มสูงขึ้น ผลประโยชน์มากที่สุดที่บริษัทได้รับคือ การได้รับความน่าเชื่อถือ การที่มีผู้สนใจลงทุนในบริษัทมากขึ้น และความพึงพอใจของผู้บริหารบริษัท

บริษัทแสนสิริ จำกัด (มหาชน) หมวดอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ จากผลการวิจัยมีระดับการเปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับสูง ทั้งปี พ.ศ. 2547-2549 และจากการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายบัญชีถึงความเห็นที่มีต่อลักษณะการเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี บริษัทเห็นด้วยที่ต้องเปิดเผยข้อมูลขึ้นต่ำในรายงานประจำปีซึ่งเป็นข้อมูลที่มีความจำเป็นและเป็นข้อมูล

พื้นฐานที่มีความสำคัญต่อผู้ลงทุน และเห็นด้วยที่การแสดงผลการข้อมูลประจำปี ควรจะแสดงรายการที่สำคัญอย่างครบถ้วน ส่วนการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชี พบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการที่บริษัทมีนโยบายในการเปิดเผยข้อมูลให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่กำหนด เห็นด้วยที่การให้ข้อมูลเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ปรากฏในงบการเงินเพื่อให้ผู้ใช้ข้อมูลเข้าใจสถานการณ์ของธุรกิจมากขึ้น และการเปิดเผยข้อมูลเป็นสิ่งจำเป็นที่กิจการจะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีอย่างครบถ้วนเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้ใช้ นอกจากนี้ผู้จัดการฝ่ายบัญชียังมีความเห็นว่าบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลในระดับมากที่สุดเกี่ยวกับความเพียงพอของข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจลงทุนในบริษัท และบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลมากในเรื่องของ ความเข้าใจได้ของข้อมูล ความน่าเชื่อถือ ความถูกต้องและแม่นยำ ทันต่อเวลา การแสดงข้อมูลเปรียบเทียบ แสดงข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์การจัดทำงบการเงินและนโยบายการบัญชี การให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่ไม่ได้แสดงอยู่ในงบการเงินแต่เป็นข้อมูลที่จำเป็น สำหรับความเป็นไปได้ของผลประโยชน์ที่จะได้รับการเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ต่อบริษัทในระดับมากคือ การได้รับความน่าเชื่อถือจากผู้ใช้งบการเงินและความพึงพอใจของผู้บริหารบริษัท ส่วนผลประโยชน์เรื่อง มีผู้สนใจลงทุนในบริษัทเพิ่มขึ้น การได้รับสิทธิพิเศษและได้รับคำยกย่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ราคาหุ้นที่เพิ่มสูงขึ้น และดอกเบี้ยหุ้นกู้ที่ลดลง ได้รับในระดับปานกลาง

ตารางผนวกที่ 9 สรุปความเห็นเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล

ความคิดเห็น	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ปานกลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
ก. การเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ56-1)					
1. ตลาดหลักทรัพย์ได้กำหนดให้บริษัทต้องเปิดเผยข้อมูลขั้นต่ำในรายงานประจำปีซึ่งประกอบด้วยข้อมูลที่มีความจำเป็นและเป็นข้อมูลพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อผู้ลงทุนในการตัดสินใจที่จะลงทุนในบริษัท	/	///			
2. การแสดงผลการข้อมูลประจำปีควรจะแสดงรายการที่สำคัญอย่างครบถ้วน ถูกต้องและตรงประเด็น	//	//			

ตารางผนวกที่ 9 (ต่อ)

ความคิดเห็น	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ปานกลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
ข. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชี					
3. การเปิดเผยข้อมูลเป็นการให้ ข้อมูลเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ ปรากฏในงบการเงินเพื่อให้ผู้ใช้ ข้อมูลเข้าใจสถานการณ์ของ ธุรกิจมากขึ้น	/	///			
4. การเปิดเผยข้อมูลเป็นสิ่งจำเป็นที่ กิจการจะต้องปฏิบัติตาม มาตรฐานการบัญชีอย่าง ครบถ้วนเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้ใช้	//	///			
5. บริษัทของท่านมีนโยบายในการ เปิดเผยข้อมูลให้เป็นไปตาม มาตรฐานการบัญชีที่กำหนด	///	/			
หมายเหตุ / แทนความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล					

ตารางผนวกที่ 10 สรุปลักษณะการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของบริษัท

ลักษณะการเปิดเผยข้อมูล	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ข้อมูลมีความเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจในการลงทุนของบริษัท	//	//			
2. ผู้ใช้งบการเงินสามารถเข้าใจถึงข้อมูลต่าง ๆ ในรายงานประจำปีได้ดี	//	//			
3. ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ	/	///			
4. ข้อมูลมีความถูกต้องแม่นยำ	/	///			
5. ทันต่อเวลาที่จะนำข้อมูลในงบการเงินมาใช้ในการตัดสินใจ	/	///			

ตารางผนวกที่ 10 (ต่อ)

ลักษณะการเปิดเผยข้อมูล	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6. มีการแสดงข้อมูลเปรียบเทียบทุกรายการที่มีนัยสำคัญในงบการเงินของงวดบัญชีปัจจุบัน	/	///			
7. แสดงข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์การจัดทำงบการเงินและนโยบายการบัญชีที่เลือกใช้กับรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีที่สำคัญ	/	///			
8. มีการให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่ไม่ได้แสดงอยู่ในงบการเงิน แต่เป็นข้อมูลที่จำเป็นเพื่อให้งบการเงินนั้นแสดงโดยถูกต้องตามที่ควร	/	//	/		
หมายเหตุ / แทนการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท					

ตารางผนวกที่ 11 สรุปผลประโยชน์ที่บริษัทได้รับจากการเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์

ผลประโยชน์	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การได้รับความน่าเชื่อถือจากผู้ใช้งบการเงิน	/	///			
2. มีผู้สนใจลงทุนในบริษัทมากขึ้น	/	//	/		
3. ความพึงพอใจของผู้บริหารของบริษัท	/	//	/		
4. การได้รับสิทธิพิเศษจากหน่วยงาน		/	///		
5. การได้รับคำยกย่องจากหน่วยงาน		/	///		
6. ราคาหุ้นเพิ่มขึ้น		///	/		
7. ดอกเบี้ยหุ้นกู้ลดลง		/	///		
หมายเหตุ / แทนผลประโยชน์ที่บริษัทได้รับ					

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ –นามสกุล

นางสาวปิยนุช ประดับวิทย์

วัน เดือน ปี ที่เกิด

วันที่ 2 มิถุนายน 2524

สถานที่เกิด

จังหวัดขอนแก่น

ประวัติการศึกษา

บัญชีบัณฑิต(การบัญชี)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร

บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บริหารธุรกิจ)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์